IJA # 2035

זהר על התורה חלק ראשון ספר בראשית

Zohar ‘al ha-Torah Ḥeleḳ Rishon Sefer Be-Reshit

Livorno, 5575 (1814 or 1815)

זהר על התורה
חלק ראשון ספר בראשית

Zohar ʻal ha-Torah Ḥeleḳ
Rishon Sefer Be-Reshit

Livorno

5575 (1814 or 1815)

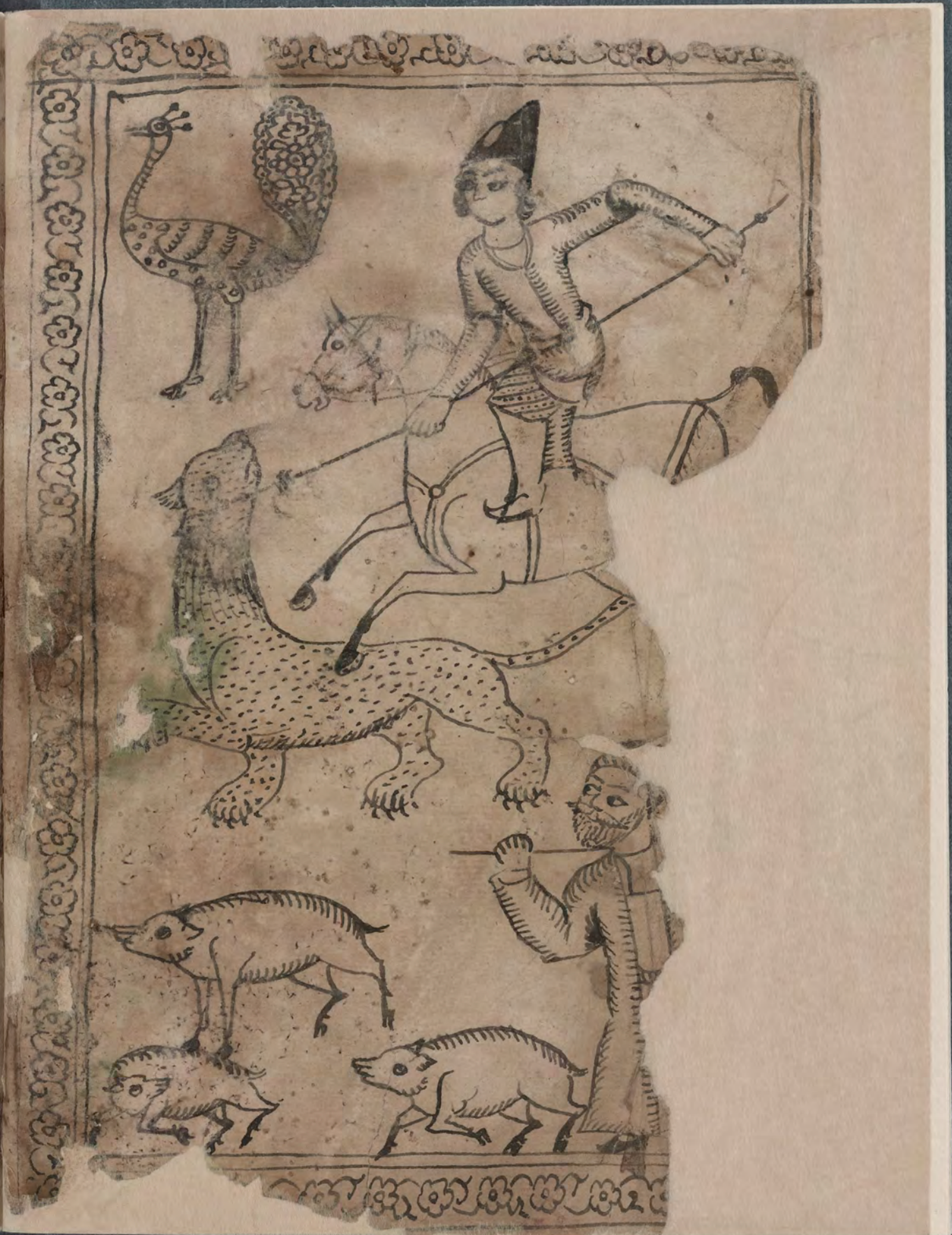

והמשכילים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי

זהר על התורה

מהתנא האלהי

רבי שמעון בן יוחאי זלה"ה

חלק ראשון ספר בראשית

עם סתרי תורה ומדרש הנעלם עם פקידי אוריית מרעיא מהימנא
והוספתא על קלת פרשיות וכפי אשר נדפס **במנטובה** דף
על דף ממש : והוספנו מחדש מראה מקום
תנ"ך וכן מראה מקום מהזהר עצמו מהרב **מהרח"ו** ז"ל
וממהר"ם קורדובירו ז"ל ואמרי בינה
מקומות פירושי **ממהר"י לוריא** **מהרמ"ז** ז"ל ובאיזה
מזהר מהרח"ו ז"להה והוגה
ומשאר ספרי הזהר כמוזכר
הקדמת המדפיס מפי עליון יבורך גבר קורא הקדמתו תדע
ותשכול מה זה היה לבני אדם :

הן כל אלה הן מזהירי"ן זה שנים בעיר המהוללה **קושטאנדינא** בכל הארץ יצא קום
מה עצמו ראשיהם ולעת כזאת שעתא קיימא הוסיפה על המאורות
כמה הנהות ופירושים ועתה מחדש הנהות **דבש לפי** מרבנן קדישי ונובה להם
ויתרון הכשר כהנהה מדוייקת ומזיקקת וישמחו כל חוז"י אז בדברו כי
חיים הם למוצאיהם :

פה **ליוורנו** יע"א

שנת **ורבים השיב** מעון לפ"ק

ברפוס **יעקב ארובאס וחבריו** הי"ו

הרבים בבוכבים לעולם ועד : גל עיני ואביטה נפלאות

דגל לאות בית אב המדפיס

הא לכם חלק ראשון מהזהר
מה טוב מה נעים הוא מה טוב חלקנו
הכל אין נגדו מתן או מהר
מאפס ותהו גם כל עשרנו ׃
באו קחהו במעט ׃ אך עם מהר
הרעיון למדו בו ׃ יובכן צורנו
מקרבנו יסיר את לב האבן ׃
ובכן אריה כבקר יאכל תבן

(א) למוד הזהר הקדוש מסונל מאר כידוע ועיין בפ׳ נשא דף קכ״ד ע״ב
כר״ם מ״ש שם שבזכותו יבא לנו משיח צדקנו כב״א

הסכמת

הרבנים המוב הקים מאירים כברקים ב"ד רבא דק"ק ליוורנו יע"א :

יומא טבא לרבנן בהנלות גנלות אורה זו תורה · זה ספר **הזהר** הקדוש אספקלריא המאירה · דברי אלהים חיים שנאמרו מפי הגבור' מעשה רב תבא דמלאכי השרת אדי שבחבורה אריא דבי עילאי גדול אדונינו **הרשב"י** ז"ע לדורי דורות :

מי משפלים רב פעלים המלאך הדובר עם ארלים וחשמלים דין גלי ריזא רזין עילאין דמאריה משתבח ביה במתיבתא דרקיעא משתו יגורו אלים · יחולל אילות ויחשוף יערות :

יערת דבש על לשונו פרשז עליו עינו · ירד לגנו נכנס לפר"ם כשלום ויצא בשלום בינו לבין קונו · ורשותא אתיהיב ליה לגלות רז זה כי כל יקר ראתה עינו מדקות פרזונו לעיני כל ישראל אל ה' ויאר לנו לפקוח עינים עורות :

זה ספר הקדוש אספלריתא דכולהו כיבי · עפיה שפיר ואיכביה מזון לכלא ביה · לאנפי זוטרי ורברבי ולירלי ה' וחוסבי משוש אקרובי קרבת אלהים יחפצון לחזות כנועם אור נגה ואור יקרות :

השמש זרחה ולבולי עלמא ניחא בסימו דרוחא טלא דברולקא ומוח חכמים נוחה · כל המרבה שיחה זו נאה לקרוא לו בספר הקדש הזה בעקבות משיחא ישוטטו רבים ותרבה הדעת למיבל גו פתחין בחקל תפוחין לנקט אורו"ת :

טוביה לרזבי וחוי דרופתקא דאורייתא תרתי מתנתא דתורה שבכתב ושבע"פ ורמי הלכתא אהלכתא ובנם לפר"ם גלי עמיקתא ומסתרתא · הא למיגמר נמי שפיר דמי הכי מילי דחסידותא בספרי מוסר מלבים לאפוקי נברי בזכותא ומה גם להנות תכונות בהאי ספר"א נה"ר הבא תרגומו נהוריתא זיקוקין דנורא וכיעורין דאשא דנפקי מפום אריותא קדישי עליונין אשרי עין ראתה טועם שיח סוד שרפי קדש בקדושה יתירתא נעל עשר עטרות :

הן היום שבח יתנו למרפים תמימים בתכלית היופי ושלימות גלוי לכל העמים ה"ה היקר ונעלה לש"ט ולתהלה כה"ר **יעקב ארובאס וחבירו** ה"ו כפעם ה'אתת הנה קוא דפו"ס בשלם שבשני' ויכן כמו רמים זה ספר הבהיר בהרו"ת בהרו"ת והיו למאורות :

יעקב בחר לו יה להוציא לאור עבודתא שפירתא שלהבת יה · כלתי רמיה · מתבאר במלאכתו מלאכת ה' להראות העמים והשרים את יפיה עוד שלישיה להוציא לאור בתוספת מרובה ידיו לא אסורות :

הכל היה כאשר בתחלה במחשבה עלה · על מזבח הדפוס יסוד המעלה בכל הנהו מילי מעלייתא בעשר מעלות בשבת **לישרי** לב שמחה לכל הדברות ולכל האמירות אשר דבר חד בדרא הרב הגדול · גדול אדונינו ועט"ר מאדני **חדיא** (זל"ל וז"ע) דנהירין ליה שבילי דשמיא ושבילי דנה"ר דע"ה בכן נזקי בשוקי עבריה עמו עז ותושיה · אשר פעל ועשה לנו את הנפש הזאת מקדש לעין ים **מאין** עין רואה מועט מחזיק את המרובה בהני כבשי דרחמנא יתגל גבורות מא"ן ספורות **ויוסף** הור דור קצת הגהות מליקי שי"רות בקושיות והוות דבר כעט"ו יבא על מקומו ושנתו · פה מפוק מרגליות · הלא הם כתובים מיד הק'כס'הבהיר **דבש לפי** הן עתה בתוך הבאים היה אור במושב ותם בטל אורות :

הלא

הסכמה

הלא קול האר"ם מבלן מורעא · הוסיפו על השמועה · בהנהה נכונה מאבני אמונה אשר הן בהם תבונה · למענן יצא מתחת ידם דבר מתוקן עבודתא שפירתא · דלא תשתכח שלוושמיתה בחות מאורות :

ויען כי מעלת המדפיסים מדהנה מדבר. למלן דאלים גבר. פן יבוזו זריס חולם לבא בגבולם שלו כהונן מנן כי דינא דחיומי לתתא למנזר נזירת נח"ש למלן דעיול בלא כר לחזור ולהדפיס זה ספר **הזוהר** הן עם כל ההגהות והפי' שבו או זולתו ערב מלאת לו ט"ו שנים רצופי'כבר מלהו .אמורה כי לא בכח יגבר והלך בעברו"ת בכב"י ומירו"ת :

ושומע דברי חכמים כדרבונות ישכון בטח במבוחות שאנטות · ישיר את השירה בשפתי רננות · ויוסיפו לו שנות · חיי אריכי ומזוני רוחי התקשר מעדנו"ת עד שיגיע לגבורות :

ואנו ליה עיתנו תלוות יבא לציון גואל ויאסוף כחול שב"י ישראל בזכות מרן **הרשב"י** (ז"ל ז"ע)דורש כתרי אותיות גולות עליות גדול יוס קבוץ גלות יאז כשיר שרי חדש בכבלים וכנורות בבית ה' בחצרות יתן אומץ המבשרות משמר מול משמר כ"ר משמרות על העיר ועל העזרות כן יאמר ה' חדשות מעתה ונצורות :

הכ"ד הכו"ח פה **ליוורנו** יע"ז לכבוד התורה ביומא דאיתוקס תמודא ר"ח ניסן דהאי שתא זה **השער** לה' צדיקים יבואו בו :

זעיר שם שלמה ס"ט בבמוהר"ר דוד חיים מלאך זלה"ה

מנשה פאדווה ס"ט

הצעיר יצחק קארדווז פריאס ס"ט

מקדם לעי"ן · רע מאי"ן

נפש כי תשבע עין לראות המראה הגדול למרחקים ועד שחקים החיר ברקים כבעשתרות קרנ"ס קר"ן זו"ת הואי · חכמים הזהרו אתו רבנן וכשר' המבשרות נבא ירדו מחוקקים יהירו **כזהר** הרקיע הא כמילי דשמיא מעונה אלהי קדש דבי ע"לאי · מתוך חיבתן בדברים שבקדושה בנבונן ובקומתן עושים מעין מלאכתן שקדו חכמים והדברי'מנוקי"ם הן בגדיקתן הוא האו"ר דידן לסוף אינלאי. ואתיא מבוניא הר"ח מרגניתא רמי אנפשיה ראיתיה מלקטת מספרן של צדיקים וקדישי עליונין ודעי ביבה זהרי חמה אספקלריא המאירה תבונת קול רמז' רב נהורא' · הקל קל כי קלר קנירת האו"מר ושם בסדר שדי זוהר"ה זרח כי האי · בחמת אמרו גדולים מעשה צדיקים לפעלא עבא אמרינן ישר כל אשרלי. אנכי הוידע ועד כמה יגיעות ויחנו בטר"ח נפים בטרחא להוציא כלי למעשהו ידענא בנפשאי · כיצד מקדין ב"נ נפה אלפ"ה לסלת סדרי ביורין נסחי דווקני אשר בכר עשוהו ראשונה במלכות **קושטא** קאי ואולם איכו אשת עלא קמטו בשורא' ובכר בא חכם לש"ם שב"ו אשתפוך תמימי ויעש לו מטעמים הגהות ופירושים חכם מה הוא אומר ברים בל מרא"ן אנא סתיר ובגאי · הן כל יקר חזו מפעלות מעלת המנהיס בבור מלכים חקור ומעודו באו"מר הושב יושר על מכונו ואת היותר למיקס אברא' · ומטיבותיה

דרבנן

מקד"ם לעי"ן • דע מאי"ן

דרכנן קדישי עמו שאינו זוכה בזוכה לעשות יש מא"ן (ר"ת מהמעיר יוסף אזולאי נר"ו) הנה הגהותי קטנתי אינו כדאי • על כן יאמר הקול היה מן העבר לדור בשמו"תו ש"לת ערא"ל :

איכו השתא יונגא כי האידנא כעשה וגנמר זה **שפר הזוהר ח"א** ילא כבי טוב מ"דת קאתי אור ז"רוע לעוני כל ישראל הרואה אומר

ברקאי • כה יעשה אלהים וכה יוסיף שני האו"מר גם את השני גם את השלישי ואנחנו נברך בריך רחמנא דיהב לן אוריין תליתאי • וה' אלהים אמת יאסוף כחול שבי השב"י ישראל וכא לציון גואל ומלאה הארץ דעה כי כלם ידעו רזי דרזין גנזי ברומ"ם הא בכתי גואי •

אמר יאמר העבד מקוי קידה **חיים יוסף דוד אזולאי** ז"לה

הסכמת

רבני גאוני קושטנדינא יע"א

(שבבר נדפסה בדפוס קושטנדינא)

הן רבים עתה עם ה' אלה התאוו תאוה ליהנות מאור הגנוז זה ספר הזוהר להתנה האלהי הרשב"י וחברותי קלקס בחיים ובדרך קמא דפריקייא דאשונה יסנו • עת קץ ישוטטו רבים נרסה נפשם לתאבה בספר הלז שנו העם ולקנו ברחיים מלאו כריסם מקדשי שמים שמרחיב בני מעים ועמי את טובי ישבעו • הרעים יאלו דחופים בדבר המלך מלכו של עולם מבקשים לימודם ולא מצאו כל אנשי חיל אחד מעיר דקמאי חלפי ואזלי דלו מאנוש כעו • ואף הנמצאים בהם מבלבול הנסחאות וחילוף הגרסאות חלוף וחסיר ויתיר אין אדם מוצא קורת רוח בשנו"תו וראו ראו ואל תדעו • עד שהעיר ה' את רוח החלוף החורני דקיימא בדרא דאור"ל החכם הנעלה כה"ר יוסף בר"ו שיחין דהיטו להוציא כלי ייקר ולזכות את הרבים עקבותיו לו נודעו • שכל אתי ידיו ויהי אומ"ן אים על דגלו באותו"ת מחכמות שמאירות את העינים שורות"ם יזה"רו כזהר וכעלם השמים לעוהר כן חנו לדגליהם וכן נסעו • ומן שמיא אסכימו על ידיה כי הקרה ה' שלחו מתם טובה "עלת עיר מליאה של חכמים ושל סופרים פחות וסגנים ושלש"ים יסעו • זה ספר תולדות אדם הגדול בענקים עץ חיי"ם היא למחזיקים מונה באלכע אלה"ם הוא הקדוש ר"ב מוהרח"ו ז"ל מקור הדעת והתבונה בדעתו תהומות נבקעו • תורת אמת היתה בפיהו אשר יצק מים והסכים על ידו אים האלקים הרב הקדוש האר"י ז"לה דין גלי רזיא וכן בקבלה גלי עמיקתא ומסתרתא על מה אדנים הטבעו • ועוד נמצא באגרות יחידי סגולה הגהות מכ"ל גרכנן קדישי יתברלו ויתלבנו ויגרפו ל"רוף דאורית' כי כיום אכלם ממנו ונפקחו עורים בדרך לא ידעו • כל אלה חברו ע"י מעלת המדפיס מזוקק שבעתים ויתר שכתוב כאן הוא היה מונה שבחיו הלא בספריהו נשמע אזן ישמעו • ומחבוב המוטל לעשות משמר' למשמרתו של תורה ולפועל'טבא אמרין ייסר ועם אדם לא יכונ.עו.נ.ונזרין אנחנו בכח התורה כי לימים עוד נ"ו שנה כל ירא מסיג נבול להדפיס עוד ספר הלז סודו סודו אל תגנבו • כאוש החו' בקושטנדינא בח' סיון שנת בנבודות **יש"ע ימינ"ו** לפ"ק :

אברהם בכמה"ר	שבתי הלוי	יצחק בכ"ר	חיים קמחי
יוסף רוזאניש		דוד יצ"ו	

אמר

הקדמת המדפיסים שבדפוס קושטאנדינא

אמר המדפיס יונה בכמה"ר ועקב ז"לה הנה בב"ר נפתחו השמים פתוחי חוצם • הדפסת ס' **הזהר** בב"ר ש"ת במנטובה • וקרימונה • ולובלין • וזולבאך • ובאמשטרדם • זה פעמים • ובבר שבע הן הנה אני אני המדבר בעדו זה ספר **הזהר** המוגג לפניכם עלה על כולנה ולספר מעלות הספר הזה ילאה הלום ואין הפה יכולה ולו פי שנים • וה' הוא היודע שכל ימי הייתי מצטער בלב ולב מהיי יכול לודי לעשות כווני"ם למלאכת שמים מזוקק שבעתי"ם והיה כל אמת יאמר לנו המים • וכה ענני ה' ואומה לודי האי ספר הזוהר די אשתכח באחמתא קורה מונחת בבק"ן זוי"ת אשר הוכא מתרס לוכא מונהה אות באות תיבה בתיבה מזהר **מהרה"ו** ז"לה אשר היתה באמנה תוך חרס דמשק ואתו וכדומה לו חבירו תלמיד האר"ל ז"ל ה"ה הרב המקובל האלהי כמה"ר יאודה משבן ז"לה עליו אין להוסיף לא ועדכנו זהב פרוס • ושלחו אלי מתם ה"ה החכם השלם הדיין המצוין עלוס ורב כמהר"ר מרדכי אלבאן נר"ו הנה שכרו אתו מיד ה' כפלים • ועל רזא רבא עדיו בחותמיו זכין הטיבו אשר דברו נורי **האריא"ל** ז"לה רבנן תקיפי דארעא והמה בכתובי"ם עדות המתקיימת על פי הרב המקובל האלהי **משה מזרחי** ז"לה ויהי באמרו בכתב ידו תוך ספר הזהר הבא משם זה לשונו הנהתי ספר הזהר הלז מעצת השע"ח עד שבת השנ"ג ליצירה מזהר **מהרח"ו** ז"לה ומזהר מוהר"ל משבן נר"ו הנו' • נם נמצא אתנו זהר מהרב המקובל האלהי **ישראל בנימין** ז"לה אשר יצק מים על ידי **האריא"ל** ז"לה מה שסתם כאן פי'כאן ויהיה לנו לעינים • ואף נם זאת כאן נמצאו וכאן היו כמה זוהרי דוקני מרבנן תקיפי הלא המה **מהר"ם דלונזאנו** ז"לה ומהרב **אברהם גלאנטי** ז"לה ומן **חכמי ירושלים** ז"לה מלבד מה שראה ראינו כל הנמצא בדרך אמת ואקר"א אותו מתמים • ואקרא כה שבעה שבע ילין בעמקה של הלבה לשר"ן לן כל ספק ספיקא כי זה עלה על כל אשר היו לפנינו במה מעלות טובות מוצלות הגראה לעינים •

מעלה א' לפי שראה ראינו כמה דברים מספר דרך אמת שמחק או מוקים להו בלא גרסינן ומצאנו ראינו איזו מהם הרשום בתוך בתבי האר"י ז"ל על כן עשינו שכל הנמחק שמנו אותו בין חצאי לבנה באתיות קטנות (כ"ה) וכל מי שיכול לדרוש בה הרשה תדרש ואף נם להורות כי הם דברים דחויים ונחשבו כשחק מגזנים :

מעלה ב' כי כל אשר מוקמי הני אשר ספרי דוקני הנמצאים אתנו במצוין או בל"נ שמנו בחותיות גדולות (כזה) בין שני חצאי לבנה כי מאחר שלא נמחקו מכל וכל אתה הבוחר תבחר אם בספק הינו"ח או ברור וקיים :

מעלה ג' כי כל ההגהות אשר לא באו ולא נזכר בזוהר האר"י ז"ל אבל בזוהרים אחרים נזכר • או הל"ג נזכר בו • כתבנו בפירוש (ר"ת ל"ג) ר"ל דרך אמת לא גרסינן • או (ז"ת ל"ג) ר"ל זוהרי חמה לא גרסינן או (ס"ת ל"ג) וכן בהגהות הכל באר היטב הן הן עדי ראיה ובעד"י עדי"ם :

מעלה ד' כי כל מה שמצאנו הגהות חדשות בזהרים הנו"ל ומה דברים נכונים ראוים להאמר שמנו בשם (ס"ת) ספרים אחרים בין שני חצאי לבנה נאמרה לבתוב ונאמרה לקרות ושבבון בין שפתים :

מעלה ה' כי כל אשר בזהרים הקדמונים החגהות בחון ולא היה מודע להקורא מה למעלה מה למטה ומה יעשה בה ולזה מקום מנוחתו שמנו אותם כסדרן

בתוך

הקדמת המדפיסים שבדפוס קושטאנדינא

בתוך הזהר למען ירון קורא בו בשוה קרית"ים :

מעלה ו' כי כל מקום אשר תמצא שושן כזה* בתוך הזהר הוא מראה מקום מהזוהר אשר נזכר מאמר זה בשאר מקומות ואפשר שבמקום אחר יהיה יותר מפורש הענין והוא דבר טוב ונאה ומתקבל למבקש לימודו המצא ימצא וכל עיגול כזה° הוא מראה מקום מהפסוקים כל אשר יבא שם נחלים :

מעלה ז' למטה בפירוש כל מקום אשר תמצא סביב הפירוש שני חצאי לבנה כזה () זה לך האות שהם מכתבי מהר"י זל"הה והשאר הוא מהאמרי בינה למען תדע מבטן מי יצא הכר"ך הזה ושניהם צדקו יחדיו כולו מחמדים כי המה פורש"י כנפים :

מעלה ח' כי בזהרים הקדמונים נמצא באיזה מקומן חסר איזה לשון וכן נדפסו חסר אבל בזהרים שהעתקנו מהם מצאנו חסרונו ושמנו אותו במקומו ובאיזו פעם שנמצא הדבר וכדי שלא לצאת מדפוס מנטובה שמנו סוף הספר ישמח הקורא ישרוק יניע בחצצרות ובמצלתים :

מעלה ט' כי כל מאמרי הסתרי תורה ומדרש הנעלם אשר היתה בכל הזהרים ראשוני' באותיות קטנות · עשינו באותיות גדולות למען ירון קורא בו נער וזקן ומי שעיניו בראשו לילה כיום יאיר לו ובין הערבים :

מעלה י כי בזהרים אשר הגהנו מתוכם מצאנו כמה מאמרי' מחודשים אשר לא שזפתם עין כי לא באו מעולם לבית הדפוס ישמנו אותם בסוף כל חלק ובאותיות גדולות הכל כאשר לכל יאמר ראו זה חדש ממש לא היה לעולמים ערוכה בכל ושמורה אמת קנה וישלם שבעתי"ם :

מעלה י"א אחרון אחרון חביב כי המגיה הזהר הזה היא חד מן חבריא דפקיע ומומחה איש זרו"ע לו במלחמתה של תורה ממשפחת רם ומלא רוח אלהים ובחכמת הקבלה בקי בהם ובשמותיהם ירא אלהים וסר מרע תלמודו מתקיים בידו וכי ראוי לסמוך עליו כעל עמוד ברזל וכאיש אחד מן הרמתי"ם :

על כן אמרתי שיר המעלות תהלה לאל גומר עלי כי הביאותני עד הלום והדפסתי ספרים הרבה רבו למעלה כן תשוב תחייני להדפיס עוד ספרים רבים כהנה וכהנה משום יגדיל תורה ויאדיר ולציון יאמר גילי ושמחי הנה מלכך יבא לך נגילה ונשמחה בישועתו ונראה בטוב ירושלים אמן :

תפלה קודם למוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבון העולמים ואדוני האדונים אב הרחמים והסליחות מודים אנחנו לפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו בקידה ובהשתחויה שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה מה אנו ומה חיינו אשר עשית עמנו חסד גדול כזה על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך שתמחול ותסלח לכל חטאתינו ועונותינו ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לביניך וכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתכונן את לבבנו ליראתך ולאהבתך ותקשיב אזנך לדברינו אלה ותפתח לבבנו הערל בסודות תורתך ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך כריח ניחח ותאצי"ל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתנו ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם וזכותם וזכות אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדושתם יעמוד לנו לבל נכשל בדברים אלו ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים כמאמר נעים זמירות ישראל גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה :

בינ"ו עמ"י עש"ו

פסק

הגאון והחכם הכולל הנעלה

במוהר"ר יצחק דלטאש יצ"ו

ארץ רעשה אף שמים וינועו אמות הספים מקול הקורא ואומר שאין טוב להוציא הדברים הסתומים והחתומים אל הפרסום ולפרון גדר הראשונים אשר גנזום באוצרותיהם ובית נכאתם לא ראו אור מימים קדמונים תדע שבימי התנאים אשר היה לבבם כפתחו של אולם והיו כמלאכים בקשו להעלים סתרי תורה ועל כן שנו חכמים ז"ל ברוך שבחר בהם ובמשנתם · אין דורשים בעריות בשלשה ולא במעשה בראשית בשנים ולא במרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו . ואיך יעיז אדם מצחו להדפיסו ולפזר הספרים בכל פאות ראה מה שכתב הר"מ במז"ל שהמבאר דברים בספר הוי כאלו דרשם לאלפים מבני אדם · וא"כ מאחר שקדמונים אחזו שער והשער סגרו והדלת נעלו יראו מגשת אליו כי קרן עור פניו ושמא על זה רמז משל להט החרב המתהפכת לשמור מהכנס בגן שהג"ע רמז לחכמה זו באמרם ז"ל במשל ארבעה נכנסו לפרדס ואיככה תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות על זאת ישומו שמים ויתגעשו כי חרה לו · ואם לא תתאפק מהמשנה ראה כמה מאמרים יזהירו לא בלבד על הפרסום אלא אפילו העיון כו בינו לבין עצמו במאמרם ז"ל במופלא ממך אל תדרוש אין לך עסק בנסתרות במה שהורשית התבונן א"כ אתה צוית לבלתי נגוע בקצה הנסתרות ולא הורשית לדבר בנפלאות ולהתבונן בגדולות כי גבהו מאד מאדם · ועוד שהרוצה ליטול את השם בדברים אלה יבא ויטול מפי סופרים ולא מפי ספרים פה אל פה ידבר כו כי דברים שבע"פ אי אתה רשאי לאמרם בכתב ואם התירו במשנה ובתלמוד ופסק מפני קיום המצות הצריכות משום עת לעשות לה' אבל לא התירו בס"ת שאינם צריכים ויכול האדם להפטר מהם כמו שנראה מהא דאמרינן דאמר ליה רבי יוחנן לרבי אלעזר תא ואגמרך מ"מ א"ל אכתי לא קשאי כדקא נח נפשיה דרבי יוחנן א"ל רבי אסי תא ואגמרך מ"מ אמר אם זכאי גמירנא מרבי יוחנן רבך הרי שהיה רבי אלעזר דוחה בשתי ידים ידיעת מ"מ ואם היה דבר צריך לא היה נפטר מהם רבי אלעזר ומאחר שאינם צריכי' שמא לא נתנו ליכתב וכן משמע לשון אין מוסרים ס"ת אלא למי שלבו דואג בקרבו חכם חרשים ונבון לחש ואז מוסרים לו ראשי פרקים כי המסירה היא בע"פ כמו משה קבל תורה מסיני ואם נאמר שהותרו ליכתב היינו דוקא במשל וחידה כמו שנכתבו באגדות התלמוד ובמדרשים ולא

בפירוש

בפירוש כמו שכתב מהר הלא תראה שרשב"ל כתבם במערה והניחם שם כדי שלא יתגלו · תשמע
גדולה מזו שאמר רשב"י עצמו בעון גלוי רזי התורה וזה לשונו הביאו הריקאנאטי ז"ל בפרשת
כי תשא וז"ל · ווי לההוא מגלה רזין דמאן דמגלה רזין כאלו אכחיש תקונא דלעילא דאתתקן
למיכנס רזין ולא יפקון לבר וכו' עד ובתיב אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ולית עלמא
מתקיימא אלא ברזא ואי במילי דעלמא אצטריך רזא · במלין רזין דרזוא דעתיק דעתיקיא
דלא אתגלין אפילו למלאכין עלאין לא כ"ש · ע"כ · ואחר שכן הוא שהם מחויבים ההעלם
והסתר כמו שמעיד עליהם שמש הקדושים שתרי תורה הן בעון חולנו פרסום ס"ת המבקשים
להדיסיסו ועתידין ליתן את הדין · כל אלה דברי המקשה · ואלה הדברים אשר דבר ותוכחת
מלין אשר חבר מבהילים הרעיונים ורתיחו הנפשות כסיר יסירו הלבבות מחמדתם ויחו התשוקה
יכבו האש הבוערת בקרב האנשים · על כן הנעיר ה' את רוחי ומלתו שם על לשוני לתקן
המעוות והדורים ליישר להשיב אמריס נכונים דברים המתישבים על הלב לנחת נאכלי
מי"ון הלז אשר הטיב המקשה והסותר שתרי תורה לבל יתגלו ואשיב לו על ראשון ראשון ועל
אחרון אחרון :

ועתה שגלת ה' ממלכת כהנים וגוי קדוש מה לכם תדבקו נפשכם התיבכו ורחו את
עיניכם והייתם כמלאכי מרום ורעיים טוב אשריכם שתזכו לשכון כבוד בארצכם לא עת
האסף מקנה הבורות והסכלות הסערדי המשול כמו לעולמי עד תאות קנין
מדומה הלגלת תאבר מפיהו אמונה וכברתה מלשונו הלעולמים יזכה ה' הן קרבה שנת
השבע שנת השמטה ומתי נעשה לביתינו ומתי יתקיים בנו כי מלאה הארץ דעה את ה'
אם לא עכשו אימתי באלף השביעי דחריב עלמא כי הנה עבר כמעט האלים מהשש
ועדיין נפשנו תכוס נפת תאמר מר למתוק תקון בלחש הקלוקל לחש אביריס לחש שמלה"ש
נזומים בו ואוהבת לעשות המלות מלות אבשים מלומדה הלבתא בלא טעמא ולמה ברא
ה' תורה תבלין ואם ארוחה עוברת אחותה ירק סעודה קטנה לשעתה תמתיקנה לחכך
ולא יאכל תפל לגויתך ק"ו כן כמו של ק"ו לנפשך הנעימה עורה והקיצה משנתך עד מתי
עצל תשכב אל תתרשל בדברים עתיקים ואם כסן עתיק יומיא עד כען עת לכל חפץ אל
תבטח על שקר ואל תשען על משענת קנה רצוץ כי אשיבך מלין ואת כל טענותיך אכחיש
אחת לאחת :

הנה המשנה ראשונה ליכא לפלוגי דבהדיא התורה במעשה בראשית ביחיד כין
חכם ומבין מדעתו כין לא דהא בשנים קתני ודייקינן בשנים הוא דאין דורשים
הא ביחיד שרי · וכי תימא ביחיד וחכם ומבין מדעתו א"כ מה כין מעשה בראשית
למעשה מרכבה הלי כמי ביחיד ומבין מדעתו שרי אלא ודאי במעשה בראשית ביחיד
ואפילו אין חכם ואין מבין במרכבה עד שיהיה חכם ומבין וכ"ש כיון לבין עצמו והמאמרים
כגון במופלא ממך אל תדרוש והדומים לו לא באו לחלוק על שתם מתניתין ושמע והבן
פי' זה המאמר ולא יקשה כלל ועקר דהרכבה משם רחיה שיש להתבונן בס"ת ולמענן תשוב
ובין המאמר השנה אמתית אקשה עליו קושיא אחת והיא זאת אם היתה כונת המאמר
לאסור ההתעסקות בנסתרות וההתבוננות בס ויהיה פי' במה שהורשית התבונן על התורה
כפשוטה בענין ביחוד מעשה המלות ודקדוקיהם כפשוטם כמו ששערו המקשים מזה על
המעיינים בס"ת ובסודותיה יקשה מאד הלשון איך יאמר במה שהורשית שיש למאר
התורה

התורה רשות והוא חובה באמת על כל חיובי המצות דכתיב ולמדתם אותם את בניכם
ודרשון ולמדתם אתם הלא ודאי הלמוד אשר הוא רשות ולא חובה הוא העיון בסודות
התורה ובפנימיותה כמו שהביא המקשה ראיה מהכתי לא קשאי שהיה דומה מלמוד
וא"כ המאמר נראה בסותר דבריו דרישה לאו סיפיה וסיפיה לאו רישה דאמר רשא
אין לך עסק בנסתרות וסיפא אמר במה שהורשית התבונן · ולהתיר זאת הקושיא אודיענך
שאין סתירה במאמר כי הכוונה להזהיר דרך העיון בס"ת כי מאחר שסודות התורה הם
החקירה בידיעת אמתת הבורא יתברך המודע מצד פעולותיו ולהשכיל כמה שהאיר מכבודו
בחדוש העולם והוא העיון בעשר ספירות אלא שאין לו עסק בספירה העליונה כ"ע כמו
שתמצא בתקונים בתקון כ"ב ל"ל · כתר עליון דא איהו אלימו דחמשין שערי בינה ודא איהו
דלא אתחזיב למשה ועליה אתמר נחיב לא ידעו עינו ועליה אמרו חז"ל במופלא ממך אל תדרוש
וכו' בגון דאיהו מקור דלית ליה סוף ובמקורא דלית ליה סוף מאן יכיל לאשגגא ולאשכחא ליה
סיפא · ע"כ · וכ"ש כמה שלמעלה מזה והוא עלת העלות הקדמון אין סוף כמ"ש אין לך
עסק בנסתרות הרצון כו בכ"ע ובא"ס אבל העיון בשאר ספירות שהורשינו טוב כעל המאמר
להתבונן בהם וזהו המכוון בפסוק הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו וגו' לעשות את
כל דברי התורה הזאת פי' הפסוק שם לנו בידיעתנו ובחקירה האמתית שלשה מיני חכמות
וידיעות · האחד אסור מכל וכל והיא ההשכלה באין סוף ובעלת העלות כ"ע והם
הנסתרות ואמר הנסתרות בלשון רבים כי הא"ס והכתר שתי מדות · ועוד כי
החקירות בזה רבות מהו עלת העלות ומה הוה עושה לפנים קודם בריאת עולם ולמה
לא בראו קודם ומה לאחור כמו שבארו ז"ל אסור זה במקום אחר · המין השני הנגלות
והם העיון במה שנגלה ממנו והגאלל מהאור הקדמון הנה והמלוחנה לנו ולבנינו עד עולם
כלומר עד ועד בכלל עולם רמז לכל הבנין שבזה הותרה רצועת ההתבוננות והשכלה ·
וכו' לעשות את כל דברי התורה הזאת וזהו העיון בשמירת המצות וידיעת מעשיהם
שהם דברי תורה כפשוטה הרי לך מבואר מה שהעסק בו לא לנו כי אם לה' אלהינו כי
ידעם בידיעתו עצמו ומה לנו בו הלק נחלה בעיון ובהשקפת שכל · ואם תבאר הנסתרות
על הספירות כלם ועל ס"ת בכלל לא יהיה זה פגם בכונתנו אבחנו המתירים ההתבוננות
כם כי לא בא לאסור אבל רצה לומר שבהיות השגות המשכילים מתחלפות כמו שברמו
זה בהנבלה במעמד הר סיני הנבחר כי היה כל אחד רשאי לעלות עד הגבול המוגבל
לו ולהשיג מזה המעמד הנבואיי עד המקום ההוא · כן הענין במעיין בסתרי תורה
שהזהירו בעל זה המאמר לשער עצמו והשגתו ער מקום שהו מגיעת כי עד הגבול ההוא
הורשה להכנס מבלי ולילך בנסתרות לו שאין שכלו משיגה אין לו עסק בם ועצה טובה
קמ"ל פן יפרוץ בם ונפגם ומת בבן זומא ובבן עזאי אבל לאסור אין לומר דודאי מאן דקיים
ליה בנפשיה דלא ליזוק כרבי עקיבא שנכנס בשלום ויצא בשלום פשיטא דישר בחו · וא"ת
ומי לנו בדורנו כרבי עקיבא אשיבך כדברך כן הוא שעדיין לא פרחה הנפש לא הבשלו
אשכלותיה להכנס פנימה כמוהו מ"מ הנפנים נתנו ריח ואור לריקים כאור בנה הולך ואור
עד נכון. דמאן דנמר השתא מגלח ורחה סימן יפה בהלמודו דשעתא סליקת ליה ומן
השמים יסייעוהו · הרי שביאתי לך ישוב מאמר במופלא ממך אל תדרוש וממנו תבין
לכל הרומים לו · ועל הטענה שאמרת כי הם דברים שבע"פ שלא נתנו לכתב אשיבך אם
כן מה רצו על ככה גדולים אלו לכתבם רבי שמעון ב"י שכתב הזהר והתיקונים ואין לומר

שכתבם

שבתכם והניחם במערה אלף ינאו משם עולמות יהיו בחשכה לעולם ועד למה יגע לחם
ונמלו לריק · ועוד מי התיר לרבי עקיבא לכתוב ספר יצירה וקלקלו מאמר שהיתה
שומה בפיהם בקבלה מאבותם אבינו ע"ה וכא הרמב"ן הגאון הנורא בשערים מהלו
וחבר עליו פי' ארוך למען ספות חנוקת על חנוקת כדברך ורבי נחוניא בן הקנה
שכתב ספר הבהיר ופרקי היכלות של רבי ישמעאל אפשר כל אלה ביין שנו פקו פלולים
ולמה נכתבו מאלה לשפים ולרבבות ונם הזהר ימלא ממנו הרבה מאד בכתב יד ומה
בין כתיבה להדפסה אפשר אלא השאיר ה' בישראל אלף איש חלוני לבא להלחם במלחמתה
של תורה כל הברכים אשר לא כרעו לבעל הממון וההמון הסכל וכל הפה אשר לא נשק
וחזק בהכלי עולם לתם יפולו ספרי הדפוס בנורל אשר לא יעברו הלף ואם הדפסה
תקורה למה האחרונים התירו להדפיס הרי"קאנחטו פענמים בוינציאה וספר המוסר
בתוגרמה וספר מקור חיים שהם יותר קשים לדבריך מהזהר כי הם מנלים סתריו ובהם
נבעו מעפונו אלא ודאי לא חשו לדבר זה ומעשה רב וכשם שהותרה תורה שבע"פ להכתב
בענין המצות הותרה נמי בענין ס"ת אלא שבימי חכמי המשנה והגמרא והמדרשים
התירו לדרוש ברבים המצות ללמד לבני יהודה המעשה בהן ולא התירו לדרוש ברבים ס"ת
אבל למסור לרחוקים החכמה אין מוחה ורבי אליעזר לא היה נרתע לאחוריו אלא מפני שעבר
מזנו ושנתו שהיה בימי רתיחת הכתרות בארץ מלשון אכתי לא קשאי ולא לרתיה ·
תדע שהיה מצטער על פטירת רבו מפני שלא זכה לדעת זאת והוק מלשונו דקאמר
לי זכינא הרי שקרא זה זכות ואולי לכבוד רבו אמר כן ומ"מ לא נמנע בסוף לדעתם:

גם אין טענה מלשון מסירה שלא תפול בדבר הכתוב מיד לוד כי קנין מסירה הוא כן ולא
דברים כפה וכן אותיות נקטות במסירה וזה פשוט · ועוד יש תשובה אחרת ובוללת גם
על שאר הטענות ועל הראשונות והאחרונות מספקת והיא שספר הזהר נתחבר ונכתב
בדורו של רשב"י שהסכימו בו מן השמים כי היה ראוי לכך ונגלנו זכות ע"י ועל ידי
חבריו הזכאים כדי שבסוף הימים בדורו של משיח בקרבת הישועה בזכות זה יגאלו ישראל
וכמו שבמצרים היה צריך לזכות ישראל בדם פסח ובדם מילה כדי להוציאם מאותו הגלות
והיה די במצות כי לא היה הזמן רק זמן תורה כלומר שהגיע העת לפרסמה כן כדי
להוציא ישראל מהגלות הזה צריך שיזכו בידיעת הנסתר כי כל הנביאים לא נבאו לימות
המשיח אלא על זה ואל יהיה זה בעיניך פלא ולא תשוב כי הזמן ענין אחר לא תושג
אמתתו כי אם למי שבראו וכמו שברא עלמים מתחלפים זה נכבר מזה כן נזרם חכמתו
שתתגלה יפעת מאורו פעם ותתעלם פעם ותהיה האמת מבהקת בעולם השפל
בשמש בתקופת תמוז ולפעמים תהיה האמת נערדת אז תהיה בעלטה ובאפלה אין רואה
ולא שיהיה הענבוב מצרו חלולה שאין כילות אבל המשפיע אבל מצר המקבלים שאין הדור
ראוי והנון לכך והקש על התורה הקדושה כי הזמן נחלק עליה כמו שאמרו ז"ל שני
אלפים תהו שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח כי הכ' אלפים הראשונים לא היו ראויים
לתורה ובאותו הזמן היתה התורה נטוה בבית נמזו תתומה באולרותיו כמושה עמו ולא זכו
בה רק יחידי סגולה כאבות והשבטים ואחר נתפרסמה במצעד ששים רבוא בסר סיני כן
סתרי תורה היו עד הנה סתומים לא נודעו כי אם לבני עליה וגם מעטים לפי שלא בא זמנם
להתפרסם ועל כן לא היו נביאים כי אם אחד מעיר ושנים ממשפח' אבל בשני אלפים של ימות
המשיח עם היות שבעונותיו עברו מה שעברו תתפרסם זאת החכמה ותתגלה לכל הלא

תראה

תראה רש"ל ז"ל בפי' שיר השירים בדונמא מעסוק ישקני מנשיקות פיהו ז"ל ומובטחים
מאתו להופיע עוד עליהם לבאר להם סוד טעמיה ומסתר לפונותיה ומחלים פניו
לקיים דברו והוא ישקני מנשיקות פיהו וכל שכן עתה שקרובה הישועה להגלות · הלא
תראה ההתעוררות המופלא כי נגע בלב כל איש ואיש מיושבי הארץ לבקשו ברמיס
יקרים ולהעתיקו בינעה רבה ובהוצאה לא מעט זה שימן מובטח כי בלו ימי
פקודה עת הזמיר הגיע דלזמיר אמת כי אזל באורחא סודות התורה לקיים ובלכתך
בדרך וקול התור תורי זהב עם נקודת הכסף נשמע בארצנו כי לפי דברי הזהר זכות
לומר ספרו הוא המלאך הגואל ז"ל · וכמה בני נש לתתא יתפרנסון מהאי חכורא
דילך כי אתגליא לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא וכגונא וקרלתם דרור בארץ וגו' ·
ובמקום אחר ז"ל אמר לה אליהו לרבי שמעון ר' ר' כמה זכאה אנת דמהאי חכורא דילך
יתפרנסון כמה עלאי עד דאתגליא לתתאי בסוף יומיא וכגונא ושבתם איש אל אחוזתו
ואיש אל משפחתו תשובו וכו' · הרי לך מבואר שזכות הענין בספר הזהר מספיק להשיב
שבותנו ולהעביר גלותנו ועליו אמרו זכו אתיבנה כי בעבורו יהיו ישראל בגאלין ויקרא דרור
בארץ שיהיו כל בני העולם כני חורין כשלה שאין כמוה · ובמקום אחר יבשר
הזהר שבדור שעתיד המשיח להתגלות כו יותן הרשות להתגלות ספרו וחבורו וז"ל
בפתיחה גדולה בתקונים והמשכילים יזהירו וגו' והמשכילים אילין ר"ש וחבריה ·
יזהירו כד אתכנשו למעבד האי חבורא רשותא אתיהיב לון ולאליהו עמהון וכו' עד
לגלאה לון רזין עמיקין דלא אתיהיב רשו לגלאה לון עד דייתי דרא דמלכא משיחא וכו'
אל תנמנם לומר שאין רשות לגלותם עד אחר כיאת המשיח שזה שקר וטעות גדול דייתי
כמאי דקאמר עד דייתי דרא דמלכא משיחא ולא קאמר עד דייתי מלכא משיחא וכל
זה פשוט · למען תדע שזה החבור מן השמים הסכימו עליו לך לך בפתיחה הקטנה
מן התיקונים ותמצא שם כלשון זה והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגו' · אלין אינון רבי
שמעון בן יוחאי וחבריה ר' אבא ור' יוסי ור' חייא ור' אלעזר ושאר חבריה דקודרה
זהיר לעילא כזהר הרקיע מאי כזהר אלא כד עבדו האי חבורא אסתכמו עליה לעילא
וקרלו ליה ספר הזהר ומגדיקי הרבים כדין יהון נפישין ככבים לעולם ועד דלא אתעדי
נהורא דילהון לעלם ולעלמי עלמין · בההוא זמנא דאתחבר האי חבורא רשותא אתיהיב
אליהו לאסכמא עמהון כיה ולכל מארי מתיבתא דלעילא ותתא וכל חיילין דמלאכין
עלאין וכשמתין עלאין למהוי עמהון כאסכמותא ורעותא וכו' ע"כ · ואל תפול עליך
אימתה ופחד כגדול זרוע תפארתו ועוזם קדשתו דמלין לגר עולה ומלל פן תהרוס
ותקלן ונמצאת מאבד עולמך כשעה אחת ותהיה זריז כפסד אל תחוש ואל תירא כי ה' יהיה
בכסלך ושמר רגלך מלכד כי מטה נוררת מטה ואפי' אם תטעה אין שנאתך עולה זרון
שחרד מפני זה שאולה ושתירם ניהם ותאבד דרך התיים אדרבה תרקה תשבב לך ותראה
אליהו כפיון וכירושלים של מעלה ותזכה לקבל פני שכינה ולמען לא אתלבש במלבוש
נכרי ולא אתעטף בטלית שאינה שלי אשלחך בהקדמת ספר מנחת יהודה חיטו בפי'
המערכת שם תראה דאיתיו על זה וגם התר הכתיבה והגלוי בחכמת ס"ת ובקבלה ואם
לא יספיק לך עד אחד לך כא ראה הקדמת המחבר ספר תולעת יעקב וספר המוסר
ור' ברכיאל ז"ל בחבור אשר התחיל ואם לא הספיק הזמן בידו להשלימו בהקדמה
קראה ל"כ אד"ם כל אלו הגאונים יורוך ואמרו לך קושטא אמתי אמת ראה ועשה בתכמיתם

אל

פסק הגאון כמהר"ר יצחק דלטאש

אל תשטו מרכיבם ויהי אלהים עמך · פיכאלו שמת וריע לף **יצרי"ה** וגו' לפ"ק ר"ח לייר :

אלה דברי העבד העברי אשר בחבלי עוני נכשל ותש הצעיר יצחק דלטא"ש

ולהיטיב לבות המשכילים החרדים אל דברו אשר נטו שכמם לסבול מעמסו להדפיסו לזכות הרבים לשבח הספר והמוציאים אותו לאורה לכבודם אשרה ולא לכבודי ולהיולדי נשאתי משלי :

י קו **צ** ונה **ח** זות **ק** רבת	ישועתו ביום מהר
צ מאו מדבר האל	לרוותו כמי טהר
ח לגיו יאזור יגזור	להוציא אור ספר זהר
ק דשתו גדלתו	מאד תגעש לבל נזהר
מ עיין בו בעדו חי	כדקיע כמו זהר
ל תיבתו בתוך קברו	כמותו יעשה לבהר
ט לחיו בזרועו א	חריו יפרו עני נהר
א לי עמו ילו צור כ	שכר לדקו עלות בהר
ש כע רצון ומלא טוב	וכל גוי כעדו ינהר
ח זק יאמר אמן קוש ו	עלה מתוך באר שהר
ז כה אש כן במקמו	ותוסיף אור במו שהר
ק פה מנהו ושת כל	לאוש ארצה לך יגהר

חרוז המגיה

ח

גם אחכי הצעיר והדל כאלפי אברהם ע"ו בכמ"ר משלם ז"ל ממור"לא לשבח ומהלל גדלת מעלת הספר הקדוש והאלהי הזה · אחרי הגאון והחכם הכולל כמהר"ר יצחק דלטא"ש חותני הנעלה ע"ו היושב ממולי · אשא על שפתי מלולי ומשלי :

הן קול אביר	מלין יכביר	עול משביר ס	פר **הזהר**
פתרי תורה	שש מטורה	אל כל סכל	ולבב נמהר
כת קול עונה	הגליתה נא	אל נא זרז	נשבר נהר
חכם יוסיף	סכל יסיף	רועה לטעות	ישח יגהר
התר כדל	סר הנדל	רועה עדר	עת כא מהר
טועה סגר	כסא מגר	ירוס ישא	עד הסהר
ביטו נא זאת	אוהבי לחזות	נעם השש	תחתית הבר
משכו לבם	לבנת ספיר	עגם שמ	יש לטהר
אל תפנו אל	רזי טבע	דרשו מעל	ספר **זהר**
סורו מעל	דנפת בהט	טש דר מטות	זהב תדהר
עזבו תאוות	הוות עולם	כליות חטא	תירוש יגהר
אל הסעדר	זה כל הדר	מלכות ויקר	רב כנהר
אל תתרשל	פן תכשל	עגל עומן	יד לא נזהר
זהר ספר	רב הכפר	הרבה עליו	מתן מהר
מלבים נפש	כנדי חפש	יוס נאתה מ	בית הסהר
רב טוב נפון	מן יטיפון	הריס אל מש	כיר **הזהר**
זהר נזהר	מהר יטהר	תדהר נמהר	מהר יגהל
זהר יגהר	מהר נהר	סהר סהר	יזהיר **זהר**

חרוז המגיה

ויוסף אברהם שלח משלו חרוזו ושירו · לכבוד הספר הנפלא ולתפארת יפיו וטובו הוא והדרו · כהלו כרו זהרו וקורו · אשרי העם שככה לו אשרי העם שה׳ אלהיו :

יום זרחה שמש ואור **זהר** — הקיר פני תבל וכל — רוח
אז נגלתה דרך לאמת לעד — אז נראתה דעה בכל — רוח
כל ככבי שחק לבא מרום — מתנוססים שמים משום — רוח
גם מחנות ארבע שכינת אל — חיות שרפים עוזרי — רוח
עמד שנות דור דור עלום עין — כמוס בחגרות אל חתום — רוח
בלתו אנוש חכם וכל מבין — הוה כמו גלם בלי — רוח
בו נכספה נשמת גבר תמים — בו שוקקה נפש נכה — רוח
בו מולנים חושים מדיבי עם — יתר שאת בינה יפת — רוח
הן נבקעו נבעו לפוגות אל — הן נפתחו סתרי נבון — רוח
שמעון בנו יוחאי גבר שלים — עמד בסור עף על כנף — רוח
זהר סגלת כל כלי חמדה — מרחיב לבב נכאה עטור — רוח
דגל לפסח ושוק ומין — עין אלי עור למת — רוח
ורחת אלהים על פני גבר — מורים ומפרים עוכרי — רוח
כל מחשבות נפתל שבע רוח — נרם יגרם סוטני — רוח
מחסום חנפים לענני מעוג — מסיר שפת יתר נבה — רוח
לוסר לזור מוסר כמתני סר — מטוב מחרחר ריב לאיל — רוח
לקרא בקול רנה בני עליון — גדול וקטון עם קשה — רוח
התלונו חוסו בכל **זהר** — אל נא בכל זהב נרוד — רוח
אל תדרשו לוכות דעות יון — שבים בעימיכם ואם — רוח
התפלספות ספרי חכם חרש — מורד שאול תחתית ומר — רוח
שוחה בים **זהר** ויין משתיו — יוליח פניני הר הדר — רוח
פנים בפנים מחזה שדי — יחזה וגן עדן פאר — רוח
דרשו בקהל רב גלו רזו — טפח טפחים לכל — רוח
כי תשבעו חיים עלי ארץ — בו תמצאו טפש אלי — רוח
ישמור זכותנו לדור דורים — אדון אשר ברא ולר — רוח
יקים פדותנו וקץ ימין — יומין וכל חיים עלי — רוח

אמן כן רצונך לבבי ובוכי
יגרש ישרש שנאה וקנאה

לבורא ומורים בדרך ישרים
בדבר נחבר בשפה ברורה

בס״ד

זקדמת ספר הזהר

רבי חזקיה

(נ״ח **ר׳ אלעזר** בזהרי חמה ובנסחת ארץ ישראל)

פתח °כתיב °°כשושנה בין החוחים · מאן שושנה דא כנסת ישראל · (בגין דאית שושנה סיר בשורים ג׳ ואית שושנה) מה שושנה דאיהי בין החוחים איה כה סומק וחוור · אוף כנסת ישראל סנהדרין ל״ג וקסא איה כה דין יורחמי · מה שושנה איה כה יתליסר עלין אוף כנסת ישראל איה כה תליסר קפ״ט מכילן דרחמי דסחרין לה מכל סטרהא אוף אלהים ירחמנא *משעתא דאדכר אפיק יתליסר כשא דף קל״ח ע׳ חיכין לסחרא לכנסת ישראל ולנטרא לה ולכתר אדכר זמנא אחרא · אמאי אדכר זמנא וקל״ח וקמ״ז אחרא כגין לאפקא חמש עלין תקיפין דסחרין לשושנה *ואינון חמש אקרון ישועות ואינון חמש מרעין · ועל דא דא כתיב °*כוס ישועות אשא דא כוס של ברכה · כוס של ברכה סמות קפ״ו א׳ אנטריך למהוי על חמש אצבען ולא יתיר כגוונא דשושנה דיתבא על חמש עלין תקיפין כק״ו א׳ דומיא דחמש אצבען · ושושנה דא איהי *כוס של ברכה · מאלהים תמיינא עד אלהים תליסר קי״ו תליתאה חמש חיכין מכאן ולהלאה אור דאתבארי ואתגניו ואתכליל בברית ההוא דעאל תרומה קס״ג כשושנה(ס״א דא) ואפיק כה זרעא דא אקרי עץ עושה *פרי אשר זרעו בו · וההוא סס קל״ח ס״ב ב׳ °זרע קיימא באות ברית ממש · וכמה דדיוקנא דברית אזדרע °°באברבעין וחדין זווגין ההוא (כ״א דההוא) זרעא בך אזדרע שמא גליפא מפרש כמ״ב אתוון דעובדא דברא״שית :

בראשית ר׳ שמעון פתח *°הנלנוס נראו בארץ · הנלנוס דא עובדא שיר השירים ב׳ ג׳ ח׳ ל״ט ע״ב דברא״שית נראו בארץ אימתי ביום השלישי דכתיב ותוצא הארץ ויקרא ד׳ ב׳ כדין נראו בארץ · עת הזמיר הגיע דא יום רביעי דהוא ביה זמיר עריצים לקמן ס׳ מאתר חסר וקול °°התור דא יום חמישי דכתיב ישרצו המים וגו׳ למעבד תולדות כשמע דא יום ששי דכתיב נעשה אדם °דהוא עתיד למקדש עשיה לשמיעה דכתיב

(א) רחל : (ב) לאה כלה משם מלנאו : (ג) רחל : (ד) לאה : (ה) ולא נוון : (ו) י״ב דידיה וי״ב דידה והכוללים : (ז) פי׳ אי מא : (ח) ר״ל מאלהים א׳ עד אלהים ב׳ ד׳ תיבות · אסתקלויא אחרים : (ט) לאה : (י) אימא אפיק ה׳ גבורות מנצפך לסוסיאם מן סקליפות (ר״ל מאלהים ב׳ עד אלהים ג׳ ה׳ תיבות : (יא) סתרוחני איכו כנשמי אלא אור סנסמא מ׳ נסאר ג״כ כיסוד : ז״א : (יב) סייכי ל״ב אלפים ויוד מאמרות א״ם : (יג) תור בני׳ ישרנו : (יד) ולכך אתר כעשה ל׳ רבים לרמוז סלכך כראו · א״ם :

הכא נעשה אדם · וכתיב התם נעשה ונשמע · כאדנו דא יוס שכתב דאיהו דוגמת
ארץ חיים (שהוא עולם הבא · עולם הנשמות עולם הקבמות) (כ"א ד"א) הנמצים אלין
אמון אכהן דעאלו במחשבה ועאלו בעלמא דאתי ואתגניזו תמן · ומתמן נפקו כגניזו
ואטמרו גו (כ"א בהו) נביאי קשוטו אתיליד יוסף ואטמירו ביה עאל יוסף בארעא קדישא
וגניב לון תמן וכדין נראו בארץ ואתגלו תמן · ואימתי אתחזון · בשעתא דאתגלי קשת
בעלמא דהא בשעתא דקשת אתחזי כדין אתגליין אינון ובההיא שעתא עת הזמיר הגיע
עדן לקצץ חייבין מעלמא · אמאי אשתזיבו · כגון דהנמצים נראו בארץ ואלמלא דנראו
לא אשתארון בעלמא ועלמא לא אתקיים · ומאן מקיים עלמא וגרים לאכהן דאתגליין ·
קל ינוקי דלעאן באוריתא וכגון אינון רבין דעלמא · עלמא אשתזיב · לקבליהון אתורי זהב
נעשה לך אלין אינון ינוקי רבין עולמין דכתיב ועשית שנים כרובים זהב :

בראשית ר' אלעזר פתח שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה · שאו מרום
עיניכם לאן אחר . לאתר דכל עיינין תליין ליה · ומאן איהו · פתח
העינים · ותמן תנדעון דהאי סתים עתיקא דקיימא לשאלה · ברא אלה · ומאן איהו ·
השמים איהו לסלקא בשמא כגון דברא נהורא לנהוריה ואתלבש דא בדא וסליק בשמא
עלאה ועל דא בראשית ברא אלהים דא אלהים עלאה · דהא מ"ה לא הוי הכי ולא אתבני
אלא בשעתא דאתמשכן אתוון אלין מאילין אל"ה מלעילא לתתא ואמא דאוזיפת לברתא
מנהרא וקשיט לה בקישוטהא · ואימתי קשיט לה בקישוטהא כדקא חזי · בשעתא דאתחזון
קמה · כל דכורא דכתיב אל פני האדון ה' ודא אקרי אדון כד"א הנה אדון הברית אדון כל
הארץ · ברין כף זה ה' ואעילת ו' ואתקשטת במאני דכורא לקבליהון וכל דכר בישראל
ואתוון אחרנין משכן לון ישראל מעילא לגבי אחר דא · אלה אזכרה · אדכרינא כפומאי
ושפיכנ'דמעאי (ברעו'כפשי כגון לאמשכ' אתוון אלין) וכדין אדרש · מעילא עד בית אלהים
למהוי שהיש כגווד' דיליה · ובמאי · בקול רנה ותודה המון חוגג · א"ר שמעון שתיקה דילי סס
בכה מקדש'לעילא ובכה מקדשא לתתא ובודאי מלה בסלע משתוק'בתרין מלה בסלע מה
דאמרנא ואתערנא ביה משתוקא בשתי' מה דשתיקנא דאכרו ואיבנו תרין עלמין כחדא ·
א"ר שמעון מבאן ולהלאה שלימו דקרא דכתיב המוטיא במספר צבא' . תרין דרגין אינון
דאלטורי' למהוי רשיס כל חד מנייהו · חד דא דאתמר מ"ה וחד מ"ן · דא עלאה ודא תתאה
דא עלאה רשיס ואמר המוטיא במספר לבאס המוטיא ההוא דאשתמודע ולית כוותיה · כגווגא דא המוטיא לחס מן הארץ דהמוטיא ההוא דאשתמודע דא דרגא תתאה וכלא חד
במספר שתין רבוא אינון דקיימין בחדא ואפיקו חילין לזיניהו דלית לן חשבנא (כ"א כגווד'
דא) לבלס · בין אינון שתין בין כל חילין דילהון כשם יקרא · מאי בשם יקרא · אי תימא
דקרא לון בשמהתהון · לאו הכי הוא דא"כ בשמו' מכבי ליה · שא בזמר' דדנו' דא לא סליק
בשמא(לעיל') ואקרי מ"ן לא אוליד ולא אפיק עמירין לזיניה אע"נ דכלהו הוו עמירין ביה ·
כיון דברא אלה ואסתלק בשמים ואקרי אלהים כדין בחילא דשמא דא אפיק לון בשלימו ודא
הוא בשם יקרא בהוא שם דילה קרא ואפיק כל זנא וזינא לאתקיימא בשלימותיה ·
כגווגא דא ארחא קרא בשם אדברנא שמי לאתקיימא בגלגל על קיום אשלמותיה ·
המרום אינים · מאי מרום אוניס · דא רים דרגין דסליקו ביה כל רעותין ואסתלקו ביה פקודי רל"ח ב'
אלכעותיך

(א) כי מעברה פתח לשיניים בש נגח וסוד עיין פ"ב ב' פ' אחרי מות דף ע"ח ב' : (ב) (כ"ח מה אעידך בהוא יומא מה אדמה לך בכל יומא ומיומא) : (ג) ס"ת תורת"י :

אלכעותיך וגו' ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ . א"ל ר' מלה סתימא הוה קמי קב"ה
וגלי במתיבתא עלאה ודא הוא בשעתא דסתימא דכל סתימין בעא לאתגליא עבד ברים'
נקוד"ה *חדא ודא סליק למהוי מחשבה · טיר בה כל טוורי אחקק בה כל גלופין · ואגליף גו לבנן ט"ו מ"
בוצינא קדישא סתימא גליפו דחד טיורא סתימאה קדש קדישין בטיבא עמיקא דנפק מנו מספשים ק"ב
מחשבה ואקרי מי שורות"א(כ"ה דאשיתא) לבנינא · קיימא ולא קיימא .עמיק ואסתים בשמא· ת' ט' כ' ספות
לא אקרי אלא מי" בעא לאתגליא ולאתקרי בשמא (דא) ואתלבש בלבוש יקר דנהיר וברא רכ"ז כ"רכ"ח מ'
אלה וסליק אל"ה בשמא · אתחברון אתוון אלין באלין ואשתלים בשמא אלהים · ועד לא
ברא אלה לא סליק בשמא אלהים ואינון דחבו בענגלא על דזא דנא אמרו אלה אלהיך ישראל סמות ל"ב
וכמה דאשתתף מי באלה הכי הוא שמא דאשתתף תדיר · וברזא דא אתקיים עלמא · ופרח
אליהו ולא חמינא ליה · ומניה ידענא מלה דאוקימנא על דזא וסתרא דילה · אתא רבי
אלעזר וכלהו חבריא ואשתאטו קמיה ככו ואמרו אלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע
דא דיאמר רבי שמעון על דא שמיא וחילהון כמ"ה אתבריאו דכתי' כי אראה שמיך מעשה
אלכעותיך וגו' וכתיב מ"ה אדיר שמך בכל הארץ אתנה' אדך' על' השמים' על תהלים ח'
השמים איהו לסלקא בשמא כגון דברא נהורא לנהוריה ואתלבש דא בדא וסליק בשמא
עלאה ועל דא ברא אלהים דא אלהים עלאה · דהא מ"ה לא הוי הכי ולא אתבני
אלא בשעתא דאתמשכן אתוון אלין מאילין אל"ה מלעילא לתתא ואמא דאוזיפת לברתא
מנהרא וקשיט לה בקישוטהא · ואימתי קשיט לה בקישוטהא כדקא חזי · בשעתא דאתחזון
קמה · כל דכורא דכתיב אל פני האדון ה' ודא אקרי אדון כד"א הנה אדון הברית אדון סמות ל"ד
כל הארץ · ברין כף זה ה' ואעילת ו' ואתקשטת במאני דכורא לקבליהון וכל דכר בישראל ישוטב ג'
ואתוון אחרנין משכן לון ישראל מעילא לגבי אחר דא · אלה אזכרה · אדכרינא כפומאי תהלים מ"ב
ושפיכנ'דמעאי (ברעו'כפשי כגון לאמשכ' אתוון אלין) וכדין אדרש · מעילא עד בית אלהים
למהוי שהיש כגווד' דיליה · ובמאי · בקול רנה ותודה המון חוגג · א"ר שמעון כפומאי סס
בכה מקדש'לעילא ובכה מקדשא לתתא ובודאי מלה בסלע משתוק'בתרין מלה בסלע מה
דאמרנא ואתערנא ביה משתוקא בשתי' מה דשתיקנא דאכרו ואיבנו תרין עלמין כחדא ·
א"ר שמעון מבאן ולהלאה שלימו דקרא דכתיב המוטיא במספר צבא' . תרין דרגין אינון ישעיה מ'
דאלטורי' למהוי רשיס כל חד מנייהו · חד דא דאתמר מ"ה וחד מ"ן · דא עלאה ודא תתאה
דא עלאה רשיס ואמר *המוטיא במספר לבאס המוטיא ההוא דאשתמודע ולית כוותיה · סמות ק"ח ב'
כגווגא דא המוטיא לחס מן הארץ דהמוטיא ההוא דאשתמודע דא דרגא תתאה וכלא חד ויקל"ח ב'
במספר שתין רבוא אינון דקיימין בחדא ואפיקו חילין לזיניהו דלית לן חשבנא (כ"ה כגווד'
דא) לבלס · בין אינון שתין בין כל חילין דילהון כשם יקרא · מאי בשם יקרא · אי תימא
דקרא לון בשמהתהון · לאו הכי הוא דא"כ בשמו' מכבי ליה · שא בזמר' דדנו' דא לא סליק
בשמא(לעיל') ואקרי מ"ן לא אוליד ולא אפיק עמירין לזיניה אע"נ דכלהו הוו עמירין ביה ·
כיון דברא אלה ואסתלק בשמים ואקרי אלהים כדין בחילא דשמא דא אפיק לון בשלימו ודא
הוא בשם יקרא בהוא שם דילה קרא ואפיק כל זנא וזינא לאתקיימא בשלימותיה ·
כגווגא דא ארחא קרא בשם אדברנא שמי לאתקיימא בגלגל על קיום אשלמותיה · סמות ל"ח
המרום אינים · מאי מרום אוניס · דא רים דרגין דסליקו ביה כל רעותין ואסתלקו ביה פקודי רל"ח ב' ישעיה מ'
בארח

(ה) ס"ת מלכ"ה (ב)מלוה מלכותים (ותקשטת למלכות · הרב שלם בוזגלו) (ג) פי' כל מילין דאינון באתגליא כתיבין עיין תרומה קס"ח ב' וכגליון ב' פקודי (ד) סוד המוזגות לחס מן ה ארץ (ה) פי' לא סוגיא באמורות בסתוכים בו למיבים הרס"ב :

בחרם סתים וחמץ כ"ח דא רזא דעלמא עלאה דאסתלק בשם אלהים כדקאמרן • אית לא
נעדר מאינון שתין רבוא דאפיק בחילא דשמא • וכגין דאית לא נעדר בכל אתר דמיתו
*דאינון כפלין הואיל ואינון סמיכין עלך • מיד נפקת מקמיה • עאלת את נ אמרה קמיה ו' מ'
רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דכי כתיב כורא תהלות ותהלה דמדיקי' נאות
תהלה• אמר לה מ"ן תוב לאתרך דהא בגיכך תבת סמ"ך לאתרה והוי סמיך עלה מיד תבת
לאתרה ונפקת מקמיה עאלת את כ אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא
דכי אתקריאת מלך • אמר לה הכי הוא ודאי אבל לא אבארי כך עלמא בגין דעלמא
אטעריך למלך תוב לאתרך אנת ו ל ו ך דהא לא יאות לעלמא למיקם בלא מלך •
בהיא שעתא נחתא מן קדמוהי את כ' מעל כורסי יקריה אודעזעא ואמרה
קמיה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דאנא כבודך • וכד נחתת כ' מעל כורסי
יקריה אודעזעו מתון *אלף עלמין ואודעזע כרסייא וכלהו עלמין אודעזעו למנפל • אמר מ' כ'
לה קב"ה כ"ף מה את עביד הכא דלא אבארי כך עלמא תוב לאתרך דהא בך כליה
•כלה ונחרבה אשתמע תוב לכרסייך והוי תמן • בהיא שעתא נפקת מקמיה ותבת
לדוכתה עאלת את י אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דאנא שירותא
דשמא קדישא ויאות לך למבארי כי עלמא מ"ל די לך דאנת מחיק כי ואנת רשיס כי וכל רעות'
דילי כך סליק לית אנת יאות לאתעקרא מן שמי • עאלת את ט *אמרה קמיה רבון
עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דאנא כי אתקריאת טוב ויאר אמר לה לא אבארי
כך עמ' דהא טובך סתים כגווך וצפון בגווך הה"ד מה •רב טובך אשר צפנת ליראיך הואיל הואיל
ובגוה בגווך לית כיה חולקא לעלמא דא דאנא כעי למבארי אלא בעלמא *דאתי ואנו דעל
דעובך נגוה בגווך יטבעון תרעי *דהיכלא הה"ד •טבעו בארץ שעריה • ואנו ד ה ספרים
לקבלך וכד תתחברון כחדא הא מ"ט ועל דא אתוון אילין לא רשימין בשבטין קדישין מיכס כ'
מיד נפקת מקמיה • עאלת את ז אמרה ליה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא
דכי נטרין כגיך שבת דכתיב •זכור את יום השבת לקדשו אמר לה לא אבארי כך עלמא סמוך ג'
דאנת לית כך קרבא ואתרבא דשבא ורומחא דקרבא כגווכא דנו"ן מיד נפקת מקמיה •
עאלת את ן אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דאנא את משמך •
אמר לה וא"ו אנת ו ה די לכון דאתון אתוון דשמי דאתון כרזא דשמי ומקיקין
ונליפין כשמי ולא אבארי בכו עלמא • עאלת את יד ואת ג אמרו אף
הכי • אמר אוף לן די לכון למהוי דא עם דא דהא מסכנין לא
יתבטלון מן עלמא ואריכין לגמול עמהון טיבו • דל"ת איהי מסכנא • ג"מל גומל לה
טיבו לא תתפרסון דא מן דא ודי לכון למיזן דא לדין • עאלת את ס ב אמרה ליה רבון
עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דכי מברכאן לך לעילא ותתא • אמר לה קב"ה
הא ודאי כך איבארי עלמא ואת תהא שירותא למבארי עלמא • קיימא את א לא עאלת •
אמר לה קב"ה אל"ף אל"ף למה לית אנת עאלת קמאי כשאר כל אתוון אמרה קמיה
רבון עלמא כגין דאמינא כל אתוון נפקו מן קמך בלא תועלתא מה אנא אעביד תמן ותו
דהא

(ח) כריאה : (כ) יסוד : (ג) נכור המוחרות : (ד) תרי פלגי : (ה) כתיב לא ידעו כאר פליון קב"ה כ"ן כתר תתתון פוי"ם אדנ"י
הוי"ה אלפי"ם וזה בוקן קיום לפולמות סדם ה' אורות ח"כ :

עלמין ניחא קמך למבארי כי עלמא דאית כי סמיכא לנפלין דכתיב •סומך ה' לכל הנופלים תהלים קמ"ה
אמר לה על דא אנת צריך לאתרך ולא תזוח מניה • אי את נפיק מאתרך מה תהא עלייהו
*דאינון כפלין הואיל ואינון סמיכין עלך • מיד נפקת מקמיה • עאלת את נ אמרה קמיה ו' מ'
רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דכי כתיב כורא תהלות ותהלה דמדיקי' נאות
תהלה• אמר לה מ"ן תוב לאתרך דהא בגיכך תבת סמ"ך לאתרה והוי סמיך עלה מיד תבת
לאתרה ונפקת מקמיה עאלת את כ אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא
דכי אתקריאת מלך • אמר לה הכי הוא ודאי אבל לא אבארי כך עלמא בגין דעלמא
אטעריך למלך תוב לאתרך אנת ו ל ו ך דהא לא יאות לעלמא למיקם בלא מלך •
בהיא שעתא נחתא מן קדמוהי את כ' מעל כורסי יקריה אודעזעא ואמרה
קמיה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דאנא כבודך • וכד נחתת כ' מעל כורסי
יקריה אודעזעו מתון *אלף עלמין ואודעזע כרסייא וכלהו עלמין אודעזעו למנפל • אמר מ' כ'
לה קב"ה כ"ף מה את עביד הכא דלא אבארי כך עלמא תוב לאתרך דהא בך כליה
•כלה ונחרבה אשתמע תוב לכרסייך והוי תמן • בהיא שעתא נפקת מקמיה ותבת
לדוכתה עאלת את י אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דאנא שירותא
דשמא קדישא ויאות לך למבארי כי עלמא מ"ל די לך דאנת מחיק כי ואנת רשיס כי וכל רעות'
דילי כך סליק לית אנת יאות לאתעקרא מן שמי • עאלת את ט *אמרה קמיה רבון עלמא
עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דאנא כי אתקריאת טוב ויאר אמר לה לא אבארי
כך עלמא דכגין דלא אתקיים שקרא אלא אי יטלון לך ק"ר • מאן דבעי למימר
ויקבל רש"י כ' שקרא *ויטול יסורא דקשוט בקדמיתא ולבתר יוקים ליה שקרא דהא אית ש' את קשוט איהו
כקודי רס"ר מ' את קשוט דאתיהדו כה • קר •אתוון דאחזיאו על סטרא בישא איהו וכגין
תרומה קת"ח כ' לאתקיימא נטלי את ש' כגווייהו הוי קשר • כיון דחמאת הכי נפקת מקמיה •
מקץ ר"ד מ'
ותרומה קכ"ב מ' עאלת את צ אמרה קמיה רבון עלמא ניחא קמך למבארי כי עלמא דאנא (ס"א דבי) כי
קב ליס י"מ תתימין לריקים ואנת דאתקריאת לריק כי רשיס דכתיב •כי לריק ה' לדקות אהב
וכי יאות למבארי עלמא אמר לה לדי לדי אנת ולריק אנת אבל אנת לריך למהוי טמירא לית
אנת לריך לאתגלי' כל כך כגין דלא למיקב פתחון פה לעלמא מ"ט כ'איהי אתיא י'דשמא
דבארי'קדיש'ורכיב עלה ואתאחד כחדה ורזא דא כד כרא קב"ה לאדם הראשון ודו פרצופין
ברהו וכגין כך אנפוי דיו"ד מהדר לאחורא כגוונא דא צ אסתכלת לתתא כגוונא דא אמר לה
כגוונא דא צ אסתכלת לעילא כגוונא דא צ אסתכלת לתתא כגוונא דא אמר לה
קב"ה תו דאנא זמין ילבשא לך ולמעבד לך אפין באפין אבל באתרא
אחרא תסתלק • נפקת מקמיה ואזלת • עאלת את פ אמרה קמיה רבון עלמא
ניחא קמך למבארי כי עלמא דהא פורקנא דאנת זמין למעבד בעלמא בי רשיס
ודא הוא פרות וכי יאות למבארי עלמא • אמר לה יאות אנת • אבל כך אתרשיס
פשע בטמירו כגווכא דקוויא דמאי ואעיל רשיס בין נופיה הכי מאן דחב כפוף ריסיה
ואפיק ידוי וכן ע עון • אע"ג דאמרה דאית כי עונה אמר לה קב"ה לא
אבארי כך עלמא נפקת מקמיה • עאלת את ס אמרה קמיה רבון
עלמין

(ח) כוא ו' קנוות (כ) הייכו בכינה • מ"ס (ג) מיין בתיקונים דף ע"ד ותמצא טעם למה כתיב למעבד (כי הסתיות בבראו
בכו"כם א תחילה ומח"ך כולם על סדר ומצאת ת' מאדוכם עומדת בפתח סדי"נה ע"כ יבאה דאסונה • מ"ם) (ד) פי'
יחזקאל והקויות היו על מצחות יבו'(ה) בראשית כ"ג ע"ב (ו) אדם הה' מכתיב עיין פ' מעור פ"ח כ' וסייבו יו"ד דרכיב על
כו"ן כיפה ומקדמיתא לא סוו מסגיחין תפין בתפין: מוין בספרא דצניעותא קע"ו, כ' ומתוזנו רב"ב כ' (ז) בראשית כ"א ע"ח :

דלא יהיבתא לאת ב"ת בזכות רברבא דא ולא יאות למלכא עלאה לאעברא בזכות דיהב לעבדוי ולמיהב לאחרא • אמר לה קב"ה אל"ף אל"ף אע"ג דלאת ב"ת בה אברי עלמא אית תקא ריש לכל אתוון ליה כי יחודא אלא כך • כך ישרון כל חוסכין וכל עובדין דעלמא וכל יחודא לא הוי אלא כאת אל"ף ועבד קב"ה אתוון יעלאין רברבן ואתוון תתאין זעירין ובנין כך ב"ת ב"ת בראשית ברא אל"ף אל"ף אלהים את • אתוון מלעילא ואתוון מתתא • ואלהו כחדא הוו מעלמא עלאה ומעלמא תתאה :

בראשית רבי יוראי אמר מאי בראשית • בחכמ"ה • דא חכמ"ה דעלמא קיימא עלה לאעלא נו רזין סתימין דעלאין • *והכא אנליפו שית סטרין דברבין בראשית מ' ע"ב
דעלאין דמנהון נפיק כלא דמנהון אתעבידו שית מקורי דנהלין לאעלא נו ימא רבא • והייבו ברא שית מהכא אתבריאו • מאן ברא לון ההוא דלא אדכר ההוא סתים דלא ידיע • רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי באורחא כד מטו לחד בי מקדא אמר ליה רבי חייא לרבי יוסי הא דאמריתו ברא שית ודאי הכי הוא בנין דשית יומין עלאין נבי אוריתא ולא יתיר • אחרנין סתימין אינון • אבל תמינן נו יסודי בראשית דאמר הכי • גליפו אנליף ההוא סתימאה קדישא נו ימעוי דחד עמידו דנקיד בנקודה יהבעין ההוא גליפו אנליף וטמיר ביה כמאן דנגיז כלא תתות מפתחא חדא • והוא מפתחא גניז כלא בהיכלא חדא • ואע"ג דכלא גניז בההוא היכלא • עקרא דכלא בההוא מפתחא הוי • ההוא מפתחא סגיר ופתח • בההוא היכלא אית ביה גניזין סתימין סגיאין אלין על אלין • בההוא היכלא אית תרעין עובד סתימו ואינון חמשין • אליפו לארבע סטרין והוו ארבעין (סל"ו ותשע) • חד תרעא לית ליה סטרא לא ידיע אי הוא לעילא אי הוא לתתא (סל"ו איהו לעילא איהי לתתא) • וכג"כ ההוא תרעא סתים • גו אינון תרעין אית מנעולא חדא • וחד אתר דקיק לאעלא ההוא מפתחא ביה • ולא אתרשים אלא ברשימו דמפתחא • לא ידעין ביה אלא ההוא מפתחא (סל"ו דפתחא) בלחודוי • ועל דזה דא בראשית ברא אלהים • ברא שית דא מפתחא דכלא סתים ביה והוא סגיר ופתחוהי תרעין כלילן ביה בההוא מפתחא דסגיר ופתח • כד סגיר אינון תרעין וכליל לון בגויה (כ"ל וכלה בגויה) כדין ודאי כתיב בראשית מלה גליף בכלל מלה סתימאה • וכבל אתר בר"ל מלה סתימאה איהו • סגיר ולא פתח ל"ר יוסי ודאי הכי הוא ושמענא לבוטיו קדישא דאמר הכי דמלה סתימאה איהו ברא סגיר ולא פתח ובעור דהוא סגיר במלה דברא • עלמא לא הוה ולא אתקיים • והוה חפי על כלא תה"ו • וכד שלטא אתי תה"ו עלמא לא הוה • ולא אתקיים • אימתי ההוא מפתחא פתח תרעין ואזדמן לשמושא ולמעבר תולדין • כד אתא אברהם דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ותנינן בהבראם ומה דהוה כלא סתים במלת ברא אתסדרו אתוון לשמושא • ונפק עמודא דעבד תולדין אבר יסודא קדישא דעלמא קיימא עליה כד הדי אבר אתרשים במלת ברא כדין רשום סתימאה עילאה (כ"ל קדישא לגלאה) רשומו אתרא לשמים ולארעא • ודא איהו מי וברא אלה וג"כ שמא קדישא דאתברכא דאיהו מ"ה אתרשים • ואפיק מן ברא אבר • והוא רשום באלה מסטרא דא ואבר מסטרא דא • סתימאה קדישא • אלה קיימא • אבר קיימא • כד אשתלים דא אשתלים דא • גליף להדי אבר ה • גליף להדי אלה ו אתערו אתוון לאשלמא לדאי סטרא ולהדי סטרא כדין אפיק מ"ם נטיל חד להדי סטרא וחד להדי סטרא אשתלים שמא קדישא *ואתעביד אלהים נס כן שמא דאברהם

(א) קנ"ט תרומה קל"ב מ' ושם קצ"ד מ' ותצוה ק"ף כ' ויקרא כ"ה מ' ופנחס ר"ך מ' ופקודי רכ"ח כ' ויחי רל"ד כ' ויקהל ריש כ' : (ב) ע"ק (ופרש"ב פי' סבח באמצע הגיחו תקיקתם ו"ק דאחריך דמשפטין נפקו ו"ק סל ז"ל ומן ו"ק דז"ל נפיק כולא) : (ג) אמילות : (ד) בריאה : (ה) מלכות דבריאה : (ו) כ' סקרי : (ז) יסוד איתא : (ח) יסוד אבא : (ט) עכין הטעמים סגיר ופתח : (י) נד מ': (יא) מי' כמ"ם פ' משפטים ק"ם מ' וז"ל וכל ברא אלה ברא שמים • פרש"ב :

דאברהם • כד אשתלים דא אשתלים דא • וי"ל דנטל קב"ה מי ושדי באלה ואתעביד אלהים ונטל קב"ה מה ושדי באבר ואתעביד אברהם • (ג)ונמלת מ' רומז לחמשים שערי בינה ואית בה יוד אות קדמאה דשמא קדישא ומלת מ"ה רומז למנינא דשמא קדישא ואית ביה אות תניינא דשמא קדישא :

יהוה כד"א (ב)אשרי העם שככה לו וגו' (ג)חולה ארץ על כליסה וכדין אתקיימו תהלים קא"ה תדין עלמין • ביוד עלמא דאתי • ובה"א עלמא דא • כלומר במ"ן ברא חייב כ"ו עולם הבא וכמ"ה ברא עולם הזה ודין הוא רמז עילא ותתא) • וכדין עבד תולדות ונפק שמא שלים מה דלא הוה קדם דנא הה"ד (ד)אלה תולדות השמים והארץ בהבראם כלהו בראשית ב' הוו תליין עד דאתברי שמיה דאברהם • כיון דאשתלים שמא דא דאברהם שמא קדישא אשתלים הה"ד (ה)ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים • אשתטח רבי חייא באורעא ונשק לעפר' סס ובכה ואמר עפרא עפרא כמה את יקרא קדל כמה את בחליפו דכל מחמדי עינא יתבלון בך • כל עמודי נהורין דעלמא תיכול ותירוק • כמה את חליפא • בוצינא קדישא דהוה נהיר עלמא שליטא רברבא ממנא דזכותיה מקיים עלמא אתבלי בך • רבי שמעון נהירו דבוצינא נהירו דעלמין אנת בלי כעפרא ואנת קיים ונהג עלמא • אשתומם רבנא חדא • ואמר עפרא עפרא לא תתנאי דלא יתמסרון כך עמודין דעלמא דהא ר' שמעון לא אתבלי כך :

קם רבי חייא והוה בכי אזל ורבי יוסי עמיה • מההוא יומא אתעני ארבעין יומין למחמי לרבי שמעון • אמרו ליה אנת רשאי למחמי ליה • בכה ואתעני ארבעין יומין אחרנין • אחזאו ליה בחזוא לרבי שמעון ורבי אלעזר בריה • דהוו לבלן כמלה דא דאמר רבי יוסי • והוו כמה אלפין ליתין למלוליה • אדהכי חמא כמה נדפין דברבין עלאין וסליקו עלייהו ר'שמעון ור'אלעזר בריה וסליקו למתיבתא דרקיעא • וכל אלין (ג)נדפין הוו מתכלן להו • חמא דמתהדרן ומתחדשן בזיוון ונהירו יתיר מנהורא דזיוא דשמשא • פתח ר"ש ואמר ויעול רבי חייא וליחמי בכמה דזמין קב"ה לחדתא לנפי לריקייא לזמנא דאתי זכאה איהו מאן דעאל הכא בלא כסופא וזכאה מאן דקאים בהאוא עלמא כעמודא תקיף בכלא • וחמא דהוה עאל והוה קם רבי אלעזר ושאר עמודין דיתבין תמן והוא הוה דכסיף ואשמיטו גרמיה ועאל ויתיב לרגלוי דרבי שמעון • קלא נפיק ואמר מאיך עינך לא תזקוף ראשך • ולא תסתכל • מאיך עינוי וחמא נהורא דהוה נהיר למריחוק קלא אחדר כמלקדמין ואמר עלאין טמירין סתימין פקיחי עינ'אינון דמשטטן בכל עלמ'אסתכלו וחמו • תתאין (כ"ל תבאין) דמיכין (ה)סתימין בחוריכון אתערו • מאן מנכון די חשוכא מהפכן לנהורא ועמין מרירא למתקא עד לא ייתון הכא • מאן מנכון דמחכאן בכל יומא לנהורא דנהיר בשעתא דמלכא פקיד *לאולתא ואתייקר ואתקרי מלכא מכל מלכין דעלמא ויקהל קפ"ג מאן דלא מכפא דא בכל יומא (ו)בהאוא עלמא לית ליה חולקא הכא • אדהכי חמא כמה מן ע"ח חבריא סחדיה • כל אינון עמודין דקיימין • וחמא דסליקו לון למתיבתא דרקיעא • אלין סלקין ואלין נחתין ועולא דכלהו חמא מאדי דנדפי דהוה אתי והוא אומי אומא דשמע מאחורי פרגודא דמלכא מפקד בכל יומא ודכיר לאולתא די שכיבת לעפרא וכעט כעיטין בהאוא שעתא יבתלת מאה *ותשעין רקיעין וכלהו מרתתין וזעין סמוך מ"כ קמיה

(א) יא סהוא נליון : (ב) קסה עורף :(ג) פי' מלאכים בעלי כנפים כיו מתתיכים לרסב"י ור"א כנו סיוכבו עליהם בחזרתם אתתיבת א דרקיעא • פרש"ב : (ד) היה מתכיים בפני הגדולים : (ה) איתן ספסיכה סתום בבחזיריהם בקיבו מסוכתכם : (ו) בשכע שבועה : (ז) במכין סמיס • מ"ם :

קמיה יאוריך דמעין על דא וכפלי איתן דמעין דתיתן כאשא לגו ימא רבא ומאיתן דמעין
קאים ההוא ממנא דימא ואתקיים וקדיש שמיה דמלכא קדישא וקביל עליה למבלע כל
מימוי דבראשית ויכנוס להו לגויה בשעתא דיתכנשון כל עממיא על עמא קדישא ויגנבון
מיא ויעברון בגניבו • אדהכי שמע קלא דאמר פטון אתר פטון אתר דהא מלכא משיחא
אתי למתיבתא דרבי שמעון בגין דכל מדיקיין דתמן רשי מתיבתא ואיתן מתיבתי דתמן
רשימין איתן • וכל איתן תברין די בכל מתיבתא סלקין ממתיבתא דהכא למתיבת דרקיע •
ומשיח אתי בכל איתן מתיבתי ואתיס אורייתא מפומייהו דרבנן • ובההיא שעתא אתי
משיח מתעטר מן רשי מתיבתי בעטורין עלאין • בההיא שעתא קמו כל איתן תברי' וקס
רבי שמעון והוא סליק נהוריה עד רוס רקיעא אמר ליה רבי זכאה אנת דאוריתך סלקא
בתלת מאה ושבעין נהורין וכל נהורא ונהורא אתפרשא לשיתא מאה ותליסר טעמין סלקין
ואסתחיין בנהרי אפרסמונא דכיא וקב"ה איהו אתיס אורייתא ממתיבתך וממתיבתא
דחזקיה מלך יהודה ומנו מתיבתא דאחיה השלוני ואנא לא אתינא למחתס ממתיבתך אלא
מאדי דנדפין אתי הכא דהא ידענא דלא ייעול גו מתיבתי אחריתי אלא במתיבתך
בההיא שעתא סח ליה רבי שמעון ההוא אומתא דאומי מאדי דנדפין כדין אזדעזע משיח
ואתיס קליה ואזדעזעו רקיעין ואזדעזע ימא רבא ואזדעזע ליתן ואשיב עלמא
לאתהפכא • אדהכי תמא לרבי חייא לרגלוי דרבי שמעון אמר מאן יהיב הכא בר נש לבוש
מדא דההוא עלמא • אמר רבי שמעון דא איהו רבי חייא נהירו דבוצינא דאורייתא אמר
ליה יתכנס הוא ובני ויהון ממתיבתא דילך • אמר ר' שמעון זמנא יתייהב ליה יהבו ליה
זמנא וכפק מתמן מזדעזע וזלגין עיטוי דמעין • אודעזע רבי חייא ובכה ואמר זכאה
אומכי יש ואוגרותיהס אמלא :

ישעיה כ"ו

בראשית

ר' שמעון פתח יאשיס דברי בפיך כמה איתי לב"כ לאשתדל באורייתא
יממא ולילא בגין דקב"ה נייח לקלהון דאיתן דמתעסקי באורייתא
ובכל מלה דאתחדש באורייתא על ידא דההוא דאשתדל באורייתא עביר רקיעא חדא •
תכן בההוא שעתא דמלה דאורייתא אתחדשת מפומיה דבר נש ההיא מלה סלקא
ואתעתדת קמיה דקב"ה וקב"ה נטיל לההיא מלה ונשיק לה ועטיר לה בשבעין עטרין
גליפין ומחקקן • ומלה דאתחדשת דאתחדשת סלקא ויתבא על ריאשא דמלכא חי עלמין
ועטא מתמן ושעא בשבעין אלף עלמין וסליקת לגבי עתיק יומין • וכל מלין דעתיק
יומין מלין דחכמתא איתן ברזין סתימין עלאין • והיא מלה סתימא דחכמתא
דאתקרשת הכא כד סלקא אתחברת באתן מלין דעתיק יומין וסלקא ונחתא בהדייהו
ישעיה ס"ד ונגלת בתמניסר עלמין נגזין דרעין לא דאתא אלהים זולתך נפקי מתמן ושלטן ואתיין
מלאכן ושלמין ואתעתדו קמי עתיק יומין • בההיא שעתא אדם עתיק יומין בההיא מלה
פרוש י"ד ומיתא קמיה מכלא נטיל לההיא מלה ואעטר לה *בתלת מאה ושבעין אלף עטרין ההיא
ט"א מלה עטא וסלקא ונחתא ואתעבידא רקיעא חדא • וכן כל מלה ומלה דחכמתא *אתעבדין
ט"א *רקיעין קיימין בקיומא שלים קמי עתיק יומין והוא קרי לון שמיס חדשיס שמיס מחודשיס
סתימין דרזין דחכמתא עלאה וכל איתן שאר מלין דאורייתא דמתחדשין קיימין קמי
קב"ה

(א) כראשית כ"ו ע"ב ושמות י"ם ע"א ויקהל קכ"ו ע"ב : (ב) חייבו ס' כנגד ג"ר יפ' כנגד ז"ל כי לאתעלם המכפר יותר גדול • מ"ס: (ג) כעל הכנפיים ופות מעטרין סר ספנים (סיס לו ל"ו איתין ול"ו משמאל : (ד) מסמע דוקא כסתתדס בם ולא כסעוסק כשבבר בתחדס ; (ה) פי' כסתחדס פר"ה • מ"ס :

קב"ה וסלקין ואתעבידו ארזות החיים ונחתין ומתעטרין לגבי ארן חד ואתחדש ואתעביד
כלא ארן חדשה מההיא מלה דאתחדש באורייתא ועל דא כתיב כי כאשר השמי' החדשים ישעיה ס"ו
והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני ונומר עשיתי לא כתיב אלא עושה דעביד
תדיר מאיתן חדשין וחזין דאורייתא ועל דא כתיב יאשיס דברי בפיך ובכל ידי כסיתיך
לנטוע שמים וליסור ארץ השמים לא כתיב אלא שמים • א"ר אלעזר מהו ובכל ידי כסיתיך סס כ"א
אמר ליה בשעתא דאתמסר אורייתא למשה אתו כמה רבוא דמלאכי עלאין לאוקדא ליה
בשלהובא דפומהון עד דחפא עליה קב"ה • והשתא דהאי מלה סלקא ואתעטרא וקיימא
קמי קב"ה איהו חפי על ההיא מלה וכסי על ההוא כ"ב דלא אשתמוד לגו בייהו (אלא קב"ה)
ולא יקנאון לנביה עד דאתעביד מההיא מלה שמים חדשים וארץ חדשה הא"ד וכבל ידי
כסיתיך לנטוע שמים וליסוד ארץ מכאן אל מלה דסתים מעינא סלקא לתועלתא עלאה
הא"ד יובכל ידי כסיתיך ואמאי אתחפי ואתכסי מעינא כגין לתועלת' עלאה הא"ד לנטוע סס
שמים וליסוד ארץ כמה דאתמר • ולאמר לציון עמי אתה ולאמר לאמון תרעיומלין דמלוי כין
אלין על אלין עמי אתה אל תקרי *עמי אתה אלא עמי אתה למהוי שותפא עמי מה אנא נתקון י"ח דף
במלוי דילי עבדי שמים וארץ כד"א • בדבר ה' • שמים נעשו • אוף הכי אתי • זכאין אינון ל"ה כ'
דמשתדלי באורייתא ואי תימא דמלה דכל ב"כ דלא ידע עבי' דא • ת"ח ההוא דלאו אורחיה
*כרזין דאורייתא וחדש מלין דלא ידע על בורייהון כדקא יאות אתי אתיא מלה סלקא ונפיק יתרו פ"ו ס'
לגבי ההיא מלה איש תהפוכות לשון שקר מנו נוקבא דתהומא רבא ודלג חמש מאה פרסי
לקבלא לההיא מלה ונטיל לה ואזיל בההיא מלה לגו נוקבין ועביד בה רקיע' דשוא דאקרי
תהו ובהו בההוא רקיעא ההוא איש תהפוכות שיתא אלפי פרסי בזמנא חדא כיון דהאי
רקיעא דשוא קאים נפקת מיד *אשת זנונים ואתקיעת בההוא רקיעא דשוא (נ"ל היא) (כ"ל בקידי רמ"ב
ואיש תהפוכות) ואשתתפת ביה ומתמן נפקת ונטלת כמה אלפין ורבוון בנין דכד קיימת
ב בהוא רקיעא איה לה רשו ויכלתא למהוי עם כל עלמא ברגעא חדא • ועל דא כתיב
יהוי מושבי הענן בחבלי השוא הענן דא דכורא ובעבות הענלה חטאה מאן חטאה דא ישעיה ח'
נוקבא דאקרי חטאה איהו משיך ההוא דאקרי עון באיתן חבלי השוא ולבתר כעבו' הענל'
חטאה לההיא נוקבא דאקרי חטאה דתמן אתקפת למהוי עם לקטלא כמי נשא ועל דא יכי מסלי ז'
רבים חלליה הפילה מאן הפילה דא ההיא חטאה דקטלת כמי נשא מאן גרים דא תלמוד
חכם דלא משי להורלה ומורה רחמנא לשזבן • אמר ר"ש לחבריא במטותא מנייכו דלא
תפקון מפומייכו מלה דאורייתא דלא *ידענתון ולא שמעתון מאלנא רבינא כדקא יאות יתרו פ"ו ס'
בגין דלא תהון גרמין לההוא חטאה לקטלא אכלוסין דכמי נשא למגנא פתחו כלהון ואמרו
רחמנא לשזבן • ת"ח באורייתא כדא קב"ה עלמא ומא אוקמוה דכתיב
יהיה אלו אמון ואהיה שעשועיס יום יום ואיהו אשתכל בה זמנא ותרין ותלתא ואדבע מסלי ח'
זמנין ולבתר אמר לון ולבתר עביד בה עבידתא • לאולפא לבני נשא דלא ייתון למטעי
בה כד"א יאז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ויאמר לאדם • ולקביל ד' זמנין אינון דכתיב איוב כ"ח
אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה כדא קב"ה מה דברא ועד לא אפיק עבידתיה אעיל
אדבע תכין בקדמיתא דכתיב בראשית ברא"ש אלהי"ם א"ת • הא אדבע • ולבתר השמים
אינון לקביל אדבע זמנין דאסתכל קודשא בריך הוא באורייתא עד לא יפיק עבידתיה
לאומנותיה • רבי אלעזר הוה אזיל למחמי לרבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמוי
ורבי

(ו) כ' בע"ח סייבו רתז לבטוע שמים ולוסוד אדון ר"ת לסוף • מ"ס :

ורבי אבא בארייה והוה טעין חד גברא אכתפייהו • אמר ר' אבא נפתח פתחון דאורייתא
ויקרא י"ט דהא שבתא וערבא הוא לאתתקנא כארחן • פתח רבי אלעזר ואמר °את שבתותי תשמורו
ת"ח בשית יומין ברא קב"ה עלמא וכל יומא ויומא גלי עבידתיה ויהב מליה בההוא
יומא • אימתי גלי עבידתיה ויהב מליה ביומא רביעאה בגין דאינון תלת יומין קדמאין
כולהו הוו סתימין ולא אתגלו כיון דאתא יומא רביעאה אפיק עבידתא ומילא דכולהו דהא
אשא ומיא ורוחא אע"ג דאינון תלת יסודין עלאין כלהו תליין ולא יתגלי עבידתא דלהון
עד דארעא גלי לון כדין אתידע אומנותא דכל חד מנייהו ואי תימא הא ביומא תליתאה הוה
דכתיב תדשא הארץ דשא וכתיב ותולא הארץ • אלא הא אע"ג דכתיב ביומא תליתאה
רביעאה הוה ואתכליל ביומא תליתאה למהוי חד כלא פרוד' ולבתר יומא רביעאה אתגלי
עבידתיה לאפקא אומנא לאומנותיה דכל חד וחד בגין דיומא רביעאה איהו רגל' רביעאה
דכרסייא עלאה • וכל עבידתיהו כלהו בין יומין קדמאין ובין יומין כתראין הוו תליין ביומא
בראשית כ' דשבתא הא"ד °ויכל אלהים ביום השביעי דא שבת ודא הוא רגלא רביעאה דכרסייא •
קדושה קל"ט ב' ואי תימא אי הכי מהו את שבתותי תשמורו תרין אלא שבת *דמעלי שבתא ושבתא דיומא
ממש ליה לון פרודא • אמר ההוא °טייעא דהוה טעין בתרייהו ומהו ומקדשי תירלו • אמר
ליה דא קדושה דשבת • א"ל ומהו קדושה דשבת • א"ל דא קדושה דאתמשכא מלעילא •
א"ל אי הכי עבידתא לשבת דלאו איהו קדם אלא קדושה דשריא עלוי מלעילא • אמר רבי
ישעיה כ"ח אבא והכי הוא °וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכבד אדכר שבת לחוד וקדוש ה' לחוד •
אמר ליה אי הכי מאן קדוש ה' • אמר ליה קדושה דאתתא מלעילא ושריא עליה • אמר
ליה אי קדושה דאתמשכא מלעילא אקרי מכובד אתחזי דשבת לאו איהו מכובד וכתיב
וכבדתו • א"ר אלעזר לרבי אבא אמאן לאלי גברא דמלה (דאתא) דאכמתא אית ביה דאמן
ויקרא י"ט לא ודענא בה • אמרו ליה אמאן • פתח ואמר °את שבתותי • את לאסגאה תתוס
ויקהל ר"ו ג' שבת דאיהו תרין אלפין אמין לכל סטרא • וכנ"ל אסני את שבתותי (נ"ח דא) שבת עלאה
ושבת תתאה דאיהו תרין כלילן כחדא וסתימין כחדא • אסתאר שבת *אחרא דלא אדכר
יתרו נ' ג' בר"מ
ואות בכסופא • אמרה קמיה מארי דעלמא מיומא דעבדת לי שבת אתקרינא ויומא לאו
איהו כלא לילא • אמר לה כדתי שבת אנת ושבת קרינא לך • אבל הא אנא מעטר לך
בעטרא עלאה ותיר • אעבר כרוזא ואמר ומקדשי תירלו ודא שבת דמעלי שבתא דאיהו
ירלה ושריא בה ירלה • ומאן איהו • דקב"ה אכליל ואמר אי ה' • ואנא שמענא מאבא
דכ"ט ג' ותניא דאמר הכי • ודייק יתיה לאסגאה °תחוס שבת שבתותי °דא ענגלא *ורכוענא דלנו ואיהון
ק"ף ג' ויקהל תרין ולקבל איהון תרין איתי תרי קדושתי דאית לנא לאדכרא יחד ויכלו • וחד קדוש
ר"ה ג' ויכלו איתי ביה תלתין וחמש °תבין • ובקדושא דאין מקדשין תלתין וחמש °תבין • וסליק
כלא לשבעין שמהן דקב"ה וכנסת ישראל אתעטר בהו • ובגין דענגלא ורכוענא דא איהון
שבתותי • כלילן תרוויהו בשמור דכתיב תשמורו דהא שבת עלאה הכא לא אתכליל בשמור
אלא בזכור דהא מלכא עלאה בזכור אסתיים • ועל דא אקרי מלכא דשלמא דיליה
ושלמא דיליה זכור איהו • ועל דא ליתי מחלוקתא לעילא • בגין דתרין שלומות לתתא חד
יחזקאל כ"ו יעקב וחד °יוסף • ובנ"כ כתיב תרי זמני °שלוש שלוש לרחוק ולקרוב לרחוק דא יעקב
ולקרוב

(א) פי' סותר שפיה נוסע אחריכם : (ב) פי' שכיבה : (ג) (ויקהל ר"ד ע"ב) : (ד) שם ר"ז ע"א ובטפחת יהידה דף כ"ד מבוא
ג"כ בשם התיקונים תקון כ"ג וכ"ה ע"ש ובמצא פי' מאמר זה : (ה) (ויקהל ר"ד ע"א) : (ו) תקונים תקון כ"ד : (ז) בראשית
ע"ז ב' : (ח) ובקדושה נ"כ ל"ה תיקונין וכו' בכוסה הקודש שלנו כי בנו בחרת טעות : (ט) תקון כ"ד דף ס"ח ע"א ותיקון מ"ז
דף פ"ו ע"ב וגם בויקהל ר"ו ב' ובר"מ בפ' פנחס רמ"ה ב' ובמצא ר"ת (ויכלו הפנים (הפרץ ר"ת ו"ה"ו :

ולקרוב דא יוסף • לרחוק כד"א °מרחוק יי' נראה לי °ותתבב אהבתו מרחוק • ולקרוב ירמיה ל"א
כד"א °אדשיס מקרוב באו • *מרחוק דא °נקודה עלאה דקיימא בהיכליה ועל דא כתיב סיוון כ'
דברים ל"ב
תשמורו אתכלל בשמור *ומקדשי תירלו דא נקודא דקיימא באמצעיתא דאית לדאלא מיכה ואתחנן ר"מ
יהיר מכלא דענגאה מיתה והיינו דכתיב °מחללים מות יומת • מאן מחללים • מאן דעבל סעות ל"ח
לנו יחלל דענגולא ורבוענא לאתר דההוא נקודא שריא ופניס ביה מות יומת • ועל דא
כתיב תירלו • והיא נקודא אקרי אבי • ועלה שריא הוא דסתים עלאה דלא אתגלי
והיינו יי' וכלא חד • נתיר ר' אלעזר ור' אבא ונשקוהו אמרו ומה כל חכמתא דא איתי תמות
ידך ואת טעין אבתרין אמרו ליה מאן אנת אמר לון לא תשאלון מאן אנא אלא אנא ואתון
גזיל ונתעסק באורייתא וכל חד ויומא מגלין דחכמתא לאהדרא אורחא • אמרו ליה מאן יהב
לך למיזל הכא ולמהוי טעון בחמרי • אמר לון °אד עבד קרבא בתרין אתון בכף וסמך
לאתתקרא בהדאי (כ"ח כחדא) כ"ף לא כעא לאסתלקא ולאתקשרא בתר(כ"ח באחר) דלא
יכלא למהוי רגעא חדא אלא ביה • סמ"ך לא כעא לאסתלקא כגין לסעדא לאינון דבלין
דהא כלי סמ"ך לא יכלין למהוי • °אד אתא לגבאי יחזדאה בשיק לי ונפיק לי בכא עמי
ואמר לי ברי מה אעביד לך • אבל הא אנא אסתלק ואנא אתמלי מכמה טבין ואתון
טומירין עלאין יקירין בתר כן איתי לגבך ואנא אחזי סעיד לך ואתן לך אחסנתא דתרין
אתון עלאין יתיר מאלין דאסתלקו דאינון יש °אד עלאה ושין עלאה למהוי לך אורין
מלין מכלא ובגין כך ברי זיל והוי טעין אמרי ועל דא אנא אזיל בכך • אדו רבי
אלעזר ורבי אבא ובכו ואמרו זיל רכיב ואנן נטעין אבתרך אמר לון ולא אמרית לכון
דבקודא דמלכא איהי עד דייתי ההוא דטעין דאמרי אמרו ליה הא שמך לא אמרת לן •
אתר בית מותבך מאי הוא • אמר לון אתר בית מותבי איהו טב ועילא לגבאי ואיהי
*מגדל חד דפרח באוירא רב ויקירא ואינון דדיירין ביה בהאי מגדלא קב"ה וחד מסכנא ודא ריש תיקון כ"ח
הוא אתר ביה מותבי וגלינא (נ"ח ועלינא) מתמן ואנא טעין אמרי אשגחו רבי אבא ורבי ודף כ"ב
אלעזר ביה ואטעיס לון מלוי דהוו מתיקין כמנא ודוכשא • אמרו ליה שמא דאבוך אי תימא ע"ב
נגשיק עפרא דרגלך • אמר לון ואמאי • לאו אורח דילי בכך לאתנאה באורייתא • אבל אבא
דילי הוא דיוריה בימא רבא ואיהו הוא חד מוכא דהוא *אסחר ימא רבא מסטרא דא (ת יקונים נ"כ)
לסטרא דא והוא רב ויקירא ועתיק יומין עד דהוא בלע כל שאר מוין דימא ולבתר אפיק
לון חיין וקיימין מלין מכל טבין דעלמא ושקע ימא ברגעא חדא בתוקפיה • ואפיק
לי כגירא בידא דנכר תקיף ומטיר לי בההוא אתר דאמרית לכו • והוא תב לאתריה
ואגמיז בההוא ימא • אשגח רבי אלעזר במלוי אמר ליה אנת הוא בריה °דבוטינא
קדישא אנת הוא בריה ידרב המנונא סבא אנת הוא בריה דבהירו דאורייתא ואנת טעין
אבתרן • בכו בחדא ונשקוה ואזלו • אמרו ליה אי מיתא קמיה מארנא לאודעא לן שמיה
פתח ואמר °ובניהו כן יהודע • הא קרא אוקמוה ושפיר איהו אבל האי קרא לאחזאה סמוכל כ' כ"ג
רזין עלאין דאורייתא הוא דאתא • ובניהו בן יהודע על רזא דחכמתא קא אתא • מלה
סתימא איהו ושמא גריס • בן איש חי *דא גריק חי עלמין • רב פעליס מארי רבל ויצא קס"ד מ"
עובדין וכל חילין עלאין בגין דכלהו נפקין מניה • ה' לבאות יהיהו • אות הוא בכל חילין
דיליה • רשיס הוא ורב מכלא • רב פעליס • איהו מקבצאל • האי אילנא רב ויקירא רב
מכלא מאן אתר נפק מאן דרגא אתא • אהדר קרא ואמר מקבצאל • דרגא עלאה סתימאה
דעין

(א) תנוס ק"ף ע"א אתנא פי' בקודש דקיימא גו היכליה עיין סס : (ב) ותקונים תיקון כ"ג כ"ד וכ"ה ובתיקון ל' תמנא פי' יותר
מבואר : (ג) והיה מחבק איתו : (ד) פי' ער סיבא מסוה רוכב על חמור ומנסיגו ושולט עליו ברב"כ) ר"ל קליס והתורים :
(ה) מיגין קדוש : (ו) בתקון כ"ג דף ס"ז ב' ובתקון פ"ח כ"ב א' ובס' בלק קס"ו ב' סביה נמצא עם התפידים : (ז) המוזפו רב"ג
א' ובקורי רל"ב ולבלן י"ז א' וי"ח ב' ובמוק י"ג א' :

דעין לא ראתה וגו׳ דרגא דכולא כיה וכנים כגויה מנו נהורא עלאה ומניה נפיק כלא
ואיהו היכלא קדישא סתימא דכל דרגין כגשין וסתימין בגויה וכגופא דהאי היכלא (אילנא)
קיימין כל עלמין וכל חיילין קדישין מניה אתזנו וקיימי על קיומיהון • הוא הכא את שמ
אריאל מוהב תרין מקדשין הוו קיימין כגויה ואתזנו מניה מקדש דאשון ומקדש שני כיון
דאיהו אסתלק ונגודדהוה נגיד מלגאלא אתמנע כביכול הוא הכא לון ואריב לון ושני
יחזקאל מ׳ לון ומרשיא קדישא נפלת הה״ד ״ואני כתוך הגולה ההוא דרגא דאקרי אני הוא כתוך
הגולה • אמאי • על נהר כבר על נהר דנגיד ונפיק דפסיק מימוי ומכוענוי ולא אנגיד
מ״ו ב ד״ר ״כדבקדמיתא הה״ד ״ונהר יחרב ויבש יחרב כבית באשון ויבש כבית שני • וכגון כך הוא
הכא את שני אריאל מוהב (ס״ת דהא בקדמיתא) מוהב דהוו מלב דבשמיא ואתחרבו
ואשתטיאו כגויה וכל נהורין דהוו נהורין לישראל כלהו אתחשכו ותו הוא ירד והכא את
האדי בזמנין קדמאין כד האי נהר הוה משך מימוי לתתא הוו קיימין ישראל בשלומו ״דדבחין
דבחין וקרבנין לכפרא על נפשייהו וכדין הוה נחית מעילא דיוקנא דאד אריה והוו אמאן ליה
על גבי מדבחא רבין על טרפיה אכיל קרבנין כגבר תקיף וכל כלבין הוו מתטמרין מקמיה
ולא נפקי לבר • כיון דגרמו חוכין איהו נחית לגו דרגין דלתתא וקטיל לההוא אריה דלא
בעא למיהב ליה יטרפיה כדבקדמיתא כביכול קטיל ליה הוא הכא את האדי ודאי • לתוך
הבור לעינא דסטרא אחרא ביש • כיון דאמאת הכי ההוא סטרא אחרא אתתקפת
בר״מ פרשת בשר *ושדרת לאד כלבא למיכל קרבנין • ״ומה שמיה דההוא אר״ה אר״ל דאנפוי אנפי אריה״
ק״ו מ׳ ומה שמיה דההוא כלבא ״כלאדון שמיה דלאו איהו בכלל ״אדם אלא כלבא ואנפי כלבא •
ביום השלג ביומא דגרמו חוכין ודינא אתדן לעילא מעבד כי דינא עלאה ועל דא כתיב לא
תירא לביתה משלג דא דינא עלאה אמאי כגין דכל ביתה לבוש שנים ויכול למסבל אשא
ד״ה מ׳ י״מ תקיפא ע״כ דזא דקרא מה כתיב בתריה ״ואנא הכא את אים מצרי אים מראה הכא דזא
דקרא אתא לאודע׳ די ככל זמנא דישראל חבו איהו אסתלק ומנע מניהו כל טבין וכל נהורין
דהוו נהורין לון הוא הכא את אים מצרי דא נהורא דההוא נהורא הוא נהיר לון לישראל ומאן
דהוו נהורין לון הוא הכא את אים מצרי דא נהורא דההוא נהורא הוא נהיר לון לישראל ומאן
סמות כ׳ איהו משה דכתיב ״ותאמרנה אים מצרי המילדות וגו׳ ותמן אתרבו ותמן אסתלק
נתבר י״ב לנהורא עלאה • אים מראה כד״א ״ומראה ולא בחידות • אים כד״א ״אים האלהים בביכול
דברים ל״ב כעלה דההוא מראה כבוד ה׳ דזכה לאתנא דרגא דא ככל רעותיה בארעא *מה דלא
כ״ח כ׳ סמות י״ן זכי בר נש אחרא • וכיד המצרי חניתא דא מטה האלהים דהוא אתמסר בידיה כד״א ״ומטה
יהאלהים בידי • ודא איהו מטה דאתברי ערב שבת בין השמשות ותקיק ביה שמא קדישא
נתבר ב׳ גליפא קדישא וכתבאי חב בסלע כד״א ״ויך את הסלע במטהו פעמים א״ל קב״ה משה לא
כ״ח ב׳ יהבית לך מטה דילי להאי חייך לא יהא בידך מבאן ולהלאה מיד וירד אליו *בשבט בידיה
שמואל ב׳ כ״ג קשיא ״ונגזל את החנית מיד המצרי דמההיא שעתא אתמנע מניה ולא הוה בידיה לעלמין
ויהרגהו בחניתו על ההוא חוכא דמתא בההוא מטה מת ולא עאל לארעא קדישא ואתמנע
שם ק״ה נ׳ נהורא דא מישראל ״מן השלשים *הכי ככבד אלין שלשים שנה עלאין דאיהו נטיל מנהון
ואנגיד לתתא • ומניהו (כ״ח איהו) הוא נטיל ואתקרב • ואל השלשה לא כא איהו אתיאן
לגביה ויהבו ליה כרעותא דלבא ואיהו לא הוה אתי לגביהון ואף על גב דלא עאל
במנייניא ותושבנא דילהון • ושיתהו דוד אל משמעתו • דלא אתפרש מלותא דלביה
לעלמין

(א) כבר פי׳ כבר היה ועתה כפסק וכן כפ׳ לך לך דף פ״ה א׳ (יקח״ט ב׳ ויתרו פ״ב ב׳ • ברש״ב) : (ב) שזוכחים זבחים ויקרבו׳ לכפר על נפשותיהם : (ג) לתת לו טרף שלו מסקרבנות : (ד) כו ל״ב ס׳ כלל רי״ח א׳ ולפלן רי״ג ב׳ עלה ב׳ דף ב׳ וכשם קמ״ג ב׳ ויקהל רי״ד ב׳ :(ה) כל אדם שאינו אדם ולא בצורת אדם וסמ״ם ומתחלפין באותיות מ״ב ג״ר ובו׳ : (ו) כל אדם :
(ז) בראשית מ״ז ע״מ :

לעלמין • ליה פרודא להון לעלמין • ״דור שם ליה לביה ואיהו לאו לדור בגין דתושבחן ושירין
ורחמין דסיהרא עביד לשמשא איהי משיכתא ליה לגבה למהוי דיורי׳ בהדה ודא איהו ושומהו
דוד אל משמעתו • כפלור׳ אלעזר ור׳ אבא קמיה • אדהכי והכי לא חמו ליה קמו ואסתכלו
לכל סטרין ולא חמו ליה יתבו וכבו ולא יכילו למעלא דא לדא • לבתר שעתא אמר רבי אבא
ודאי הא דתנינן דבכל אתרא דמדיקייא אזלין ומילי דאוריתא בינייהו • דאיתון זכאין דההוא
עלמא אתיאן לגביהון • ודאי דא הוא רב המנונא סבא דאתא לגבן מההוא עלמא לגלאה
לן מלין אלין ועד לא נשתמודע ביה אזל ליה ואתכסי מינן • קמו והוו בעאו למעבד לחמרי
ולא אזלו בעאו למעבד ולא אזלו • דאקלו ואכלו לן לחמרי • ועד זומא הוו קרקן לההוא אתר
דוד דחמרי • פתח רבי אלעזר *ואמר ״מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו׳ כמה הוא טבא ל״ה כ׳ מ״ו מ׳
על אלה ויקירא דזמין קב״ה למעבד גבי בני נשא לאיתון עלאין דאלין דאלי חטאה דמשתדלי תהלים ל״ח י״ח מ׳
באורייתא כד עאלין לההוא עלמא • טובך לא כתיב אלא רב טובך : ומאן איהו • ״זכר שם קמ״ה
רב טובך יבעו ודא איהו עמונא דאיין דנגדין מעלמא דאתי לגבי חי עלמין דאיהו זכר רב
טובך ודאי איהו ״ורב טוב לבית ישראל וגו׳ . תו מה רב טובך הכא אגליף רזא דחכמתא ישעיה ס״ג
וכל רזין אתכליל הכא מ״ה • כמה דאתמר רב דא אילנא ר״ב ותקיף בגין דאית אילנא
אחרא זו טא מניה ודא הוא רב ואעיל ליה בחוס דקיעין • טובב״ך דא אור דאתכרי ביומא
קדמאה אשר צפנת ליראיך בגין דנטיו ליה לצדיקייא בההוא עלמא • פעלת דא ״ע עלאה
דכתיב ״מכון לשבתך פעלת ה׳ (כ״ח ודא איהו) פעלת לחוסים בך *נגד בני אדם דא ג״ע שמות ס״ו
דלתתא דכל צדיקייא תמן קיימי בהוא בלבוש בלבוש יקר בנוגא ודיוקנא דהאי עלמא בראשית מ״ז ע״ב
ודא איהו נגד בני אדם • בההוא דיוקנא דבני אדם דהאי עלמא • וקיימי תמן ופרחי
באוירא וסלקי לגו מתיבתא דרקיעא בההוא ג״ע דלעילא ופרחי ואסתחיין בטלי נהרי
אפרסמונא דביא ונתתי ושרגן לתתא ולזמנין אתחזון נגד בני אדם למעבד לון נסין
כמלאכין עלאין בגוונא דחזינא השתא נהירו דבוטינא עלאה ולא זכינא לאסתכלא ולמנדע
רזין דחכמתא יתיר : פתח רבי אבא ואמר ״ואמר מנוח אל אשתו מות נמות כי אלהים שופטים י״ג
ראינו אף על גב דמנוח לא הוה ידע מאי עבידתיה אמר הואיל וכתיב ״כי לא יראני האדם שמות ל״ג
חי • ודאי אנן חזינן וכגון כך מות נמות ואנן חמינן וזכינן לנהורא דא דהוה אזיל בהדן
ונתקיים בעלמא דהא קודשא בריך הוא שדיה לגבן לאודעא לן רזין דחכמתא דגלי
זכאה חולקנא • אזלו מנו לאד טורא והוה נטי שמשא שרו ענפין דאילנא דטורא
לאקשא דא בדא ואמרי שירתא • עד דהוו אזלי שמעו חד קלא תקיפא דהוה אמר
כגי אלדין קדישין איתון דאתבדרו כיני חייא דהאי עלמא איתון בוטינן בגי מתיבתא
אתכנשו לרוכתייכו לאשתעשעא במאריכון באורייתא • רחילו אלין וקאימו ברוכתייהו
ויתבו • אדהכי נפק קלא כמלקדמין ואמר ״טנרין תקיפין פטישין דמאין ״הא מאדי
דנוזנין מרקמא בטורין קאים על דאלטוזנא עולו ואתכנשו • בההיא שעתא שמעו קל
ענפי דאילנין רב ותקיף והוו אמרי ״קול ה׳ שובר ארזים • כפלו על אנפייהו ר׳ אלעזר ורבי תהלים כ״ט
אבא ורחילו סגיא בכל עלייהו קמו בבהילו ואזלו ולא שמעו מידי • נפקו מן טורא
אזלו• כד מטו לבי רבי יוסי ברבי שמעון כן לקומיא חמו לרבי שמעון כן יוחאי תמן• חדו
חדא

(א) בכתב נס כ״י ובעלה אי׳ לפעמים שאינן מתפרשין לעולם גם בדף שאחר זה ובדף ל״ו א׳ דשא קול מדיבור לא מתפרשן לעלמין וכפ׳ ויסב קפ״ב ב׳ דלא מתפרשן לעלמין בדיק יבדק ובפ׳ תרומה קל״ח א׳ קל״ד ב׳ פקודי ר״ל ב׳ אחרי מות ע ז ב׳ ויירא קי״ב ב׳ ק״כ ב׳ חיי שרה קכ״ג א׳ כראה דמאי דאמר דלא מתפרשן היינו בזמנא דלאו איהי בגלותא ע״ם וכן בפ׳ שמות ע׳ א׳ וכן בפרשת תרומה קס״ט ב׳ : (ב) סלעים חזקים : (ג) פי׳ רמים וכן מסטטים ק״ט ב׳ ורמז אל התלמידי חכמים גדולי הדור שמתע ומסתעטעים כין התיים לשמוש ד״ת מפיהם : (ד) כשא ראוה מושב גבוה ליפה עליו הסלטון :

אדא רבי שמעון אמר לון ודאי אריתא דנסין ואתין עלאין קא עבדתון דאנא דמיכנא השתא
חמינא לכו ולכמיהו כן יהודע דקא משדר לכו תרין עטרין על ידא דחד סבא לאעטרא
לכו • ודאי כארחא דא קב"ה הוה • הו דחמינא אנפייכו משנין אמר רבי יוסי יאות אמרתון
דאכסא עדיף מנכיה • אתא ר' אלעזר ושוי רישיה כין ברכוי דאבוי ושא עובדא • דחיל רבי
חבקוק ג' שמעון ובכה אמר °ה' שמעתי שמעך ירא'תי האי קרא חבקוק אמרו בשבת' דחמא מיתתיה
מלכים ב' ד' ואתקייס על ידא דאלישע אמאי אקרי חבקוק • כגון דכתיב °למועד הזה כעת חיה את
בראשית י"ח א' מובקתא כן • ודא בריה דשונמית הוה • ותרין *חבוקין הוו חד דאימיה וחד דאלישע דכתיב
מלכים ב' ד' יושב פיו על פיו דאשכחא בספרא דשלמה מלכא אמא נליפא דשבעין ותרין שמהן אנליף
עלוי כתבין כגין דאתוון דאלפא ביתא דאנליף ביה אבוי בקדמיתא כד מית פרחו מניה •
שם כ"ח ע"ב והשתא דאלישע חבק ליה אנליף ביה כל אינון *אתוון דשבעין ותרין שמהן • ואתוון דאילין
שבעין ותרין שמהן נליפן אינון מאתן ושיתסר אתוון וכולהו אתוון אנליף ברוחיה (כ"א
בריבורא) שיעא כגין לקיימא ליה באתוון דשבעין ותרין שמהן וקרא ליה °חבקוק • שמא
(פקודי רמ"ו דאשלים לכל עטרין • אשלים לחבוקין בראתמר ואשלים לרזא דמאתן ושיתסר *אתוון
ע"ב דשמא קדישא • כתבין אתקיימא לאחדא רוחיה ובאתוון אתקיים כל נופיה על קיומיה:
חבקוק שם ועל דא אקרי חבקוק ואיהו אמר °ה' שמעתי שמעך ירא'תי שמעך' מה דהוה לי דא טעימו'
בשא קל"ח ע"ב מההוא עלמא ודחילנא ודא ארא למתכב רחמין על נפשיה ואמר *ה' פעלך דעבדת לי בקרב
שנים יהון חייהו • כמו חיוו • וכל מאן דאתקשר באינון שנים קדמוניות חיין אתקשרו ביה
בקרב שנים תודיע לההוא דרגא דלית בה חיין כללי ככה רבי שמעון ואחר אוף אנא ממה
דשמענא דחילנא לקב"ה • וקיים ידוי על רישיה ואמר ומה רב המנוגא סבא נהירו דאורייתא
זכיתון אתון למחמי אפין באפין ולא זכינא ביה • נפל על אנפוי ואמא ליה מעקר טורין
מנהיר שרגין בהיכלא דמלכא משיחא • אמר ליה רבי בההוא עלמא *יתהון שבכין מאדי
ט' ח' אולפין קמי קב"ה • מההוא יומא הוא קאדי לר' אלעזר בריה ולר' אבא *פנ"אל כד"א °כי
בראשית ל"ב ראיתי אלהים פנים אל פנים:

תהלים קי"א י"א כ' **בראשית** רבי חייא פתח °ראשית *חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם תהלתו
עומדת לעד • ראשית חכמה האי קרא הכי מבעי ליה סוף חכמה
יראת ה' בגין דיראת ה' סוף חכמה איהי (כ"א אלא איהי ראשית) לאעלא לגו דרג' דחכמה'
סס קי"ח עלאה הה"ד °פתחו לי שערי צדק • זה השער לה' ודאי דאי לא ועול בהאי תרעא לא
יעול לעלמין למלכא עלאה דאיהו עלאה וטמיר וגניז ועביד ליה הרעין אלין על אלין
ולסוף כל תרעין עבד תרעא חד בכמה מנעולין בכמה פתחין בכמה היכלין אלין על אלין
אמר כל מאן דבעי למיעל לגבאי תרעא דא יהא קדמאה לגבאי מאן דיעול בהאי תרעא
יעול • אוף הכי תרעא קדמאה לחכמה עלאה יראת ה' איהי ודא איהי ראשית **ב** תרין
אינון דמתחברין כחדא ואינון תרין נקודין חד גניזא וטמירא • וחד קיימא באתגליא
וכגון דלית להו פרודא אקרון ראשית חד ולא תרין מאן דנטיל האי נטיל האי
סס כ"ג וכלא חד דהא הוא (שמיה) ושמיה חד דכתיב °ויאמרו כי אתה שמך ה' לבדך אמאי
אקרי יראת ה' בגין דאיהו אילנא דטוב ורע זכי כד נש הא טוב ואי לא זכי הא רע
ועל

(א) גי' רי"ו (ופי' חקק עליו סס ע"ב תיבות סדרם רי"ו אותיות • ברס"ג): (ב) תקיו סכיים ותברים כעולם הבא (יבעלי בורתם • ברס"ב): (ג) דרים מלת בראשית ראשית קמי על יראת ה' כל' ובכ' לאוריי על ב' ראשית ב' נקודין וכו' ר"ל אבמה עלאה וח' תתאה ב' סס כ' נקודות בהנסרף ב' סמות יתהדונב"ו יו"ד ראשיה חכמה יוד אחרונה תלכות. ת"ס: (ד) בראשית ו"ם ע"ח ותרומה קס"ח ע"ב:

ועל דא שרי בהאי אתר ירא'ה ודא תרעא לאעלא לכל טוכא דעלמא • שכל טוב אלין תרין
תרעין דאינון כחדא • ר' יוסי אמר שכל טוב דא איהא דאיהו שכל טוב כלא רע כלל •
ועל דלא שרא ביה רע איהו שכל טוב כלא רע • לכל עושיהם אלין תקדי דור *הנאתנים ויחי רי"ם א'
תמכין אורייתא • ואינון דתמכין אורייתא בכיכול אינון עבדין • כל אינון דלעאן באורייתא
ליית בהו עשיה בעוד דלעאן בה • אינון דתמכין לון אית בהו עשיה ובחילא דא כתיב
תהלתו עומדת לעד וקיימא בורסייא על קיומיה כדקא יאות רבי °שמעון הוא יתיב ולעני
באורייתא בליליא *דכלא אתחברת בבעלה דתיכון כל אינון חבריא דבני היכלא דכלא תאור נ"ח א
אטוריכו בהיא ליליא דכלא אזדמנת למהוי ליומא אחרא נו קופה בבעלה למהוי עמה כל
ההוא ליליא • ולמחדי עמה בתקונהא דאיהי אתתקנת למלעי באורייתא מתורה לנביאים
ומנביאים לכתובים ובדרשות דקדאי וברזי דחכמתא כגון דאלין אינון תקונין דילה
ותכסיותה • ואיהי ועולמתהא עלאת וקיימת על רישיהן ואתתקנת בהו ובדת בהו כל
ההוא ליליא וליומא אחרא לא עאלת לתופה אלא בהדייהו ואלין אקרון בני חופתא • וכיון
דעאלת לתופתא קב"ה שאיל עלייהו ומברך לון ומעטר לון בעטרא דכלא זכאה חולקהון
והוא רבי שמעון וכלהו חבריא מרעין ברגא דאורייתא ומחדשן מלין דאורייתא כל חד וחד
מניהו והוא חדי רבי שמעון וכל שאר חבריא • אמר לון רבי שמעון בני זכאה חולקהון
בגין דלמחר לא תעול כלה לתופה אלא בהדייהו בגין דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי ליליא
ודאלין בה כלהו יהון רשומין וכתיבין בספרא דדכרנא וקב"ה מברך לון בשבעין ברכאן
ועטרין דעלמא עלאה • פתח רבי שמעון ואמר °השמים מספרים כבוד אל וגו' קרא דא תהלים י"ט
הא אוקימנא ליה • אבל בזמנא דא דכלה אתערת למיעל לתופה כיומא דמחר אתתקנת תרומה קל"ו ב'
ואתנהירת בקישוטהא בהדי חבריא דאדאלין עמה כל ההיא ליליא ואיהי חדאת עמהון •
וכיומא דמחר כמה אוכלוסין חיילין ומשריין מתכנסין בהדה ואיהי וכלהו מחכאן לכל חד
וחד דתקינו לה בהאי ליליא כיון דמתחברן כחדא ואיהי חמאת לבעלה מה כתיב השמים
מספרים כבוד אל השמים דא אתן דעאל לתופה מספרים מתנהרין כזוהרא דספיר דנהיר
וחזיר מסייפי עלמא וערב סייפי עלמא • כבוד אל *דא כבוד בלה דאקרי אל דכתיב °ואל במדבר קי"ט
זועם בכל יום • בכל יומי שתא אקרי אל והשתא דהא עאלת לחופה אקריכבוד • ואקרי אל וכ' קורח לבלם
אל • יקר על יקר • נהירו על נהירו • ושלטנו על שלטנו • כדין בהיא שעתא השמים קע"ז ס ובלך
עאל לחופה ואתי ונהיר לה • כל אינון חבריא דאתקינו לה כלהו אתפרשו כשמהן תמן לך נ"ח א'
הה"ד °ומעשה ידיו מגיד הרקיע • מעשה ידיו אלין אינון מאדי קיימא דבריה בהדי כלה תהלים ז' סס י"ט
ואינון מאדי קיימא דבריה דקדון מעשה ידיו כד"א °ומעשה ידיו *כוננהו דא בריה קיימא סס נ"א
דאתיס בכשרא ידבר גם • רב המנונא סבא אמר הכי °אל תתן את פיך לחטיא את קסנת ב'
בשרך דלא יהיב בר נש פומיה למיתי להרהורא כיאא ויהא גריס למחטי לההוא כשר קדש
דאתיס ביה בריה קדישא דאילו עביר כן משכין ליה לגיהנם וההוא דמנונה על גיהנם
דומ"ה שמיה וכמה רבוא דמלאכי חבלה בהדיה ובקיים על פתחא דגיהנם וכל אינון דנטרו
בריה קדישא בהאי עלמא ליה רשו למקרב כהו • דוד מלכא בשעתא דאירע ליה ההוא
עובדא דרחיל • בהיא שעתא אליק דומ"ה קמי קודשא בריך הוא ואמר ליה מאדי דעלמא

כתיב

(ה) שייך לקרות ליל שבת חג שבועות: (ב) אותו מעשה ידיכו שהוא אותו ברית שהתוס בבשריכו כוונתו שלא יבא לידי נסיון עבירה ח"ו • ת"ס: (ג) ש"כ בליל שבועות: (ד) מעשה דבת שבע:

ויקרא ד׳ כתיב בתורה יואיש אשר יגלף את אשת איש • וכתיב ואל אשת עמיתך וגו׳ דור דקלקל
כרית בערוה מהו• אמר ליה קב״ה דוד זכאה הוא וברית קדישא על תקוניה קיימא דהא
גלי קדמי דאזדמנת ליה בת שבע מיומא דאתברי עלמא• אמר ליה אי קמך גלי קמיה לא
גלי• אמר ליה ותו בהיתרא הוה מה דהוה דהא כל איונין דעאלו לקרבא לא עאל חד מנייהו
עד ״לאפטר בנע לנכתתיה • אמר ליה אי הכי הוה ליה לאורכא תלת ירחי ולא אוריך •
אמר ליה במאי אוקיס מלה באתר דמיישנן דהוא מעוברת וגלי קדמי דאוריה לא ״קריב
כה לעלמין דהא שמי חתים בגויה לסהדותא כתיב אוריה וכתיב אוריה שמי חתי׳ בהדייהו
דלא שמש כה לעלמין. אמר ליה מארי דעלמא הא מה דאמרית אי קמך גלי דלא שכיב
ליה בהדה אוריה קמיה מי גלי• הוה ליה לאורכא תלת ירחי ותו אי ידע דלא שכיב בהדה
שמואל ב׳ י״א לעלמין אמאי שדר ליה דוד ופקיד עליה לשמשא באנתתיה דכתיב ״ירד לביתך ורחון רגליך
אמר ליה ודאי לא ידע • אכל יתיר מתלת ירחי אוריך דהא אתבע ירחי הוו דהכי תנינן
בחמשה ועשרים דיסן אעבר דוד כרוזא בכל ישראל והוו עם ״אב בשבעה יומין דסיון
ואזלו ואכלו ארעא דבני עמון • סיון וקמוו ואב ואזול אשתהו שם • ואתבעה ועשריס
באלול הוה מה דהוה מבת שבע • גבומא דכפורי מחל ליה קב״ה דהוא חובה • ואית
דאמרי כז׳ באדר אעבר כרוזא ואתכנשו בחמיסר דאייר • ובחמיסר באלול הוה מה דהוה
שם י״ב מבת שבע וכיומא דכפורא אתבשר ״נ״ס ה׳ העביר חטאתך לא תמות מאי לא תמות לא
תמות כידא דדומה • אמר דומה מארי דעלמא הא מלה חדא אית לי נביה דאיהו אפתח
שם פומיה ואמר ״מי ה׳ כי כן מות האיש העושה זאת ואיהו דן לנפשיה גזרוייא אית לי עליה
אמר ליה לית לך לדרשו דהא אודי לנבאי ואמר חטאתי לה׳ ואף על גב דלא חב • אכל
במה דחטא באוריה עונשא כתבית עליה ואקבל • מיד אהדר דומ״ה לאתריה בפחי נפש
תהלים נ״ד ועל דא אמר דוד ״לולי ה׳ עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי • לולי ה׳ עזרתה לי
נ״ד ח׳ דהוה אפטרופא דילי • כמעט שכנה וגו׳ מהו כמעט • כחוטא דקיק **כְּשִׁיעוֹרָא**
דאית ביני זכין סטרא אחרא כהוא שיעורא הות דלא שכנה דומה נפשי
קהלת ה׳ ובנ״ב בעי לאסתמרא בר נש דלא יימא מלה כדור בנין דלא יכול לאיימר לדומה ״מי שנגה
היא כמה דהוה לדוד ונגת ליה קב״ה בדינא למה יקטוף האלהים עם קולך על הוא קול
דאיהו אמר• וחכל אתי מעשה ידיך דא כשר קדש בריתא קדישא דפגיס ואתמשך בגיהנם
תהלים י״ט על ידא דדומה • ובנין כך ״ומעשה ידיו מגיד הרקיע אלין אינון חבריא דאתחברו בכלה
נ״ד ח׳ דא ומארי קיימא דילה • מגיד ורשיש כל חד וחד• מגן • הרקיע • דא איהו *הרקיע
יתרו דף ע״ב ח׳ דביה חמה ולבנה וככבים ומזלי ודא איהו ספר *זכרון • איהו מגיד ורשיש להו וכתיב
תהלים י״ט להו למהוי בני היכלא ולמעבד רעותהון תדיר • ״יום ליום יביע אומר ומא קדישא מאיונין
יומין עלאין דמלכא משכחין לון לחבריא ואמרין הכא מלה דאמר כל חד לחבריה •
יומא ליומא יביע הוא אומר ומשבח ליה • ולילה לילה כל דרגא דאשלים (כ״א דשליט)
בליליא משבח דא לדא הוא דעת דכל חד מחבריה ובשלימו (ס״א וברחימו) סני
שם אתעבידו לון חברין ורחימין • ״לון אומר ואין דבריס בשאר מלין דעלמא • דלא
אשתמעו קמי מלכא קדישא ולא בעי למשמע לון• אכל הני מילי בכל הארץ יצא קוים עבדי
משיחא

(ח) וק׳ דאיך לא ידע זה דודאי ניתן בפומבי • י״ל שאינו יודע רק שם סגונא לדבר עבירה או מתשבות וסרסורים רעים ורחיים
ממלאכים ששלו אים סרס בדאי בזוהר וירא ע״ס • ז״ח • (וע׳ שמחת הרגל • ומ״ש בפומבי הקום׳ בבקזבות ד״ם בקבו
דמגרשין בביטעא ובערבין ס״ג אמו גיטא ל״ד בעי • אמנם הביאה סופר ועדים • א״נ ל״ל ידע דהוא מקור הסכחה בידוע •
מאי״ן. (מהרב יוסף אזולאי ז״ל) : (ב) יש לזה סתף מן הבקוש ותמי לי בכ״ק אם בתו לא נגע בה אף זו לא נגע בה :
(ג) עלילה • וי״מ לשון סרדה ומשלה שכן תרגם יונתן סרני פלשתים טורני פלשתים וכאן פי׳ ממשלה יש לי עליה ע״י טעגה
זו לייסרו ולענשו : (ד) פי׳ דורש קוש לשון קו המדה :

אמשיחא איונין מלין מרורי עלאי ומרורי תתאי *מאילין ״אתעבידו דקיונין יומאילין ארץ לעיל דף ח״ב ב׳
מהיא תו אכתתא ואי תימא דאיונין מלין באתר חד מעטטי בעלמא בקלה תבל מליאס •
וכיון דאתעביר דקיונין מנהון מאן סריא בהון• הדר ואמר לשמש שם אכל בהם הוא
שמשא קדישא שוי מרוריה ומשכניה בהו ואתעטר בהו • כיון דשרי באיונין דקיונין
ואתעטר בהו כדין והוא בחתן יוצא מחופתו • חדי ורהיט באיונין דקיונין כפק מנייהו
ועאל ורהיט גו מגדלא חדא אחרא באתר אחרא • מקלה השמים מולאו ודאי מעלמא
עלאה נפיק ואתיא דאיהו *קלה השמים לעולא • ותקופתו מאן תקופתו דא קלה לעיל ג׳ ב׳
השמים לתתא דאיהי תקופת השנה דאסתרא לכל סייפין • ואתקשרת מן השמים עד
רקיעא דא • ואין נסתר מחמתו דהיא תקופה דא ותקופה דשמשא דאסתר בכל
סערא ואין נסתר ליה דאתכסי מניה מכל דרגין עלאין דהוו כלהו מסתרין ואתיין לגביה
וכל חד וחד ליה מאן דיתכסי מיניה • מחמתו• כשעתא דאתחמם ומב לגבייהו
בתיאוכתא שלים כל שבחא דא • וכל עלייא דא כנין אוריתא הוא דכתיב ״תורה ה׳ תהלים י״ט
תמימה • שית זמנין כתיב הכא ה׳ ושית קראי מן השמים מספרים עד תורת ה׳ תמימה •
ועל רזא דא כתיב בראשית הא שית אתוון • ברא אלהים את השמים ואת הארץ • הא
שית תכין • קראי אחרנין לקביל שית זמנין ה׳ שית קראי כנין שית אתוון דהכא •
שית שמהן כנין שית תכין דהכא : עד דהוו יתבי עאלו ר׳ אלעזר בריה ור׳ אבא •
אמר לון ודאי אנפי שכינתא אתיין ועל *דא פנ״ל אל קרינא לבו דהא חמיתון אנפי שכינתא ז׳ ב׳
אפין בחדין וסשתא דקא ידעתון וגלי לבו קרא רוכביהו בן יהוידע ודאי דמלה דעתיקא
קדישא איהו וקרא דאכתריה והוא דסתים מכלא אמרו ודאי קרא איהו באתר אחרא
כגוונא דא : פתח ואמר הוא הכה את איש מצרי איש מדה חמש באמה וכלה הוא ד״ס ח׳ ז״ח
חד איהו ״מהאי מצרי הוא דאתמודע ״גדול מאד באדם מצרים בעיני עבדי וגו׳ רב שמות ז״ח
ויקירא כמה דגלי הוא סבא • ודאי קרא בתיבתא עלאה אתמר איש מדה כלא חד
איש מדאה ואיש מדה כלא חד כנין *דאיהו שבת ותחומא דכתיב ״ומדותם מחוץ לעיר לעיל ה׳ ע״ב
וכתיב ״לא תעשו עול במשפט במדה ועל דא איש מדה איהו ואיהו ממש איש מדה איהו ויקרא ז״ט במדבר ל״ה
אדכיה מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא • לדס הראשון הכי הוא ודאי חימא הא כתיב חמש
באמה איהו חמש באמה מסייפי עלמא ״עד סייפי עלמא הוא ״ובוד המצרי חמש כד״א ד״ה ח׳ ז״מ
כמצרי אורגים דא מטה אלהים דהוא בריה חזק בשמא גליפא מפרש בבהירו • דצרופי
אתוון דהוא גליף בגלגל ומתיבתא דליה דאקרי אורג דכתיב ״מלא אותם וגו׳ קרש וחשב שמות ל״ה
ורוקם וגו׳ והוא מטה הוא נסיר שמא גליפא בכל בטרין בנהירו דחכימין דהוו מגלפין
שמא מפרש ״כארכעין ותרין נוטי וקרא מבאן ולהלאה כמה דאמר זכאה חולקיה • הזיבו פק לדי ר״ם ח׳
יקירין תיבו ונתדש תקון דכלה בהאי גליף דכל מאן דאשתתף בהדה בהאי גליף יהא כעוד
עגלא ותתא כל הוא שתא ויפיק שתא בשלם עלייהו כתיב ״תוגה מלאך ה׳ סביב ליריאיו תהלים ל״ד
ויחלצם טעמו וראו כי טוב ה׳ :

פתח רבי שמעון ואמר בראשית ברא אלהים • האי קרא איהו לאסתכלא
״בדנא תמרון להון אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מן ארעא ומן ״ירמיה י׳
תחות שמיא אלה • כנין דלית אלהא אחרא בר קדשא בריך הוא כלהודוי והאי
א ג 3 1 קרא

(ה) פי מדה וקו (ב) פי מעלי דתבמה (ג) ומאילין ארץ פי׳ מסתר מילי דאורייתא דמחדשין (ד) אותו בידוע ולכן נאמר
מצרי בס״ת בידועים והיא מ״ם רביני ע״ה (ה) בי׳ ה׳ בחמה מסייפי עלמא ועי׳ אחסר ד״ורים אמה בסמוך אמה וכן בקבו
ל״ל ובסובה דמחמ אמה וכו׳ וכן בפ׳ קרח קע״ס ח׳ אמה בחותיות מתם איכון וכו׳ :

קרא איהו תרגום כד ממלה דסוף קרא • אי תימא בגין דמלאכין קדישין לא מזקקין
נה ע"ב ב' לתרגום ולא*אשתמודען ביה • ^מלה דא יאות היא למימר כלשכא קדישא בגין דישמעון
מלאכין קדישין ויהון מזקקין לאודאה על דא • שא ודאי בגין כך כתיב תרגום דלא מזקקין
ביה מלאכין קדישין ולא יקבלון כבר כם לאבאשא ליה בגין דכתאי קרא בכללא איהו
מלאכין קדישין דהא איהו אלהים אקרון ובכללא דאלהים הוו ואיהו לא עבדו שמיא
קב"ו מ' ואדקא • ואדקא • ואדעא מכעי ליה • אלא בגין *דאדקא איהי חדא מאיהו שכב דאדעין
כ"ד ב' דלתתא וכההוא אתר איתי בני בהו דקין לבתר דאתתדך מעל אפי אדעא *נחית לתמן
ועביד תולדות ואשתכח תמן דלא ידע כלום ואיהי אדעא כפולא דאתכסל מחשוכא ונהור'
ואית תמן תרין ממנן שליטין די שלטין דא בחשוכא ודא בנהורא ותמן קטרונא דא כדא
ושעתא דנחית לתמן קין אשתתפו דא בדא ואשתלימו כחדא וכלא חזי דאיהו תולדות
דקין • ועבדא איהו בתרין ראשין כתרין מוון כד דכר הנהא נהורא שליט נפח דיליה
ונפח על אדקא • ובגל דא אתכליל די בחשוכא בנהורא והוו חד איהו תרין ממנן
עפרירא וקסטימון דיוקנא דילהון כדיוקנא דמלאכין קדישין בשית גדפין
חד דיוקניה כתור"א וחד דיוקניה כגם"דא • וכד
מתחברן אתעבידו דיוקנא דאדם • כד איהו בחשוכא מתהפכין לדיוקנא דנחש בתרין
ראשין ואזלין בחויא ועאסין גו תהומא ^ואסתחין ביומא רבא כד מטאן לשלשלא •
דעזא ועזאל מרגזין לון ומתערי לון ואיהו מדלגין גו טורי חשוכא ותשבי
דקב"ה בעי למתבע לון דינא • ואלין תרין ממנן שאטין ביומא
יומ ב' ב"ד ב' רבא ופרחין מתמן ואזלין כלילא לנבי • *נעמה אמהון דשדין ^דטעו אבתרהא
דאלין קדמאין ותשבין למקרב לנבה ואיהי דלינת שתין שפין פרסין ואתעביד'
בכמה טורין לנבי בני נשא בגין דיטעון בני נשא אבתרה • ואלין תרין ממנן פרחין
ומשטטן בכל עלמא ואתדרן לאתרייהו ואיהו מתערין לאיהו בני כמו דקין ברוחא דיומין
בישין למעבד תולדות • שמיא דשלטין תמן לאו אכתי • ולא אולדת אדעא בחילא
שלח קב"ב מ' דלהון זרועא *ואדקא כהני • ולא אהדרן אלא בכמה שנין וזמנין • ואיהו אלהיא די
שמיא ואדקא לא עבדו יאבדו מאדעא עלאה דתבל דלא ישלטון בה ולא יסטטון בה
ולא יהון נרמין לבני נשא לאסתאבא ממקדש עליון • ועל דא יאבדו מאדעא ומן
לעיל דף נ' ד' תחות שמיא • דאתעבידו*בשמא דאלה כמא *דאתמר ועל דא אתי קרא תרגום
כ"ח מ' דלא יתשכון מלאכי עלאי דעליהו אמרין ולא יקטרנו לן • ועל דא רזא דאלה
כמה דאתמר איהו מלה קדישא דלא אתחלף בתרגום • אמר ליה ר' אלעזר
ירמיה י' דכתיב ^מי *לא ייראך מלך הגוים כי לך יאתה מאי שבחא איהו • אמר ליה אלעזר
סמות כ"ה ע"ב ירמיה י' אתי קרא בכמה דוכתי אתמר אבל ואדאי לאו איהו(כ"ה אבי) ^דכתיב ^כי בכל חכמי הגוים
ובכל מלכותם דהא אתא למפתח פומא דחייבין דחשבין דקב"ה לא ידע הרהורין ומחשבין
דילהון • וכגין כך איתי לאודעא שטותא דילהון דזמנא חדא אתא פילוסופא חדא
דאומות העולם לנבאי • אמר לי אתון אמרין דאלהכון שליט בכל רומי שמיא • כלהון
חילין ומשריין לא אדבקן ולא ידעי אתר דיליה • אתי קרא לא אסגי יקריה כל כך
דכתיב כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך מאי שקולא דא לנבי נשא די ליה
לון

(א) פי' כל הכסיף א"ס (ב) בראשית כ"ד ע"ו (ג) ומתכנסים ורוחצים נופש כיס הגדול וסורחים תוך התהום • ברש"ב)
(ד) בראשית י"ט ע"ב וכ"ה ע"ב ול"ז ע"א וכ"ח ע"א וחיי ברש קכ"ו ע"א (ה) שטעו אחריהם המלאכים הראשונים עליהם
כאמר וירא בני האלהים את בנות האדם וגו' (ו) זרע וקציר : (ז) בא אל הרעים ל"א מ' :

לון קיומא • ותו דאתתן אמרין אלא קש נכיא עור בישראל כמשה בישראל לא קם אכל דבריש ל"ד
באומות העולם קם אוף אלי אכא אימא בכל חכמי הגוים אין כמוהו • אבל בחכמי ישראל
אית אי הכי אלהא דאית בחכמי ישראל כוותיה לאו איהו אלהא שליטא • ^אסתכל בקרא
ותשכח דדי קנא דקא ואות • אמינא ליה ודאי שפיר קא אמרת • מאן מחיה מתיס אלא
קב"ה בלחודוי אתא אליהו ואלישע ואחיו מתייא • מאן מוריד נשמיס אלא קב"ה בלחודוי
אתא אליהו ומכב לון ומחיה לון בכלותיה • מאן עבד שמיא וארעא אלא קב"ה בלחודוי
אתא אברהם ואתקיימו בקיומוהי בגיהה • מאן מנהיג שמשא אלא קב"ה אתא יהושע
^ושכיך ליה ופקיד ליה דיקוס על קיומיה ואשתכך וכתיב ^יודוס השמש וירח עמד • קב"ה יסוסע ל'
גוזר גזר דין אוף הכי • משה גזר גזר דין ואתקיימו • ותו דקב"ה גוזר גזרין ופריקיא
דישראל מבטלין לון דכתיב ^פריק מושל וראת אלהים ותו דאיהו פקיד לון למהך באורחוי שמואל ב' כ"ג
ממש לאתדמא ליה בכלא • ^אזל ההוא פילוסופא ואתנייר בכפר שחליס וקרון ליה יוכי
קטיבאה • ואולף אורייתא סגיא ואיהו בין חכמין ובאין דההוא אתר • השתא איתי
לאסתכלא בקרא והא כתיב ^כל הגוים כאין נגדו • מאי ריבויא הכא • שא מי לא ייראך ישעיה מ'
מלך הגוים וכי מלך הגוים איהו ולאו מלך ישראל אלא בכל אתר קב"ה כעא לאתבחא
בישראל ולא אתקרי אלא על ישראל כלחודוי דכתיב ^אלהי ישראל אלהי העברים וכתיב שמות ה'
^כה אמר ה' מלך ישראל מלך ישראל ודאי • אמרו אומות העולם פטרון אחרן אית לן בשמיא ישעיה מ"ד
דהא מלכיכון לא שליט אלא עליכו בלחודיכון ועלנא לא שליט • אתא קרא ואמר מי לא
ייראך מלך הגוים (כ"ה מלכא עילאה לדהאה לון ולאלקאה לון ולמעבד בהון רעותיה כי לך
יאתה לדאנא מיכד לעילא ותתא כי(בכל חכמי הגוים)אלין שליטין דברבן די ממנן עליהו •
ובכל מלכותם בההוא מלכו דלעיל דהא אתכא מלכוון שליטין אית לעילא ושלטין ברעותיה
על כל שאר עמין • ועם כל דא ליתי בהו דיעביד אפילו מלה זעירא אלא כמה דפקיד לון
דכתיב ^וכמלכייה עביד בחיל שמיא ודיירי אתרעא חכמי הגוים ממנן ודברבן דלעיל' דניאל ד'
דחכמתא דילהון מנייהו הוה • ובכל מלכותם מלכותא דשליטו כמה דאתמר • ודא הוא
קרא כפשטיה • אבל בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם • אתי אשכחנא בספרי קדמאי דאיהו
מסריין ותיילין אע"ג דאתפקדו על מלין דעלמא ופקיד לכל חד למעבד עבידתא' מאן הוא
(סתימא קדישא ולא כרעותיה) דיעביד שום חד מנייהו כמוך כגין דאנת רשיס בעלויא
ואתרשיס בעובדך מכולהו • ודא הוא מאן כמוך ה' מאן הוא סתימא קדישא דיעביד
ולהוי כמוך עילא ותתא • ויהא דמי לך בכלא עובדא דמלכא קדישא שמיס ואדץ • אבל
איהו ^יתהו ותהומוהיסס כל יועילו • בקב"ה כתיב בראשית ברא אלקיס וגו' במלכותם כתיב ישעיה מ"ד
והארץ היתה תהו ובהו דא"ר שמעון לאחרייא כגי הלולאדא כל חד מנכון יקשט קשוטא
חד לכלה • אמר לרבי אלעזר כריה • אלעזר הב נכוזא חד לכלה דהא למחר אסתכל
(כ"ה בה) כד יעול לחופה בהיכון שירין ושבחין דיהבו לה כגי היכלא לקיימא קמיה • פתח ר'
אלעזר ואמר ^מי *זאת עולה מן המדבר וגו' מי זאת כללא דתרין קדושין דתרין עלמין שיר ג'
בחבורא חדא וקשורא חדא • עולה ממש למהוי קדש קדשין דהא קדש קדשין מ"ן ואתחברא קע"ו כ'
בזאת בגין למהוי עולה דאיהי קדש קדשין • מן המדבר דהא מן המדבר ירתא למהוי
כלה ולמיעל לחופה • תו מן המדבר איהי עולה כד"א ^ומדבדך נאוה בההוא מדבר שיר ר' עולה
דלקישו

(א) עיין בספיק ותמצא : (ב) בסתיקו *לומר שיר ואז איכו יכול לילך ולהכרח לעמוד לכן לא אמר עמוד שא דוס סכיך
מלבורר ומתילא עמד בסכרח • ברש"ב : (ג) כס"ק הביא זה מסקדמת הזהר וסדר הדורות .דף ק"ך ע"ב סשיגו דאיכו בסקדמה
וכו' ולפי נסתקיבו יפס כתב ס"ק • (מאי"ן) דסייך לליל התקדש חג הסכנעות :

מושלג ה׳ ד׳ דלאישו בשמון איהי עולה ותמיכן מאיר כתיב °אלהים אדירא אלה אלה הם אלהים
המכים את מצרים בכל מכה במדבר וכי כל דעבר לון קב״ה במדבר הוה והא כתיב׳ הוה
סיר ד׳ אלה במדבר בדכורא כד״א °ומדבר הריס אוף הכי עולה מן המדבר
תהלים ע״ה מן המדבר ודאי בהאי מלה דפומא איהי סלקא ועאלת כין נדפי דאמא ולבתר כדכורא
נתתא ושריא על דשייהו דעמא קדישא • היך סלקא בדכורא דהא בשירותא כד בר נש
קאים בצפרא אית ליה לברכא למארים בשעתא דפקח עיניו • היך מברך • הכי הוו עבדי
חסידי קדמאי °נטלא דמייא הוו יהבי קמייהו ובזמנא דאתערו בליליא אסתן דייהו וקיימו
ולבשן באורייתא ומברכי על קדיאתה • תרנגולא קרי • כדין פלגות ליליא ממש וכדין
ס׳ ג׳ קב״ה *אשתכח עם צדיקיא בגנתא °דעדן ואסיר לברכא בירין מסוראות ומזמרות •
ומברכין • וכן כל שעתא • כגין דבשעתא דבר נש נאים רוחיה פרחא מניה ובשעתא
דרוחיה פרחא מניה רוחא מסאבא זמין ושריא על ידוי ומסאב לון ואסיר לברכא בהו בלא
נטילה • ואי תימא אי הכי הא ביממא דלא נאים ולא פרח רוחיה מניה ולא שריא עליה
רוחא מסאבא וכד עאל לבית הכסא לא יברך ולא יקרא בתורה אפילו מלה חדא עד דיסתי
ידוי ואי תימא כגין דמלוכלכין אינון ולאו הכי הוא במה אתלבלבו אלא ווי לבני עלמא דלא
משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון ולא ידעי על מה קיימא עלמא • רוחא חדא אית
בכל בית הכסא דעלמא דשריא תמן ואתתני מההוא לבלוכא ונטופא • ומיד שרי על אינון
אסבען דידוי דבר נש : פתח ר׳שמעון ואמר כל מאן דחדי באינון °מוערים ולא יהב
חולקיה לקב״ה ההוא רע עין שנא שונא אתו ורא מקטרג ליה וסליק ליה מעלמא וכמה
עקו על עקו מסכב ליה • חולקיה דקב״ה למתחדי למסכני כסוס מה דיכיל למעבד כגין
דקב״ה כיומיא אלין אתי למחמי לאינון מאנין תכירין דליה ועאל עלייהו וחמי דלא אית
להון למחדי וכבי עלייהו • סליק לעילא לתרבא עלמא • °אתתן בני מתיבתא קמי׳ור מרי
רבון עלמא רחוס וחנון אתקריתי׳ ותיבלון רחמך על כך • אמר לון וכי עלמא לא עבדית
תהלים כ״ט ליה אלא חס״ד דכתיב °אמרתי עולם חסד יבנה ועלמא על דא קיימא • אמרי קמיה
מלאכי עלאי רבון עלמא יהא פלגא דאכיל ודו ויכיל למעבר טיבו עסמסכני ולא יהיב
לון מדי • אתי ההוא מקטרגא והכא רשו ורדף אכתריה דההוא בר נש • מאן לון
בעלמא גדול מאברהם דעבד טיבו לכל ברייו • כיומא דעבד משתייא מה כתיב
בראשית כ״א °ויגדל הילד ויגמל • ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק עבד אברהם
משתייא וקרא לכל דכרבי דדא להאיא סעודתא ותמיכן בכל סעודתא דחדוה ההוא
מקטרגא אזיל וחמי • אי ההוא בר נש °אקדיש טיבו למסכני ומסכני בביתא ההוא
מקטרגא אתפרש מההוא ביתא ולא עאל תמן ואי לאו עאל תמן וחמי ערבוביא דחדוה
בלא מסכני וכלא טיבו דאקדיש למסכני סליק לעולא ומקטרגא עליה • אברהם כון
דזמין לרבדי דדא נחת מקטרגא וקם על מחתא כגוונא דמסכנא ולא הוה מאן
דאשגח ביה • אברהם הוה משמש לאינון מלכין ורברבי שדה לאוירתא בין לבולהו
דלא הוו מהמנין כד איהי אולדת אלא אמרו אסופי הוא ומן שוקא איתיאו ליה
כגון כך אתיין בנייהו בחדייהו ונטלת לון שדה ואוקיתא לון קמייהו • הס״ד °מי מלל
לאברהם

(א) כלי של חיים • וע״ש שיטל מאנו נהרא שבלי נטלה : (ב) בראשית ב׳ ע״ב ושלח קס״ט ע״ב ויסב קס״ד ע״ב) : (ג)
נדחה הלכן איסור לברך ולי כ״ו ופסוקים לתכו שאיתר וכ״ע : (ד) מועדיה דייקא אסת״כ בסבה עיין בזוהרי פ״ת ב׳ :
(ה) דיוכו בשתות הצדיקים : (ו) ר״ל כמו הלים אחד יחטא וכו׳ ח״ס :) (ז) הייכו ב׳ דברים נריך לעשות לשלות לעניים
לבושים וגם לפיוק עניים על טולחנו ז״ח) :

לאברהם המיקה בנים שדה בנים ודאי • וההוא מקטרגא על פתחא אמרה לחוק עשה לי
אלהים • מיד סליק ההוא מקטרגא קמי קב״ה ואמר ליה רבון עלמא את אמרת לאברהם
אוהבי • עבד סעודתא ולא יהב לך מידי ולאו למסכני ולא קריב קדמך אפילו יונק חד •
והו אמרת שדה דחייבת בה • אמר ליה קב״ה מאן בעלמא כאברהם • ולא זז מתמן עד
דבלבל כל ההיא חדוה ופקיד קב״ה למקרב ליצחק קרבנא ואתגזר על שדה דתמות על
לערלת דברה כל ההוא לערלה נריש דלא יהיב מידי למסכני : פתח ר׳ שמעון ואמר מאי
דכתיב °יוסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה׳ ת״ח כמה הוא חילא תקיפא דאורייתא
יסעיה לח
וכמה הוא עלאה על כלא דכל מאן דאשתדל באורייתא לא דחיל מעילאי ומתתאי ולא דחיל
ממדעי כישין דעלמא כגון דאיהו אחיר באילנא דחיי ולית מיניה בכל יומא דהא אוריית׳
תוליף לבר נש למיזל באורח קשוט • לתוליף ליה עיטא היך יהוב קמי מאריה לבטל׳ ההיא
גזרה דאפילו אתגזר עליה דלא יתבטל האי גזרה מיד אתבטל ואסתלק מניה ולא שריא
עליה דבר נש בהאי עלמא • וכגין כך כעי ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יומא וליליא
ולא יתעדי מינה הס״ד °והגיתה בו יומם ולילה • ואי אתעדי מינה דאורייתא או אתפרש יהושע א׳
מינה כאלו אתפרש מאילנא דחיי • ת״ח עיטא לבר נש כד איהו סליק בליליא על ערסיה
בעי לקבלא עליה מלכותא דלעילא בלבא שלים ולאקדמא לממר קמיה מקדושא דנפשיה
*ומיד אשתזיב מכל מרעין בישין ומכל רוחי בישין ולא שלטין עליה • ובאפרה קס מערסי׳ ברהשית י״ט ב״
כעי לברכא למאריה ולמיעל לביתיה ולמסגד קמי היכליה בדחילו קדיש ובחד כן יגלי
עלוהיה ויסב עיטא מאינון אבא קדישין דכתיב °ואמי כרוב חסדך אבא ביתך אשתחוה ל
היכל קדשך בי״ראתך • הכי אוקמוה לא ליבעי ליה לבר נש לאעלא כי כיאשתא אלא אי תהילים ס׳
אמליך בקדמיתא באברהם ויצחק (ויעקב) כגין דאינו תקיו עלותא לקמי קב״ה הה״ד
ואם כרוב חסדך אבוא ביתך דא לאברהם אשתחוה אל היכל קדשך דא יצחק בי״ראתך דא
יעקב °ובעי לאכללא לון ברשא ובתר כן ייעול לבי כנשתא׳ ויגלי עלוהיה כדין כתיב °ואמר יסעיה מ״ב
לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר : ר׳ פנחס הוה שכיח קמיה דר׳ רחומאי °בכיף
ומא דינוסר וברגם רב °וקשישא דיומין הוה ועינוי אסתלקו למחמי אמר לר׳ פינחס ורחי
שמעון דיוקאי חברא אית ליה מרגלית אבן טבא ואסתכלית בנהורא דהאיא
מר לית נפקא בנהורו דשמשא מנרתקא ונהרא כל עלמא וההוא נהורא קאים
°משמיא לארבע יומין כל עלמא עד דיכתיב עתיק יומין ויתיב על כרסייא כדקא יאות
וההוא נהורא כליל כלא בביתך ומנהורא דאתכליל בביתך נפק נהורו דקיק ונעיר
ונפיק לבר ונהיר כל עלמא זכאה חולקך • פוק כרי פוק זיל לאתריה דהאיא מרגלית
דכתיר עלמא דהא שעתא קיימא לך • נפק מקמיה וקאים למיעל בהאיא יאהרא ותרין
נוכרין בהדיה • חמא תרין נפרין דהוו אתיין ועטין על ימא רמא לון קלא ואמר נפרין
נפרין דאתון טאסין על ימא תמיתון דוך דבר יוקאי תמן • אשתהי פורתא אמר נפרין
נפרין זילו ואתיבו לי • פלחו ואזילו עלו בימא ואזלו להון • עד דנפק חא אינון נפרין
אתיין ובפומא דחדא מנייהו פתקא חדא וכתיב כגווה דהא כר יוקאי נפק מן מערתא
ור׳ אלעזר בריה • יאזל לגביה ואסכת ליה מעמיא ונופיה מלא חבורין בכה
בהדיה

(ח) שלמדים עצה טובה : (ט) ר״ל שיכלול מדת אברהם ויצחק ביעקב בעתידים ויהו בכפיבא ראשון ולפ״ז ב״ל ובצא עוד וכו׳
ולוה וכ׳ הי״ח כי שעות הוא כידיעי לו׳ פ׳ זה בשבנים בב״ה שמבאן נר׳ בפו׳ שב״ל מבודים • ח״ס : (נ) בספת יש בנרת :
(ד) אזקן ושבע ימים : ה) פי׳ שע״י הרשב״י בתשב ביחוד ת״ת ומחיר לא׳ : (ו) פי׳ שסב שפירוקיו יודעי ביאה) : ז)
פאותה סביבה : (ח) בתשבת שבת ס׳ במה מדליקין דף ל״ג שם אחר דר׳ פנחס תקנים דר׳ שמעון (שם ב״ל שמע בחתניה בפק
לחסיד פי בחתת שרשב״י בתקנים דר״פ • הרש״ב) יש׳ בלי דף ב׳ דתיתוה דר׳ מלעזר בדתיה דר׳ בנחם ובנשת קת״ד ב׳
ובפנתם ר״ת ב׳ :

בהדיה ואמר ווי דחמיתיך בכך • אמר זכאה חולקי דחמית לי בכך דאלמלא לא חמיתא לי
בכך לא הוינא בכך •(כיון שיין מה שכתוב בספר כסי׳ כ״ג יכ״ד) פתח ר׳ שמעון בפקודי אורייתא
ואמר פיקודי אורייתא דיהב קב״ה לישראל כלהו באורייתא בארח כלל כתיבי •

בראשית ברא אלהים הדא היא פיקודא קדמאה״ה דכלא ואקרי פקודא דא ירתא
תהלים קי״א ה׳ דאקרי ראשית דכתיב °ראשית חכמה ירתא ה׳ • °ירתא ה׳ ראשית
משלי ט׳ דעת • כגון דמלה דא ראשית אקרי ודא איהי תרעא לאעלא גו מהימנותא ועל פקודא
דא אתקיים כל עלמא ירתא אתפרש לתלת סטרין תרין מנייהו ליתי בהו עקרא בדקא יאות
וחד עקרא דירתא • אית בר נש דדחיל מקב״ה כגון דייחון בטוהי ולא ימותון או דחיל
מעונשא דגופיה או דממונא • ועל דא דחיל ליה תדיר • אשתכח ירתא דאיהו דחיל
לקב״ה לא שוי לעקרא • אית בר נש דדחיל מן קב״ה כגון דדחיל מעונשא דהאוא
עלמא ועונשא דגיהנם • תרין אלין לאו עיקרא דירתא איתון ושרשא דיליה • °ירתא דאיהי
עקרא • למדחל בר נש למאריה כגון דאיהו רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין וכלא
דניאל ד׳ קמיה כלא חשיבין כמה דאתמר °וכל דיירי ארעא כלא חשיבין °ואלאה דעותיה בחיל
כ״ה ב׳ אתר דאקרי *ירתא • בכה ר׳ שמעון ואמר ווי לי לימא ווי לי לא לימא • לי לימא ובדעון
חייבין הוך יפלחון למריהון לילא לימא יאבדון חבריא מלא דא באתר דירתא קדישא שרי
מלרע אית ירתא רעה דלקי ומתי ומקטרג ואיהי רעועה לאלקאה חייביא ומאן דדחיל כגון
עונש דמלקותא וקטרוגא כמה דאתמר לא שרי עליה • אתיא ירתא ה׳ דאקרי ירתא ה׳
לחיים אלא מאן שרי עליה אתיא ירתא רעה ואשתכח דשרי עליה אתיא רעועה ירתא
רעה ולא ירתא ה׳ • וכגון כך אתר דאקרי ירתא ה׳ ראשית דעת אקרי • ועל דא
אתכליל הכא פקודא דא • ודא עקרא ויסודא לכל שאר פקודין דאורייתא מאן דנטיר
ירתא נטיר כלא לא נטיר ירתא לא נטיר פקודי אורייתא דהא דא תרעא דכלא • וכגון
כך כתיב בראשית דאיהי ירתא ברא אלהים את השמים ואת הארץ דמאן דעבר על
דא עבר על פיקודי דאורייתא ועונשא דמאן דעבר על דא איי רעועה רעה אלקי ליה
והיינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים הא אלין ארבע עונשין
ישעיה נ״ד לאענשא בהון חייבא • תהו דא תנך דכתיב °קו תהו • חבל מדה • בהו דא סקילה אבנין
דברים כ״ב דמשוקעין גו תהומא רבא לענשא דחייבא • וחשך דא שריפה דכתיב °ויהי כשמעכם את
שם ד׳ הקול מתוך החשך °והר בוער באש עד לב השמים חשך וכו׳ ודא אשא תקיף דעל רשיהון
דחייביא שרי לאוקדא לון • °רוח דא חרב בסיף רוח סערה חרבא משנאה היא מלהטא
פרשת ג׳ ביה כד״א °ואת להט החרב המתהפכת ואקרי רוח • האי עונשא למאן דיעבר על פקודי
אורייתא • וכתיב °לבתר ירתא ראשית דאיהי כללא דכלא • מבאן ולהלאה שאר פקודין
דאורייתא :

פקודא תניינא דא איהי פקודא דפקודא דירתא אתאחדת בה ולא נפקא
מינה לעלמין ואיהי אהב״ה למרחם בר נש למאריה רחימו
שם י״ז שלים • ומאן איהו רחימו שלים דא אהבה רבה דכתיב °התהלך לפני והיה תמים שלים
פקודי רנ״ד ב׳ ברחימותא • ודא הוא דכתיב ואמר אלהים יהי אור דא רחימו שלימותא דאקרי *אהבה רבה
והכא איהו פקודא למרחם ב״ב למאריה כדקא יאות • א״ר אלעזר אבא רחימותא בשלימו
אבא שמענא כיה • אמר ליה אימא ברי קמי דר׳ פינחס דהא איהו בהאי דרגא קאים • א״ר
אלעזר אהבה רבה היינו אהבה שלימתא בשלימו דתרין סטרין ואי לא אתכלל בתרין סטרין
לאו

(א) כא לומר שצריך ג״כ לכוין במנוס שעושה שתהיה מרכבה למקום הנא׳ ירתא : (ב) ר״ל בדאי׳ בנא׳ שבאורנו את חבירו
אביתא דשיבא מבי לשיות הדר ברוא משא״כ במקום שברוא נוסב משמע שברוא מעית : (ג) ר״ל שבכבו מיקות כתובים אחר
ירתא ראשית שהוא אלא בראשית בב״ל במבא על התי ירתא אבי ובדאמרן • א״ש :

לאו איהו אהב׳ בדקא יאות בשלימו ועל דא תנינן בתרין סטרין אתפר׳ אהבה רחימו דקב״ה
איהי מאן דדחיל ליה ומנו כך דחיל ליה ואי לאו יהא בהפוכא ויהדר עליה קב״ה בגבולא
דרחמי מתתקן ליה ומנו כך דחיל ליה ואי לאו יהא בהפוכא ויהדר עליה קב״ה בגבולא
דדינא קשיא יהא שנא ליה ולא ירחם ליה כלל ליבינן כך דחימו דא לאו איהו אהבה דאיהי ליה
עקרא • רחימו דאקרי שלים הוא דתרין סטרין בין בדינא בין בטיבו • ותקוב׳ דאדחמי
דרחיש ליה לנאריה כמה דתנינן אפילו הוא נטיל נשמתך מינך דא איהו רחימו שלים דהוי
בתרין סטרין ועל דא אור דמעבשה בראשית נפק ולבתר אנמיז כד אנמיז נפק דינא קשיא י״ז ע״ב
ואתכלילו תרין סטרין בחדא למהוי שלימו דא אהבה בדקא יאות • בגלגי ר׳ שמעון ונשקיה
אתא ר׳ פנחס ונשקיה וברכיה ואמר בורא קב״ה שדרני הכא דא הוא *אהיר הכא דא הוא *אהיר דקיק דאמרו בשיל דף י״ח ע״ב
לי דאתכליל בכיתאי ולבתר נהיר כל עלמא • א״ר אלעזר ודאי לא אטעריך לאתגלי׳ ירתא
בכל פקודין כ״ב בפקודא דא אטעריך ירתא לאתדבקא בהאי היך אתדבקא אהבה איהי
בסטרא חד טב כמה דאתמר דיהב עותרא וטב אורכא דחיי בני מזוני כדין אטעריך משלי כ״ה
לאתערא ירתא ולמדחל דלא יגרוס חובא ועל דא כתיב °אשרי אדם מפחד תמיד בגין דהא
כליל ירתא באהב״ה והכי אטעריך בסטרא אחרא דדינא קשיא לאתערא ביה ירתא כד חמי
דדינא קשיא שריא עליי כדין יתער ירתא ורחל למאריה בדקא יאות • ולא יקשה לביה ועל סס
דא כתיב °ומקשה לבו יפול ברעה בהאוא סטר׳ אחרא דאקרי רעה אשתכח ירא׳ דאתאחד״
בתרין סטרין ואתכלילא מנייהו ודא איהי אהבה שלימתא בדקא יאות :

פקודא תליתאה למגדע דאית אלהא רברבא ושליטא בעלמא ולייחדא
ליה בכל יומא יחודא בדקא יאות באיהו °שית סטרין
עלאין ולמעבד לון יחודא חדא בשית תבין דשמע ישראל ולכוונא רעותא °לעילא בהדייהו
ועל דא אחד אטעריך לארכא ליה °בשית תבין ודא הוא דכתיב יקוו המים מתחת השמים ל
מקום אחד יתכנשון דרגין דתחות שמיא לאתחדא ביה ירתא למהוי בשלימו לשית סטרין
בדקא יאות ועם כל דא בהאוא יחודא אטעריך לקשרא ביה ירתא דאטעריך לארכא בדל״ת
דאחד דדל״ת דאחד גדולה והיינו דכתיב ותראה היבשה דתתחזי ותתקשר דל״ת דאיהי יבש׳
בהאוא יחודא ולבתר דאתקשרת תמן לעילא אטעריך לקשרא לה לתתא באכלוסהא בשית
סטרין אחרנין לתתא בשכמל״ו דאית ביה שית תבין אחרנין דיחודא בדין מה דהות יבש׳
אתעבידת ארץ למעבד פירין ואכין ונטעה אילנין • והיינו דכתיב ויקרא אלהים ליבשה
ארץ בהאוא יחודא דלתתא דרעותא שלים בדקא יאות ועל דא כי טוב כי טוב תרי זמני
חד יחודא עלאה וחד יחודא תתאה כיון דאתאחד בתרין סטרין מבאן ולהלא תדשא הארץ
דשא אתתקנת למעבד פירין ואיכין בדקא יאות •

פיקודא רביעאה למגדע דה׳ הוא °האלהים כד״א °ודעת היום והשבות דברים ד׳
דיי׳ למגדע דאיהו יחד ולית בהו פרודא והיינו רזא דכתיב יהי מאורת ברקיע השמים להאיר
על הארץ למהוי תרין שמהן חד בלא פרודא כלל לאתכלל׳ ימאר׳ אסר בשמ׳ דשמי׳ (כ״א דרשי׳)
דאיהו חד ולית בהו פרודא נהורא אולמא בנהורא תיוורא לית בהו פרודא וכלא חד
ודא

(ה) אב״ת כס״ו : (כ) ר״ל צריך לכוין בסודות שלשה דהייבו ג״ר בהדייבו : (ג) ר״ל בכל תיבה בנגד רוח ה׳ והיינו בנגד שמים
וארץ וד׳ ריחות • ס״ם) (ד) בתיבת יבודד דף י״ג וזכר תרומה קל״ש ע״ב ובראשית יח ע״ב : (ה) בגי׳ ב״ה וזהו רמז
ברחשית ר״ל ו׳ חותיות סיס בתיבת האלהים שעולה ב״ה : (ו) ר״ל כי שם הוויה עולה כ״ו וסמילוי שלו בגי׳ אלהים כזה כ״ו
ג״ו שבניהם יחד הוא יחוד בק׳ אסי״ם הוי״ה אדנ״י ולשלב שבניהם יחד כזה יאהלוהפי״ם • א״ש) :(ז) ברחשית ו״ט ע״ב :

ודא הוא עצמא חיוורא דיתמא ועצמא דאשתא כליליא מדת יום ומדת לילה ולאתתקן דא
בדא לאנהרא כמה דאתמר לתתיר על הארץ ודא חוכא דההוא נחש קדמאה מבר לתתא
ולתתדם לעולא וכגון כך גרם מה דגרם לעלמא כגון דא׳עריך לאפרשא לתתא ולאחברא
לעילא ומהורא לוכמא אטעריך לאתאחד׳ לעילא באחורא חדא ולאתאחד׳ לבתר באוכלוסהא
ביחודא ולאפרשא לה מסטרא כיסא • ועם כל דא אטעריך למגרע דאלהים יי׳ כלא חד
כלא פרודא ה׳ הוא האלהים וכד יגרע בר נש דכלא חד ולא יהוי פרודא אפילו ההיא כעור׳
אחרא יסתלק מעל עלמא ולא אתמשך לתתא והיינו רזא דכתיב והיו למאורות הא קליפה
כתר מוחא סלקא מוחא אור סטרא אחרא מות • אלוה בחבור דאתוון • מות בפרודא •
וכד הא׳ אור אסתלק מתמן מתחברא באתוון מות דפרודא מגלין אתון בריא׳ חיה וגרמת
ברא׳סית ג׳ כיסא על עלמא כמה דכתיב ותרא האשה כי טוב אהדרת אתוון למברא אשתאר מ״ו
ואינון אזלו ונטלו אות ת״ו בהדייהו וגרמת מותא על עלמא כמה דכתיב ותרא׳ ה״ר שעזר
סיכחס רל״ז ח׳ אבא הא אוליבא מ״ס אשתארת יחידאה וא״ו דאיהו חיין תדיר אתהפכת ואזלת *ונטלת
ת״ו דכתיב ותקח ותתן ואשתלים תיבה דא ואתחברו אתוון • אמר ליה כריך אנת כרי
והא אוקימנא מלה דא :

ברא׳סית ח׳ ובברא׳סית מ״ו ע״ב **פקודא המישאה** *כתיב ישראל המוסד ארץ נפש היה בהאי קרא איתי תלת
פקודין חד למלעי באוריתא וחד לאתעסקא בפריה
ורביה וחד למנגד לתמניא יומין ולאעברא מתמן ערלתא • למלעי באוריתא ולאשתדלא
נ״ח פ״ב ע״ח בה ולאפשא לה בכל יומא לתקנא נפשיה ורוחיה דכיון דבר נש אתעסק באוריתא *אתתקן
פ״ב ח׳ *בנשמתא אחרא קדישא דכתיב ארץ נפש היה׳ נפש היה׳ נפש דההיא חייה קדישא דבר בר נש לא
אתעסק באוריתא ליתי ליה נפשא קדישא • קדושא דלעילא לא שריא עליה וכד אשתדל
באוריתא בההוא רגיזו דרתים כה זכי לההיא נפש היה ולמתדר כמלאכין קדישין דכתיב
תהלים ק״ג *ברכו ה׳ מלאכיו אלין אינון דמתעסקין באוריתא׳ דאקרון מלאכיו באורייתא ודא הוא דכתיב
ועוף יעופף על הארץ הא׳ בהאי עלמא בההוא עלמא אינון דזמין קב״ה לתעבד לון נדפין
ישעיה מ׳ כנשרים ולאחטא בכל עלמא דכתיב יקוו ה׳ יחליפו כח יעלו אבר כנשרים והיינו דכתיב
ועוף יעופף על הארץ הא׳ אבא אמא דאקרי מים ישראלו ויפקון רחמא דנפש היה מאתר
ויסב קי״ב ע״ב דההיא היה ימשכון לה לתתא כמה דאתמר ועל דא אמר דוד *לב יטהור ברא לי אלהים
תהלים נ״ח
למלעי באוריתא וכדין ורוח נכון חדש בקרבי :

ויסב קפ״ו ע״ב **פקודא שתיתאה** לאתעסקא בפריה ורביה • דכל מאן דאתעסק בפריה
ורביה גרים *לההוא *נהר למהוי נביע תדיר ולא
קנ״ב ח׳ יפסקון מימוי ומא אתמלי בכל בטרין *ונשמתין חדתין מתחדשן ונפקין מההוא אילנא
ברא׳סית ח׳ ואילנין סגיאין אתרביאו לעילא בהדי אינון נשמתין הה״ד יגרלו המים ארץ נפש היה דא
נביעות קימא קדישא נהר דנגיד ונפיק ומיא דילה אתרביאו ורחשין רחש׳ ורבוא׳ דנשמתי׳
לההיא היה ובאינון נשמתין דעשין בההיא היה נפקי כמה יעופי דפרחן וטאסן כל עלמא •
וכד נשמתא נפקא להאי עלמא ההוא עופא דפרח ונפק בהדי האי נשמתא מההו׳ אילנא
קס״א כ׳ כ״ח מ״ח כ נפק עמיה • כמה נפקן בכל נשמתא ונשמתא *תרין חד מימינא וחד משמאלא לאזכי אינון
תהלים נ״ח נטרין ליה דכתיב *כי מלאכיו יצוה לך ואי לא אינון מקטרגי עליה : אמר ר׳ פנחס
תלתא

זה הפסי׳ איכו מברב • (ח) כי אור לוחיותיו הם על סדר אבא מות בפירודא שבכנסת ישא״ל המוקדמת והפרידה בין המ״ם
ומתי״ו • מ״כ שבמאורות חיכא אור אות אור על הסדר ימות בפירודא ואע״ג דמאורות דקרא תסר הוא מ״ם יש לם
למסורת והיינו דקתמר לקמיה כד״ח יתרח וכו׳ אשתאר מות וכו׳ דהיינו מאורות שלם בתרין ווי״ן • ואם תסיר אותיות יתרח
ממאורות ישאר מ״ו : (כ) חחרי מות ס״ח ע״ח (ויק״ח קכ״ח ע״ב בספרי הורב) : (נ) (וינס ר״ט ע״ב וברא׳סית כ״ה ע״ח) :
(ד) מלאכים הכורתין ומטוטטים :

תלתא אינון דקיימי אפיטרופוסין עליה דבר נש כד זכאי׳ אם יש עליו מלאך מליץ א׳ מיוב ל״ג
מני אלף להגיד לאדם ישרו אם יש עליו מלאך הא חד • מליץ תרי • אחד מני אלף להגיד
לאדם ישרו הא תלת • אמר ר׳ שמעון אתא דכתיב יצר ויבנני ויצר ויבנני חד • ואמר
תרין • אמר ליה לאו הכי אלא ויבנני דא קב״ה כנאדוי דהא ליה רשו לאחדא אלא ליה •
אמר ליה ספיר קא אמרת ומאן דאתמנע מפריה ורביה כביכול אזעיר דיוקנא דכליל כל
דיוקנין וגריס לההיא כתר דלא נגדין מימוי ופנים קיימת ק״ים׳ ככל סטרין ועליה כתיב
יוצלו ודאו כפנרי האנשים הפושעים כי כי ודאי דא לנופא ונשמתיה לא עייל אלפרגודא ישעיה ס״ו
כלל ואטעריך מסהיא עלמא :

פקודא שביעאה למנגד לתמניא יומין ולאעברא זוהמא דערלתא בנין
דההיא היה איהי דרגא תמינאה לכל דרגין וההיא נפש
דפרחא מינה אטעריכא לאתחזאה קמה לתמניא יומין כמה דאיהי *דרגא תמינאה וכדין ברא׳סית ל״ג ח
לאתחזי ודאי דאיהי נפש היה נפש דההיא היה קדישא ולא מסטרא אחרא ודא איהו ישראל
המים • כספרא דחנוך יקרשמון מיא דזרעא קדישא דשימו דנפש היה ודא דשימו דאתי״ור
דאתרשים בנשמתא קדיש׳ מכל שאר דשומין דעלמ׳ ועוף יעופף על הארץ דא אליהו דעאש
כל עלמא כארבע עאסין למהוי תמן בההיא גזירו דקיימא קדישא ואטעריך לאקנא ליה
כורסייה ולאדברא כפומיה דא *כרסייה דאלי״הו ואי לאו לא שארי תמן • ויברא אלהים את לד לך ב״נ ע״ח
התנינים הגדולים אלין ערלה ופריעה גזירו דערלה ופריעה לבתר דאינון דבר
ונוקבא • ואת כל נפש החיה הרומשת דא דשימו דא קיימא קדישא דאיהי נפש היה
קדישא כדקאמרן • אשר שרצו המים מיין עלאין דאתמשכו לנבא דאת דשימו דא ובגין
דא אתרשימו ישראל כדשימו קדיש׳ ודכיו לתתא כגוונ׳ דאינון דשומין קדישין לאשתמודע׳
כין סטר קדישא לסטרא אחרא דמסאבו אוף ישראל דשימין לאשתמודעא כין קדושה
לעמין עע״ז דאתיין מסטרא אחרא דמסאבא כמה דאתמר וכמה דרשים לון הכי דשים
בעירי ועופי דלהון לבעירי ועופי דעמין עע״ז זכאה חולקהון דישראל :

פקודא תמינאה למתחס גיורא דעאל למנגד גרמיה *ולאעלא אחוה גרפוי יתרו ע״ח
דשכינתא ואיהי אעילא לון תחות גדפא לאינון דמתפרשן
מסטרא אחרא מסאבא ומתקרבין לנבא דכתיב תיכא הארץ נפש היה למינה ואי תימא
דהאי נפש היה דכלילא כישראל לכלא היא אודמנא הדר ואמר למינה כמה אכסדרין ואדרין
דא לגו מן דא איה לה להאי ארץ דאיהי היה אחוה גדפא ימינא איה לה הרין
אכסדרין ומהאי גדפא אתפרשן לתרין אומין *אחרנין דאינון קריבין כיחודא לישראל ע״ח מספטים נ״ב
לאעלא לון לגו אכסדרין אלין ותחות גדפא שמאלא איה תרין אכסדרין אחרנין
ומתפרשן לתרין אומין אחרנין דאינון עמון ומואב • וכלהו אקרון נפש היה וכמה
אדרין סתימין אחרנין והיכלין אחרנין בכל גדפא וגדפא ומנייהו נפקו רוחין לאפרשא
*לכל אינון גיורין דמתגיירין ואקרון נפש היה אבל למינה וכלהו עאלין אחוה גדפוי ע״ח סלח לך״ קפ״ה
דשכינתא ולא יחיר • אבל נשמתא דישראל נפקא מגו גופא דההוא אילנא ואתמן
פרחין נשמתין לגו האי ארץ גו מעמא לגו לגו ורזא *כי תהיו אתם ארץ חפץ ועל דא מלאכי נ״ג
ישראל כן יקיר דהמו מעמא עליה ואקרון *העמוסים מני בטן ולא מגדפין לבר • ותו ישעיה מ״ו
גיורין

(ח) למחיצת שלמני העולם הבא : (לך לך נ״ח ע״ח ויחי קפ״ו ע״ב לך לך פ״ה ב׳ ויקח קט״ו ע״ח ויחי רכ״ח ב׳ מ״ה ע״ח) : (כ) אמור
נ״ח ב׳ פרשה כיסוד מילה במלכות • פרס״ב :

1 4

גיורין ליה לון תו לקח כאילנא עלאה כ"ם כנופא דילה · אבל חולקא דילהון בג דפין
לך לך כ"ד ע"ב. איהו ולא יתיר וגיור תתון גרפי שכינתא ולא יתיר* גירי הגדר איהון דתמן שרשן ואתאחדן
ולא לגו כמה דאתמר וכגין כך תנינא הארץ נפש היה לשינה ולמאן בהמה ורמש וחיתו
ארץ למינה כלהו שאכין נפש מההיא היה אכל כל חד למינה כדקא חזי לה :

פקודא תשיעאה למיתן למסכני ולמיתב לון צדקה דכתיב נעשה אדם
בצלמנו כדמותנו · נעשה אד"ם בשתופא כלל דכר
ונוקבא : בצלמנו עתירי · כדמותנו מסכני דתא מסטרא דדכורא עתירי ומסטרא דנוקבא
מסכני כמה דאתון בשתופ' חדא וחס דא על דא ויהיב דא לדא ונמיל ליה טיבו הכי אצטריך
ב"נ לתתא למתני עתירא ומסכנא בחבור' חדא ולמיהב דא לדא ולגמלאה טובא דא לדא ·
וירדו כדנת הים וגו' רזא דנן תמינן בספרא דשלמה מלכא דכל מאן דחס על מסכני
כרעותא דלבא לא משתכי דיוקניה לעלם מדיוקנא דאדם קדמאה · וכיון דדיוקנ' דאד"ם
אתרשים כיה שליט על כל בריין דעלמא בההוא דיוקנ' הה"ד ומזרלהם ותתכם יהיה על
כל חיה הארץ וגו' כלהו זעין ודחלין מההוא דיוקנא דאתרשים כיה כגין דדא הוא פקוד
מעליה לאתחלק' כר גם כדיוקני' דאדם על כל שאר פקודין מ"ל מנכוכדנצר אע"ג דחלם
ההוא חלמא כל זמנא דהוה מיתן למסכני לא שרא עליה חלמיה כיון דאטיל עינא כישא
דמיא ל' דלא למיתן למסכני מה כתיב עוד מלתא כפוס מלכא וגו' מיר אשתני דיוקני' ואטריד
רות כ' מן בני בשא · וכג"כ נעשה אדם כתיב הכא עשה וכתיב התם עם האיש אשר עשיתי
עמו היום כועז :

פקודא עשיראה לאנחא תפלין ולאשלמא גרמיה כדיוקנא עלאה דכתיב
שיר ז' ויברא אלהים את האדם בצלמו · פתח ואמר ירשך
עליך כברמל האי קרא אוקימנא ואתמר · אכל ראשך עליך: כברמל דא ריש עלאה תפלין
דרישא שמא דמלכא עלאה קדישא יהו"ה כאתיין רשימין כל אתר ואתר פרשתא חדא
ויקרא כ"ח שמא קדישא גליפא בסדורא דאתיון כדקא יאות ותנן כי עם היה נקרא עליך
ורא ממך · אלין תפלין דרישא דאינון שמא קדישא בסדורא דאתווי · פרשתא קדמאה
פתוח ל"ג נקדם לי כל בכורא ל' דאיהי קדם בוכרא דכל קורסין עלאין · פטר כל רחם בההוא
שכיל דקיק דכתיב מן ור דאיהו אפתח רחמא למעבר דפירין ואכין כדקא יאות ואיהו
שם קדם עלאה · פרשתא תניינא יהיה כי יביאך דא הביכלא דאתפתח רחמא דילה מנו
ור בחמשין פתחין אכסדראין ואדרין סתימין דכיה דההוא פטר דעביד ור בחלי
היכלא לתשמע כה קלא די כפקא מנו שופר דא כגין דשופר דא הוא סתים בכל סטרין
ואתא ור ופתח ליה לאפקא מניה קלא וכיון דאפתח ליה תקע ליה ואפיק מניה קלא
לאפקא עבדין לחידו וכתקיעו דשופרא דא נפקו ישראל ממצרים וכך זמין זמנא אחרא
לסוף יומייא · וכל פורקנא מהאי שופר אתיא · וכגין כך איהו בה יליאת
מצרים כפרשתא דא דהא מהאי שופר אתי כחילא דור דפתח רחמא דילה ואפיק
דכריס ו' קליה לפורקנא דעבדין ורא ה את תניינא דשמא קדישא · פרשתא תליתאה
רזא דיקודא דשמע ישראל דא יו"ד דכלל כלא וכיה יחודא דכלא וכיה
שם אתיחדן והוא בטול כלא · פרשתא רביעאה היהיה אם שמוע כלילו דאתרין סטרין
דאתאחדא

(א) (אע"ג דמאחרי מקרא ומאחרי מסגה איכון בנדפין כדאיתא בתיקונים תקון ז' אפשר דהני מלבר והייבו דקאמר הכא מנדפין לבר ואקאמר בתם מנדפין ופיין בויקרא כ"ב מ' אחירן בנדפסא וכר') : (ב) (לאפוקי לשם יוסרא מו מפני הכוסס ז"ח) : (ג) היא פירת רש"י ז"ל : (ד) ד סייגו דו פרכיפין ספעתיקם סוד הדעת אחבמ' ונתנם אל הביכם כי בת' היו ו"ד שהוא מילוי הי"ד וכסהעתיקם בכיכם נעשו ד"ו וסוד זה כם סוד ד"ו פרצופין סהם ק"ת ומ' · ו"ם : (ה) מעמ' מ' תוקע בכו' לשוכיא לחירות ובר' דלסוד זה אמרו נבי סיפר סוהא חנמה וזילו מלאכה · מ"ם) : (ו) (זה כמו שכתוב בר"מ פ' כנחם רב"ב ב' ורב"מ מ' ספר' סמע בת"ת וס' חס שמוע במלבו' ועיין פ' ותתחנן רס"ע מ' ב') : (ז) הם"ד ונבו"רה וע"ב יש נפ' זו עד הפעמרו לכם עכייבי חסד ומכר ותת"ב דיון ועוכם כלול פניהם · מ"פ :

דאתאחדא כהו כנסת ישראל גבורה דלתתא ודא ה כתרא דנטלא לון ואתכלילא מנהון
ותפלין אחיון דשמא קדישא איכון ממש ועל דא ראשך עליך ככרמל אלין
תפלין* דרישא יורלת ראשך הסיה של יד דאיהי מסכנא לגבי עילא איך הכי שליטו
איה ליה כגווכא דלעילא אלך אסור כרהטים קשיר איהו ואחיד כאיכון כתי לאתאחדא
בההוא שמא קדישא כדקא יאות ועל דא מאן דאתתקן בהו איהו הוי בצלם אלהים מה
אלהים אתיחדא כיה שמא קדישא אף הוא אתיחד כיה שמא קדישא כדקא יאות זכר ונקבה
ברא אותם תפלין דרישא ותפלה של יד וכלא חד :

פקודא חד סר לעשרא מעשרא דארעא הכא איה תרין פקודין חד לעשרא
מעשרא דארעא וחד בכורי דפירי אילנא דכתיב הכה נתתי
לכם את כל עשב זורע זרע אשר על פני כל הארץ · כתיב הכא הכה נתתי וכתיב התם
ויקרא כ"ז במדבר ח"ל ויקרא כ"ז יולכני לוי הנה נתתי את כל מעשר בישראל וכתיב ויכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי
העץ לה' הוא :

פקודא תריסר לאיתאה בכורי דאילנא דכתיב ואת כל העץ אשר בו פרי עץ
זורע זרע כל מאן דאתאחי לי לכון אסורא למיכל אחיר לון
ויהב לון כל מעשרא דיליה ובכורין דאילנין נתתי לכם לכם ולא לדרין דבתריכון :

פקודא תליסר למעבד פורקנא לבריה לקדרא ליה בחיין דתרין ממנן ביהו
חד דחיין יחד דמותא וקיימין עליה דבר גם וכר יפרוק בר
גם לבריה מידא דההוא מותא פריק ליה ולא יכיל לשלטאה עליה ורזא דא ורא אלהים את
כל אשר עשה בכלל והנה טוב דא מלאך חיים מחד דא מלאך המות · ועל דא בההוא
פורקנא אתקיים דא דחיים ואחלם ההוא דמות כפורקנא דאקני ליה חיים כמה דאתמר
וההוא סטרא כישא שבק ליה ולא אחיד כיה :

פקודא ארביסר לנטרא יומא דשבתא דאיהו יומא דנייחא מכל עובדי
בראשית הכא כלילן תרין פקודין חד נטירא דיום השבת
וחד לקדשא ההוא יומא בקדושיה לנטרא יומא דשבתא כמה דהדכרנא ואתערנא עלייהו
דאיהו יומא דנייחא לעלמין וכל עבידן כיה אשתכללו ואתעבידו עד דאתקדם יומא כיון
דאתקדם יומא אשתאר כריחא דרוחין דלא אתכרי לון גופא · וכי לא הוה ידע קב"ה
לאתעבדא לקדשא יומא עד דיתכרון גופין לתני רוחין אלא אילנא דדעת טוב ורע
אתער ההוא סטרא אחרא דרע ובעא לאתתקפא בעלמא ואתפרשו כמה רוחין בכמה
ויכין לאתתקפא בעלמא כגופין כיון דחמא קב"ה כך אתער מנו אילנא דחיי נשיבו
דרוחא ובטש באילנא אחרא ואתער סטרא אחרא דטוב ואתקדם יומא דהא כדאיהו דגופין
ואתערו דרוחין בסטרא דטוב איהו בהאי ליליא ולא בסטרא אחרא · ואלמלא
אקדים סטרא אחרא בהאי ליליא עד דלא יקדים סטרא דטוב לא יכיל עלמא למיקם
קמייהו אפילו רגעא חדא אכל אסוותא אקדים קודשא כריך הוא דדליג קמיה קדושא
דיומא ואקדים קמי סטרא אחרא ואתקיים עלמא ומה דאשיב סטרא אחרא לאתכני
בעלמא ולאתתקפא אתכני בהאי ליליא סטרא דטוב ואתתקף ואתכנון גופין ורוחין קדישין
בהאי ליליא מסטרא דטוב · וכגין כך עובדין דאכיתין דידעי דא משבת
לשבת

(ח) לפיכך נק' דלת אף דכתן מסמע סמיד ל' פרסיות סם חבת"א וכם' ואתחנן מסמע סמס חבנ"ג · י"ל כי מסד ות"ת הכל מ' כי רק מסד המה כלמי מסד ומסיל ליתובא וכן גבו' ומ' הכל מ' ג"ר וב"ק · ז"ם · (ב) ס"ם דכריך לכושיף מחול מכ"ק. מ"ם :

לשכת דהא אכדין אמאת דא סטרא אחרא רכא׳ דאיהי חשיכא למעבד עביד אטר׳ דקדוש׳
אזלא ומשטטא בכמה חיילין וסטרין דילה ואמאת כל איכון דקא משמשי ערסייהו כגלוי׳
דנופיהון לנהור׳ דכוכבי׳ וכל איכון כגין דנפקין מתמן הוו נכפין דשרו עלייהו רוחין מהאיא
סטרא אחרא ואיכון רוחין ערטילאין דחייביא דאקרון מזיקין ושריאת בהו ליליא וקטיל׳
לון כיון דאתקדם יומא ושלטא קדושה על עלמא אהוא סטרא אחרא אזעירת גרמה
ואטמרת כל ליליא דשכתא ויומא דשכתא בר מן אסימון וכל כה דיליה
דאזלי על שרני בעמירו למחמי על גלויא דשפוטא ולבתר
אטמרין ינו נוקבא דקהומא רבא כיון דנפק שכתא כמה חיילין ומשריין פרחין ומשטטן
בעלמא ועל דא אתקן שיר של פגעי׳ דלא ישלטון על עמא קדישא . לאן אתר משטטי
בהאיא לילי׳ כד נפקי בבהילו ואשכין לשלטאה בעלמא על עמא קדיש׳ ואמאן לון בגלות׳
ואמרין שירקא דא ובשירותא מבדלי בגלות׳ ומבדלי על הכוס פרחי מתמן ואזלי ומשטטי
ומטאן לנו מדברא דאמנא ליזזכן מנייהו ומסטרא כישא . אמרו רבותינו ז״ל תלתא איכון
גרמין כישא לגרמנייהו חד מאן דלייט גרמיה . תנייא מאן דזריק נאמא או פרורין
דאיתי בהו כזיתא . תליתאה מאן דאוקיד שרגא במפקא דשכתא עד לא יטעו ישראל
לקדושה דסדרא דגרים לנורא דגיהנם לאדלקא בהאי נורא עד לא מטא זמנייהו דאד
דוכתא איתי בגיהנם לאיכון דקא מתלבי שכתא ואיכון דענושין בגיהנם לייטין ליה להאוא
ולנפש נכפה כדור אל ארן דאכתא ידיס בגין דלאו יאות אוא לאדלקא נורא כד נפיק שכתא
עד דמבדלי ישראל בגלותא ומבדלי על כסא בגין דעד האוא זמנא שכתא הוא וקדושה
דשכתא שליט עלנא וכשעתא דמבדילין על כסא כל איכון חיילין וכל איכון משריין דאתמנן
על יומי דחול כל חד וחד יקוב לאתריה ופולחניה דאתמני עליה בגין דכד עאל שכתא
ואתקדם יומא קדם לאתער ושליט בעלמא ואול אתעדי משולטניהא דיליה עד שעה דנפיק
שכתא לא חייבין לאתרייהו . ואע״ג דנפק שכתא לא חייבין לאתרייהו עד זמנא דאמרי
ישראל כאי המבדיל בין קדש לחול כדין קדש אסתלק ומשריין דאתמניאו על יומי דחול
מתערין ותייבין לאתרייהו כל חד וחד על מטריה דאתפקד עליה : ועם כל דא לא שלטין
עד דיהון נקורין מרזא דשרגא וכלהון אקרון מאורי האש . בגין (דמנהורא דנורא)
(כ״א דמרזא דעמודא דנורא) ומיסודא דנורא אתיאן כלהו ושלטין על עלמא תתאה וכל
דא כד כ״כ אדליק שרגא עד לא שליטו ישראל קדושה דסדרא . אבל אי איהו ממתין עד
דישלימו קדושה דסדר׳ איכון חייבין דגיהנם מגריקין עלייהו דיבא דקב״ה ואיכון מקיימי
על הנוא כ״כ כל כרכאן דקא אמרי לכור׳ ויתן לך השמים מעל השמים כדיך אתה בעיר
תבלים מ״ו וכדיך אתה כשרה וגו׳ אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה׳ ביום רע מבעי ליה מאי
ביום רעה ביומ׳ דשלט׳ הנא רעה למיסב נשמתי׳ אשרי משכיל ש דל דא סוא שכיב מרע
לאשאה ליה מנחוכוי גבי קב״ה . ד״א דא יומא דדיבא שריא על עלמ׳ אשתייב מניה כמה
דאתמר ביום רעה ימלטהו ה׳ יומ׳ דאתמסר דיב׳ לההו׳ רעה לשלטאה על עלמ׳ . (חסר)

כראשית

(א) גילין אתבטן רוחין ונופין קדישין . (ב) רוחות פרומות של רשעים שהין לסם במס לתקלבס ומשוטטים בעולם לעשא בני אדם בשבבת זרע סנורמים שסאדם הנוא רוחם קרי והיינו דאקרו״ן ר״ל שפועלים שבאדם ירחם קרי . וי״מ שהלי רוחות ערומות הם של רשעים שרחו קרו כל ומיכם ולא חזרו בתשובה . (ג) תוך נקבי אתפוס רבם סרם חלוכות שבקליפות חיבוכות בשתרים סם וסם מקומם . (ד) כי בקללו כתן עצמו לשטן והרשהו עליו יי״ב : (ה) תיאם אי לא אבי לאדליקי שרגא דקאאר פיכי אבי לעיתר תו כורא מ״ם ואחשר לשליני כין אדליקי שרגא לאוקדא נורא דשרגא לא אבי לאדליקי עד דלא אטו וכו׳ אבל בתר שכי אבי לאדליקי לאיתר כיס בא״ה אבל נורא אסילו דאטו וכו׳ לא אבי לאוקדא עד לבתר דאבדלי אבבא וכבבי ביאא שביר דזיאבין קאמר לאדליקי נורא וזיאבין לאדליקי שרגא כנלש״ד : (ו) פי׳ שחסיס בקב״ו הכו״ם כ״ו ה״ם וזר לא יקרב אליסס . י״ב : (ז) עיין סיף חלק זס (פי׳ כ׳) :

ברישא (כ״א כראשית בחכמתא דמלכא גליף וכו׳) יהורמנותא דמלכא דגליף גליפי
(כ״א גליפי) כעטירו עלאה יכוניא דקדרינותא ונפיק גו שתיס דשתימו
מרישא (כ״א מרזא) דאין סוף ית״קוטרא כגולמא בעין כעזק׳ לא חוור ולא אוכם לא סומק פי׳ עשן
ולא ירוק ולאו גוון כלל כד (כ״א הדר) מדיד תמשיס׳ עביד גווני לאנהרא לנו׳ כגו כוניא
נפיק (כ״א ונפיק) חד נכיעו דמניה אטטכעו גווני לתתא . שתיס גו שתימין דרזא דאין
סוף שכקע ולא כקע אוירא דילה ילא אתיידע כלל עד דמגו דחיקו דכקיעותיה יאנהיר
*נקודה תדא שתימא עלאה כתר הניא נקודה לא אתיידע כלל וכגין כך אקרי ראשית כ״א
מאמר קדמאה דכלא (עיין נשוף בספר טיפן ג׳) :

והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומגדיקי הרכיס ככבכיס לעולם ועד דניאל י״ב
זהר שתימא דשתימין יבכעם אוירא דילה (דמטי יגולא מטי)
*בהאי נקודה (ס״א נהורא) וכדין אתפשט האי ראשית ועביד ליה היכלא כ״א ואכשיר
ליקריה ולתושבחתיה יקרא לאיכליה ולתושבחתא. (כ״א וליקריה ולהיכליה ולתושבחתיה).
תמן זרע זרעא דקודשא לאולדא לתועלתא דעלמא ורזא דא יזרע קדש מצבתה . ישעיה ו׳
זהר דזרע זרעא ליקריה כהאי זרעא דמשי דאלרגון טב יודאתפני לגו ועביד ליה
היכלא דאיהו תושבחתא דיליה ותועלתא דכלא . כהאי ראשית כרא הנוא שתימא
דלא אתידע להיכלא דא . היכלא דא אקרי אלהים ורזא דא כראשית כרא אלהים . זהר
דמניה כלהו מאמרו׳ אתבריאו כרזא דאתפשטותא דנקודה דזהר שתים דא . אי כהאי
כתיב כרא ליה יתוותא דכתיב יויכרא אלהים את האדם בצלמו . **זהר** רזא דא כראשית ב״
כראשית קדמאה דכלא שמיה **אהיה** שמא קדישא יגליפא כשטרוי (כ״א
נהיר וכ״א כגלפא נהיר) אלהים גליפא כעיטרא (כ״א כגלופא דעיטרא)
אש״ר היכלא עמיר וגניז יעריאותא ירזא דראש״ת אש״ר דא״ש דנפיק מראשית וכד
אתתקן

(א) עיין תיקונים ס״ו ח׳ ל״ו כ׳ : (ב) אותיות רשב״י נר׳ (שפתח ביחוד ספסכיכם מתייחדת בכל הפסו שמכן וכם אסי״ם יהו״ה אדנ״י אלפ״ם שד״י בדאי׳ כר״מ פ׳ פנחס ואלו הסמות כולם אמת גי׳ כרי״ם ושוא פלא מ״ם) : (ג) רשות ורצון המלך יתעלה היה קדם לכל מתהיה לפתאם אצילות ממנו בדרך חקוקה ועיין בתיקונים תקון ס׳ : (ד) חקק תקיקות האצילות מהעלם אל הגילוי כדבר הנחקק אבלי לפעכירו : (ה) נזהירות ניצוץ אור עליון אלשון רז״ל שרגא בשיסר׳ ובו׳ וכן תרגום של פסרים הוא שיבראה ורמז אל תוקף הפירש בחור המזכיר בפסרים (פי׳ חקיקת המדות בעמוקתו יג״ת מ״ם) : (ו) ניצוץ חזק ורמז אל אפיסת הפשנה שא״ת לעין הבכלי לראות ולהסיב כדברים שבעלמים שעליוני׳ כמו שא״ם לעין שראות לראות בניצוץ מראש בלטוש שמוסיר בחוזק הזהירות ובזהירות ובוזה אל׳ רז״ל בפסחי׳ מיטי דקדרוניתא ופירש״י חטים שגדלים בסרים קשים וחזקים . ויש נורסים כוכ יכא דקדרוניתא והוא אלשון קדרות ושחרות לרמוז אל דוב העלמותיו כי כן יתיחס כל דבר כעלם אל חשך כמ״ש יצא חשך מפרנו . ויש נורסים בוניכא דקדרוניתא והוא אבן שבדיל מפקל שבבתים שבו סוקלים ומומדי׳ ומשפרי׳ כדי סיעלה בבנין יסר ופי׳ מילת קדרוניתא הוא מלשון מעבה מקדרין בדרים כלומר אומדין בסיפות הנבוה ובלשון ערבי תקדיר׳ ולפי שאותו ניצוץ שנזכר אשר הוא ראשית גילוי רוממותו יתברך היא כמשקל אל הבנין עולם ויורד לכן קראו בוניכא דקדרוניתא והכורר יבדר (הרמב״ל במעריך שפין והדיא כל הפי׳ והאמת פי׳ שמתת לב בלשון יון וכן בהגהותיו לזהר פי׳ בר שמתתה) (מתי״ן) . (ז) קשור ניצוץ הנזכר בגולם שהוא אות יו״ד בורת ניצוץ וגם הוא בורת גולם שתוכל לצייר ממנו כל אות שתרצה פגולם הזה בלא בורת ומוכן לכל בורת שתרצה לצייר בו . (ח) מדה (והרמב״ל פי׳ כד מדיד היסוד שהוא בקרא אמה ובריך ביאור נבורה לירות חיצים) . (ט) כראשית י״ו ע״ב . (י) איכו מוסג . (יא) לעיל כ״ע״א . (יב) לשון הכלה והוא רמז אל תוקף זריחת אור שמכה בלטיסת אורו למטה . (יג) כראשית י״ו ע״ב . (יד) שמתכסה ומתעלם לפנים . (טו) אין תמיה (ר״ל אם אסילו במקום הצילות כזה כתיב ברא ל׳ בריאה א״כ אין לתמוה ג״כ מ״ש ויברא אלהים דקאי כמו על עולם אחי׳ אע״ג דכתיב ליסבא דבריאה (ז״מ) . (יו) פי׳ אל״ף ב״ח יו״ד ה״ה אותיות החרוזות כתד״ת גי׳ אלהים פ״ו הרש״ב . (יז) התפלה . (יח) תיקונים תיקון ל״ת ווזר אחרי מות ס״ה :

אתתקן לבתר נקודם ומיכל (בסדרא) כחדא כדין כראשי כליל (ראשיה) ראשיתא עלאה
כחכמתא לבתר אתחלף גוון הקוה היכלא ואקרי כיתא (כ"א ומיניה אתחדש היכלא) ונקודה
עלאה אקרי רא"ש כגיל דא כדא כרוזא יכראשיתא כד איהו כלא כחדא כללא חדא עד לא
קוי ישוכא בכיתא כיון דהזדרע לתקונא דישוכא כדין אקרי אלהים טמירא כהימנא:

זהר סתים וגניז כד כגין (ס"א עד דכגין) כגוויה לאולדא וכיתא קיימא כפשיטו
דתקינא דאיהון זרע קדש ועד לא אתעדיקא ולא אתפשט פשיטו דישוכא לא
אקרי אלהים אלא כלא כבגלא כראשית לבתר דאתתקן בשמא דאלהים אפיק איהון קולין
מהאוא זרעא דאזדרע כיה מתן הקוה זרעא איהון נאתוון גליפן רזא דאורייתא דנפקו
מהאיא נקודה. הסיא נקודה זרע כגו הקוה היכלא רזא (כ"א זרעא) דאלף נקודין
יחלס. שור"ק. קי"רק. ואתכלילו דא כדא ואתעכידו רזא חדא קו"ל דנפיק בחבירא חדא
כשעתא דנפק נפקת כת זוגיה כהדיה דכליל כל אתיון דכתיב א"ת השמים קול וכה זוגו
האי קול דאיהו שמים איהו אהי"ה כתראה:

זהר דכליל כל אתיון וגווכין כגווכא (כ"א זרעא) דא יעד הכא **יהוה אלהינו יהוה** אלין תלתא דרגין לקבל רזא דא עלאה כראשית
כרא אלהים. כראשית רזא קדמאה. כרא רזא סתימא לאתפשטא מתמן
כלא. אלהים רזא לקיימא כלא לתתא. את השמים דלא לאפרשא לון דכר ונוקבא כחדא
פקודי רל"ד יא"ת כד נטיל אתון כלהון כלגא *דכלהו אתון איגון ריש וסופא. לבתר אתוסף ה"א
מחמיר ט' לאתחברא כלהו אתון כה"א ואתקרי אתי"ה ועבדא יואתה מחיה את כלם *את רזא
ג"ת מ' **אדני** וכי אקרי. השמים דא ירוד רזא עלאה. וא"ת תקונא דכר ונוקבא. וא"ת
רזא ירוד וכלא חד. הארץ דא אלהים כגווכא עלאה למעבד יפירין ואיכין
שמא דא כלילא כתלת דוכתי ומתמן אתפרש שמא דא לכמה קטרין עד הכא רזא דסתרא
דאתרין דגליף וכני וקיים כחרש סתים כסתר דחד קרא מכלן ולהלאה: שייך פס סנסוף פס' סי' ג'

בראשית כד"א שא"ם מקנה השמי' ועד קנה השמי' איש קטרין דמתפשטן מרז' עלאה
כאתפשטות' (כ"א מתשלם נקודי) דכרא מגו נקודה קדמאה' כרא אתפשטות'
דחד (כ"א מגו) נקודה דלעילא. וכהא אגליף רזא שמא דאדכעין ודרין אתון:

והמשכילים יזהירו כגווכא דתנועי (כ"א דטעמי) דמגנני. וכגווכא דילהון
אזלין אכתרייהו אתון ונקודי ומתגעגען אכתרייהו כחיילין כתר
תנוכים פ"ד מלכיהון *גופא אתון ורוחא נקודי כלהו שנטלי כמטלניהון כתר תנועי (כ"א טעמי) וקיימי
כקיומייהו כד כגווכא דטעמי נטיל נטלי אתון ונקודי אכתרייהו כד איהו פסיק איגון לא
נטלין וקיימי כקיומייהו והמשכילים יזהירו אתון ונקודי כזהר כגווכא דטעמי. הרקיע
אתפשטותא דגגווכא כגון איגון דמתפשטי כפשיטו ואזלי כגווכא. ומלדיקי הרבים אגוף
*פסוקי דטעמי דפסקי כמטלניהון *דכגוגן כך אשתמע תלה. יזהירו אתיין ונקודי ונהרין
כחדא כמטלגין כרזא דסתימו כמטלניהון כאיגון שבולין סתימין. מהאי אתפשט כלא
והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע איגון *קיימין וסמכין דהוא *אפריון. המשכילי איגון
כ"ט מ' קיימין וסמכין עלאין דאיגון מסתכלי כסכלתנו ככל מה דאלטריך הוא *אפריון וסמכין
דכיה סוקדא דא כד"א *אשרי משכיל אל דל. יזהירו דאי לא יזהירו זלא נהרין לא יכלין
תקלים מ"ח לעייגא ולאתכללא כהוא אפריון בכל מה דאלטריך. *בזהר הרקיע הוא דקיימא

(מ) (ר"ל נוטריקון בראשית הוא כי"ת רא"ש מ"ם) : (נ) כיון שנזרע לתקון היטוב : (ג) (ר"ל כ"ב אותיות התורה : מ"ם) . (ד) מנחת יהודה דף קל"ו : (ה) (תל"ם חסר המתלים נוסח של אדם קדריק הוא הספר המחריק שיביהם של רשעים שורק הוא הת"ת מקום המיוחד קל"ו מ') (לכבר זה פריך יסוד) (מהו"ן) : (ו) תרומה קס"ח ע"ב ומנחת יהודה ר"ו ע"ב ו"ע ע"ד : (ז) (ר"ל דמלת את רומז מ"ל ע"ד תיו מ"ם) : (ח) סידרות וזרעוסרמז על הנסמות המלאות מתמת כסא הכבוד בא"ם ממני פריך דמלא : (ט) כל האותיות כם כבקוד ת מ"ם לפם הם מתנענעים כסייעך מנענע אותם ע"י כנון הטעמים שיש לאותיות ודבר זה מבואר בדרדם בשער הטעמים : (י) שם ק פיום בטעמים שמפסיק בין תיבה לתיבה : (יא) ע"י כך נשמע הדבור : (יב) עמידים ומדבים : (יג) פי' אפריון דא היכלא דלתתא וצריך תרומה קב"ו מ') (ר"ל ו"ק נקרא אפריון בשם בכלל ופס נקראים עני הלבנון. מ"ם : (יד) מיזכו ת"ת העומד על נפ"ו : מ"ם :

ע"ג איגון מסכילים דכתיב כיה יתרמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא וזהר יחזקאל מ'
דהקוה נהיר לאוריתא. זהר דנהיר לאגון ראשי דהחיה חיה ואיגון ראשי איגון מסכילים
דנהרין תדיר ומסתכלן להקוה נהירודנפיק מתמן ודא איהו נהירו דאוריתא
דנהיר תדיר ולא פסיק (כ"ן סייך פס סנסוף פס' סי' ל') :

והארץ היתה תהו ובהו וכו'. היתה *דייקא מקדמת דנא יתלגא גו מיוא נפקא מנה ג"ע כ'
זוהמא כהתוא חילא דקלגא כמיוא ואקים כה אבא תקיפא והוה כה פסולת
ואתעדיאת. (כ"א ואתעכידת) תהו מאתר (כ"א מרורא) ידזוהמא קיבא דפסולת. ובה"ו
כרירו דאתכריר מגו פסולת ואתייסב כה. מכך רזא דאבא תקיפא והוא תב"ך דחפי
ע"ג. הוא תה"ו על גבי הקוה פסולת יואתתקנת מיניה. ורוח אלהים רוח קודשא דנפיק
מאלהים חיים ודא מרחפת על פני המים. כתר דהאי רוח נסיב יאכריר ידקיקו חד מגו
הקוה פסולת יכטיפא דזוהמא כד אכריר ואגניף ואגריף זמנא וקרין עד דאתקאר הקוה
זוהמא דלית כיה זוהמא כלל. כד האי הוו אכריר ואגניף נפיק מניה ירוח גדולה וחזק מלכים ג' י"ם
מפרק הרים ומשבר סלעים *הקוה דחמה אליהו אכריר כהו ואגריף ונפק מניה רעש כו ל' ע"ח
דכתיב ואחר הרוח רעש ואכריר חשך ואכליל כרזא דילה אש דכתיב ואחר הרעש אש
אכריר רוח ואתכליל כרזא דילה *קול דממה דקה. יתהו אחר דלית כיה גוון ולא דיוקנא יתרו פ"ח כ'
ולא אתכליל כרזא דדיוקנא הנתא איהו כדיוקנא כד מסתכלן כיה לית ליה דיוקנא כלל. ותיקון ל"ח
לכלא אית לכושא לאתלבש כר האי (דאתחזי כיה ולית כיה כלל ולא הוי) כה"ו להאי אית ליה
ציורא ודיוקנא אכנין מסתכלין גו גליפא (כ"א קליפה) דתהו נפקי גו גליפא דמסתכלן תמן
ומתמן משכי תועלתא לעלמא כציורא דלבושא משכי תועלתא מעילא לתתא וסלקי
מתתא לעילא. וע"ד יכיכן יי ומפולמין הכי תליין כאוירא לזמנין תליין כאוירא דסלקי
מתתא לעילא לזמנין מתמן כיותא יד"ביכא ומפיקי מיין מגו תהומא לאתזנא תה"ו מתמן
דתא כדין חדוה ושטותא (כ"א ושעתא) דקא (כ"א דלא) אתפשט תהו בעלמא. חשך הוא אשא
אוכמא תקיף כגוון אשא קומקא תקיף כחיזו. אשא ירוקא תקיף כציור. *אשא חיוורא כגוון תקודי רמ"ג
דכליל כלא. חשך תקיף בכל אשין ודא אתקיף לתה"ו. חשך הוא אשא ולהו איהו אשא חשוכא תרומה קב"ח
כד כד אתקיף לתהו ורזא דא יוהכהין עיניו מרחיק ויקר אתעשו וגו' חשך פני רע דאתכר כרתיות כ"ז
אפין לרע וכדין אקרי חשך דשרי עליה לאתקפא ליה ורזא דא חשך על פני תהום. רו"ח
הוא קול דשארי על כהו ואתקיף ליה ואכניע ליה כל מה דאלטריך ורזא דא יקול יי' על תהלים כ"פ
המים וכן ורוח אלהים מרחפת על פני המים אכנין מסתכלן גו תהומי דנפקי מיינא מנהרין
וע"ד אקרון פני המים רוח אכניע ואתקיף לאיגון פנים פני תהום דא כמה דאמר ליה ודא
כמה דאלטרי ליה תה"ו עליה שריא שם יי שדי. כה"ו עליה שריא שם כבוד"ה. חשך עליה
שריא שם אלהים. רוח עליה שריא שם יי אור. רוח חזק מפרק הרים לא כרוח ה' וגו' שמא
דא לא הוי כיה דהא שדי שלטא עליה כרזא (דסתרא) דתהו ואחר הרוח רעש לא כרעש יי'
דהא שם נכאיה שלטא כיה כרזא דכהו, ועל דא אקרי כהו רעש דלהו איהו כלא רעש ואחר
הרעש אש לא כאש יי' דהא שמא דאלהים שלטא כיה מסטרא דחשך ואחר האש קול דממה
דקה הכא אשתכח שם אדוד אכבא פרקין הכא דאיגון *פרקי גופא ואכרין ידיען דאיגון ד'
ואיגון תריסר והכא יי שמא (ע' סי' כ"ו) גליפא דתריסר אתון דאתמסר שלאליהו כמערה
ויאמר

(מ) (כתיב מ' דאשי נפ"י רקיע ת"ת • מ"ם) : (נ) שלג תוך המים : (ג) מדור הזוהמא שהם הקליפות : (ד) מכסה על פתהו ובתהו הרוקמנט"ו סמלת תהום כנגד מחלת תהו ובהו"ם כיוסף כמ"ם סל חכם ריוקם והוא רמז לשיבה ושם היו הקליפות מקיפות כד שנתברר המוח מהקליפה עיון ויקבל ר"מ ופקודי רל"ג ע"ב ותיקוניה סוף תקון י"ח ובסל היה נבנו כחרן פד שנתברר כל אחד לסוייקו פיון פנחס רכ"ו ע"ח : (ה) נכנס אותי פסולת הוהו הקליפה : (ו) לשון בורר המסדים מן הדלתים : (ז) דקות אחד : (ח) כעפיכת הזוכה שהוא שם ומלוכף וכן על פני הקדרה שמכניס בו אצל אחד ואוזקה זוהמא מסלקים מהקדרה מעמ מבט עד סלא כמאחר בו זוהמא כלל מן כן הענין הקליפות החיצונית : (ט) (נו' תהו ביכה דבר המתפשט כני אדם שיון בו ממש כוהו בחסד דבר מיש כו ממש כ"ו ר"ו דבר המלכים את הקיבה : (י) נקיבים שיכולים המים עליינים לילך דרך נקיבתו וע"י תמידת הליכת המים דרך שם נעשים המלכים הלש כרגלים וחזקים : (יא) (פי' לחים כמיין נוקבין. הרש"כ) וחזקים : (יב) כיוס המעונן ורמז ליוס שהדין שולט בו : (יג) ולאי הסמיות סילטים על הקליפות ושכין בשמות ויקרא ז"מ : (יד) מיכרי פנוף : (טו) (הייכו נ"פ סיום דכתיבי נסבי קרחי') מ"ם : (יו) (שם זה שולט נאוזר וכו' הוא אליהו ז"ל שם שיין ויקבל ר מ' ושם זה הזכיר זמרע"ם כתוך הענין להברית מה קמוחל כנו' ו' פ' כשלא כ"ח מ' ושלא לך

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור · מהכא איכא שירותא לאצטרפא גניזין היך אתברי
עלמא בפרט דעד הכא היה בכלל ובתר אתחדר כלל לגנזוי בכלל ופרט
וכלל · עד הכא היה כלא תליא באורא מרזא דאין סוף · כיון דאתפשט חילא בהיכלא
עלאה רזא דאלהים כתיב ביה אמירה ואתמר אלהים דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה
בפרט ואע"ג דכרתשית מאמר הוא אבל לא כתיב ביה ויאמר דאי גויאמר איכו קיימא
ויהי רע"ד כ' דלמשאל ולמנדע . ויאמר חילא ידאתרס אתרמותא יבתשאי *מרזא דאין סוף ברזא (נ"א
לעיל ט"ו ע"ב בריאה) דמתשבה · ויאמר אלהים השתא *קוליד ההוא היכלא ממה דאתערותא מזרעא
דקדם וקוליד כתשאי והוא דאקוליד אשתמע לבר מאן דאקוליד ליה קוליד כתשאי דלא
אשתמע כלל כיון דנפק מניה מאן דנפק אתעביד קול דאשתמע לבר · יהי אור כל מה
רע"ב כ' דנפק ברזא דא נפק · *יהי על רזא דאבא ואמא דאיהו י"ה ולבתר אתברר נקודה
קדמאה למהוי שירותא לאתפשטא למלה אחרא · אור ויהי אור דבבר הוא
אור דא רזא סתימא אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דאתרא דאור עלאה סתימא
בקע בקדמיתא ואתיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה דהא אין סוף בקע מאוירא דיליה
ונלי אתי נקודה י' כיון דאתי י' אתפשט מה דאשתאר אשתכח אור מהוא רזא דהוא אור
נח ס"ס ע"ס סתימא כד אשתכח מניה נקודה קדמאה י' אתגלי לבתר עליה *מטי ולא מטי כיון דאתפשט
נפק ואיהו הוא אור דאשתאר מאיר והיינו אור דבבר הוא והא קיימא נפק ואסתלק
ואתגניז ואשתאר יחד נקודה מניה למהוי מטי תדיר באתר גניזו בסתיא נקודה מטי ולא
מטי נהיר ביה באתר נקודה קדמאה דנפק מניה וכגון כך כלא אחיד דא בדא נהיר באתי
ובאתי · סליק כלא סלקין ואתאחדן ביה ואיהו מטי ואגניז באתר דאין סו"ף ובלא תר
אתעביד · הכיא נקודה דאור אור איהו · ואתפשט ונהירו ביה שבע אתון דאלפא ביתא
ולא אקרישו ולתיס הוו נפק חשך לבתר ונפקו ביה שבע אתון אחרן דאלפא ביתא ולא
אקרישו וקיימו לתיס · נפק רקיע דאפרי' מחלוק' דתרין סטרין ונפקו ביה תמניה אתון
אחרנין כדין כ"כ · דלנו שבע אתון דהאי סטרא ושבע דהאי סטרא ואתגליאו כלהו
בהוא רקיע והוו קיימי לתיס אקרים הוא רקיע ואקרישו אתון ואגליאו ואתנהירו
בגיורייהו ואגליף תמן אוריתא לאנהרא לבר · יהי אור דהוא אל גדול רזא דנפק מאויר
קדמאה · יאויהי רזא דחשך דאקרי אלהים אור דאכליל שמאלא בימינא וכדין מרזא דאל
ל"א ע"ח סיי אלהים אתכליל ימינא בשמאלא *ושמאלא בימינא :

ויראא אלהים את האור כי טוב דא עמודא דאמצעיתא יכי טוב אנהיר עילא ותתא
לכל אדר סטרין ברזא ודוד שמא דאחיד לכל סטרין · ויבדל אלהים וגו' אפרים
מחלוקת למהוי כלא שלים · (עיין סימן ג') :

ויקראא אלהים וגו' מהו ויקרא קרא וזמין לאפקא מהאי אור יגשלים דקיימא
באמצעיתא חד נהירו דאיהו יסודא דעלמא דעלים קיימי עלמין
ומתהוא אור שלים עמודא דאמצעיתא אתפשט יסודא חי עלמין דאיהו יום מסטרא
דימינא · ולחשך קרא לילה קרא וזמין ואסיק מסטרא דחשך חד נוקבא סיהרא
דשלטא בליליא ואקרי לילה רזא דאדני' אדון כל הארץ · עאל ימינא בהוא עמודא
שלים דאמצעיתא כליל ברזא דשמאלא וסליק לעילא עד נקודה קדמאה ונטיל
ואחיד

(ח) למצות מוצרות ופודות עליונות : (ט) תיקונים תקון מ"ח ובמבחת יסודה י"ב ע"ח וכ"ז סוף ע"ח וזהר תקון רס"ד ע"ח (נ) מותיו' מ"ו מו"ר : (ל) ליבא וליתן ולתקור בו מן סבנין ולעטה לבל מעשה ולמעלה אין דורשין דכתיב הנסתרות לה' אלהינו וזהו בכוד אלהים הסתר דבר : (ס) מעשה מתפילות התרומות ומעשרות בשבע ובברכה מלעילא : (ו) כל המירה בחשאי כד"ח ואמרת בלבבך : (ו) פי' בקודה התולם שבאלא אור שבשתרת מאויר והיינו מטי ולא עטי דקא שריא על האור פונעת ולא נוגעת : (ח) מבחת יסודה דף ע"ב · ושריקנטי ביאורו בענין אחר : (ש) מבאן סוד מ"ה דאח"ם בט"ע (מ"ס) : (י) הפנו אל הגילוי כ"ב קפיטות שהם כ"ב אותיות התורה וכשם בתיסד העולם (ופי' קפנו ז' אתון דאחד וז' אתון דנבורה ובחקקי כולם בת"ת · שרש כ) : (יח) ויהי בגי' מ"ל : (יב) כי טוב בגי' תרי"ל ידו"ד זהו עילא ותתא : (יג) הייבו ת"ת · מ"ס) :

ואחיד תמן מלה (כ"א חילא) דתלת נקודין חל"ם שו"ק קרק יזרע קדש דהא ליה זרעא
דאזדרע בר ברזא דא ואתחבר כלא בעמודא דאמצעיתא ואסיק יסודא דעלמא וכגון כך
אקרי כל דאחיד לבלא בבהירו דתיאוכת' ממשא להיו בתוקפא ואחרא · בכולהו דרגין אחרא
רוחא · ומההוא להיו שלשא אסיק הסיא טוקבא סיהרא וההוא להיו הוה חשך בגון דהוה
מחשך · ותרין סטרין אלין אסיקי תרין דרגין שין חד דכר וחד נוקבא יסודא אחיד בעמוד'
דאמצעיתא מההוא תוספת נהורא דהוה ביה דכיון דההוא עמודא דאמצעיתא אשתלים
ועביד שלם לכל סטרין כדין אתוסף ביה נהירו מעילא ומכל סטרי בחיוה דכלא ביה
ומההוא תוספת רחדוה נפיק יסודא דעלמין ואקרי מוסף · מהכא נפקין כל חיילא לאתתא
ורוחין ונשמתין קדישין ברזא "הוה לבאו"ת אל אלהי הרוחות לילה אדון כל הארץ מסטרא
דשמאלא מההוא חשך וכגון דההוא חשך תיאוכתיה לאתכללא בימינא ואלא תוקפי' אתפשט
מניה אלי לילה כד שארי לאתפשטא האי לילה ער לא אסתיים ההוא חשך עאל ואתכליל
בימינא וימינא אחיד ליה ואשתאר בגריעו האי לילה וכמה דחשך תאוכתיה לאתכלל' באחד
הכי לילה תיאוכתיה לאתכללא ביום חשך גרע נהוריה וכגון כך אסיק דרגא בגריעו ולא
בגהירו חשך לא נהיר אלא כד אתכליל באור לילה דנפק מניה לא נהיר אלא כד אתכליל
ביום · גריעו דלילה לא אשתלים אלא במוסף מה דאתוסף הכא גרע הכא במוסף הוה
ביה רזא דנקודא עלאה ורזא דעמודא דאמצעיתא בכל סטרין וכגון כך אתוסף ביה תרין
אתוון בלילא גריעו ביה אלין תרין כדין קרא כתיב ויקרא וגרע ימינא ו' וכתיב קרא
לילה הכא רזא דשמא דשכינו ותרין אתוון יגליפא דכתרא עלאה :

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו' הכא בפרט רזא לאפקא *כין מיין עלאין תרומה קמ"ט
לתתאין ברזא דשמאלא (כ"ל ואתברי) הכא מחלוקת ברזא דשמאלא דעד ע"ב
הכא רזא דימינא הוא והכא איהו רזא דשמאלא וכגון כך אסגיאו מחלוקת כין דא לימינא.
ימינא איהו שלימא דכלא וכגון כך בימינא כתיב (נ"ח כלא) דהא ביה תלייא כל שלימו כד
אתער שמאלא אתער מחלוקת ובההוא מחלוקת אתתקף אשא דרוגזא ונפק מניה מההוא
מחלוקת ניהנם וניהנם בשמאלא אתער ואתדבק תחמתא דמשה בהא אסתכל ובעובדא
דברכתית אשנא · בעובדא דברכתית הוא מחלוקת שמאלא בימינא ובההוא מחלוקת
דאתער ביה שמאלא נפק ביה ניהנם ואתדבק ביה עמודא דאמצעיתא דאיהו יום תליתאי
עאל בימינא: ואפרים מחלוקת ואסכים לתרין סטרין וניהנם בחית לתתא ושמאלא אתכליל
בימינא והיה שלמא בכלא כגונא דא מחלוקת קרא באהרן שמאלא בימינא
אסתכל משה בעובדא דברכתית אמר לי אתחזי לאפרשא מחלוקת בין ימינא לשמאלא
אשתדל לאסכמא בימינא ולא בעי שמאלא ואתתקף קרא בתוקפיה אמר והאי ניהנם
בתוקפא דמחלוקת שמאלא אצטריך לאתדבקא (נ"ח לעילא ולאתכללא בימינא) הוא לא בעי
לאתדבקא לעילא ולאתכללא בימינא ודאי יאות לתתא בתוקפא דרוגזא דילה
ועל דא לא בעי קרא לאסכמא האי מחלוקת ביהא דמשה כגון דלא הוה *לשם שמים ל"ג ע"א
ולא חיים ליקרא דלעילא ואכתים עובדא דברכתית כיון דאמא משה דהוה מכחים עובדא
דברכתית ואתדבק איהו לבר כדין ויחר למשה מאד · ויחר למשה על דאכחישו
ליה דלא אסכים הוא מחלוקת מאד על דאכחישו עובדא דברכתית ובכלא אכתים

א ה 5 1 קרת

(ח) (לעיל ט"ו כ' ובעיין בתקונים דף קכ"ס מ"ר יוסי סתנגא דתלת טיסין אודריקו ממוח"ח עלאה וכו' ובכיאו בחיים בספר מבחת יסודה ו' פ"ח ע"ס) · (כ) דויקרא ואמר קרא)·(נ) (תרומה קל"ב ב' סמא דע"ב אתוון דקא מתעטר בתכון) ·

קרח כעילא וכתיב דכתיב בהלותם על ה׳ ה״א תתא ועילא וע״ד אתדבק במה דאתחזי
ליה • מחלוקת דאתתקן כגונא דלעיל וסליק ולא נחית ואתקיים בקרח מיסר דא מחלוקת
דשמאי והלל וקב״ה אפרים ביניהו ואסכי׳לון ודא הוא מחלוקת לשם שמים ושמים אפרים
מחלוקת וע״ד אתקיים ודא הוא כגונא דעובדא דבראשית וקרח כעובדא דבראשי לאכחיש
בכלא ופלוגתא דשמים הוא וכעא לאכחשא מלי דאורייתא ודאי באתדבקותא דניחנס
הוא וע״ד אתדבק בהדיה ורזא דא בספרא דקדש . חשך כד אתער אתער בתוקפי׳ וכרא
ביה ניחנס ואתדבק בהדיה בההוא מחלוקת כיון דשכיך רוגזא ותוקפא אתער מחלוקת
כגונא אחרא מחלוקת דרחימו ותרין מחלוקת הוו • חד שירותא וחד סיומא ודא איהו
אתחהון דמריקייא שירותא דלהון בקשיו וסופא דילהון בנייחא • קרח הוא שרות׳ דמחלוק׳
כפוס רוגזא ותוקפא ואתדבק בנחנס • שמאי סופא דמחלוקת כד רוגזא בניח׳ אלטריך
לאתערא מחלוקת דרחימו ולאסכמא ע״ד דשמים ורזא דא יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל
דא מחלוקת קדמאה אתערו דרוגזא ותוקפא כעא לאפרשא ואתער נחנס עד דרוגזא
ותוקפא אלטון וכדין ויעש אלהים את הרקיע וגו׳ אתער מחלוקת דרחימו וחביבו וקיומא
דעלמא וכרזא דא מחלוקת שמאי והלל • דתורה שבע״פ עאלת כרחימו נבי תור׳ שבכתב
והוו כקיומא שלים • הכדלה איהי ודאי כשמאלא • כתיב הכא הכדלה ויהי מבדיל וכתיב
ויבדל וכתיב התם המעט מכם כי הבדיל וגו׳ וכתיב כעת ההיא הבדיל ה׳ את שבט
הלוי דהא ודאי ליה הכדלה אלא כשני באתר שמאלא • ודאי תימא הכדלה כשני איהו ודאי
אמאי הכדלה כלוי דאיהו תליתאה • הכדלה כשמעון אלטריך דאיהו שני . אלא אע״ג
דלוי איהו תליתאה • לדעתא דיעקב שני הוא ולעולם כשני הוא וכלא כחרא מיסר כחרא
שלים כדקא יאות • הכדלה כמ״ש כין איתון דשליטין ביומי חול לשבת • וכד נפיק שבת
סלקא מנהנם חד סטרא מעינא ביש (ס״א טסירא ממנא ביש) דבעי לשלטא׳ בשעתא
דאיהו שמאלא בשירותא ותוקפא ורוגזא דאתער שמאלא במחלוקת עד לא שכיך
בנייחא ואתברי ביה נחנס *כדין אתבריאו כל איתון מלאכים דקטרגי למריהון לעילא
ואכיל לון טרא ואתוקדו וכן כל שאר איתון דמתכבלי ולית לון קיומא ואתכלו בגורא
כגונא דא קרח לתתא וכלא כגונא דא • יהי רקיע אתפשט פשיטו דא מן דא ר״ל
יקטפא ומיכא ר״ל גדול אתפשט פשיטו מן נו מייא לאשתלמא שמא דא ר״ל ולאתכללא
בההוא פשיטו דא כדא ואתפשט מאל אלהים ה״ס אלין אתפשטו ואתהפכו למהוי מיין
תתאין ומא דהוא פשיטו דאתפשט בשמי מיין עילאין ה״ס זה היס גדול הס מיין עילאין
הפוכא דאלין אתוון ״מה מיין תתאין כיון דאתתקנו אתעבידו כלא כלא חדא
ואתפשט שמא דא בכמה דוכתי מיין עילאין דכורין ומיין תתאין נוקבי בקרמיתא
הוו מים במים עד דאתפרשו לאשתמודע מיין עילאין ותתאין דא אלהים (נ״ומיין
עילאין) ודא אדל״ (נ״ומיין תתאין) ודא ה׳ עילאה וה׳ תתאה • הנה כתיב
ויעש אלהים את הרקיע אתפשטותא דא נגד שמא דא אלהים מיין עילאין • ומיין
תתאין

(ח) (רמז לח״ת) : (ב) (מכאן דמחלוקת קרח היה ביום ראשון ואמר משה בקר ויודע שמתין עד יום ב׳ דכתיב הבדלה :
(ג) דריחיכן לא כחשב לראשון בבני לאה דסבר דרחל שות א״ס) : (ד) רמז לתשב) : (ה) (נס מכאן כי׳ דבלישת קרח
אשני היה ומחלוקתו התחיל ביום ראשון ושיבו דא׳ משה נוקר ויודע ועיין מ״ש כפ׳ קרח ע׳ סל״ו ע״ש • ח״ס) : (ו)
משכול הימין מסתלוקת והוא רמז אל החשב • חיי שרה קל״ב ע״ב (פי׳ כתף ימין חסד דא״א • פרש״ב) :

תתאין הדא״ ועכ״ל דא כיון דאשתלימו מיין דכורין במיין נוקבין שמא דאלהים אתפשט
בכלא ואע״ג דאפרים כין מיין עילאין לתתאין מחלוקת לא אתבטל עד יום תליתאי ואסכי׳
מחלוקת ואתיישב כלא כדוכתיה כדקא יאות וכנין מחלוקת דא אע״פ דאיהו קיום דעלמא
לא כתיב כי טוב כשני דלא אשתליס עובדא מיין עילאין ומיין תתאין הוו כחדא ולא הוו
תולדין בעלמא עד דאתפרשו ואשתמודעו כדין כך עבדו תולדין ועכ״ל דא אע״ג
דהכדלה הוי כשני ומחלוק׳ ביה הוא יום תליתאי אסכי׳ בכלא דהוא שמא דאיהו ליה כדילופי
״הוא לאסתכמא מיין עילאין ומיין תתאין ה׳ עלאה ה׳ תתאה ו׳ ביניהו לאשלמא כתרין
סטרין וסימנא דא מי הירדן מיין עילאין קמו כד אחד מיין תתאין נחתו לימא ויסרא״ל אזלי
באמצעיתא חמש רקיעין כתיבי הכא ותו העולמים אזיל בהו ואתקיג בהו וכלהו כלילן דא
כדא ואלמלא האי מחלוקת דאסתכם ע״ל דאמצעיתא לא אתכלילו ולא אשתיירו (כ״ל
אתיישרו) דא כדא • חמש מאה שנין איתון דאולנא דחיי דבוק בהו למעבד אבין ותולדין
לעלמא וכל ״מימוי דבראשית דנגדין ואתמשכן מבראשית ״אתפלגו תחותו על ידיה •
ודוד מלכא נקיט כלא ואיהו פליג לבתר דכתיב ״ויחלק לכל המון וגו׳ וכתיב ״יתן לאיש שמואל כ״ע׳
ילקוטון וכתיב ״ותקש בעד לילה ותתן טרף וגו׳ • כשעתא דאתער מחלוקת בתוקפא תפלים ק״ד
דשמאלא אסני ואתקף ״הורפילא דעיפסא ונפקו מתמן טסירין ואקריש מיד כלא לחותא מסלי ל״ה
כלל והוו דכר ונוקבא ומנהון אתפרשו זינין ביתין לזמיהו והכא תקיפו דרוח מסאבא בכל
אנון תוקפין טסירין ואנון רזא דערלה אלין אתקפו בזיינין תקיפין חד אפע״ה ואחד נח״ש
ותרויהו חד • אפעה אוליד לשבעה שנין בחכורא הדא אתהדר כלא לשבע שנין דנחש
הכא איהו רזא דנחנס דאקרי בשבע שמהן יצר הרע בשבע שמהן אקרי ובכמה דרגין
אתפשט מסאבו מהכא לעלמא וכלא מרזא דשמאלא טב ובים ואיהו ישובא דעלמא הכא
שמא גליפא דתמני סרי אתוון ממנא על נשמי רגון נדבה ובדבה ישובא דעלמא:

ויאמר אלהים יקוו המים וגו׳ באחת קו למהוי באחת מיסר דהא מרזא דהכיא
נקודא קדמאה נפיק כלא בסתימו עד דמטי ואתכנים להיכלא עילאה
״ומתמן נפיק בקו מישר לשאר דרגין עד דמטי לההוא אתר חד דכנים כלא בכלל דבר
ונוקבא ומאן איהו הי עלמין המים דנפקי מלעיל מאתר ה׳ עלאה מתחת השמים ו׳ זערא
וע״ד וו׳חד שמים וחד מתחת השמים כדין ותראה היבשה דא ה׳ תתאה דא אתגלי וכל שאר
אתכסי ומנו האי בתראה אשתמע בסוכלתו דהוא דאתכסי אל מקום אחד בגין דהכ׳הוא
קשורא דיחודא דעלמא עילאה :

והוה אחד ושמו אחד *תרין יחודין חד דעלמא עלאה לאתיחדא בדרגוי וחד תרומה קל״ד
דעלמא תתאה לאתיחדא בדרגוי קשורא דיחודא דעלמא עלאה עד הכא איהו ע״ח
הי עלמין תמן אתכסיס ואתקשר עלמא עלאה ביחודא דיליה וכגין כך אקרי מקום אחר
כל דרגין וכל שייפין מתכנשין תמן והוו כלהו ביה חד כלי פרודא כלל • ולית
דרגא דאתיחדן תמן ביחודא חד אלא האי וביה אתכסיין כלהו באתר סתים כתיאוכתא
חד • עד הכא בדרגא דא אתייחד עלמא דאתגליא בעלמא דאתכסיא עלמא
דאתגליא אתייחד לוף הכי לתתא עלמא דאתגליא איהו עלמא דתתא״ה . ״ואתרלה יסעיה״ד
את ה׳ ״וראו את אלהי ישראל. ״יכבוד ה׳ נראה וירא כבוד ה׳ כן מראה הנגה סביב סמות כ״ל
הוא מראה דמות כבוד וי׳• ודא איהו רזא ותראה היבשה כמראה הקשת זה חי עלמין יחזקאל מ׳
וזהו את קשתי נתתי בענן דא מלבות נתתי מן יומא דאתברי עלמא כיומא
דעיבא

(מ) תקונים ריש תקון כ״ד דף ס״ל ע״ב : (כ) מכחש יחודא דף ק״ך ע״א ולקמן ל״ה ע״א : (נ) סוטפים והוא מלשון בחר
פלגיו וגו׳ : (ד) סיא׳ תיקון הדין בכספא מהגבורה הממונה במקום המלך לדון ולייסר בני פשעים והוא מעכין מלכ״ת
ורופיל״א ככז׳ כריש אם׳ פשיעות וטיכסא פי׳ שלהבת פרזמא אל הדין ורמז בכאן שע״י המחלוקת ותגבורת הדין מצד הגבורה
שיה מתחזק שליח הדין שהוא שר הגיהנם ויצאו מסם שני רוחות ובם שני קליפות אשר עליהם רמז שלמה באמרו לעליוקה שתי
בנות וכו׳ : (ה) (ומתמן נפיק בקו מישר וכו׳ ומכאן רמיז לדברי האומר שבך הוא סדר האני שהכתה האצילה חסד ונצח
בזכה האצילה גבורה והוד וכתר האצילו ת״ת יסוד ומלכות נ״ב ועיין תרומה קע״ה כ׳ חסד עלאה מחכמה (ורש״ב פי׳ בקר
האצילו ת״ת וח׳ לבו׳ וכי׳ לון״ה כשל״ל ע״ד ח׳ מתמן נפקו חס״ה ורוח״ה ומזיא ועל רכ״ח כ׳ במתני׳ ומ״ש שם) :

לעיבא אתחזי קשת דאתעבר שמאלא לאתתקפא מראה דמות כבוד ה׳ אתעבר שמאלא
לאתתקפא נפקת רחל יותקש בלדתה מ״כאל בסטרא דא רפא״ל בסטרא דא גבר״אל
בסטרא דא ואינון גווני דאתחזיין בההוא דמות חיור וסומק וירוק כן מראה הכנף סביב
נהורו דאתכסיא בגלגולא דחזו דעינא הוא מראה דמות כבוד יי׳ גווני דאתיחדא יחודא
תתאה לפוס יחודא דאתייחד יחודא דלעיל׳ יי׳ שהיו יי׳ גווני סת מין דלא אתחזן ואתקשרן
אל מקום אחד יחודא חדא בעלאה גווני בקשת לתתא לאתיחדא בהו • חור סומק וירוק
בגווני סתימין • ואינון יחודא אחרא רזא ושמו אחד בשכמל״ו יחודא דלתתא • יחודא
ד׳ כריס ו׳ עלאה ״שמע ישראל • ״הוה אלהינו ״הוה אחד • דא לקבל דא • יקוו מדידו דקו ומשחתא־
יסמיה א׳ הכא שית היכין • והכא שית היכין • משחתא בוצינא דקרדינותא דכתיב״מי ״ימדד
דחסת כ״ג בשעלו מים ודא איהו יקוו המי׳ הכא שעור׳ דיוצר עלמין *״ור ה״א וא״ו ה״א קדו״ש קדו״ש
ע״ח קדו״ש דא איהו יקוו המים יי׳ לבאותא דא איהו אל מקום אחד ברזא דשמא דא • מלא כל
הארץ כבודו דא ותרתי היכשא רזא גליפא שמא דיחודא כוו״ו במוכסי״ כוו״ו תדשא הארץ
דשא עשב וגו׳ השתא אפיקת חילא באינון מיין דאתכנשו לאתר חד ואנדין בגויה גו עמידו
סתימאה ונפקין בגויה טמירין עלאין וחיילין קדישין די כל אינון בני מהימנותא מתקנן לון
תהלים קי״ד בתקונא דמהימנותא בההיא פולחנא דמריהון ורזא דא ״נמלמים קטיר לבהמה וגו׳ דא
בהמה דרביעא על אלף טורין ומגדלין לה בכל יומא ההוא קטיר • וחטיר דא איינון מלאכין
שליטין לפוס שעתא דאתבריאו בשני וקיימין למיכלא דהאי דבהמה בנין דאית ״אשא
אכלא אשא • ועשב לעבודת האדם עשב דא אלין אופנין וחיות ״וכרובים דכלהו מתקנן גו
תקוניהו וקיימין לאתתקנא בשעתא דבני נשא אתיין לפולחנא דמריהון בקרבניהון ובכלות׳
דא איהו עבודת האדם • ועשב דא אזדמן ואתעבד לעבודת האדם לאתתקנא בתקונא׳
כדקא יאות וכד אינון מתתקנן בההיא עבודת האדם לבתר מנייהו נפקי מזוני וטרפין
לעלמא דכתיב להוציא לחם מן הארץ ודא איהו עשב מזריע זרע דהא קטיר לא מזריע זרע
איהו אלא אזדמן למיכלא דאשא קדישא ועשב לתקונא דעלמא • וכל דא להוציא לחם מן
הארץ כל תקונין דבני נשא דקא מתקני להאי עשב ארץ • דפולחנא דילהון למריהון
לספקא על ידיהון מההיא ארץ טרפי ומזוני להאי עלמא ולאהברא׳ בני נשא מברכן דלעיל
רחסת ל״ג ע״ח עץ פרי עושה פרי דרגא על דרגא דכר ונוקבא *כמה דעץ פרי אפיק חיל דעץ עושה
פרי • אוף הכא אפיקת איהו ומאן איהו אלין אינון כרוביס ותמרות מאי תמרות אלין
אינון דסלקי כתנגא דקרבנא • ומתתקני בהריח ואקמן (כ״ח ואקרון) תמרות עשן וכלהו
קיימין בתקוניהו לעבודת האדם • מה דלא קיימא כן אטיר דהא אתעתד למיכל דכתיב
חיוב מ׳ ״הנה נא בהמות אשר עשיתי עמך חטיר בבקר ואכל • עץ פרי עושה פרי ונוקבא דכר
ונוקבא ודמות פניהם פני אדם אלין לאו אינון כאינון כרוביס אלין אפי דכרבן יבדלנא
חתימא כרוביס אפי זוטרי זכרביין פני אדם כל (דין) דיוקנין כלילן בהו בנין דאינון אפין
דכרבין ומטטיירן בהו טוריין נגליפין כגלופין שמא מפרש באתרבע סטרי דעלמא מזר״ח
מער״ב צפו״ן ודרו״ם מיכא״ל רשים כרשימו לגד דרום וכל אינון מסתכלין לגביה •
פני אד״ם פני אר״ה פני שו״ר פני נשר אדם איהו דכר ונוקבא ולא אקרי אדם
תהלים ס״ח כד הוי ומניה אטטיירן טוריין דרכב אלהים רבותים דכתיב ״רכב אלקים רבותים אלפי
שנאן • שנאן כללא דכלהו טוריין שו״ר נש״ר אר״ה ו׳ דא איהו אדם
פשיטו

(ה) ריש תיי שרש ומנחת יהודה דף ע׳ (ותקש בספוך אתוון יקשת): (ב) ויפי רש״ו ע״ב ורים תקון פ״ד ע״ב • (ג) פינחס
רי״ז ע״ח ותקונים תקון פ״ח ודף פ׳ ע״ב בהגה״ס בתקונים • (ד) פי׳ הסכינה ככח סס כ״ן שכה נו׳ בסתם והמלאכים שאינן
נברכים מוכלא אותם כביכו״ל יהם בקרמים חגור אבל חיות וסרפים ומופנים שנברכים לתקון העולם קיימים וסס נקרמים
עשב • מ״ס) (ה) מוכנים לאכול בתם אוכלת • (ו) בחתימת זקן • (ז) הנעשים ערנוס סל כרובים כרכיה ר״ל פני •
מיכוק וסכ״ם הוא כ״ם הלמיון ועיין לקמן י״ט ע״ב וכ׳ ע״ב ופקב רע״ד ע״ח •

פשיטו דאתכליל כחדא *ברזא דכר ונוקבא וכלהו שפין ורכבן כלהו נפקי מהני רזא שנא״ן פקב רע״ד
ומהני דיוקנין מתפרשין כל חד וחד בסטרוהי כמה דאתחזי לון ואלין אינון דקא משלבן חד ע״ח
בחד וכליל חד בחד למהוי כל חד וחד כליל בתברים שו״ר נש״ר אר״ה אדם אתנהגן ברזא
*דאתרבע שמהן גליפין סלקין לאתנהגא ולאסתכלא סליק לאתנהגא ולאסתכלא שור לאנפי נא ת״נ ע״ב
אדם סליק שמא חד מתעטרא מתתקא ברזא דתרין גווני ואיהו אל כדין אתחדר לאחורא
וכורסיה חקיק וגליף ליה ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא סליק לאתנהגא ולאסתכל׳
*נשר לאנפי אדם סליק שמא אחרא מתעטרא מתתקא ברזא דתרין אנפין גווני לאתנהר׳ יתרו פ״ע״ב
ולאסתלקא בסליקו כעטורא דלעיל ואיהו גדול כדין אתחדר לאחורא וכורסיה חקיק וגליף תבא רפ״ח
ליה ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא סליק לאתנהגא ולאסתכלא • אר״ה לאנפי אדם ע״ב
סליק שמא אחרא מתעטרא מתתקא ברזא דתרין אנפין גווני לאתתקפא ולאתישרא
בתוקפא ואיהו גבור כדין אתחדר לאחורא וכורסיה חקיק וגליף ליה ואתרשים לאתנהגא
ברזא דשמא דא • אד״ם אסתכל בכלהו וכלהו סלקין ומסתכלין ביה כדין כלהו אטטיירו
בגלופייהו בטורא דא ברזא דשמא חד דאקרי טורא וכדין כתיב עלייהו ״ורמות פניהם פני יחזקאל ג׳
אדם כלהו כלילן בהאי דיוקנא • והאי דיוקנא כליל לון ועל רזא דא אקרי קב״ה ״האל בחמים ת׳
הגדול הגבור והנורא דהא שמהן שין גליפין אינון לעיל ברזא דרהיט׳ עלאה כליל באתרבע
אתיון ידוד דאיהו שמא דכליל כלא דיוקנין אלין מתתקן גליפן בכורסיא וכורסיא גליפא
מרקמא בהו חד לימינא וחד לשמאלא וחד לקמא וחד לאחורא רשימא כד׳ סטרין דעלמא
כרסיא כד סלקא רשימא באתרבע דיוקנין אלין אלין אתרבע שמהן עלאין נטלין להאי כרסיי׳
וכרסיא אתכליל בהו עד דנקטא ולקטא נפשין ונטוגין דכסופין כיון דנקטא ולקטא אינון
עטוגין וכסופין נחתא מליא כאילנא דמליא ענפין לכל סטר יומלי אבין כיון דנחתא נפקי
אלין אתרבע דיוקנין מעטיירין בטוריהו גליפן מנהרין נטיפין מלהטין ואינון זרעין זרעא
על עלמא כדין אתקרי עשב מזריע זרע עשב דאיהו זרעין זרעא על עלמא נפק דיוקנא
דאדם דכליל כל דיוקנין כדין כתיב עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ לא
אפיק זרעא שלא להועלת׳ • על הארץ אשר זרעו בו דיק׳ • מכאן דלית רשו לבר נש לאפקא
זרעא מניה לבטל׳ חטיר (נ״ח דשמ) רזא דהכא לאו איהו מזריע זרע וכגון כך אהבטל ולא
קיימא בקיומא *כאני אחרנין דלית ליה דיוקנא לאטטיירא ולאתגלפא בדיוקנא וטורא כלל ״ט ב׳ מ״ח
שלא אתחזן ולא אתחזן כל אינון דלא אטטיירו בטורא ודיוקנא לית לון קיומא קיימי לפוס ויחי רפ״ו
שעת׳ ואתאכלו באשא דאכלא אשא ומהדרן כמדלקדמין וכן בכל יומא • *כי נש לתת׳ לית
ליה דיוקנא וטורא ולא איהו בקיומא כגווא דהני דלעילא טורא ודיוקנא דלעילא מטטיירין
בטוריהון כמה דהוין כלא מלבוש׳ אחר׳ לאטטיר׳ • וכגון כך אינון בקיומ׳ תדיר • דטורא
דאדם לתת׳ מטטיירין בטורייהו כמלבושא ולא כנווא׳ אחר׳ וכגון כך קיימין בקיומ׳ זמן ועדן
וכבל לילא ולילא מתפשט רוחא מהאי מלבושא וסלק׳ והוא אשא דאכלא אכל ליה ובתר
אתחדד כמלקדמין ומטטיירין בלבושייהו וכגון כך לית לון קיומא באינון דיוקנין
דלעיל וע״ד כתיב ״אחדשים לבקרים • כני נשא דאינון חדשים בכל יומא ויומא ״איכה ג׳
מ״ט

(ח) ומלא פירות סדס רבשות: (ב) פי׳ שהי אחשר לבשתם להיות בעב״ז בלא לבוש סניף זהו ולאו בגוויה אחרא ע״ב אין לה
קיים בעב״ז מ״ם •

מ"ע רבה אמונתך רבה איהו ולא זעירא • רבה אמונתך ודאי רבא דיכלא לנטלא כל בני
עלמא ולאכללא לון בגוה עלאה ותתאה אתר רב וסני איהו דכליל כלא ולא אתמלייא ויתיר
ליה שעורא למנדע זכיכו ודקיקו וגקיו דיליה עד דאתפשט פשיטו והוא פשיטו דההיא
נקודא לתעביר חד היכלא לאתלבשא ההיא נקודא נהירו דלא ודיע לסניהו זכוכא דיליה
היכלא דאיהו לבושא להוא נקודא סתימא איהי נהירו דליה ליה שעורא ועם כל דא לאו
דקיק וזכיך איהו כהיא נקודא קדמאה טמיר וגניז • ההוא היכלא אתפשט פשיטו אור
קדמאה והוא פשיטו איהו לבושא להוא היכלא דקיק וזכיך פנימאה יתיר מכאן ולהלאה
אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא ודא לדא מוחא ודא
קליפה • ואע"ג דדא לבושא לתעביר איהו מוחא לדנו' אחרא וכלא כגווניא דא אתעביד
הכי לתתא עד כי בגלם דא איהו בר נש כהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא ונופא וכלא איהו
תקונא דעלמא כד הוא סיהרא בשמשא כדבקותא חדא הוא סיהרא כגהיטו כיון דאתפרש
מן שמשא ואתפקדת על חולהא אזעירת גרמה אזעירת נהורא ואכרון קלפין על קלפין
לגניזו דמוחא וכלא תקונא דמוחא וע"ד יהי מאורת חסר וכל דא לתקונא דעלמא ודא הוא
דכתיב להאיר על הארץ:

ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים ויעש רבויא ותקונא דכלא כדקא יאות
את שני המאורות הגדולים בקדמיתא בחכורה חדא רזא דא שמא ישלים
בחדא יודא אלה"ים אע"ג דלא איהו באתגלגלא אלא בחדא סתים הגדולים דאתכריאו (כ"א
דאתרביאו) בשמא דא • כדא לאתקרי בהו שמא רבלא **מצפין מצפין** אין שמהן
עלאין דתליסר מכולן דרחמי הגדולים אלין אתרביאו וסלקין
לעילא בגין דאמון עלאין מרזא עלאה וסלקין לתועלתא דעלמא לאתקיימא בהון עלמין
בגווניא דא שני המאורות תרוויהו כחדא סליקו ברכותא חדא • לא יתישב סיהרא לגבי
שמשא • דא אכסיף מקמי דא סיהרא אמרה איכה תרעא שמשא אמרה איכה תרכין
בלהריס • שרגא זעירא אכדין להיר בלהריס • שלמה אהיה כעוטיה אכדין בכסופא כדין
אזעירת גרמה למהוי ריגשא לתתא דכתיב נאם לך בעקבי הצאן • א"ל הקב"ה זילי ואזעירי
גרמך ומתמן ליה לה נהורא כד משמשא דבקדמיתא' הוו יתבי כחדא בשקול' לבתר אזעיר'
גרמה בכל אנון דרגין דילה אע"ג דאיהי ריגשא עלייהו דהא ליה אתתא כרבויא כד
בבעלה כחדא את המאור הגדול יודא ואת המאור הקטן אלה"ים סוף כל דרגין סופא
דמתשבה • בקדמיתא אתרשים איהו לעילא באתוון דשמא קדיש' את רביעאה דילי ולבתר
אזעירת גרמה לאתקרי בשמא דאלהים • ועם כל דא סלקא לכל סערין לעיל באת ה'
בחכורא דאתוון דשמא קדישא לבתר אתפשטו דרגין מסערא דא ומסערא דא דרגין
דאתפשטו מסערא דעיול אקרון ממשלת היום • דרגין דאתפשטון מסערא דתתא אקרון
ממשלת הלילה • ואת הכוכבים שאר חילין ומשריין דלית לון חושבנא דכלהו תליין
בהאוא רקיע השמים אי העולמים דכתיב ויתן אתם אלה"ים ברקיע השמים להאיר
על הארץ דא ארץ עילאה לתתא כדונמא דא אי העולמים ודא להאיר על הארץ דא
ארץ תתאה כדונמא דעיול מלכותא דדוד אתתקן ביומא דא • ירגלא וסמכא רביעאה
דכורסייא אתתקנו אתוון ואתיישרו על דוכתייהו • ועם כל דא עד יום שתיתאה
דאתתקן דיוקנא דאדם תקונא כדקא יאות לא אתישב כדוכתיה וכדין אתתקן כורסיא
עלאה וכורסיא תתאה ועלמין כלהו אתישבו כדוכתייהו ואתוון כלהו אתתקן

איהו דא לבושא לדא ודא לדא מוחא לנו מוחא וקליפה רוחא דא לנו מן דא ודא לנו מן
דא עד דאשתכח דהאי קליפה להאי והאי להאי • נקודא קדמאה הוא נהירו פנימאה דליה
ליה שעורא למנדע זכיכו ודקיקו וגקיו דיליה עד דאתפשט פשיטו והוא פשיטו דההיא
נקודא לתעביר חד היכלא לאתלבשא ההיא נקודא נהירו דלא ודיע לסניהו זכוכא דיליה
היכלא דאיהו לבושא להוא נקודא סתימא איהי נהירו דליה ליה שעורא ועם כל דא לאו
דקיק וזכיך איהו כהיא נקודא קדמאה טמיר וגניז • ההוא היכלא אתפשט פשיטו אור
קדמאה והוא פשיטו איהו לבושא להוא היכלא דקיק וזכיך פנימאה יתיר מכאן ולהלאה
אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא ודא לדא מוחא ודא
קליפה • ואע"ג דדא לבושא לתעביר איהו מוחא לדנו' אחרא וכלא כגווניא דא אתעביד
הכי לתתא עד כי בגלם דא איהו בר נש כהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא ונופא וכלא איהו
תקונא דעלמא כד הוא סיהרא בשמשא כדבקותא חדא הוא סיהרא כגהיטו כיון דאתפרש
מן שמשא ואתפקדת על חולהא אזעירת גרמה אזעירת נהורא ואכרון קלפין על קלפין
לגניזו דמוחא וכלא תקונא דמוחא וע"ד יהי מאורת חסר וכל דא לתקונא דעלמא ודא הוא
דכתיב להאיר על הארץ:

ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים ויעש רבויא ותקונא דכלא כדקא יאות
את שני המאורות הגדולים בקדמיתא בחכורא חדא רזא דא שמא ישלים
בחדא יודא אלה"ים אע"ג דלא איהו באתגלגלא אלא בחדא סתים הגדולים דאתכריאו (כ"א
דאתרביאו) בשמא דא • כדא לאתקרי בהו שמא רבלא **מצפין מצפין** אין שמהן
עלאין דתליסר מכולן דרחמי הגדולים אלין אתרביאו וסלקין
לעילא בגין דאמון עלאין מרזא עלאה וסלקין לתועלתא דעלמא לאתקיימא בהון עלמין
בגווניא דא שני המאורות תרוויהו כחדא סליקו ברכותא חדא • לא יתישב סיהרא לגבי
שמשא • דא אכסיף מקמי דא סיהרא אמרה איכה תרעא שמשא אמרה איכה תרכין
בלהריס • שרגא זעירא אכדין להיר בלהריס • שלמה אהיה כעוטיה אכדין בכסופא כדין
אזעירת גרמה למהוי ריגשא לתתא דכתיב נאם לך בעקבי הצאן • א"ל הקב"ה זילי ואזעירי
גרמך ומתמן ליה לה נהורא כד משמשא דבקדמיתא' הוו יתבי כחדא בשקול' לבתר אזעיר'
גרמה בכל אנון דרגין דילה אע"ג דאיהי ריגשא עלייהו דהא ליה אתתא כרבויא כד
בבעלה כחדא את המאור הגדול יודא ואת המאור הקטן אלה"ים סוף כל דרגין סופא
דמתשבה • בקדמיתא אתרשים איהו לעילא באתוון דשמא קדיש' את רביעאה דילי ולבתר
אזעירת גרמה לאתקרי בשמא דאלהים • ועם כל דא סלקא לכל סערין לעיל באת ה'
בחכורא דאתוון דשמא קדישא לבתר אתפשטו דרגין מסערא דא ומסערא דא דרגין
דאתפשטו מסערא דעיול אקרון ממשלת היום • דרגין דאתפשטון מסערא דתתא אקרון
ממשלת הלילה • ואת הכוכבים שאר חילין ומשריין דלית לון חושבנא דכלהו תליין
בהאוא רקיע השמים אי העולמים דכתיב ויתן אתם אלה"ים ברקיע השמים להאיר
על הארץ דא ארץ עילאה לתתא כדונמא דא אי העולמים ודא להאיר על הארץ דא
ארץ תתאה כדונמא דעיול מלכותא דדוד אתתקן ביומא דא • ירגלא וסמכא רביעאה
דכורסייא אתתקנו אתוון ואתיישרו על דוכתייהו • ועם כל דא עד יום שתיתאה
דאתתקן דיוקנא דאדם תקונא כדקא יאות לא אתישב כדוכתיה וכדין אתתקן כורסיא
עלאה וכורסיא תתאה ועלמין כלהו אתישבו כדוכתייהו ואתוון כלהו אתתקן

(א) לרוב זכות • (ב) מנחת יהודה ק"ב ופרדס בשער מיעוט הירח יזוסר תרומה קפ"ח ע"ח • סם יפו"ר בס"ת פ"ס סוף
מסכ"ן • (ולפי דרכנו (אל רחוק וחכון מרך אפים ורב חסד ואמת נצר חסד לאלפים נושא עון ופשע
וחטאה ונקה) • (ד) של י"ג מדות רחמים ור"ל שאלו שני שמות הם שני מדות מי"ג מדות רחמים בכוונת (ורש"ב כ' כי בפי
פקנתן פטדן) סרב בחרי ל"ל אלו ביקון ר' רחמים ב' וחנון ג' ופסוק) (ה) במעלה ורוממות • (ו) עמוד ורגל
הרבעי לבסא העליון בתקן על תקונו •

(ה) (פי' סם הוי"ם מתפסד ומשתרף לי"ב פירופים בכולם זהרד' אותיות לי"ב אתוון ו ור"ל תיבות כמש"ל שקורא לתיבות נ"ב
אותיות ה"ם) : (ב) בנגיזות האור יתחזקו הקליפות : (ג) פי' קליפה ר' רמז על ס"מ והכ' על לילות בת זוגו ה"ם) :
(ד) גער בם הקב"ה בגזיפות ופסליכם מבגיל הקדושם עד התהום שבולע דיאה : (ה) עיין ויקרא י"ט ע"ב בתנין לשם
פחרב המתפסכת : (ו) (פי דאתפסך לה"ט הט"ל לתחייב ונעשה ממנו ד"ם וז"ם דקאמר לח"ב דאזעירת נהורא כי מתלקת
מתוון לתעבידו קרון • ה"ם) : (ז) רוחות ושדים המעופפים : (ח) מסחקת עם בני אדם בעת שנתם עד שסם בחים לילי
קרי • עיין ויצא בס"ת קמ"ח ע"ח : (ט) רוחות ומזיקים סופה וסערה המסוטטים בעולם. : (י) תרומה ק"ט מ"ב ותקונים
תקון כ"ד בריש תקון כ"ו : (יא) מנחת יהודה דף קל"ה ע"ג : (יב) בעץ חיים בתקון לוך כל העולמות הם בתיבת עינולים
זה בתוך זה בולם בגלגלי בעלים וכו' עי"ש • גילון כ"י :

על גלגלי כפשיטו דטופסירא דקוטרא ווומא דביעאה איהו יומא מאים מבוגים כד"א
תפלים קי"ח אלכן מאקסו הבונים הה"ד °כבי אמי נחרו כי דהא נהורא דא אזעירת גרמה° ונהירו דילה
סיר מ' וקליפין אתקנו על דוכתייהו כל אנון נהורין דנהרין כלהו תליין בהאי דקיע השמים לאתקב'
כהו כורסייא דדוד • אלין נהורין מעיירין מורא דלתתא לאתקנא מורא דכלהו דאיתן בכלל'
דאדם מורא פנימאה דכל מורא פנימאה אקרי הכי ומהכא כל מורא דאתכליל באתפשטו
דא אקרי אדם הה"ד אדם אתם אתם קרוין אדם ולא שאר עמין וכל רוחא אקרי אדם •
ויקרא ' רוחא דסגר קדישא נופא דיליה לבושא איהו וע"ד כתיב° *עור וכשר תלבישני וגו' כשרא
ויקרא סיף דאדם לבושא איהו וכבל אתר כתיב • כשר אדם אדם לנו כשר לבושא דאדם ונופא דיליה
פ"ה ורים ע"ו °עטורין דלתתא דאתתך בהתוכ' דרוחא דא אלטויירו מניה מורין דאתלבשן בלבוש אחר'
דברים י"ד כנון מורא דבעירי רכיין °שור שה כשבים ושה עזים איל ולבי ויחמור וגו' אינון דבעיין
לאתכללא בלבושא דאדם הוא רוחא פנימאה דאנון סטרין (ס"א מורין) סליק בההוא
שמא דאתקרי בה נופא דיליה לבושא דההוא שמא כשר שור • שור איהו פנימאה דההוא
נופא • כשר דיליה לבושא וכן כלהו • כגונא דא כסטרא אחרא מסאבא רוחא דיתפשט
כשאר עמין ועז' כתקא מסטר' דמסאבו לאו איהו אדם יובנין כך לא סליק בשמא דא שמא
דההוא רוחא טמא לא סליק בשמא דאדם ולית ביה חולק' נופא דיליה לבושא דההוא טמא
כשר טמא וטמא לנו כשר לבושא דיליה בנין כך בעור דשרי הוא רוחא בההוא נופא
אתקרי טמא כפק רוחא מההוא לבושא לאו אקרי טמא ולא סליק הוא לבושא בשמא •
עטורין לתתא דאתתך בהתוכא דרוחא דא אטויירן מניה מורין דאתלבשן בלבוש אחרא
ויקרא י"ח כנון מורי בעירי מסאבי ואורייתא פתח כהו °וזה לכם הטמא כנון חזיר ועופי ובעירי
דההוא סטרא רוחא סליק בההוא שמא נופא °לבוש' דיליה ונופא כשר חזיר אקרי חזיר לנו
כשרא לבושא דיליה • וכנין כך אלין תרין סטרין מתפרשן אלין אתכלילו ברזא דאדם ושין
אתכלילו ברזא דטמ' כל זנא אזיל לזניה ואתהדר לזניה נהורין עלאין דקא מנהרין נהרין
בההוא דקיע השמים וכו' לאטויר' לתתא מורין כדקא חזי דכתיב ויתן אותם אלהים ברקיע
השמים וכו' ולמשול ביום ובלילה אלטו דתרין נהורין דא איהו שולטנו כדק'חזי מאור גדול
אלטו ביממא מאור קטן אלטו בלילה ורזא דא מהכא אלטוטתא דדכורא ביממא למנאה
(כ"א למלאה) כיתיה דאטריך ולאעלא ביה טרפא ומזונא • כיון דעבד לילא ונוקבא נקיט
תפלי ל"ח כלא לית אלטו דכיתא כר בנוקבא דהא כדין אלטו דיליה דכתיב °ותקס כעור לילה
ותתן טרף לביתה היא ולא הוא ממשלת היום דדכור' ממשלת הלילה דנוקבא (דמאור גדול
דא הוא שמש' ואית ביה תרין עשר פתחין אית ביה תרי עשר שעתי ושמשא אליט על יומא
מאור קטן אית ביה תרי עשר פתחין ודא סיהרא ואלטא על לילא ולילא אית ביה תריסר
שעתי ועל דא ביום הוא יהיה ה' אחד ושמו אחד שמשא ותריסר פתחין אתעבידן ל"ג
מכילן דרחמי ליל סיהרא ותריסר פתחין ואתעבידו ל"ג ואתעבידו שמשא וסיהרא חד ויום
ולילה אחד הה"ד ויהי ערב ויהי בקר יום אחד ורזא דא לעילא •) ואת הכוכבי' כיון דנוקב'
פקידת ביתא ואתכנים' לבעלה לית אלטו דכיתא שא לעולמתן דאשתארן בכיתא לאתקב'
כל תקוני ביתא • ובתר אתהדר ביתא לאלטו דדכורא ביממא כלא כדקא חזי :

ויעש אלהים את שני המאורות דא מאור ודא מאור בנין כך אנון נהורין דסלקי
לעילא אקרון מאורי אור ואנון נהורין דנחתין לתתא אקרון מאורי אש
דאנון דרגין לתתא ואלטו כל יומי דחול ועל דא כד נפיק שבתא מברכין על שרגא דא
אתיהב לון רשו לאלטאה אלכבנן דבר נש אנון סתרא דדרגין ורזין דעילא ואית בהו
פנימאין ואחוריים • אחוריים אנון לבר ואינון רמז לטופרין דאלכבנן ובנין כך לית
רשו

(מ) בהתפשטות ציור קטר עליון מסוד התפילות נתייסד הכל על יסודו כראוי • (נ) רוחות סלמטה סים בעפ"ו סם מבשיורי' בציור חד וסיומו נגוף הנפשות כתכונר (פי' פיפיך פינו האדו' ורוחו על קלי' כונס פרס"ב) • (נ) אחר סבוא מצד הטוב' לכן איהו נקרא כלל כסא אדם • (ד) (גיל יון פרס"ב) :

דשו לאסתכל' כטופרין כמ"ש דהא נהרין מההוא שרגא ונהרין מההוא אש לשלטא' אלין
אתחויין אלכבנן לנו לא לית רשו לאתחזיה בההוא שרגא דהא מלעילא נהרין ואקרון פנים
פנימאין ורזא דא ורזא אתא אחורי ופנו לא יראו דלא יסתכל בר נש במולאי שבת באלכבנן
לגו בשעתא דאתמר כורא מאורי האש ורזא אתא אחורי אלין פנים דלבר דאתרמיזו בטופרי
ופנו לא יראו אלין אלכבנן לנו אלין שלטו בשבתא ואלין שלטו כחיל וביומא דשבתא קב"ה
שליט בלחודוי באנון פנים פנימאין על כורסי יקריה וכלהו אתכלילן ביה ושלטנותא דילה
איהו • וכנ"ל אחסין נייתא לכל עלמין וירתין ירותא דיומא דא עמא קדישא דאקרון עמא
חד בארעא מאורי אור מסטרא דימינא דאיהו אור קדמאה דהוה ביומא קדמאה דביומא
דשבתא נהרין אנון מאורי אור כלחודייהו ושלטין ומנייהו נהרין כלהו לתתא וכד נפיק
שבתא נגיזין מאורי אור דלא אתגליין ומאורי האש שלטין כל חד יחד על דוכתייהו אימתי
שלטין כמ"ש עד מעני יומא דשבתא וע"ד אטריכו לאתברכא מההוא שרגא כמ"ש והחיות
רצוא ושוב דלא יכיל עינא למסלט בהו כנין דאנון רצוא ושוב חיות דאתגליין אנון דההוא
אופן קאי כנוויהו ומאן איהו דא **מטטרון** דאיהו רב ייקיר משאר אלין (כ"א חיילין)
ועלאה מתם מאה פרסי לחיות °דמטמרן אנון תחית קרין אתיין עלאין
דאתכסיין ה' אתיין שליטין על ו"ה אלין דתיכא לאלין וההוא עמירא לכל עמירין דלא
אתידע כלל שליט על כלא ורכיב על כלא חיות דאתגליין אנון לתתא אתון אלין עלאין
דמטמרן ואתהדרן מנייהו וכטלין כנוייהו חיות עלאין כלהו בלילן *ברקיע השמים ברקיע ל"ג
ועלייהו כתיב יהי מאורת ברקיע השמים והיו למאורות ברקיע השמים כלהו תליין ע"כ
בההוא רקיע השמים רקיע שעל גבי הקיות דא הוא דכתיב °ודמות על ראשי החיה יחזקאל מ'
רקיע כעין הקרח דא הוא קדמון (כ"א קדמאה) דהא מתמן ולהלאה לית מאן דיכיל
לאסתכלא ולמנדע מ"ש מטוס דאיהו סתים במחשבה ומחשבה דקב"ה עתידא סתימא
עלאה מחשבה דב"נ בכל עלמא לאתדבקא ולמודע לה מלין דתליין במחשבה עלאה לית
מאן דיכיל לאתדבקא לון מחשבה ממש עד"כו • גו מן מחשבה מאן איהו דעביד רעיוני
דהא ליה סוכלתנו למשאל כ"ש למנדע • אין סו"ף ליה כיה רשימא כלל ולא תליא שאלתא
ביה ולא רעיונ' לאסתכלות' דמחשבה כלל מנו סתימא דסתימ' מרים נחיתו דאין סיף נהיר
נהירו דקיק ולא ידיע סתים כסתימו °כחדודא דמחטא רזא סתימו דמחשבה לא ידיע עד כ"א וברסיפו
דאסתפשט נהירו מניה כאחר דאי' ביה רשימין דאתיין בכלהו מחמן נפקן ברים כלא א ריש'
וסיפ' דכל דרגין רשימו דאתרשי' ביה דרגין כלהו ולא אקרי שא אחד לאחזאה דלף על
נב דאיתי ביה דיוקנין כניאין לאו איהו אלא חדודאי איהו אתרעלאין ותתאין תליין ביה •
דאשית דש"ף עתידו דרזא דמחשבה עלאה וההוא אתפשטו דההוא דקיע עלאה כלא סתים
בההוא רישא • כגון דכד נפיק ג' מתאי דקיע כדיוקנ' דרזא דרים' דמחשבה נפקא דכהוא
אמצעיתא דש"ף שית דרגין כלילן ביה רזא דכלהו חיות עתידין עלאין (ס"א דסליקן)(ס"א
דתליין) מנו מחשבה חד נהירו דנהיר ואתגניז דא נקיר דאת (ט) דכדאשית (ס"א כ'
דכדאבי') חיס היום דהוא אברהם יהיב פתח האהל דאיהי פתחא מתתא לעילא וחיס היום
נקיר על הוא פתחא וכתר' מהמן' תניב' נהירו דאיזל לאתקשב' לעתיד כנוחא ערב רזא דגלות'
דיעתק לאתקב' הא' דרג' דבתי' ויגא יצחק לשוח בשדה לפנו' ערב אסתכלות' דערב ותשוכן
כלהו לגביה בהאי כנו' ערב אסתכלו' יעקב בהו' ממנ' דעשו' קליהא' נהירו דכליל

א ו 6 1 תרין אלין

(מ) עיין בס"ף מסכתים סיס חיות למעלה מחיות:(כ) (ומסטרין נאכל ובל"ע) (לא דק ובפי' חיות דמטטרון חג"מס וחיות דאתגליין נרג"ת • ומטטר' רון סר מלאכים בעולם היינו' ורחסו כביאה ועיין ריס תיקון מ"ז ומ"ח ומדרינת המטטרון שהוא עם"ד מי"ר נספך למשה ביל ערע"ה :פרס"ב)(נ) (פי' לחיות מכיכה נקודו מחשבה טעמי מכתר):(ד)פי' אם הוא דמות יוד למעלה ווי"ד לתחתה ומ"ו בחתכא זהו דקחמר אתנשיתא דחלף סוף דרגין דיוד של מעלה סיה רומזת לכתר וחכמה ושל משה רומזת למ' בסוד מילוי הסס הוי"ה הדני בכודש סס הנו אדני יודין דרישא וסיפא בכודש נמבא רחם וסוף סכל מרומז בחלף וז"ם דקאמר לעיל בפמוך מ' רישא וסופא דכל דרגין • מ"ם :

שלין נהירו דנהיר באסוותא רזא דכתי׳ ביעקב ויזרח לו השמש וגו׳ ודאי׳ כך אתכליל בהוא
פנוי ערב מכאן ולהלאה והוא טולע על ירכו דא איהו ״נגח ישראל ירכו כתיב ולא ירכיו דא
דרגא רביעאה דלא *אתנבי כד נש מתמן עד דאתא שמואל. ועליה כתיב °ויגש נגח ישראל
ונו׳ כד ין אתקן דהוה חלשא מכד אסתכן יעקב אכינו במחנה דעשו. *וינע בכף ירכו כד
אתא נגבי דיעקב נטל הוקפא מהוא פנוי ערב כדינא תקיפא ויעקב הוה אתכליל ביה
ולא יכיל ליה. וירא כי לא יכול לו וינע בכף ירכו נטל הוקפא דדינא מתמן בגין *דירכא
איהו לבר מנוף דיעקב ינוף הוה ונופיה הוה כליל ברזא דתרין דרגין ברז דאקרי ארש כיון
דנטל תוקפ׳ לבר מנוף מיד ותקע כף ירך יעקב ולא אתנבי כד נש מתמן עד דאתא שמוש
ועד״ד נגח ישראל כתיב ביה כי לא אדם הוא יהושע אתנבי מהודו של משה דכתיב °ונתתי
מקודך עליו הוד *דרג׳ חמישאה נגח ירכ׳ שמש׳ דיעקב וכנ״כ אתא דוד וכליל ליה כימינ׳
דכתיב °נעימות בימינך נגח ימינך לא כתיב שא בימינך מ״ע אתחלש ירכא דיעקב בגין
דאתקרב ביה סטר מסאב׳ ונקיט תוקפא מניה ואתעבר עד שמואל ועד״ד *אתא לאדכרא
דדא איהו ירכא דישראל דכתיב ונס נגח ישראל ועד״ד כל מילוי הוו כדינ׳ כשירות׳ ובסוף
מקומה קמ״ח ותו קב״ה כליל ליה לבתר בהוד איתתי לבתר דמשה מלכין ועד״ד שקיל איהו *במשה ואהרן
מה משה ואהרן בתרין סטרין דלעיל׳ אף הוא לתת כנווג׳ דאיתון תרין סטרין. ומאן איתון.
שם נ״ט נגח והוד. כנווגא דמשה ואהרן דלעיל׳. וכלהו דרגין אחידן דא בדא דכתיב °משה ואהרן
בכהניו ושמואל בקוראי שמו דהא שיתא סטרין אתכליל ואחידן דא בדא כמה דאין אחידן
משה ואהרן ושמוש אוף הכי אחידן (נ״ל דא בדא) יעקב משה ויוסף יעקב מאריה דכתיב מיתי
יעקב נטל משה כיתא ומני לה בחייו יוסף ע״ל דיעקב ומשה הוה נריק יעקב ביוסף נטל
רשות נ״ו כיתא דכתיב °אלה תולדות יעקב יוסף משה לא שמש כה עד דנטל ליה ליוסף. כד נפקת
שמות נ״ג שכינתא מן גלותא לא יכיל לאזדווג כה אלא ביוסף דכתי׳ ויקח משה את עצמות יוסף עמו
אמתי כתיב עמו שא גוף׳ לא אזדווג בנוקב׳ עד דאזדווג בהדי ברית ועד״ד משה נטל ליה
ליוסף עמיה כיון דהוה עמיה שמש בנוקב׳ כדק׳ יאות׳ וכנ״כ יעקב משה ויוסף כחד אזלי
יעקב מיתי ונופיה אעלו ליה בארע׳ קדיש׳ יוסף מיתי נופיה לא אתקבר בארע׳ קדיש׳ אלא
נרמוי׳. משה לא אתי ולא אתי אמתי אלא יעקב בעלה קדמאה דמטרוניתא הוא מיתי
יעקב אזדווג ביה כמשה. וכעוד דהוה משה בהאי עלמא מני לה בדקא יאות ואיהו הוה
בעלה הכיינא. יעקב אעלו ליה לארעא קדישא נופיה שלים בגין דאיהו נופא יוסף
נרמוי ולא נופיה בגין דנרמין אמון חיילין ומשריין דלעילא וכלהו נפקי מהאי נדיק
ונדיק לבאות אקרי מ״ע בגין דכל לבאות ומשריין עלאין מניה נפקין. וע״ד נרמוי
דאיתון לבאות עאלו בארעא. משה הוה לבר ולא עאל אתן לא נופיה ולא נרמוי עאלת
עאלת שכינתא בארעא בתר דמיתי משה ואתדרת לבעלה קדמאה ודא איהו יעקב
מכאן נוקבא דאתנסיבת בתרין בהאי עלמא אתדרת לקדמאה. משה הוה לבר
כיון דבעלה קדמאה הוה בארעא. משה זכה בחייו °מה דלא זכה ביה יעקב יעקב
שמש בה בהאי עלמא משה בהאי עלמא. ואי תימא דגרעו דמשה הוה לאו הכי אלא
כד נפקי ישראל ממצרים מסטרא דיובלא הוה וכל איתון שתין רבבן מעלמא עלאה הוו.

ובהוא

(ח) בראשית כ״ו כ׳ וישלח ״ק״ע ע״ב וקע״ח ע״ח ומכחת יהודה דף ס״ז ס״ח ופרדס בשער יחד יעקב ספרי נב״ח הוה ביתון זיהר תרומה
קס ח ע״ב: (ג) מסכתים קי״ח ע״ב: (ד) (עיין בתיקון י״ג כ״ה א׳ ויחי דל״ו כ׳). (ד) (פי׳ בסורותא במעשה עלי כסום׳ בבכיר
סחוב): (ה) בהקדמה ו׳ ב׳ ויחי דל״ז ב׳ ורב״ו ב׳ ובלק קפ״ו ב׳ ובכחם ר״ס תקונים סוף תקון מ״ט לעיל דף כ׳ ע״ב: (ו) (יתרו
ס״ג ב׳ ופ״ה ב׳ ומסכתים קכ״ח א׳ ועיין בם׳ ותחנן רפ״ב א׳ וכי תצא כר״מ תחסין תרשין לתתתא לון מסטרא דביכה וכו׳ ע״ם רמ״ז תל
וכה מ״ג ב׳:

וכהוא דיוקנ׳ אולי כמדבר״ה יחד מנסון לא עשו בארעא שא בגיהון תולדין דילהון בדקא
חזי דאנון תקונא דסיקרא. וכל עובדי ארעא תקונא דסיקרא הוה משה שמש בסיקרא
בעוד דאיהו בגופ׳ ומני לה לרעותיה כ״ד אתפטר מהאי עלמ׳ סליק בסליקו עלא כרוח׳
קדישא ואתהדר ברוחא ליובלא עלאה ותמן אתדבקו באנון שתין רבוא דהוו דיליה מה דלא
הוה. כן ליעקב דהוא אתהדר ברוחא לגו שמטה מה דלא הוה כן בחייו בגין דכיקא
אחר׳ הוה ליה ואדרע׳ קדיש׳ בתקוע׳ (דעלמ׳) כ״א דלתתא׳) אתתקנ׳ בחילא דלעיל׳ וע״ד לא
אתחזון למהוי כלהו כחד אנון דעלמ׳ עלאה הוו כלחודייהו כלהו ברוח ואנון דעלמ׳ תתאה
הוו כלחודייהו כלהו בגופא ולא אתחזון למהוי אלין ואלין גו סיהר׳ שא שין גו סיהר׳ ושין
לבר לנהר׳ שין מנו שין וכלהו דעשו בארע׳ דיוקנ׳ דקדמאי הוו ולא הוו °בסליקו עלאה
כותייהו בגין דלא איהא דרא ולא הוה מקדמ׳ דבא באנון קדמאי דאתחזיא להון זיו יקרא
דנהיריהון אתין באפין יעקב שמש בגוי בגופא לבתר אתדבק רוח׳ ברוחא׳. משה אתפרש
מאתתיה ושמש כד איהו בגוף׳ בההו׳ רוח׳ קדיש׳ לבתר אתדבק רוח׳ ברוח׳ עלאה עמירא
דלעיל׳ וכל דרגין הוו מתדבקן כלהו בחדא רוחא דמשה דיוכל׳ איהו גופיה דשמטה רוחא
דיעקב לאתדבקא בשמטה גופיה דנשי׳ הוה בהאי עלמא כל אנון נהורין עלאין בדיוק נא
דלהון לתת׳ בארע׳ (כ״ל בדיוקנ׳ דילהון לתת׳ מנהון בדיוקנ׳ דילהון לתת׳ בארע׳) וכלהו
תליין בדקיע השמים הכא רזא דתרין שמהן כלילן בחד׳ ובכלילא דלהון תלתא׳ ואתהדרן

לחד׳ דא לנקבל דא ואיהו שמא גליפא מתחקא כלילן בהאי ברזא דמימנותא:

ויאמר °אלהים נעשה אדם. °סוד יי׳ ליריאיו וגו׳ פתח ההוא סבא ודסכין ואמר שמעון תהלים כ״ה
שמעון מאן הוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם מאי ניהו הכא האי אלהים.
אדהכי פרח הסיא סגא דסכין ולא חמא ליה וכמה דשמע ר״ש דהוה קרי ליה שמעון ולא ר׳
שמעון אמר לחברוי ודאי האי הוא קב״ה דאתמר ביה ועתיק יומין יתיב הא כען איהו
שעתא למפתח בהאי רזא דודאי הכא איתי רזא דלא אתיהיב רשו לאתגליא וכען משמע
דרשות׳ אתיהיב לאתגלי׳ יפתח ואמר למלכ׳ דהוה ליה כמה בניינין למבני והוה ליה אומנ׳
והוה אומנ׳ לא הוה עבד מדעם אלא מרשו דמלכ׳ כד״א °ואהיה אצלו אמון. מלכא ודאי׳ מסלי ח׳
איהו חכמה עלאה לעיל׳. ועמוד׳ דאמצעיתא׳ מלכ׳ לתת׳. אלהים אומנ׳ לעיל׳ ודא אימא
עלאה. אלהים אימנא לתתא ודא שכינתא. *דלתתא ואתתא ליה לה רשו למעבד מדעם תקונא ע״ב
כלא רשו כעלה וכל בניינין דהוו בארע אצילותא הוה אמר אב״א כאמירה לגבי אימא יהא דף נ״ח
כדין וכדין ומיד הוה. כד״א ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור ויאמר הוה אמר אלהים יהי
אור מאדי דבניינ׳ איהו אי׳ ואומנ׳ עביד מיד והכי כל בניינין בארע אצילותא הוה אמר יהי
רקיע יהי מאדתא. וכלא אתעביד מיד. כד מטא לעלמ׳ דפרוד׳ דאיהי עולם הנכדלי׳ אמר
אומנא למאדי בניינ׳ בעזה אדם בצלמנו כדמותינו אתר מאדי בניינ׳ ודאי טב הוא למעבד
ליה אכל עביד הוא למחבי קמך בגין דאיהו כסיל הא״ר °כן חכם יסתם אב וכן כסיל תונתם פס״ו
אתי איהי אמרה כתר דחיביה קליה באמ״א אלא כאב״א אלא בעיב׳ למבדי ליה בדיוקנ׳ דילי
הא״ד ויברא אלהים את האדם בצלמו ולא בעא לאשתתפ׳ ביה אב״א בזמנ׳ דחב מה כתיב

וכפשעכם

(א) (ב״ע דכס״ם דידן מסמע דסוף סכת מ׳ לא מתו אותן ס״ו אלף סביה לפס למות ובכנסי לתרן כתבא אותן ס״ו אלף חסרים מס׳ רבוא׳
מ״ס) (ויתיב׳ על תמיהתו דמקרה מלא דס׳ רבוא ימותו ולא כסתיירו אלא יהושע וכלב כמבארים בסבדרין קי״ח ח׳ והחסנון מכוון בס״ם
רשב״ם בתרא קב״ח ח׳ וכתו׳ סוף תענית׳. (מהי״ן): (ב) פי׳ בחייו בהזדווג לבשיו מטא״ב מטה ס״פרים מתשתו בחייו ובאזדווג ביה
לסכינם כדאי כל זה בהדיא בפ״ק נס כדמסיק בסיוף. ח״ס: (ג) ולא סיו בא״ד דרגים עליונים כאי סתרן כאו דור המדבר תע״ג סהים
בסם דיוקנא שלהם: (ד) ויקרא כ״ב ב׳ שלח לך קס״ח ב׳ עוד ואת סיקם להם שזכו כל א׳ מסם לבת זונו (זה טעות ספרב כתב שלא וכו׳
ולפתיך יזכו כל א׳ לבת זונו ולקמן ק״ח א׳ כ״ל יזכו פרש״כ): (ה) (מכאן עד דף כ״ט ע״א בס׳ המקבל ברחמי׳ תכונן איזו מהזיכר
לבשיון יוכיח ליגיל בו: (כלומר דסוף מקרי תורה לו כי כא׳ ומאר״ז זל״ל מבוא כמה לסיבות מאה. (מהי״ן) ובוזן ת״ח ב״אוכן
דף ו ב׳): (ו) וקן סזקיס וסוף כ״ע: (ז) (פי׳ חכמים: (ח) פי׳ ביבה ח״ס):

ישעיה ל׳ יוכפשעיכם שלחה אמכם · אמר מלכא לאומה ולא אמריה לך דעתיד היא למחטי · כהוא
חסליי׳ זמנא תריך ליה ותריך אמה עמיה · וכגון דא כתיב °כן חכם ישמח לב וכן כסיל תוגת אמו·
כן חכם דא אדם דאיהו באדרא אצילות· וכן כסיל דא לאדם דבריאה קמו כלהו חברי׳ ואמרו
ר׳ ר׳ וכי איה פירודא בין לב״א ואמ״א דמסטר׳ דלב״א איהו באורח אצילו׳ ומסטר׳ דאומה
בבריאה · אמר לון חברי׳ א חבריא לאו הכי הוא דהא אדם דאצילותא דכר ונוקבא הוה
מסטרא דלבא ואמ״א ודא איהו ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור יהי אור מסטר׳ דלב״א ויהי
אור מסטרא דאמ״א ודא איהו אדם ידו פרוסין אכל דהאי ליה כיה אלא ודמות אלא אמא
עלאה הוה ליה חד כגוו״ דסליק לחושבן אלהים והוא כגוו איהו אור וחשך וכגון הוא
חשך דהוא בהוא כגוו אמר לבא דעתיד למחטי לאדם דאצילו׳ (נ״א דבריאה) דאיהו אור
לבוש עלא״ה (נ״א עליון) והאי איהו אור דברא קב״ה כיום ראשון דגנזו לצדיקיי׳ · והוא
שמואל מ׳ חשך דאתכרי כיומא קדמאה לרשעיי׳ כד״א °ורשעים בחשך ידמו וכגון הוא חשך דהוא
עתיד למחטי להוא אור לא בעא לבא לאשתקפ׳ ביה וכגון דא אמר נעשה אדם בצלמנו
הוא אור כדמותנו הוא חשך דאיהו לבושא לאור כגוונ׳ דגוף׳ דאיהו לבוש׳ לנשמה הה״ד
ויוב י׳ °עור וכשר אלבישני חי״ו כלהו ואמרו זכאה חילקנ׳ דזכינא למשמע מלין דלא אשתמעו
דברים ל״ב עד כען: פתח עוד ר׳ שמעון ואמר °ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי וגו׳ אמר
חבריא שמעו מלין עתיקין דכעינא לגלאה בתר דאתיהיב רשו עלאה למימר מאי ניהו
דאמר ראו עתה כי אני אני הוא״ לא דא הוא עלת על כל עלאין הוא דאתקרי עלת העלו׳
עלת משלין עלוה דלא יעכיר חד משלין עלוה טוס עובד׳ עד דנטיל רשות מההוא דעליה
כמה דאוקימנ׳ לעיל׳ כנעשה אדם נעשה ודאי על תרין אמר דא״ר דאלהוא דלעיל׳ מניה
נעשה ולא עביר מדעם אלא כרשו ואמירה מההוא דלעיל׳ מיניה וההוא דלעיל׳ מיניה לא
עביד מדעם עד דנטיל עלה מחכריה׳ אכל הוא דאתקרי עלת על כל עלוה דליה לעיל׳
ישעיה מ׳ מניה ולא לתתא שוה ליה כד״א °ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש׳ אמר ראו עתה כי אני
אני הוא ואין אלהים עמדי דנטיל עלה מניה כגוונא דהוא דאמר ויאמר אלהים נעשה
אדם׳ קמו כלהו חברי׳ ואמרו רבי הכי לבא רשו למלא בהאי אתר׳ אמרו ודא לא אוקמתא
לעילא דעלה העלות אמר לבא״ר נעשה אדם׳ אמר לון הוו שמעין אודנ״יכו מה דפיתכון
ממלן · והא לא אמריה לכו השתא דאיה דאתקרי עלת העלוה ולאו איהו הוא דאתקרי
עלת על כל עלוה דלעלא על כל עלוה ליה תנייב׳ דנטיל עלה מניה דאיהו יחיד קדם
כלא ולית ליה שותפ׳ · וכגון דא אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דנטיל
עלה מניה דלא איה ליה תנייב׳ ולא שותפא ולא חושבנ׳ דאיה אחד בשתיק כגון דכר ונוקב׳
ישעיה כ״ו ואתמר בהון °כי אחד קראתיו״ אכל איהו חד בלא חושבן ולא שתיק · וכגון דא אמר ואין
אלהים עמדי · קמו כלהו ואשתטחו קמיה ואמרו זכאה בר נש דמאריה אסתכם עמיה
לגלאה רזין טמירין דלא הוו מתגלין למלאכיי׳ קדישיי׳ · אמר לון חברי׳ איתלן לאשלמ׳
דברים ל״ב קרא דכתה רזין טמירין איה בהאי קרא · °אני אמית ואחיה וגו׳ אני אמית ואחיה
בסתירן אחיה מסטרא דימינא חיי ומסטרא דשמאלא מותא ואי לא אסתכמן קרוייהו
בעמודא דאמצעיתא לא אתקיים דינא דאנון במותא תלתא כתרא ולזמנין
אסתכמו

(ל) (פי׳ אדם״ר שברא בצלם · דרש״ב) : (כ) שני פרצופין כי מלת ר״ו פי׳ שניים ואינו נקרא אדם כי אם בהיותו עם נקבה כמש״ה
זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם שניהם כא׳ נקראים אדם דוקא : (נ) (מאמר זה נתבאר בע״ח שא״ק הוא דאמר ואין אלהים
עמדי סליק בתי׳ הנוק׳ הנקראת אלהים דין משל״ב עתיק ומריך דבגד מה ים בתי׳ דכר ונוק׳ וכו׳ ע״ש גיליון פ״ו :

אסתכמו תלתא למעבר דינא ומיני״ר (ימינא) דאיהי פשוטה לקבל שביס דאיהו ״ורוד״ אור
ה״א ואו״ ה״א ודא שבינתא דאתקרי יד ימין מסטרא דחס״ד יד שמאל מסטרא דגבורה יה
״ורוד מסטרא דעמוד׳ דאמצעיתא כד ברכם הב בתיובתא׳ הדא יד שזיב ליה מן דינא לכל
כד דן עלא על כל העלות אתמר ביה ואין מידי מציל · ועוד תלת זמנין אתמר בהאי קרא
אני אני הוא דאיה בהון א׳ א׳ ״ ״ ״ דאתרמיזו כ״יד הי״ ואו״ ה״ ״ור ה״ ואו״ ה״ א
ואיה בהון ״נ׳ ווין ו׳ ו׳ ו׳ ואתיה ואני ואין דאתרמיזו בשין שמהן ועם כל דא דהאי קרא
הא אוקמוה חברי׳ לגבי אלהים אחרים כד״א ראו עתה כי אני אני הוא דא קב״ה
ושבינתיה דאתמר בהו אנ״וה״ו · ואין אלהים עמדי דא סמ״אל ונחש · אני אמית ואחיה
אני אמית בשבינתי למתן דאיהו חייב ואני אחיה בה למתן דאיהו זכאי · ואין מידי מציל
״דא ״ור ״ורוד דאיהו ״הוה ״ור ה״א ואו״ ה״א ואיהו כו״ו כמוכ״ס כי״ו וכלא קשוט אכל מה
דאתמר לעילא עלא עילאה דאיהו עילה על כל העלות והאי רזא לא אתמסר לכל חכימא
ונביאה (נ״א אכל מה דאתמר לעילא על עלאה דאיהו על העלות האי רזא לא אתמסר שא
לכל חכימא ונביאה) · ״ת״ח כמה עלוה אנון סתימין דאנון מתלבשין ואנון מורכבין
בסתירין וסתירין מרכבה לגבייהו דאנון עמירין ממחשבתא דבני נשא ועליהו אתמר °כי קהלת ס׳
גבוה מעל גבוה שומר״ וגו׳ · נהורין מטוחאין אלין על אלין ואלין דמתכלין אנון חשוכין
מאחרנין דעליהו דמתכלין מנייהו ועלת העלות ליה נהורא קיימא קמיה דכל נהורין
מתחשכן קמיה׳ (עיין נסיף פס׳ סי׳ ד) ד״א דנעשה אדם כצלמנו כדמותיהו הא אוקמוה חברי׳
על מלאכי השרת דאנון אמרי האי קרא אמר להו כתר דהוו ידעין מה דהוה ומה דעתיד
למהוי ואנון הוו ידעין דעתיד למחטי אמאי כעו למעבד ליה · ולא עוד אלא דעזא ועזאל
הוו מתגרני עליה בזמנא דאמר שבינתא לקב״ה נעשה אדם אמרו מה אדם וקדעתו מה
אתה כעי למברי אדם וקרעהו דעתיד למחטי קמך בתתא דיליה דהיה חשך דאור *איהו מ״י דף כ״א
דבורא וחשך נוקבא שמאלא חשך דבריאה · בהוא זמנא שבינתא אמרת לון בהאי דאתון
מתגרנין אתון עתידים למנפל כדבהיב וירא׳ כני האלהים את בנות האדם כי טובו הנה
וגו׳ (חסקי בהון) ועשו בהון ואפיל לון שבינתא מקדושה דילהון · אמרו חברי׳ ר׳ ר׳ (נ״א
אי הכי) דהכי עזא ועזאל לא הוו משתגרין במלוייהו דודאי בנוקבא עתיד אדם למחטי
אמר להו הכי אמרת שבינתא אתון דאזדמנתון לתגרנ׳ קדמי יתיר מחיל׳ דמרומ׳ אי אתון
הייתון שפירין מאדם כעובד״ייכו ייתוה לכו לתגרנ׳ עליה אכל איהו עתיד למחטי בתתא
חדא אתון בנשין סגיאין מבינתכון יתיר מבני נשא כמה דכתי׳ וירא׳ בני האלהים את בנות
האדם וגו׳ אתכתה אחר׳ לא כא״ל שא אתה בנות האדם ולא עוד שא אם אדם חב הא אקדו׳ ליה
תבו׳ לאחר׳ למאריה לאתתקנ׳ המה דחב אמרו ליה חברי׳ אי הכי אמאי כולי האי אר״ש
חברי׳ אי לא דהוה הכי דכר״ קב״ה יצר׳ עבא וכיס דאתון איר וחשך לא הוה זכי ותובה לאדם
דבריאה אלא דאתכרי מתרוייהו וכנ״ר °ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו׳ אמרו ליה דברים ל׳
כולי האי אמאי ולא הוה ספיר דלא אתכרי דלא למיחב ולגרמ׳ כל מה דברים לעיל׳ יולא
הוה ליה לא עונש ולא שכר׳ אמר לון מן הדין הוה ליה לבריה כך בגין דאוריי׳ בנוהה
אתכריאת דכתיב כה עונשא לרשעייא ואגרא לצדיקייא ולא הוה אגרא לצדיקיי׳ ועונשא
לרשעייא אלא בגין אדם דבריאה ולא °אתו בראה לשבח יצרה׳ אמרו ודאי כען שמענא מנה ישעיה מ״ה
דלא שמענ׳ עד הכא׳ דודאי לא ברא קב״ה מלא׳ דלאו איהו צריך ולא עוד שא אוריי׳ דבריאה
איהי

(מ) (פי׳ נ׳ ווין דשם כ״ך ע״כ מסיים ואחיה ואני ואין דאתרמיזו ר״ל בענין נ׳ שמות שלש״נ מ״ם כ״ן רמוזים אלו התיבות ס״ל א״ס) :
(ב) י״ד אותיות השם בנגד י״ד פרקים שביד ימין ושיין בתקונים תקון כ״ח דף ע״כ ע״כ : (נ) עיין בע״ח ותמצא שיש עשר בחחות על
נבי כ״ע · נליון כ״ו : (ד) לשון הר״ם דשייך כלון בתתחיל אמר בזוהר אמר בזוהר קדישא אמר׳ כבר׳ פנחס דף רל״ח ע״ב ושם בתבאר טעם
בעשה ולא לעשה : (ה) (פי׳ שבנגע ועשה קשיה מה שלא עשה כן עזא שבשעה שבא לדון אותו את חזק במרדו והרגיז כלפי מעלה
בד שבעתיק להשליכו עד ערפו וזרק חשך בפניו כדאי בזוהר ב׳ בלק ר״מ ח׳) : (ו) (פי׳ לא הי״ל לגר אותו אלא מצד האור ובייכו
ביה״מ לחיד ולא הוה פונש כ״ב לעתלה ולא הי״ל לא עונש ולא שכר מ״ס:(ז) הייבו התורה שבינכו בעה״ז מבחת יהודה קע״ד ע״ב -
אמיינו שברא״נו לבבודו ונתן לבו תורתו בא״ם בתר״ז ז״ל ויזה רמז שלוש יות תחל׳ ה׳ חומשי תורה נ׳ תרי״ד שבוא בתי׳ אי דבקבנא
בבריאה בב״ל ויש אי שבתב שזה טעם דבעב הקשת ס״ת אומרי׳ בבל סדי (מאי״ן) :

איהי לבושא דשכינתא ואי תרס לא הוה עקיד למכרי (למחטי) הוה שכינתא כלא כסויא
כנוונא דענני וכנין דא כל מהן דהכ כאלו אעשיו לשכינתא מלבושה׳ והאי איהו עובשא
דתרס וכל מאן דתקיי׳ פקודין דאוריתא׳ כשו הוא לכים לשכינתא׳ כלבושהא וכנ״ד איקמוה
בפסיי׳ דאיהי׳ ותפילין °כי היא כסותו לבדה היא שמלתי לעורו כמה ישכב בגלות׳ והא
איתא אוס״ח ח״ד איהו אוכמו דאוריתא׳ אור (תפנא פחסר נסי׳ ב׳) חוירו דאוריתא׳ (ואי °מלוה׳
איכה ח׳ לאו איהו שלימא כמה מלאכי הכלה רדפין אחתרה כד״א °כל רודפיה השיגוה וגו׳ וכנין
תהלים ע״ח דא מגלין °ואוא רחוס יכפר עון דא שמאל דאיהו נחש ׳ ולא ישחיתא דא משחיתא והרבה
להשיב אפו דא אף ולא יעיר כל חמתו דא חמה כנין דלא ירדפון כחר גלות׳ וכמה מלאכי
הכלה תליין מנייהו שבע ממנן אחון ותליין מנייהו שבעין וכל דקיעא ודקיעא אחון
מקטרגין ותליין מנייהו עשרה אלף רכיבי׳ואי גלותא סלק׳ שלימ׳ בעטופ׳דמעוה ותפילין
דברים כ״ב על ריש׳ ודרועא אתמר בהו °ורתו כל עמי הארץ כי שם °דוד נקרא עליך ויראו ממך ׳
שם יו״ד °אוקמוה דאיהי תפלין דריש׳ ומאן דחזי שם °דוד על ריש׳ בגלותא דאיהי °דוד
תהלים פ״ח אדני מיד גלהון כרחין הה״ד °יפול מצדך אלף וגו׳ ויעקב כנין דחמא כרוחא דקדישא
דזשיח ל״ב דוחקא דגלותא בתרתא בסוף יומייא (אתר °ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ובא
ליליא דגלותא ואמר) וירא יעקב מאד ויצר לו ופליג עמא קדיש׳ בגלות׳ לג׳ סטרין כד״א
שם ל״ג שו״ שם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה כריש׳ בגלותא דאדום ואת לאה וילדיה אחרוני׳
שם כ״ח ואת רחל ואת יוסף אחרוני׳ וכנין דחמא בתר כן עניות׳ ועערא דילהון אמר ושבתי בשלו׳
בראשית כ״ו אל בית אבי ואתר ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש ׳ ודוד כנין גלותא אמר °רעב ועיף
ונפש כמדבר כנין דחמא שכינתא תרבה יבשה הוה נטיל טערא בניהא לבתר דחמא
תהלים כ״ב דהדרין ישראל בחדוה תקין עשר מיני גנונין וכסוף כלהו אמר °תפלה לעני כי יעטוף
(כ״א תקון י׳ מיני תילים וכסוף כלהו תפלה לדוד הטה יי׳ אזנך ענני חדא דכלהו גלותין
דבניהון מתעטפין קדם מלכא ולא הוו עשין עד דייעול גלות׳ דעני אמר תפלה לעני
כי יעטוף)והיא גלות׳דעטוף כל גלותין קדמה עד דייעול גלות׳ דיליה וכנ״ד אקדים עני
לכלהו מאן גלות׳דעני דא גלות׳דערבי׳דאיהי רשות כפני עצמה בלא בעלה וכנין דאיהי
בלא בעלה איהי עניה יבשה(כרשו׳כל איבש)ידיך עני יבש דא זרעא דיעקב דאיהו כרשו׳
כל אומין דעלמ׳ורמי׳ לגלות׳ דערבי׳דאיהי ליליא דגלות׳ וגלות׳ דשכח איהי מדקה לעני
כמה דאוקמוה מ״מ שמש בשבת מדקה לעניי׳ (דעניי׳ מקבחתי׳ כארח דשמשא דשבתא)
וכנין דא צריך כ״כ לתהוי איהו כעני לתרע׳ דמלכ׳ בגלות׳ דעתידה בכל שית יומין דחול
כנין שכינתא׳ומתעטף לה בעטופ׳דמעוה דעני׳ כעני ויהא כתפילין כאכיון לנבי תרעא
דאיהו אדנ״י דהכי סליק לחושבן ה״כל ודא איהו אדנ״י שפתי תפתח וכד אפתח פומיה
בגלות׳דערבית בשר׳ קא נחית ביומין דחול׳לקבל׳ יבנדפה׳גלות׳ דליל׳ודא נורא״ל אתקרי
דניאל ז׳ אור״אל מסטר׳דחס״ד ונוריא מסטר׳דגבורה דאיהו נור דליק דאתמר בה °דינור ונו׳
ובגלות׳ דשחרי אריה נחית לקבל׳ גלות׳כדרעוי ונדפוי דארבע נדפין לכל חיה דא מיכא ׳
ובגלות׳דמנחה שור נחית לקבל׳ (ב״א גלות׳)בקרנוי ונדפוי ודא גבריא יבשה נחית קב״ה
כנ׳ דאכסן לקבל׳ כח יחיד׳ דיליה בהון ודא רזא דשבת ס׳ כ״ח יחיד׳ דיליה. בהון ומנא
תהלים כ״ד חיין עלאין דאתקריאו °בשמא דיי׳ פתחין ואמרין °שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
עולם בהיא ומנא מתפתחין שבעה היכלין היכל קדמאה היכלא דאהבה ׳ תנויי׳ היכל׳
תקונים כ״ג דורתא ׳ תליתאה היכלא דרחמי ׳ *רביעאה היכלא דנביאה ׳ דאשכלריאה דנבואה
חמישאה

(א) (כל המציין סייף לדף כ״ד אחר המדה בשקל) (ב) מכאן עד בסוף אלה תולדות כדף כ״ד סייף בתיקונים תיקון י״ג דף כ״ה :
(ג) פי׳ סת״ת תקבל מחסד נק׳ אורי״אל על שם אור וכ זהקבל מגבורה נקרא נורי״אל על שם נור הלוק) : (ד) תקונים תקון י״ט בדף
מ׳ ע״א : (ה) (תקון י׳ קת״ע) : (ו) עכין הסיכלות בתקונים בפקודי רא״ה ע״א ובריחסות ל״ז ע״א (בע״ח בתוס דז׳ היכלות אלו שם
דאו״ח דבריחה ובגם שעליונים שם מגד הבי׳ אי שם עלמא דדכורא וכק׳ ז׳ שם יוסיס שתרתיס אף פנים אלך וכו׳ע״ש ואינם בפתחי
אלא בשבת שעליונים בתקוני כרונות ובר שם שבת ׳ גילין כ״ו) :

חמישאה היכלא דנבואה דאשפקלריא דלא נהרא ׳ שתיתאה היכלא דצדק׳ שביעאה היכלא
דדין ׳ ועליהו אתמר בראשית ברא °אלהים היכלא שביעאה והבי איהו ז׳ היכלין
תפלים ס״ח לתתא ולקבלייהו ז׳ קלין דהכו לי״ו״ח אזכרות דביה דכהון שם קב״ה כ״ח עלמין °ברכו
אלהים רכוביי׳ שפי שמאן דאתון ״ח רכוביעלמין וכמה נטורי תרעין איתי להיכלין דמקבלין
גלהין וכל גלותא לא תיעול שא כמדה כמשקל יוליה מאן דקאים קמי תרעא דגלותא
ועליה אתמר לא °יכושו כי ידברו את אויבים בשער דאיהי תרעא דמלכא בנין דגלותא תפלים ס״ח
איהי מגוה ודא שכינתא ואוריתא דא קב״ה לא צריך הפסקה כיניהו וצריך לסלקא קורה
ומגוה בריחיו ודחילו דכל פקודין דעשה ולא תעשה כלהו תליין מן שם °דוד כמה
דאוקימנ׳ רזא דא שמי עם °ה שם °ה מגוה לא תעשה וזה זכרי עם ו״ה רמ״ח מצות עשה
והא הכא שם °ה ורמ״ח ואתון רמ״ח תכין בק״ש ואתיהיבו מרחיבו ודחילו דאתי ה׳ וכנין
דא תקיבו הכיבר בעמו ישרא כאהבה °ואיתון כלילן באברה דאתמר ביה (מ׳ נסיף פס׳ סי׳ ו׳)
זרע אברהם אוהבי ישראל דסליק ב״ד ה״א וא״ו ה״א ורזא דמלה ישראל עלה כמחשבה
להברהא מחשבה חס כ מ״ה וכיה תשבח שמא קדישא וכנין יעקב דאיהו ישראל אתמר
ויברא אלהים את האדם בצלמו ברא אותו זכר ונקבה ברכם °: כמי חיי ומזוני מסטרא דעמודא
דאמצעיתא דאיהו בני בכורי ישראל ואיהו עץ החיים ואיהו אילנא דמזון לכלא ביה וכנ״ד
אמין ישראל מזונא דיליה גלותא דחשיב׳ לקרבנא וכגלות׳ אתמר °הבה לי בנים ואם אין תהלים ל״ה
מתה אנכי ושכינתא איהי קדבנ׳ דקב״ה מניה כימינא ושמאלא וגופא וכד סלקא לנביה
צריך לאכללא עמיה כל עשר ספירן דליה קדושה פחות מעשרה דאיהו קדושה דיליה
וכנין דא כ״כ בני לסלקא גלותא כולא גלותיה בכל הנועי׳ אי חייא בעי לקטרג לגלות׳ צריך למעבר
ליה נקידעא ורזא דמלה זרקא מקף שופר הולך סנולתא : פתח ר״ש ואתר עלאין שמעו
תתאין אתכנשו אלין מאחרי מתיבתא דלעילא ותתא אליהו כאותתא עלך טול רשו ונחית
הכא דהא קרבא סגיאה אודמן׳ מנו׳ך ממנא נחית הכא אנא וכל מאחרי מתיבתא דתחות
ידך דלא ליקרא דילי עבידנא אלא ליקרא דשכינתא ׳ פתח כמלקדמין ואתר זרקא ודאי
במיתך לסלקא גלותא לההוא אתר ידיע כתה דהיא אבנא דקידעא דאזדריקא לאתר
ידיע הכי צריך לסלקא מחשבתא בגלותא בהיא תנא אבן מוכלא ומעוטרת דאתמר
בה כל הזוקף זוקף כשם דצריך לסלקא לה תמן וכההוא אתר דסליק לה לנבי בעלה
אפילו נחש כריך על עקבו לא יפסיק אף על גב דאתמר ביה ואתה תשופנו עקב הנה
אבן דאיהי י׳ דיעקב דאתמר בה °משם רועה אבן ישראל לא יפסיק וצריך לסלקא שם מ״ט
(נ״א לה) עד אין סוף ׳ וכד נחית לה אתמר ביה כל הבורא כורע בכריך דצריך לנחתא
(נ״א לה) עד אין תכלית ולא יפסיק (נ״א לה) מניה לא לעילא לא לתתא ׳ לזמנין
איהו פעלה ו׳ כצריך בשית פרקין דתרין שוקין נחית לנבה בתרין שוקין לזמנין איהו
בעלה ו׳ בתרין (נ״א דרועין) שית פרקין דסליקתא לנבה בתרין דרועין ׳ לזמנין איהו
כן אבא ואתא כן °ה צריך לסלקא לעילא לה׳ וכד סלקת תמן לזמנין איהו בספוכא
ו׳ כין ו׳ ו׳ דכנוונא דא א צריך לסלקא לנבי דאתמר בה °אבן מאס הבונים ס היתה תפלים קי״ח
לראש פנה ׳ וכד איהי סליקת לעילא בריש׳ דכל ריש׳ סלקא וכנינם מלאכייא אמרין
איה

(ה) (כאן סייף מה שאמר נדף כ״ג ע״ב סורה ס׳ ואי בלותא וכו׳ עד יסול מצדך אלף : (ב) (פי׳ כי אברהם נו׳ רמ״ח רמז לרמ״ח תיבות
דק״ש ׳ וי״ח כי אברהם במילוי הוא בני׳ סו׳ תיבות של שמע ישר״א״ח ס׳ אחד ׳ מ״ס) : (ג) לעשות לו קלע לזרוק אחר בכתב הקדמוני
שלא יקטרג עליו מכאן יסודה דף כ״ב ובדרש בשבר הטעמים ריש תקון מ׳ ודף מ׳ ע״ב ותקון י״ב זכ״ת דף כ״ו : (ד) תרומה קפ״ה
ע״ח ותקונים ריש תקון י׳) :

אלה מקום ככולו · וכך סליקת לה׳ כגוונא דא איהי חגא כרישא דא׳ עטרה על ריש״ה
כא״ר וכך נחתא נקודא לתתא ואתעטרת נחיתא כיה כגוונא דא (י״ס קָדָיָן) וכך סליק׳
אתקרי חגא כרזא דטעמי. וכך נחיתא אתקריאת נקודא · וכך מתיחד עמה איהי
ז׳ כלילא מניה אוכ כריה דאיהי סביעאה דכלא וכודהי כהי אכנא היא כגייב׳ דכל עלמין
דברים כ״ס ואכנין דא אכן שלמה ונדק יהיה לך איהי מדה כין כל ספירה וספירה דכל ספירה
כ״ח ו׳נב (כ״ח וכל ספירה כה) סליקת לעשר שיעור דילה *וכה אתעכידת אמה עשר אמות אורך
כין כל ספירה וספירה · ורזא דעלה עשר אמות אורך הקרש וכין כלא תלה איהו י׳ כין
פרק ופרק עשר זמנין סלקא למדה (תאדי) דעלה אמה כל מדה ומדה אתקרי עולם ואמון
יו״ד שיעור ומדה ו׳ שקל י׳ מדה דילה ושיעורא דמדה חמש אמות ארך וחמש אמות רחב
ואמון לקביל שיעורא דכל רקיע דמהלך ת״ק אורכיה וק״ן פותיה · ואמון ה״ה הרי לך
שיעור קומה כאתוון יו״ד דאת״ו איהו רקיע השמים חמש רקיעין דליה ה׳ אלין
אתקריאו ה׳ שמים ה׳ חמש רקיעין דכלילן כשמים חמש עלאין שמי השמים ואינון ה״ה
חמש כחמש ו׳ רקיע שתיתאה לון י׳ שכיעאה לון י׳ שכעה כשכעה וסלקין יד והכי אינון
ארעין שכעה על גבי שכעה כגלדי כצל׳ · וכלהו רמיזין בתרין עייניו׳ אתקרי עולם
קטן ו׳ עולם הריך וכל מאן דכעי למשאל שאלתין לגבי עולם אריך צריך לארכא כיה וכל
מאן דשאיל כעולם קצר צריך לקצרא · ועל דא אוקמוה בגמרא בהמרו לקצר אין אדם
כמדבר י״ב רשאי להאריך. לקצר כשלותין גאל נא רפא נא לה כנקודא די׳ להאריך ולהתפלל ואתפלל
דברים ס״ לפני ה׳ כרחשונה מ׳ יום ומ׳ לילה כלא מ״ס י׳ נקודה באמצע אתעכיד מוס מסטרא
דחס״ד צריך לארכא כשלותא וכשמא קדישא וסליק לדוד כרביע לארכא כתנועה דא דאיהי
רזא דתקיעה · לקצר מסטרא דשברים כימוני לא כקצירו ולא כאריכו כתרועה כעמודא
דאמצעיתא דאיהי שלשלת דאורוייהו שקל הקדם לקביל רביע דסליק איהו חילם שברים
לקביל שבא · דא כעא לסלקא קלא ודא כעא לנחתא לה · וכגון דא אנון שברים כחשאי
שמואל א׳ א׳ שכינתא תתאה וקלא לא ישמע יקולה לא ישמע הרועה דא שלשלת אחיד כתרויהו
ואות כגוונא דרקיע המאריך כיה היכה ואיהי נקודה חריק כגוונא דחלס לית נקודה דלית
כגוונא דילה כטעמי סגול לגבי סגולתא שבא לגבי ז״ף גדול כלהו תשבח לין נקודי לגבי
טעמי למאן דידע רזין טמירין פתח ואתר זרקא מקף שופר הולך סגולתא (פתח נקודת
ימין יי׳ מלך נקודה סגול שמאלא יי׳ מלך כאמצעיתא יי׳ ימלוך לתתא · ר׳ אתא אמר יי׳
מלך דא עלמא עלאה יי׳ מלך דא תתאה · יי׳ ימלוך דא אחרא הכרי׳) · כאן סייך מה שנסיא״ה)
(ר״ת תס״ו **אלה תולדות** השמים וארץ הא אוקמוה כל אתר דכתיב אלה פסל את
הראשונים ואלין תולדין דתהו דאקרינון וכנ״ד אריעא הוה תוהו ובוהו
היתה תהו ואלין אנון דאתמר דקב״ה ברא עלמין ומתריכן וכנ״ד אריעא הוה תוהו ובוהו
איך ברא קב״ה עלמין לחרב׳ לין שפיר הוה דלא לכרי לין שלא ודאי הכא איכ׳ רזא מאי איהו
ישעיה כ״מ ומתריכן דקב״ה לא ישלי עוכדי ידוי · ולא עוד שלא דא שמיא אתמר בהו כי שמים כעשן
כמלחי וגו׳ א״כ קב״ה עביד ותחי. שלא רזא דמלה דרין הוא דקב״ה ברא עלמ׳ וכרייה כאורי׳
כמה דאוקמוה ברא׳ דאתמר בה יי׳ קני ראשי דרכיו כהאי דאשי׳ ברא יה שמי׳ ויה ארע׳
ואיהי סמיך לון כיה כנין דכריה כהיב כיה כב״ר אמ״ר ואתמר כיה כי אם לא בריתי יומם
ירמיה ל״ג ולילה וגו׳ ושין אנון דאתמר בהון השמים שמים לה׳ וגו׳ ואיהו ארץ החיים כלילא משבע
תהלים קס״ו ארעין דעליהו אתר דוד מלכא אתהלך לפני יי׳ בארצות החיים · ובארא שמיא ואדעא
סס קי״ג
בתריה

(ה) (ברוך כבוד ידוד ממקומו כמילואוקיון כוס : כי״ת רי״ס ו״ו כ״ף כ״ף כי״ת ו״ו דל״ת יו״ד ה״ת ו״ו ה״ת מ״ס מ״ס קי״ף ו״ו מ״ס ו״ד
אלו ומ״ג אתיון סס בני׳ מתם שמע יס׳ ה״ת סל׳ אחד בסכמ״לו עם י״כ תיכות וזסו ראמז סל מקום אחד סרומז על אחד סל שמע · ונס
ועד סכם ף בסכמ״לו סות ג״כ א׳ בחילופי אתיון כדאי׳ כזוכר תרומה · וז״ם דסיים כאברהם בהבראם וכו׳ כי גם אברהם בתיגואו כיום
אל״ף כי״ת רי״ס ס״ת מ״ס בני׳ שמע יס׳ ה״ת ס״ת מתם · ועוד מתקומו בנ״ו רל״כ סבות היה ד הנמור מכל קומה סלימה כי כרמזת וסס
ע״כ ס״ג מ״ם כ״ן הנועדים כל מילואי סס הוים ויסראל אחוזים ככל תקומות קדושים בללו סל ד׳ מולמות הכנויים מד׳ אותיות הסס
שמתתף מסס עסת״כ לאחי״ע ולוס כ״ל כאי אל מקום א׳ אלו ישראל · א״ס) : (כ) (ויקהל ר״ו א׳ וכר״מ תצא רע״ח א׳ נודד ממקומו
דאיהו עלמא דאתי) : (ג) (גי׳ אכל אנון דמתגיירין אם׳ מינין דאינון עמלקים גבורים רפאים נפילים ענקים) קאי על העטרת סוד ה״ת
אחרונים שכשם שמות ס׳ ע״כ : (ד) (כ״ח ב׳ ובכתם רי״ו א׳ וע״פ מגיד רמז לדבר ויורס קרן מסיתו כד״ת כי קרן עור כביו) : (ה) תקונים

מיף תקון ס״ם ורים תקון ע׳ : (ו) תקון כ׳ ופ״ה) :

(ה) תקונים תקון י״ח דף ה״ת ותקון י״ט וס תמצא סס כוד סיעור קומה · ופיין מנחת יהודה דף ס״ד ע״כ : (ג) מנחת יהודה קס״ב
ע״ב ויג ע״ב : (ג) תקון כיס דף י״ב ע״ת : (ד) (סייך נקמן דף ג״ד ע״ת · ס״ר ר״) מנחת יהודה דף ג׳ : (ה) סקליות :

כתריה על תה״ו ולית תמן יסוד דאיהו כריה דסתיך לין כגין דא קב״ה כעא למתן אוריתא
לאומין דעלמא עבד דאיהו כרא מילה ממש ולא כעו לקבלא ליה ואשתארת ארעא חרבה
ריבשה · ורא איהו יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה יקוו המים דא
אוריתא אל מקום אחד אין ישראל כגין דאשתייהו תליין מתהום אחד דאתמר ביה כרוך
כבוד יי׳ ממקומו כבוד יי׳ שכינתא תתאה. ממקומו שכינתא עלאה ויכין דאנון כשתייהו
מתמן שריא עלייהו ודאי דוד ואתמר בהון כי חלק יי׳ עמו ודא איהו יקוו המים אל דברים ל״ב
מקום א׳ ואוריתא איהו ישוב דעלמא ואומין דעלמ׳ עבד דלא קבילו לה אשתארו חרבין ויבשין
ודא איהו דקב״ה ברא עלמין ומתריכן אין דלא נטרי פקודי אוריתא לא דישבי איהו עובדוי
כמה דאשכין כני נשא ולמה ישבי לין לבני דאתמר בהון בהבראם בה׳ ברא״ם ואילין אנון
דמתגיירין מאומין דעלמא בגייריהו נפלא ה׳ גזעיה דאברהם כאלף חמישאה דהוא ה׳
דאיהו חרב ויבש חרב בכתא דאשון ויבש בכתא שני ומשה כגין דבעא לאעלא גיורין החות
גדפוי דשכינתא ומשיב דהוו מאלין דאתבריאו כה׳ והב בהון אש ה׳ דאברהם נדמו ליה
ורילה כר״א׳ לך דד כי שחת עמך. כגין דלא קבילו לאש ה׳ בדחילו דיו׳ וברחימו דה׳ לחיתא שמות ל״ב
איהו מדרגיה דאיהו׳ · ואש ו׳ נחתא עמיה כגין דלא יתאחיר כיגייהו דעבתיר איהו כרזא
דגלגולא לאתערבא ביגייהו כגלותא כין ערב רב דאנון כשתייהו מסטר׳ דאלין דאתמר
בהון כי שמים כעשן נמלחו וגו׳ ואלין אנון דלא בעא נא רחמי עלייהו · ואתמר בהון ישעיה כ״ח
וימחו מן הארץ כגין דהוו מאלין דאתמר בהון אתמחה אש זכר עמלק ומשה לא אסתמר דברים כ״ה
מגייהו ואפילו ה׳ ביגייהו וכגין דא איהו לא ייעול לארעא דישראל עד דיסוב ה׳ לאתרה
וכגין דא נחת איהו מדרגיה ונחית ביה ו׳ וכגין דא ה׳ נפלא ו׳ יוקיש לה ו׳ דמשה · וכגין
דה״א זעירא ה׳ דאברהם דאיהי דאברהם אחזיר איהו כגיגה ואתמר ביה אמוליך ליגיין ישעיה ס״ג
משה וגו׳ ואפיק לה מתמן כחילא דו׳ ואייתי לה עמיה. מיד שריא עליה ים ואשתלי אומתא
כי יד על כס יה מלחמה ליי׳ וגו׳ מאי מדר דר דא משה דאתמר ביה אדור הולך ודור כא · קהלת א׳
ואת אוקמוה אדור פחות מס׳ רבוא ודא משה דאתמר ביה דאנתתא חדא ולדה ס׳ רבוא במדבר קכ״ט
בכרם אתת וחמש *ז מיכין אנון בערב רב ואנון *נפלים גבורים ענקים רפאים עמלקים סי׳ נג״ע ר״פ
וכגייהו נפלא ה׳ ז עזיא מאתרא בלעם ובלק מסטרא דעמלק הוו טול ע״ס מן בלעם
ל״ק מן בלק אשתאר בכל כי סס כלל ה׳ שפת כל הארץ ואלין אנון דאשתארו מאין דאתמר
בהון יומתם לא כל היקום ומאלין דאשתארו מנהון כגלותא רביעאה אנון רישין בקיומא ראסיה י״ח
סני ואנון קיימין על ישראל כלי חמס · ועליהו אתמר כי מלאה הארץ חמס מפניהם סס ז׳
אלין אנון עמלקים · נפילים עליהו אתמר יורדו כני האלהים את בנות האדם כי עובות סס ז׳
חמס ואלין אנון מיכא תכיינא מאלין נפילים מלעילא · דכד בעא קב״ה למעבד אדם
דאתר נעשה אדם בצלמנו וגו׳ בעא למעבד ליה ריגא על עלאין למהוי איהו פקיד על
כלהו ולתהוי אנון פקידין על ידוי כגוונא דיוסף דאתמר ביה ויפקד פקידים על הארץ סס מ״ח
אנון *כעו לקטרגא ליה ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וגו׳ דעתיד למחטי קמך אמר לון לעולם כ״ח
קודשא בריך הוא לי אתון חויתון לתתא כותים יתיר הויתון אנון מניה מיד ורדו בני תהלים ס׳
אלהים את בנות האדם וגו׳ חשבו כהון וקודשא בריך הוא אפיל לון לתתא כשלשלאן ואנון

א ז 1 7 עזא

(ה) (ברוך כבוד ידוד ממקומו כמילואוקיון כוס : כי״ת רי״ס ו״ו כ״ף כ״ף כי״ת ו״ו דל״ת יו״ד ה״ת ו״ו ה״ת מ״ס מ״ס קי״ף ו״ו מ״ס ו״ד
אלו ומ״ג אתיון סס בני׳ מתם שמע יס׳ ה״ת סל׳ אחד בסכמ״לו עם י״כ תיכות וזסו ראמז סל מקום אחד סרומז על אחד סל סמע · ונס
ועד סכם ף בסכמ״לו סות ג״כ א׳ בחילופי אתיון כדאי׳ כזוכר תרומה · וז״ם דסיים כאברהם בהבראם וכו׳ כי גם אברהם בתיגואו כיום
אל״ף כי״ת רי״ס ס״ת מ״ס בני׳ שמע יס׳ ה״ת ס״ת מתם · ועוד מתקומו בנ״ו רל״כ סבות היה ד הנמור מכל קומה סלימה כי כרמזת וסס
ע״כ ס״ג מ״ם כ״ן הנועדים כל מילואי סס הוים ויסראל אחוזים ככל תקומות קדושים בללו סל ד׳ מולמות הכנויים מד׳ אותיות הסס
שמתתף מסס עסת״כ לאחי״ע ולוס כ״ל כאי אל מקום א׳ אלו ישראל · א״ס) : (כ) (ויקהל ר״ו א׳ וכר״מ תצא רע״ח א׳ נודד ממקומו
דאיהו עלמא דאתי) : (ג) (גי׳ אכל אנון דמתגיירין מס׳ מינין דאינון עמלקים גבורים רפאים נפילים ענקים) קאי על העטרת סוד ה״ת
אחרונים שכשם שמות ס׳ ע״כ : (ד) (כ״ח ב׳ ובכתם רי״ו א׳ וע״פ מגיד רמז לדבר ויורס קרן מסיתו כד״ת כי קרן עור כביו) : (ה) תקונים

מיף תקון ס״ם ורים תקון ע׳ : (ו) תקון כ׳ ופ״ה) :

עוה ובוזל דמניהו כמתהון דערב רב ארמון כפילים דאפילו גרמייהו לזעות בתר כשיאל
דאמון טבלן • וכנין דא אפיל לון קב"ה מעלמא דאתי דלא יהא לון חולקא תמן ויהיב לון
אגרייהו בהאי עלמא כד"א ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו' • גבורים ימוכא תליתאה דברים ז'
עלייהו אתמר המה הגבורים וגו' אנשי השם ואמון מסטרא דאלין דאתמר בהון והבה נבנה דאשית י"א
לנו עיר ונעשה לנו שם וכנין כתי כנסיות ומדרשות ושויין בהון ספר תורה ועטרה על רישו
ולא לשמא דיי' אלא למעבד לון שם הה"ד ונעשה לנו שם ומסטרא אחרא מתגברין על ישראל
דאמון כעפרא דארעא ונזלין לון ואתברת געבריתא ועלייהו אתמר ויהמיס גברו מאד מאד שם ז'
על הארץ • רפאים מוכא רביעאה • אם יחזון לישראל בדוחקא מתרפין מגייהו ואית לון רשו
לשזבא לון ולא כעאן ומתרפין מאוריתא ומאלין דמשתדלין בה למעבד טב עם עובדי עבוד' זרה
עלייהו אתמר ורפאים כל יקומו בזמנא דייתי פקידה לישראל אתמר בהון ותאבד כל זכר למו : ישעיה כ"ו
ענקים מוכא חמישאה דאמון מזלזלין לאלין דאתמר בהון ועבנקים לגרגרותיך ועלייהו אתמר תהלים ח'
ורפאים יחשבו אף הם כענקים שקילין דא לדא אלין אמון דאהדרו עלמא לתהו ובהו ורזא דברים ב'
דמלה חרב כי מקדשא והארץ היתה תהו ובהו דאיהי עקרא ושוכא דעלמא מיד דייתי אור
דאיהו קב"ה ימחון מן עלמא ויתאבדון • אבל פורקנא לאו איהי תליא אלא בעמלא עד
דיתמחי דרכיה אומתא והא אוקמוה • ד"א אלה תולדות השמים וגו' אלין אמון דאתמר בהון שמות ל"ב
אלה אלהיך ישראל ביומא דיתמחון אלין כאלו אהוא יומא עבור קב"ה שמיא וארעא הה"ד כיום ישעיה ס"ו
עשות יי' אלהים ארץ ושמים • בהאי זמנא יהא קב"ה עם שכינתיה ויתחדש עלמא הה"ד כי בראשית ב' ד'
כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו' דא איהו כיום עשות ה' אלהים ארץ ושמים • בהאי
זמנא ויאמר יי' אלהים מן השמים כל עץ נחמד ונו' אבל בקדמיתא עד דיתמחון אלין לא נחית
מטרא דאוריתא וישראל דמיין לעשבין ואלנין לא יצמחון ורזא דמלה וכל שיח השדה טרם
יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו' • כנין דאדם אין דאמון ישראל בכי מקדשא לעבוד את האדמה בראשית ב'
בקרבנין • ד"א וכל שיח השדה דא מצ"ת דאשון טרם יהיה בארעא • וכל עשב השדה טרם
יצמח דא מעשיה שני • ולמה כנין דלית תמן משה למפלח לשכינתא דעליה אתמר ואדם אין
לעבוד את האדמה • ורזא דמלה לא יסור שבט מיהודה דא משיח בן דוד • ומחוקק תהלים מ"ט
מבין רגליו דא משיח בן יוסף • עד כי יבא שילה דא משה חזקיה דעליה אתמר ועמים אתון ולוי קה"ת • ד"א וכל שיח השדה אלין מיקיריא דאמון מסטרא דלדיק ח"
עלמין • ש"ח ש' חי ש תלת עכפין דאלנא ואמון נ' אבהן ומן ח' עלמין • לשון אחר
וכל עשב השדה ע"כ ש"ן תלת עלין דאמון ש יאלהו"כחי ואמון ע"כ עכפין דתליין
בהון כחוסכן ע"כ כלהו לא אתאחדין באתרא דאיהי שכינתא עד דייתי ההוא
דאקרי אד"ם דאיהו אור ה"א ו"ו ה"א ודא איהו ואד"ם אין לעבוד את האדמה וכנין דא
אבלים פ"ה אתמר כיה וכל עשב השדה טרם יצמח עד דיצמח מלרע ומכיה אמתא מארץ תצמח דאתמר
דניאל ח' כיה אתשלך אמת ארצה ותלמידי חכמים דאמון דשאין לא נמחין בגלותא עד דאמת מלאכי כ'
מארץ תצמח ודא משה דאתמר כיה אתורת אמת היתה בפיהו דלא יהא מאן דדרים
לשכינתא כותיה • וכנין דא ואדם אין לעבוד ומיד דאיהו ייתי מיד וא"ד יעלה מן
הארץ

(א) (פי' הערב רב נקראו כפילים וכנ"ל אפיל לון קב"ה מעלמא דאתי • פי' לאותם שבאים מהם שנקראו כפילים • מ"ם) : (ב) (מעלקים מין מ' כפילים) מין ג' גבורים מין ג' וכו' הי' עכ"נ ר"ש ל' • הרש"ב) : (ג) (בלע"ד שהוא שבוש (ובמק"א פירשו) וכ"מ לא יש זה) : (ד) כמ"ש כי יד על כס יה וגו' : (ה) מנחת יהודה דף קי"ט וק"ך : (ו) (חסר לגון) :

הארץ ה"ד מן אדנ' סליק ליה ו' ואתעביד בה אדון כל הארץ • מיד והשקה את כל פני
האדמה מניה אתשקיין ישראל לתתא כע' אנפין דאוריתא • ד"א ואד יעלה מן הארץ תרגומו
ובנכא יסתלק מן ארעא ההוא דאתמר בה כי ענן יי' על המשכן וגו' וביה מתשקין תלמודי: סנהדרין מ'
חכמים בארעא בההוא זמנא :

ויצו יי' אלהים את האדם אלין ישראל • בההוא זמנא קב"ה מייר לון בציורין דעלמא
דין ועלמא דאתי • ויאמר בההוא זמנא קב"ה עייל לון בשמיה בציורא דב' יודין
ו' ו' כיסייהו דאמון סלקין לתשבן ליהוה ויהון מצויירין באנפוי באנפין דילהון בתרין יודין
בחוטמא דילהון באת ו' • וכנין דא אמר קרא כי מראש צורים אראנו • אלין אמון ציורין בתדבר כ"ג
דשמא קדישא ויהון מצויירין באנפייהו בתרין לוחין יקירין דאמון ו' ו' דאיהו ו' חרות עלייהו •
ועוד מייר לון לכל דור ודור בכתב זוגיה עלאה דא יה ואמון ו' יחודא דתרוייהו ומייר לון באמון
דציורא דלעילא דאיהו ישראל עמודא דאמצעיתא כליל שכינתא עלאה ותתאה דאמון ק"ש
ערבית וק"ש שחרית ועלייהו אתמר עצם מעצמי ובשר מבשרי • ומיד בההוא זמנא נטע לון
לישראל בגנתא דעדן קדישא הה"ד ויטע יי' *אלהים אד"ם ואמ"ש ג"ן דא שכינתא תתאה • כ"ת מ'
עדן דא אמא עלאה • את האדם דא עמודא דאמצעיתא איהי תתא נטע דיליה בתא זוגיה
לא תזוז מניה לעולם ותהא עדוגא דיליה וישראל קב"ה נטע לון בההוא זמנא נטעא קדישא
בעלמא כד"א ונצר מטעי מעשה ידי להתפאר : ישעיה ס'

ויצמח יהוה אלהים • אבא ואמא • כל עץ נחמד דא מדלק • וטוב למאכל דא
עמודא דאמצעיתא דביה הוא זמין (כ"א זמינא) מזון לכלא דכלא ביה ולא
אתפרנס מדיק אלא מניה ושכינתא מניה ולא מריבין לתתאין (דילהון) אלא כלהו מזונין לתתא
על ידיה דכנלותא לא הוה לשכינתא ולא"ן עלמין מזונא אלא בא"ן יברכאן דלעותא • אבל
בההוא זמנא איהו יהא מזונא לכולא • ועץ החיים דהוא אילנא דחיי יהא נטיע בגו גנתא
דאתמר ביה יולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם ושכינתא לא שלטא עלה אילנא דסטרא דרע אחרא ג'
אחרא דאמון ערב רב דאמון *עץ הדעת טוב ורע ולא תאכל בה עוד טומא הה"ד יי' בדד יסיף תצא
ינחנו ואין עמו אל נכר וכנין דא לא מקבלין גרים לימות המשיח ותהא שכינתא כנפנא דלא דברים ל"ב
מקבלא נטעא ממינא אחרא וישראל יהון כל עץ נחמד למראה ויתחזר עלייהו שופרא דאתמר
ביה יהאזיך משמיס ארץ תפארת ישראל • ועץ הדעת טוב ורע אדחיין מנייהו ולא מתדבקין איכה ב'
ולא מתערבין בהון דהא אתמר בישראל • ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו דאמון
ערב רב וגלי לון קודש' כריך הוא דביום אכלך ממנו גרמו דאבדו כ' אבדין דאמון ביה דאשון ובית
שני דא איהו כי פיוס אכלך ממנו מות תמות כ' פעמים ואמון גרימו דפריק ובית
בבית ראשון דאיהי שכינתא עלאה ובבית שני דאיהי שכינתא תתאה דא איהו כ"זנהר ישעיה י"ח
יחרב ויבש ונהר דא (כ"ה ו') יחרב כה' תתאה כנין דאסתלק מניה כביבו דו' לאין סוף
ומיד דיפקון ישראל מן גלותא עמא קדישא לאחר מיד נהר דהוה חרב ויבש אתמר ביה ונהר
יולא מעדן דא ו' להשקות את הגן • ונהר דא עמודא דאמצעיתא יולא מעדן דא אמא
עלאה להשקות את הגן דא שכינתא תתאה דבההוא זמנא אתמר במשה וכישראל אז שם כ"מ
תתענג על יי' כענג דאיהי ע' עדן ל' נהר ג' גן ואתקיים קרא אז ישיר משה וגו' שמות ט"ו
שר

(א) (גליון מכאן נראה שגם הפריק כיזון מי"ח בראשון דגלותא בזמן הגלות יכן איתא בתי' ועיין בס' תנא רע"ח ח') (ב) (ויקבל ר"ו כ' מיין ולאו לאיתרא דאיתא עילאה איתהריאת עדן דבמידרת הארזכו ר"ן כ' מאן הוא עדן דא חכמה עילאה חלא ס"ק ביבה היא היוצאת מעדן סגולת חכמה) (וסרס"ב בתב דבא' עדן לגבי ז"מ)

אד לא כאמר אלא יעיר ואתהפך לערב הב °ענ"ב ולאומין דעלמא עבד כנוונא דפרעה
ומ"דאי דפרח בהון אפין אכעבועות אכל לישראל יהא עב"ג והא איהו ונהר יוצא מעדן להשקות
את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים דאיהון תש"ד דרועא ימינא ובהוא זמנא הרועה
להחכים ודריש ומתנה מ"לכאל אתשקיין מניה ועמיה מטה יהודה ותרין שבטין • גבורה דרועא
שמאלא • ובהוא ומנא הרועה להעשיר יפין ומתנה נבר"אל אתשקיין מניה ועמיה מטה דן
ותרין שבטין • נצ"ח שוקא ימינא ומנה אתשקיין מעריב דטר"אל ועמיה מטה דאובן ותרין
בראשית נ"ב שבטין עמיה • הו"ד שוקא שמאלא דעלה אתמר ליעקב °והוא עולה על ידכו ומניה אתשקיין
מזריח דרפא"אל דאיהו ממנא על אסותא דגלותא ועמיה מטה אפרים וב' שבטין • ד"א ומשם
יפרד והיה לארבעה ראשים אלין איהו ארבעה דנכנסו לפרדס חד עאל כפ"שון דאיהו יפי
ויקרא י"ח שונה הלכות • תנינא עאל בג"חזן ותמן הוא קבור ההיא דאתמר ביה °כל הולך על גחון
מיי' ג' נבר"אל נב"ר אל עליה אתמר °לנבר אשר דרכו נסתרה ויסך אלוה בעדו ולא ידע נבר ית
קבורתיה עד יומא דין דאתגליא תמן ודא איהו רמז ולחכימא ברמזא • תליתאה עאל
בחדק"ל חד קל ודא ליסבא מדידא קלא לדרשא • רביעאה עאל בפר"ת דאיהו מוחא דביה
פקודי רב"ר פריה ורביה • כן זמא וכן עזאי דעאלו בקלפין דאורייתא הוו לקלן בהון • רבי עקיבא *דעאל
במוחא אתמר ביה דעאל °בשלם ונפק בשלם • (א"ר יהודה אבא יומא חד הוינא בבי מדרשא
ושאלו תכריין מאי איהו דא"ר עקיבא לתלמידוי יבשתנינו לחכמי שם עיהור אל תאמרו מיס
תפלים ק"ח מיס שמא תסתכלון גרמייכו דכתיב °דובר שקרים לא יכון לנגד עיני • אדהכי הא אבא דסבינ
קא נחית אמר לון רבנן במאי קא תסתכלון • אמרו ליה ודאי בהא דא"ר עקיבא לתלמידוי
כשתנינו לחכמי שם וכו' אמר לון ודאי דא עלאה אית הכא ותא אוקמוה במהיבתא עלאה
וכנין דלא תטעון נחיתא לבו וכנין דאתגליא הזא דא ביניכו דאיהו רזא עלאה גומירא מבני
דרא כודאי לחכמי שם עיהור אמון דמנהון מיין דיין כפקין ואמון רמיזין באת א ריש ומופא
ו' דאיהו נגוי ביניהו איהו עץ החיים מאן דאכיל מניה ואי לעבלס • ואלין ב' אדין אמון
רמיזין בויילר ואמון תרין יצירות יצירות דעלאין ויצירה דתתאין ואיהו חכמה כראש וחכמ' בסוף
תבונות חכמה ודאי אמון תבונות מחכמה עלאה דתחות כתר עלאה ואמון לקבל ב' עיינין
סמות י"ח א' דבהון *תרין דמעינין נחתו בימא רבא ואמאי נחתו כנין דאוריתא מתרין לוחין אלין הוא משה
נחית לישראל ולא זכו בהון ואתכרו ונפלו ודא נרים אבודא דבית ראשון ומאי נפלו
°בנין דפרח ו' מנייהו דאיהו ו' דויילר ויהיב לון אחרנין מסטרא דעץ הדעת טוב ורע דמתמן
אתיהיבת אוריתא באסור ואתר מימינא חיי ומשמאלא מותא וכנין דא"ר עקיבא לתלמידוי
כשתנינו לחכמי שם עיהור אל תאמרו מיס מיס לא תהוו שקולין אחכמי שם עיהור לחכמין
אחרנין (כ"ל דאמון ב' יודין דויילר חכמה עלאה ותבונה תתאה) דאינון חיי ומותא דמתמן
קהלת י' °לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו • ולא עוד אלא אתון תסתכלון גרמייכו בנין דאלין דעץ
הדעת טוב ורע אמון בפרודא ואחכמי שם עיהור אמון ביחודא כלא פרודא כלל • שולי
תמרון דהא אסתלק עץ החיים מנייהו ונפלו ואית פרודא ביניהו • דוכר שקרים לא
יכון לנגד עיני דהא ליה תמן פרודא לעילא דאלין דאתכרו מאמון הוו • אתו לעשקא
ליה

(א) שפחים רעש סגיא סקליפה אתפסף לא עבנ לנבע • תקונים בסקדמה סוף דף י"ח וזהר פקודי ר"ב ע"ב : (ב) (מכאן מפטיר דביריך
סמ"ל אחז סמלאך ליעקב וכוח כנד סו"ד : (ג) ר"ל פסק הלכה ולא דאי בס' הפרדס. מ"ס) : (ד) מנחת יהודה דף ע"ט ע"ב • זהר תרומה
קת"מ מבואר שעבין הקטרים היא כסוי הקליפה סביב נגיל הקדושה: (ה) תקונים תקון ס"ו דף ק"מ א' וב"מ תקון ס"ג : (ו) כל הסבריות
הודפס בס"מ סוף דף ק"מ מ') (ובקודי רב"ד ותקונים ק"מ מ' הרס"ב) : (ז) מ"דם בשער ערכי הניכויים בערך שם וסוף תקון כ"ד :
(ח) (וזהו לוחות הפר' ו' . מ"ס) : (ט) מנחת יהודה דף מ"ס גירסא אחרת ועיין סס דף כ"ג וקב"ו וזהר סוף כי תצא :

ליה פרח ואסתלק מנייהו) • ד"א ונהר יוצא מעדן בודאי לעילא בעין חיים תמן איתי קלפין
נוכראין הקה"ד °אלא יגורך רע הבל בעין דלתתא איתי קלפין נוכראין ודאי ואיהו נטוע בגנתא תהלים ס
דעדן דזעיר אפין דאיהו חוך מטורין • °דנ"ע דלעילא דקב"ה ליתי תמן ערטומא למיהוי
תמן נפתל ועקש • וכנין דא ונהר יוצא ונו' ויכילנא למימר במטטרו"ן יוצא מעדן מעדנין דיליה
להשקות את הגן גן דיליה °פרדס דיליה דתמן עאלו כן עזאי וכן זומא ואלישע • וקלפין דיליה תיקון כ"ד
מסטרא דא נו"ב ומסטרא דא ר"ע ודא אקור והתר כשר ופסול טומאה וטהרה • קש חד
סבא ואמר רבי רבי הכי הוא ודאי • הכל עץ חיים לא אתקרי איהו אלא הכי הוא רזא דמלא
°ווזר חד יסיף דטוב וחד יסיף דרע דא איהו עץ הדעת טוב ורע • עץ דא אדם זעירא
מסטרא דחיים מניה ומסטרא דמותא מניה תמן כ' יסורות דיליה דאמון אקור והתר ועליה
אתמר וויל' מ' אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים דא שכינתא עלאה •
ערן תיובתא ועלה אתמר ועץ החיים בתוך הגן דא עמודא דאמצעיתא הג"ן שכינתא תתאה
יתלת קטירין אמון נשמתא רוחא נפשא לנביא וכהון ויהי האדם לנפש חיה דאיהו מסיו ממש
אתקרי נשכינתא דאיהו נשמת חיים מיד דאמר מלין אלין אליק לעילא • א"ר שמעון חברייא
בודאי מלאכא הוה ובודאי סמיך איתי לגא מכל אתר • פתח קרא אבתריה :

ויקח יי' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן ונו' ויקח **מ"אן** נטול ליה אלא נטול ליה
מארבע יסודין דאתמר בהון ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אפרי'
ליה מנהון ושוי ליה בגנתא דעדן כנוונא דא ועבד קב"ה לבר נש דאתכרי מד' יסודין בזמנא
דאתב בתיובתא ומתעבד באוריתא קב"ה נטיל ליה מתמן ועלייהו אתמר ומשם יפרד אפרים
נפשיה מתאוה דילהון ושוי ליה בגנתא דיליה דאיהו שכינתא • לעבדה בפקודין דעשה ולשמרה
בפקודין דלא תעשה • מי זכה לנטר' לה איהו יהא רשא על ד' יסודין ואתעביד נהר דאתשקיין
על ידיה ונא על ידא אחרא ואסתמהדעין ביה דאיהו רבון ושלוט עלייהו ואי עבר על אוריתא
אתשקיין מנהרא דאילנא דרע דאיהו יצר הרע וכל אבדין דאמון מד' יסודין אתמר בהון
°ויצרו את חייסס ונו' וימרו במרורו דמרה ולנבי אבדין קדישין דנופא דאמון מסטרא סמות ט'
דטוב עלייהו אתמר °ויבוהו מרתה ולא יכלו לשתות מיס ממרה ונו' כנוונא דא אמרו מאדי סמות ט"ו
מתנייתין וימרו את חייסס כעבודה קשה בקושיא • בחומר בקל ובומר • ובלבניס בלבון
הלבתא • ובכל עבודה בשדה דא ברייתא • את כל עבודתם ונו' דא מבנה • אם תייבין
בתיובתא אתמר בהון °ויורהו יי' עץ ודא עץ חיים ובה ויתקו המיס ודא משה משיח דאתמר סס
ביה °ומטה אהלאיס בידו דמט"ה דא מטטרון מסטריה חיים ומסטריה מיתה כד אתהפך למטה סס י"ו
איהו עזר מסטרא דטוב • כד אתהפך לחויא איהו כנגדו מיד ויכס משה מפניו וקב"ה מסר
ליה בידא דמשה ואיהו אוריתא דכב"פ דביה אסור והתר מיד *דמשה ביה כטיונרא נטל ליה לעיל ו' ע"ב
קב"ה ביריה ואתמר ביה °ויורד אליו בשבט למחאה ליה ביה ושב"ט איהו יצר הרע חייא • שמות ל' כ'
וכלא איהו בגלותא מחמת דיליה • ועוד ומשם יפרד • זכאה איהו בר נש דאשתדל באוריתא
דבזמנא דנטיל ליה קב"ה מהאי נופא מד' יסודין אתפרש מתמן ואזיל למהוי ירושא כד'
חיוון

(א) לפי שיש שני נ"ע עליון ותחתון ושני מטטרון הסו ונדול (יפי' ערטומא ערכוניא דקליפין • הרס"ב) : (ב) תקון י"ח דף ל"ו ע"ב
וזוהר תצא רס"ג מ' סמרכבת מטטרון. שיש כן הדעת טוב ורע : (ג) שהדם יש לא בשמה מסלסה קטרים נפש רוח ונשמה מכחת יהודה דף
כ"ג ע"ב וזוהר תרומה קצ"ב ע"ח : (ד) פ"ח תצא ותקונים תקון כ"ה דף ע"ד ותקון ס' : (ה) לחיות רחם נד' חיות הבסה :

חיוון ואתמר בהון על כפיס ישאוך וגו׳ :

ויצו יי׳ אלהים וגו׳ הא אוקמוה ליה מלאך עז׳ דמתמן אלהים אחרים ואיהי בכבד דמנה תכבד העבודה דאיהי עז׳ ליה והכבד כועס והא אוקמוה כל הכועס כאלו עובד עז׳ דא איהו ויהו על האדם דא שפיכות דמיס כד״א כאדם דמו ישפך ודא מרה מרבא דאשית ט׳ דמלאך המות כד״א ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות • לאמר דא גילוי עריות ודא מצלי ה׳ נחול עליה אתמר אכלה ומחתה פיה וגו׳ דטחול ליה פומא וערקין ואתשקיה מעכירו מצלי ל׳ דדמא אוכמא דכבד ולא אשכחנא ליה פומא ודא איהו אכלה ומחתה פיה וגו׳ כל שופכי דמיס ממרה אמון דערקין דדמא דלבא מיד דחזאן מרה כלהון כרחין קדמה ועריין כלהו אתכסיין בחשוכא כדס אוכמא דטחול מאן דעבר על שפיכת דמא ועז״ע וג״ע גליא נשמתיה בכבד מרה נחול ודיוין ליה בגיהנם ותלת ממנן עלייהו משחית אף וחימה ע״ו עריין אמון כחשכון י״ה ויקרא י״ח ושית אחרנין כחשכון ו׳ קדס דגלו ישראל בגלותא ושכינתא עמהון מני קב״ה לישראל ערות ישעיה נ׳ אמך לא תגלה ודא גלותא איהו גלוי ערותה דשכינתא הא״ד וכפשעיכם שולחה אמכם ועל ג״ע גלו ישראל ושכינתא בגלותא ודא איהי ערוה דשכינתא ואלו ערוה איהי ליליה אמא ויקרא י״ח דערב רב ועורב רב אמון עריות דילה וערוות דישראל דעיילא דאמר ערות אביך לא תגלה אחרי מות על תגלה ואמון אפרישין בין ה׳ ה׳ דלא אתקריב ו׳ כ׳ מייהו הא״ד ערות אשה ובתה לא תגלה סי׳ נג״ע ר״ע ואמון שכינתא עילאה ותתאה דבזמנא דערב רב דאמון *נפלים גבורים עמלקים רפאים ישעיה י״ט ענקים בין ה׳ ה׳ לית רשו לקב״ה לקרבא ביניהו ורזא דמלה יוהר יחרב ויבש יחרב כה׳ עלאה ויבש כה׳ תתאה כנין דלא יתפרנסון ערב רב מן ו׳ דאיהו עץ החיים ובנין דא לית קריבו לו׳ בין ה׳ ה׳ בזמנא דערב רב ביניהו ולית רשו לאת ו׳ לקרבא כה׳ תמיינא הא״ד ערות כלתך לא תגלה • ואמון אפרישו בין יו׳ לה׳ עילאה הא״ד ערות אשת אביך לא תגלה די׳ איהו אב ה׳ אם ו׳ בן ה׳ בת וכנין דא מני לנביא ה׳ עלאה • ערות אשת אביך לא תגלה • ערות אחותך בת אביך דא ה׳ תתאה • אם בת בנה ואת בת בתה אמון ה״א ה״א דאמון תולדין דה׳ ערות אחי אביך דא יוד דאיהו תולדה דאת י׳ ואיהו אח לו״או סוף סוף בזמנא דערב רב מעורבין בישראל לית קריבו ויחודא באתוון אם ״דוד ומיד דיתמחון מעלמא זכריה י״ד לאתמר באתוון דקב״ה כיוס ההוא יהיה ״דוד אחד ושמו אחד • וכנין דא אדם דאמון ישראל איתי מצלי ג׳ לון יחודא באוריתא דאתמר בה עץ חיים היא למחזיקים בה ואיהי מטרוניתא מלכו״ת דמסטרא אתקריאו ישראל בני מלכים • וכנין דא אמר קודשא בריך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו דא משנה אתתא דההוא נער ואיהו (כ״א ואיהי) שפחה דשכינתא ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא מסטרא דהתיר טהור כשר ואי לאו איהי כנגדו מסטרא דטומא פסול אסור טהור היתר כשר איהו יפר הטוב • פסול טומא אסור איהו יפר הרע ואתתא דלית לה דס טוהר ודס כדה מסטרא דמשנה איהי שויא ליה ולאו איהי בת זוגיה יחודא דיליה דלית יחודא עד דערב רב יתמחון מעלמא וכנין דא *אתקבר משה לבר מארעא קדישא וקבורתא דיליה משנה איהי ולא ידע נבר ית קבורתיה עד יומא הדין קבורתא דיליה משנה דשלטא על מטרוניתא דאיהי קבלה למשה ומלכא ומטרוניתא

מתפר שא

(ז) דס הקליפות חיצונות פאמל וכוחותיו • פנחס רל״ז ע״ב ורל״ד : (כ) (פ״ל כין יו״ד לב״ה) :

מתפרשא מבעלה כנין דא ״תחת שלש רגזה ארץ וכו׳ תחת עבד כי ימלוך דא איהו עבדא מצלי ל׳ ידיעא ושפחה דא משנה וכל כי יסבב לחם דא ערב רב עם נכל ולא חכם • עוד פתח ואמר :

ויצר ה׳ אלהים מן האדמה כל חית השדה וכל עוף השמים ווי לעלמא דאמון אטימין לבא וסתימין עיינין דלא מסתכלין כרזי דאוריתא ולא ידעין דודאי חית השדה ועוף השמים אמון עמי הארץ ואפילו באלין דאמון נפש חיה לא אשתכח עזר כהון לשכינתא בגלותא ולא למשה דאיהו עמה • דבכל זמנא דגלת שכינתא לא זז מנה • א״ר אלעזר ואא מאן יהב עובדא דאדם בישראל ובמשה אמר ליה כרי ואנת אמרת הכי וכי לא אוליפת מגיר מראשית אחרית אמר ליה הכי הוא ודאי • וכנין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו וכנויה אתמר בגלותא בתראה ולאדם לא מצא עזר אלא כלהו כנגדו וכן עמודא דאמצעיתא אתמר ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא הא״ד ״ויפן כה וכה וירא כי אין איש ומשה שמות כ׳ איהו בדיוקניה ממש דאתמר ביה לא מצא עזר כנגדו בההוא זמנא ויפל יי׳ אלהים תרדמה על האדם • יי׳ אלהים אבא ואתא • תרדמה דא גלותא דאתמר ביה ״ותרדמה נפלה על ראשית ט״ז אברם ארמי ליה על משה ויישן ליה שנה אלא גלותא ויקא אחא מצלעותיו מצלעותיו דמאן אלא מאלין ״עולמין דמטרוניתא נטלו אבא ואמא חד מייהו ואיהו סטרא חוורא • יפה כלבנה • ויסגור בשר תחתנה דא בשר דאתמר ביה בשנס הוא בשר בשר דמשה סומק ועלה אתמר פני משה כפני חמה וכנין דא ״יפה כלבנה ברה כחמה • ר״א ויסגר בשר בעלאן נלאנגא בה שיר ו׳ עליה הא״ד ויסגר ה׳ בעדו • ר״א ויסגר בד״א *לעומת המסגרת מסגרת מתקיימת דבה ל״ח ע״א מטרוניתא ״יהיה סגור ששת ימי המעשה : סמות כ״ה

ויבן יי׳ אלהים את הצלע הבא *אתרמיז רזא דיבוס דאמרו ביה כיון שלא בנה שוב לא יחזקאל מ״ו יבנה הא״ד ״אשר לא יבנה את בית אחיו אבל לנבי קודש׳ בדיך הוא אתמר ביה ויבן יי׳ תנא ר״פ ע״ב דברים כ״ה אלהים אבא ואמא בני לה לנביה הא״ד בונה ירושלם ה׳ ו׳ דאיהו בן ״ה אבא ואמא עליהו אתמר ויבן יי׳ אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם דא עמודא דאמצעיתא ויביאה אל האדם איתי ליה לנבי צלע דנטיל מן ה׳ עולמא דילה ועלה אתמר ״ואני אהיה לה נאם ה׳ חומת זכריה ב׳ אש סביב • וכנין דא כתורה דא אתבני כי מקדשא על ידא דקודשא ב״ה יהא קיימא *לדרי דרין ומ״ד דפ״ו ועליה אתמר ״גדול יהיה כבוד הבית האחרון מן הראשון דקדמאה אתבני על ידא דכר חגי ב׳ כש יהאי על ידא דקב״ה וכנין דא ״אם ה׳ לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו וכן אתמר במשה תהלים קכ״ז ויבן ה׳ אלהים את הצלע כד״א ״ולצלע המשכן השמית צלע ודאי מסטרא דחסד חוור מתמן שמות כ״ד אתקריא׳ סיהרא ויסגר בשר תחתנה *בשר דאיהו סומק מסטרא דגבורה ואתכליל בתרוייהו תקון כ״א וכ׳ בההוא זמנא ״שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני • זאת הפעם עצם מעצמי ובשר סיר ה׳ מבשרי דא שכינתא נערה המאורסה לנבי עמודא דאמצעיתא אתמר בה זאת הפעם ונו׳ אבא ודענא דאיהי עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת ודאי יקרא אשה מסטרא עלאה דאיהי אמ״א כי מאיש לקחה זאת מסטרא דאב״א דאיהו י׳ וכן משה כדיוקנא דיליה לתתא בההוא זמנא יזכו ישראל כל חד וחד לבת זוגיה ודא איהו דכתיב ״ונתתי יחזקאל ל״ו לכם לב בשר ורוח חדשה אתן בקרבכם וכתיב ״ובאו ביכם ובמותיכם וגו׳ ואלין יואל ג׳ אמון

(ז) מאלו הנערות של האלבה עטרה ואוקן הנערות הם היכלותיה אשר היא משתמשת בהן כל ברכה במ״ם כפ׳ ויקהל ופקודי ויהיה קודם פנלות פניה לבן מבד החסד ושייהו יפה כלבנה וחמ״ב כנגלות נעש״ם פניה אדומים מבד הדין ושייהו ברה כחמה : (כ) לבנין עליה שלא יקומה הקליפות (ופי׳ ברב הנערות של מלכות הרב הפירוקים לקחו או״ת כתרה הוא הטורת חוורא החסדים שלבורך בתרה • הרם״ב) :

(ג) (מהמשות הדרוש שבמקון בהת״ק דלעתיד יהיה המקום יבוש • ת״ס) :

אמון כשמתין מלכין דעתידין למהוי על ישראל כמה דאוקמוה מין כן דוד כה עד שיכלו כל
נשמות שבגוף ולא אתי אחרשות יבואו בהבוא זמנא מתעברין ערב רב מעלמא ואתמר בישראל
ובמשה כל אד־ כבה זוגייהו ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו דאתעבר עלוה
מעלמא דאלין אמון דגרמו גלותא ערב רב ודאי ועליהו אתמר :

והנחש היה ערום מכל חית השדה וגו׳ ערום לרע מכל חיות דאומין דעלמא ערום
ואמון בטי דכתב הקדמוני דפתי לחוה וערב רב ודאי אמון הוו זוהמא דאטיל
נחש בחוה ומהתיה זוהמא נפק קין ונקטיל להבל רוצח גאון דאתמר ביה בשנת הוא בשר דשנת
זה הבל • בשנ״ם ודאי איהו מש״ה ונקטיל ליה ואיהו הוה ברא בוכרא דאדם • ועכ״ל דא
סנהדרין מ׳ משה בנין לבסאה על ערייתא דאבוהי נטל בת יתרו דאתמר ביה יוכבי קני חותן משה והא
אוקמוה אמאי אתקרי קני שבפרד מקין כד״א וזכר הקני בפרד מקין ולבתר כעא לאהדרא
ערב רב בתיובתא לבסאה ערייתא דאבוהי דקב״ה מתבעה טובה מצרפה למעבד ואמר
ליה קב״ה מגזעה בישא אמון תסתמר מנייהו אלין אמון חיבא דאדם דאמר ליה ומעין הדעת
טוב ורע לא תאכל ממנו אלין אמון חובה דמשה וישראל • וכגוייהו גלו ישראל בגלותא.
ואתתרכו מתמן הה״ר ויגרש את האדם ואת ישראל ודאי ומשה בגוייהו אתתרך מאתריה
ולא זכה למיעל בארעא דישראל דכגוייהו עבר מאמר דקב״ה וחב בסלע דמתא כיה דלא
כתרגום כ׳ אמר ליה אלא יתרכתם אל הסלע ואמון גרמו • ועכ״ל דא מחשבה טובה הקב״ה מצרפה
למעבד דאיהו לא קביל לון ויהיב כהון אות בריתא אלא לבסאה ערייתא דאבוהי וקב״ה אמר
סס י״ד ליה ואעבד אותך לגוי גדול ועצום ממנו • וכגוייהו אמר יומי אשר הצא לי אמתנו מספרי
סיות נ״ד דבריה נ״ה דאמון מזרעא דעמלק דאתמר ביה תמחה את זכר עמלק ואמון גרמו להבדא תרין לוחין
דאוריתא ומיד :

ותפקחנה עיני שניהם וידעו ישראל כי ערומים הם בטוכא דמצרים דהוו כלא
יחזקאל י״ו אוריתא ואתמר בהו יואת ערום וצריה • ואיהי בנין דא אמר כ׳ זמנין
חיים א׳ יערום ועתה מבטן אמי וערום אשוב שמה • מה דהוה משה אתהפך לערב רב לשמה ולשמיה
אשוב שמה הכא רמיז דעתיד לאחזרא גיוייהו בגלותא בתראה ואזיל גיוייהו לשמ״ה ואיהו
אמר ה׳ נתן וה׳ לקח יהי שם ה׳ מבורך • ובזמנא דאתברו תרין לוחין דאוריתא ואוריתא
דנע״פ אתמר בהון ויתפרו עלה תאנה • אתכסו בכמה קלפין מערב רב בנין כי ערומים הם
דלא יתגלי עריתייהו יוכסויא דלהון בכמי טיות ורלוטין דתכלין עלייהו אתמר :

ויעש ה׳ אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם אבל לנבי טיות ויתפרו עלה תאנה
פרקי״ם ת״ה ויעשו להם חגורות דא איהו יחגור חרבך על ירך גבור ודא ק״ש דאתמר ביה
תהלים קת״ט יוממות אל בגדוכם וגו׳ דא קוא ויעשו להם חגורות :

וישמעו את קול ה׳ אלהים וכו׳ כד קריבו לטורא דסיני הה״ר יתשמע עם קול אלהים
דברים ד׳ מדבר מתוך האש וגו׳ וערב רב מיתו ואמון הוו דאמרו למשה יאל ודבר עמנו
דברים כ׳ אלהים פן נמות ואשכחו אוריתא ואלין אמון עמי הארץ דאתמר כהון יאחור שוכב עם כל
בהמה בנין דאמון מסטרא דהוא מיוא דאתמר ביה אחור אתה מכל הבהמה והא כמה
ערבוכין אמון בישין בעירין וחיוון • אבל אית ערבוכיא מסטרא דנחש • ואית ערבוכיא
מסטרא דאומין עבדא דלמו לחיוון ובעירין דאקלא • ואית ערבוכיא מסטרא דמזיקין דבמתא
דמייבא

(מ) סקליפה ושנור מן סחרן כמ״ם ואת רוח סטומאה אעביר מן הארץ וגו׳ • בראשית כ״ד ע״ח • (כ) לקמן ר״פ א׳ ובתיקונים י״ח ל״ב
ב׳ ובת יקון כ׳ ע״ז א׳ ועיין כפ׳ עקב רע״ג א׳ כר״א : (ג) תבא רפ״ח ע״א ולעיל כ״ג ע״ב :

דאחזיבא אמון מזיקין דרעלמא ממש • ואית ערבוביא דשדים ורוחין ולילין וכלא מעורבבין
בישראל ולא אית בכלהו לטויא כעמלק דאיהו חייוא בישא גאל אחר • איהו גלוי לכל עריין
דעלמא • רוצח איהו וכת זוגיה סס מות עז וכלא סמ״אל • ואית סמ״אל ואית סמ״אל ולאו
כלהו שויין • אבל הוא יסטרא דחייוא איהו לטויא על כלא :

ויקרא יי׳ אלהים אל האדם ויאמר לו איכה • הכא רמיז ליה דעתיד לתרבא בי מקדשא
ולמבכי בה • איכה הה״ד איכה ישבה בדד • א״ל כ״ה • ולזמנא דאתי עתיד
קב״ה לבערא כל זונין בישין מעלמא כדכתיב בלע המות לנצח כדין תב כלא
לאתריה כדכתיב ביום ההוא יהיה יי׳ אחד ושמו אחד :

בראשית

תנינן כל שלמה דאתמר בשיר השירים דבמלכא דשלמה דיליה דכמלך (ס״א בטוקבי
מלכא) סתם בטוקבא מלה (כ״א מלך) תתאה בעלאה ורזא דמלה דירתא תתאה
לעלאה תרוייהו כחד והיינו בית דכתיב *בחכמה יבנה בית כתיב יאפריון עשה לו המלך מאזיבו רפ״א מ׳
שלמה מעטי הלבנון • אפריון דא תקונא דעלמא תתאה ימעלמא עלאה דעד לא ברא קב״ה מ״ל כ״ד
עלמא הוה סתים שמיה ביה ולא (כ״א הוה ושמיה סתים בגויה חד ולא) קיימא מלה (והוא שיר ג׳
הוה בלחודוי) עד דסליק ברעותא (דמחשבה לקיימא כלא יבמטנון דסמיטרא) למברי עלמא
והוה דשיש וכבי ולא קיימא עד דאתעטף בעטופא חד דזיהרא (עלאה דמחשבה) וברא
עלמא (כ״א ומינא דעלמא קדמאה) (כ״א שמים) ואפיק (אלנין) אדזין עלאין רכרבין מההוא
נהורא (כ״א וזיוא רבא) זיהרא עלאה יא(כ״א חד דזכר ומינא עלאה)ושוי ירתיכוי על תרין
ועבדין אתוון דשמין אתגליפו בעשר אמירן ואתיסבו הה״ד מעטי הלבנון • וכתיב *אדזי ויקא קס״ב כ׳
לבנון אשר נטע • (דהא מאילין עבור ההוא אפריון) עשה לו המלך שלמה לו יאלנדמיה לו תהלים ק״ד
לתקוניה לו לאחזאה יקרא עלאה • לו לאודעא דאיהו חד ושמיה חד כמה דאת אמר (יהיה זכריה י״ד
יי׳ אחד ושמו אחד וכתיב) • יודעו כי אתה שמך יי׳ לבדך יבמטוי דקלפוי יבקסטורין דיועא תהלים כ״ג
נטיף ידלמיטרא דא לעילא נטיף לימינא יהבטא לשמאלא נחית לתתא וכן לאדכבא זויין מלכו
אתפרש לעילא ותתא ולאדכבא זויין למהוי חד בהדא עלאה נחית לתתא ועביד ליה ימא רבא
כמה דאת אמר יכל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא • דהא הוא כנים כלא ושאיב ליה קהלת א׳
בגויה כד״א יאני חבצלת השרון שושנת העמקים • ואין שרון אלא אחר ימא רבא דשאיב כל סיר כ׳
מימין דעלמא דאפיק ושביב ונהיר (ועאלין ביה בגוניי כך דא אפיק ודא שאיב נהיר) דא כדא
באורתין ודיעין (נחלייא כפן עלויה)וכדין עלייהו כתיב בחכמה יבנה בית וע״ד בית ברא׳
(כ״א וע״ד בית דעלמא מלך סתם)בית עלאה אתבני בחכמה וכן תתאה אוף הכי) • אבל
בית עלאה דברבא ושובא דעלמא מלך סתם בית תתאה • יהמלך ושמה בשתים)כד אתער תהלים ס״ג
גבורה)עלאה לאחדא ביה תחו׳ רישיה ולקרבא ליה בחדוה למהוי כלא חד והמלך ושמה בשתים
חדי נהורא דאפיק (כ״א כנהורא)(דנהרא) דנפיק בחד שבילא עמיר וגניז ועיילא ביה כ׳ תרין
דאנון חד ועל דא עלמא אשתכלל בקיומא שלים • והמלך ושמה בשתים עלמא (כ״א נהרא
עילאה) (תתאה חד יבעלמא) עלאה(כ״א סתימא הוא דשדר) עמיקא (חדו דנגיד ונפיק
כאן אחר חדי בשתים ביה חדי ביה שדר) חיים לכלא חיי מלכא אדון דא עקרא
דביתא

א ח 8 1

(א) (עלה ק״ד א׳ וס׳ אחרי מיתם ע״א ובקב״ט כ׳ פ׳ חיי סרם ומסטטים קי״ח א׳ ויקרא כ״ה א׳) : (ב) (עחלא בנני א״ל אחיר
ואל אחר בני מ״ר) : (ג) בחס סקדמוני : (ד) תרומה קכ״ו ע״ב יתרו ס״ד ע״א ויקרא י׳ ע״ב : (ה) (מ״ז כ׳ וס״ד א׳ ותרומה
קב״ז כ׳) : (ו) מבחת יסודה ונסטר דרך אמונה דף י׳ וזסי כסר ק״י ע״א : (ז) וזה רמז אפריון בני סמ״ו • מ״ם) : (ח) בהבנפ
בקיב א׳ סטליו כאמר כתיב לא ידעו עיט וסוא רמז אל דאסית אתגליות אחופף על כלם • וכן סמיטרא פי מבנסת אחופף ומכסה
אל כל ברחש אף כאן כן • ויש אפרסים סמיטרא מלשון סיאטא והיינו כתיב עקים אין כו דרשת פרכים ורמז סכתיב זה אימו
מוסג

דפיתא ביתא דא כני ביתא דעלמא וכני עלמא ודא הוא בראשית ברא אלהים כ׳ ראשית °
ראשית חכמה כל כנים כלא לגויה ואתעביד ימא רבא לאחבא כלא • ומא °דקאמר מיומוי
לויב ל״ח שאיב כל מימין דעלמא וכנים לון לגויה ומיין אזלין ואשתין ואשתאבן ביה ודא נפיק מגו
עלאה • וסימניה דרזא דא °מבטן מי יצא הקרח דמימוי גלדין ביה לאחבא אחרנין האי קרח
לקמן כ״ב ח׳ *ומא דקפא לא נגדין מימוי אלא בשעתא דתוקפא דדרוס מטי לגביה ומקריב ליה בהדיה •
כדין מיא דהוו נגדין בסטרא דנפון °משתרן ונגדין דהא מסטרא דפון גלדי מיא ומסטר׳
תהלים ק״ד דדרום °משתרן ונגדין לאשקאה כל אנון חיות ברא כד״א °ישקו כל חיתו שדי ונו׳ ואלין אקרון
הרי כתר עורין דפרודא דכלהו משתקיין כד סטרא דדרו׳ שארי לקרבא בהדיה וכדין מיא נגדין
וכחילא דא עלאה דנגיד כלא הוו ברבו בחדו כך מחשבה סליק ברעו (דחדוה) מטומירא דכל
טומירין מטו (ואתנגיד) מנוהי חד נהר (כתרא עמורא) וכד מתקרבין דא בדא בחד שביל דלא
ידיע לעילא ותתא והכא הוא ראשיתא דכלא • וב׳ מלך סתם מהאי ראשיתא אשתכלל ודמי
דא לדא (וכחילא דא) ברא אלהים את השמים (סתמא נקודה סתימא דנגדין מימוי ונפיק ברא
(כ״א כתר דנפקין ברא) (וב״א נהרא דנפיק בה״א עילאה) (וג״א נהורא דנגיד ואפיק ברא)
ואפיק קול מגויה ודא אקרי קול השופר ושיתו ברא אלהים את השמים ואיתו דאיתו קול השופר
(כ״א ואיתו השופר) • ושמים אלין בחוי המלך עלאה על ארעא וסימניך כן ישי חי על
הארמה דחיים תליין בכן ישי (ובוא״ו נגדין ליה) ובהו אלין בכלא יוארעא מיומיה אתוקת
הה״ר ואת האדם וא״ו דאתוסף לאלעאה במזוני על ארעא א״ת לעילא והוא חילא דכללא
שיר ג׳ דעשרין ותרין אתוון דאפיק א״ת א׳ ת׳ אלהים דא ויהיב לשמים כמה דאת אמר °בעטרה
שעטרה לו אמו ביום חתונתו ושיתו את השמי׳ לאכלל׳ דא ברא ולאכרא לון דא בדא לאתקיימא
כחדא באתון חוי מלכא מלך סתם לאחזאה מניה שמים • ואת האדם אחורא דדכר ונוקבא
דאתגליאו באתוון דשיתן וחוי מלכא דאתגנזו מן שמיא דשמים נגדין לון לקיימא ארעא וכל
אכלוסין דילה • ורזא דאלהים עלאה עבד שמים וארץ לקיומא ואפיק לון בחדא בחילא דלעיל׳
ראשיתא דכלא • כנוונא דא רזא עלאה נחית לתתא ואתי בתראה עביד שמים וארץ לתתא
ורזא דכלא כ׳ תרין עלמין ניהו ובארזו עלמין דא עלמא עלאה ודא עלמא תתאה • דא כנוונ׳
דלא • דא ברא שמים וארץ ודא ברא שמים וארץ ועל דא כ׳ תרין עלמין ניהו דא אפיק תרין
עלמין ודא אפיק תרין עלמין וכלא בחילא דראשית עלאה • נחית עלאה בתתאה ואתמלייא
בארח דחד דרגא דשרי עלה כנוונא דהוא שביל סתים וטמיר ונטו לעילא • כד דחד שביל
משלי ל׳ דקיק • ותד ארח הוא דלתתא ארח כד״א °ואורח צדיקים כאור נוגה • והוא דלעילא שביל
תהלים כ״ח דקיק דכתיב °נתיב לא ידעו עיט ורזא דכלא °הנתן כיס דרך וכמיס עזים נתיבה • וכתיב
ישעיה מ״ג
תהלים ע״ז °כיס בדרך ושביל במים רבים • עלמא עלאה כד אתמלייא ואתעבדא כנוונא דמתעבדא
מן דכורא אפיקת תרין בנין כחד דכר ונוקבא ואנון שמים וארץ כנוונא עלאה מימוי דשמיא
אתון ארעא ומימוי אשתדן בנוה אלא דעלאי דכר ותתאי נוקבא ותתאי מן דכורא אתזנו
ומיין תתאין קדמאן לעלאין כנוקבא דפתיחא לדכורא יודרא מיא לקבל מיא דדכורא למעבד
זרעא ונוקבא מן דכורא אחזנת הדא הוא דכתיב ואת האדם כתוספת וא״ו כמה
ישעיה מ׳ דאתמר • כתיב °שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה וגו׳ אתון אתחקקו
בעובדא

מושב פלא: (ט) כך היא נוסחת הרמב״ן ז״ל ע״ס י״ח מ׳ וסם הכנת המאמר: (י) עשה מרכבתו על כ״כ אותיות התורה: (י״א) (ט״ו מ׳ תושבחתיה דילה ותועלת הכלה ע״ס) (וסי׳ לו לתקונים כתב״ס גדול ה׳ ומהולל מאד לימתי בסגנון בעיר אלסיני • היא ב׳ וזו תיקונים כת״ס ויקרא ה׳ מ׳ ע״ס • הרב״ב): (יב) ע״י הנעת הגילוי שמכם אור הנעלם למטה בתוקף זריחתו וע״י הגילוי הסוד אלמעלה: (י״ג) היכלות ומדרגות עליונות ותחתונות ומושגים כמו שהבאתי בסמוך בעזרת ה׳: (י״ד) הסנים ועיון הבריאת עולם ובוא אלעזר ר״ל אזיל בר אוזנא ועיניו מטייבו: (ט״ו) לשון הטיה ובדבוק • (ט״ז) הוא שתה בעולם העליון עיין ויצא קס״ד ומקץ דף ר׳ ע״ב מה בקרא עולם עליון ותיזה בקרא עולם התחתון:

(ה) יש הבקרסי בו המוס: (ב) לך לך ס״ם סוף ע״ב תקון י״ח דף ל״ג מ׳: (ג) בקרסון • (ד) ויצא קס״ה ב׳ תקון ל׳ דף ס״ו ע״ח: (ה) ויתרוס הנים מקריסתן ומסכים ובולבין לתקוס הראוי לכם • (ו) (ל״ד ב׳ ובל״ב מ׳ וקס״ה ב׳ ויקרא י״ד ח׳) • (ו) הוא עולם הנפרדים ויצא קס״ח ע״ב • (ח) ושופך מים בנגד מים של הזכר כענין תקוס אל תקוס קורא וגו׳ ויצא קס״ג

בעובדא דכלא • בעובדא עלאה ובעובדא תתאה לבתר אתרשימו אתוון ואתחקקו בקרא •
ב׳ ראשית ברא • ה׳ אלהים את • ב׳ ראשית ברא ודאי כמה דאתמר • ב״ת ברא ודאי
בחילא עלאה • ב׳ נוקבא • ה׳ דכר • כמה דב׳ ברא ודאי בחילא דלעילא הכי ה׳ אפיק
אתוון • השמים כללא דעשרין ותרתין אתוון • ה׳ אפיק שמים למיהב ליה חיין ולאשרשא ליה •
(כ״א ולאשקאה) ואת האדם ו׳ אפיק האדם למיהב לה מזונא ולאתקבא לה ולמיהב לה פרוקא
דאתחזי לה • ואת האדם דנטיל וא״ו א״ת כללא דעשרין ותרין אתוון ומתון ארעא וארעא
כליל לון לגווה כד״א °כל הנחלים הולכים אל הים והיינו רזא ואת האדם דכנים כלא לגווה קהלת א׳
וקבילת לון האדם ואת״ת דא שמים וארץ כחדא א״ת השמים רזא דשמים וארץ כחד׳
וקבילת לון לאחזאה • °ומטון מלה בקולהו שביחי °קוסטרא דקוטרא בארעא שביח כד אשא
דמלהטא נגיד ואתער משמאלא אחיר בה וסלקא תנגא כד״א °אחר שיני עצן כלו מפני אשר שמיות י״ט
ורד עליו יי׳ באש דא אשא ודא תנגא • וכתיב ואת האדם עצן מגו דאשא כד נחית אחורין לא
כדא תנגא באשא • וכדין בסטר שמאלא קיימא כלא • והיינו רזא °אף ידי יסדה ארץ וימיני שעים י״ח
נטחה שמים בחילא דימינא קא אתי ונוקבא מסטרא דשמאלא *שאו °מרום עיניכם וראו מי ברא אלה עד הכא לעיל ח׳ ע״ב
דימינא קא אתי ונוקבא מסטרא דשמאלא *שאו °מרום עיניכם וראו מי ברא אלה עד הכא לעיל ח׳ ע״ב
אסתלקו מלין דלא לאחזאה כדלעילא דחכמה אשתכליל מאין ולא קיימא לאחזאה דסתים ועמיק ישעיה מ׳
לית דיקוס ביה • כיון דאתפשט נהורא עמיקא נהוריה קיימא בשאלתא אב״ג דאיהו סתים
לקמן פ״ה ע״ב מכלא דלהתא וקרמן ליה על פוס שאילתא מי • מי ברא אלה ומיינו רזא דקאמרן *מבטן °מי חיוב ל״ח
יצא הקרח • מבטן מי ודאי (יצא הקרח) הנוא נדקיימא לשאלתא ולית לשאלא מה לעילא מה
לתתא • שא לשאלה אחר דנפקן למנדע ולא למנדע ליה דהא לא יכלין אלא קיימא לשאלתא
ולא למנדע ביה • בראשית ב׳ ראשית ראשית מאמר הוא לו מימרא דבראשית איהו מאמר • שא
עד לא נפיק ואתפשט חילוי *וכלא סתים ביה בראשית איהו ומאמר איהו • כיון דנפיק לעילא ט״ו ב׳
ואתפשט מניה חילין ראשית אקרי והוא מאמר בלהודוי מ״ל שאילתא הוא דברא אלה • לבתר
כד אתפשט ואשתכלל אתעביד יס וברא לתתא וכלא עביד בהוא נוונא ממש דלעילא • דא
לקבל דא ודא כנוונא דדא ותרויהו ב׳ • כתיב °עד שהמלך במסיבו • כמסבו לאתייב׳ כמלבו שיר ח׳
תתאה ברזא דהוא חברותא ותפנוקא דהוא חביבותא דבעדן עלאה בהוא שביל דסתים
ונגיז ולא אתידע ואתמלייא מניה ונפקא בנחלין ידיען • נהדי נתן ריחו דא מלכא תתאה
דברא עלמא לתתא כנוונא דלעילא וסליק ריחא עבא עלאה לשלטאה ולמעבד ויכול ושליט
ונהיר בנהורא עלאה • כתרין נוונין אתברי עלמא בימינא ובשמאלא בשיתא יומין עלאין •
שיתא יומין אתעבידו לאנהרא כמה דאתאמר °כי ששת ימים עשה יי׳ את השמים ואת הארץ שמות ל״ח
ואלין דברון אחרין ועברו שתין בקבין לתהומא רבא • ואיתון שתין נוקבין לאעלאה מיא דבחלי
גו תהומא ועל דא (הא תינון) השיתין מששת ימי בראשית בבריו ואיתון הוו שלמא דעלמא:

והארץ היתה יתהו ובהו • יסוסיתא דקמרי גו יקולטוי דהוא בקדמיתא ולא
אתקיימא היתה בכר ולבתר אתקיימת בארבעין ותרין אתון אתגליף
עלמא ואתקיימת וכלהו עטורא דשמא קדישא כד מטטרפין סלקין באתון
אתון

(ט) הנעת הדבר שיבא לידי הנאה לבעל הבית מושב פיוט ע״י הכחת סתור מלמעלה למטה סביח ומצוי • ובעבין שכל כח בעלם שעולה על דבר כנלה ומוציאו לפועל כאמר כי לשון הכאה על דרך שהרג״ל אין לך עשב למטה שאין לו מזל בעלם שמכה בו ואומר לו גדל וסקולפא הוא מקל שרשיו נטוע באסתרים ובסכאה הוא הפסטה ואכשה בדבר הבורר • (כ) אחל ומדור הענין אחר מקומו שם תתיד הוא בארץ שביח ומצוי ורמז אל הסכיבה חרן הקדושה שהוא מדת הדין הרשה הנרמזת בסוד הוא ושליחיו הדין הם הענין בה דף ע׳ • (ג) (בתוקי רב״ח ועיין כפ׳ ותרי ס״ג ח׳ ובלק קפ״ג ב׳ ותרוחם קכ״ו ב׳) • (ד) תפרי הרבים • (ה) חת״ם תפ״ו ובס״ו ותס״ך אי״ר מי״ם ח״ם • (י) שתרים של מים ואויר ואש (פי׳ זוהמא הסזוכה תוך הטוב וקלוטה בו ומעורבת • הרב״ב): (ז) סיני הסת הסופר הבקרא קלא״ח: (ח) (בתוך קליטתו לפי הסתקלמ״ח קלוט בתוכו ובק׳ בערבי מחברא ובמיינו הוא הבוה הנשך הסוג קלוט ונחבא בתוך מקום קבוטו והיינו דהוה בקדמיתא בסוד הבא׳ ובחרן היתה תהו וגו׳ קודם הנלוי לא אתקיימא עד הנגלה יי״ב):

לתהון לעילא ונחתין לתתא מתערן בעטרין בארבע עטרי עלמא ויכיל עלמא לאתקיימא
ולא לאתקיימין בעובדוי דעלמא (נ"ח דמלכא) • נטופסרא דקילטא בהני שכיבי בחותמא
דנוספכא • עלו ונפקו אתא ואתברי עלמא . עלו נו חותמא ואנטרפו ואתקיים
עלמא בקולפוי דחויא דכרבא מתו ועלו תחות נוקבי דעפרא אלף וחמש מאה אמין • לבתר
תהומא רבא הוה סליק בחשוכא וחשוכא חפי כלא עד דנפק נהורא *ובקע בחשוכא ונפק
ואתנהיר דכתיב מגלה עמוקות מני חשך ויוצא לאור צלמות • מיא יתקלו בתיקלא אלף
וחמש מאה בחצבעאן תלת נטופי נו תיקלא פלגו מנייהו לקיומא ופלגו דעלו לתתא • אלין
סלקין ואלין נחתין כיון דסליקו בסליקא דידא קאים תיקלא באורח מישר ולא סטא לימינא
ולא לשמאלא הא"ד מי מדד בשעלו מים וגו' כלא הוה כיה באדרעא סתים ולא אתגליא • ואנהורא
ואתקפא ומיא גלדין כגוה ולא נגודו ולא אתפשטו עד דאנהיר עלא נהורא דלעילא • ונהורא
מלאת בקולטוי ואשתריאו חילהא הא"ד ואמר אלהים יהי אור ויהי אור דא הוא אור קדמאה
עלאה דהוה מקדמת דנא • ומהכא נפקו כל חילין ותוקפין ואדרעא אתכסמת ואכיקת חילהא
לבתר כיון דנהיר ונחית הוה אסתלק נהוריה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא • כד אסתכל
בחייבי עלמא אתנגיז ואתטמיר ולא נפיק אלא בשכילוי סתימון דלא אתגלין :

וירא אלהים את האור כי טוב • תמן כל חלמא דקיימא בקיומא דכי טוב שלמא הוא
לעילא ותתא • תמי אתוון כפוס ארחוי כל חד וחד • חמא ע' טב ליה טב לחלמיה
דהא אורייתא פתח ביה כי טוב • נהיר מסייפי עלמא לסייפי עלמא • ע' טב טו"ב הוא
טב נהירו בחשלמותיה • ע' תשועאה דכלא אתנהיר מעלאה דלתתא ואתכליל ביה
ואתעביד בסתימו דנקודה רזא די' דהיא נקודה דא ו' מחיליה נפיק ביה אתעביד שמים כד
אסתיים בנקודא חד ואתגניז נו אתנהרא כ' . מניה נפקו עלאה ותתאה עלאה טמירא תתאה
אתגליא ברזא דתרין וקיימא בחילא דלעילא ודא הוא טו"ב אלין תלת אתוון טו"ב אתכלילו
כלילא ביה דכתיב טוב יי' לכל ורחמיו על כל מעשיו • לכל כתיב דא סתם דמלה בגין לאנהרא
יומא חד דנהיר לכלא • עלאה על כלא • עד כאן סתמא דמלין : (כאן סייף מס שבסי ז"ד)

בראשית ברא אלהים • רזא דראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה • דא חכמה
עלאה דאיהי ראשית • כ' ביתא דעלמא לאתקשקא מהאוא נהר דעיל
ביה רזא דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן • ונהר דאכמים כלא מעומקא עלאה ולא
פסיקו מימוי לעלמין לאשקאה לגנתא • והאוא עמקא עלאה ביה ראשון ברא"ש לאסתיימו
ביה אתוון כחד שביל דקיק דנגיז כגויה ומנו האוא עומקא נפקו תרין חילין דכתי' את השמ'
שמים לא כתיב אלא השמים מנו האוא עומקא דסתים מכלא • ואת הארץ
סתימא דא אפיק לתאי ארץ אכל בכללא דשמים הוא ונפקו בחדא בסטרוי
דא בדא כד אתנהיר ראשיתא דכלא שמים נטלו לה ואותיבו לה באתרה דכתיב ואת
הארץ ואת מכללא דאתוון דאטן את כד אתהדרת ארעא למיתב באתרה ואתפרש
מסטרוי

ח) (ל' ע כמ' תרומה דקא' סתם סמא דמ"ב וכו' ועי"ד סליק ולא כחיה ע"ם דף קל"ב כ' ועיין בפיקודי רל"א ח') : (ב) (י"דרוש ס' כסון ו מורח ס' מערב • י"ב) : (ג) דפים ומיור פקלוסה מבתסוס תמכו פעולם פוא ספיה בחוביות סביו עולים ווורדים פעכון סדר תפר"ק בפע"ס וכו' ובאר ברוכי אלבא ביתא שעל ידם נפסוה פעולה ברל"ח סערים המבוארים בספר יצירה ובפרדס וסם בסדר ובסיפר למפרע ובירודקם למטה בעולם לפתחות ממכו הוים מתקוים סתוקיות בסדר אבג"ד כי כן סעכון תתפכך בחומר חוקם סביור פחוקם פוא מביור למפרע ובסתפכיקו פוא כא בסדר אף בא"ן בסוות פעולם כן ומכו מוגרו בחוקפא דגושפקא ר"ל בחוקם של טבעת המתפרך לביור ביור בסדפקמו : (ד) (פי' מלא חתת) : (ה) בסתגלות בחם סגדול פסוא בחם הקדאוכי עם בחוביו סנקיליים בכלל קליפות חיצוניות בסוחים מתגלים ומתקלפים לאסתלק מעל לגבול הקדושה ולסיות ורד למטה תחת נקבי פארן אלף ות"ק אמות לסיות עם דוחקם ובלא להתערב בקדושה ח"ו חלילי בתר תחומה דבם וכו' ופתחיל חיר פעליון להאור כעולם • (ה"ח בקדמיותא חוקם הסלסלת בעוך הגמלת וחוקם חמוכם לבתר נפיק סלסלת ומכוה את סגדל' ומתבטיר

מסטרוי דשמים הוא תוהה ובוהה לאתדבקא בשמים כחדא בקדמיתא בגין דחמת לשמים
נהירין והיא אתחזכת עד דנהורא עלאה נפק עלה ואנהיר לה ותבת באתרה לאסתכל בשמיא
אפין באפין וכדין אתתקנת ארעא ואתכסמת נפק נהורא בסטר ימינא* ואחזוכא בסטר שמאל' נטיל י"ח
ואפרים לון לבתר בגין לאתכללא דא בדא הא"ד ויבדל אלהים בין האור ובין החשך ואי תימא
הוה הבדלה ממש לא אלא יום אתי מסטרא דנהורא דאיהו ימינא ולילה מסטרא דחשוכא
דאיהו שמאלא • וכד נפקו כחדא אפרים לון • והבדלה הוה מסטרוי לאסתכלא אפין באפין
ולאתדבקא דא בדא למהוי כלא חד • איהו אקרי יום ואקרי ליה יום ואיהי קרי לילה כד"א ויקרא
אלהים לאור יום וגו' • מהו ולחשך דא חשך דאחיד לילה לית לה נהורא מגרמה (ס"א והיא
אתקרי לילה דכתיב ולחשך קרא לילה בגין דאחיד בה חשך ולית לה נהורא מגרמה) • ואע"ג
דאתא מסטרא דאשא דאיהו חשך • אבל חשך עד דאתנהיר מסטרא דיום יום נהיר לילה
ולילה לא נהיר עד זמנא דכתיב ולילה כיום יאיר כחשכה כאורה • רבי שמעון קמן בקדמיתא תהלים קל"ט
ורש"ם קול יי' על המים אל הכבוד הרעים יי' על מים רבים • קול יי' דא קול עלאה דממנא על מים סס פ"ט
המים דנגדין מדרגא לדרגא עד דמתכנשי לאתר חד בכמופיא חדא • הוה קול עלאה מגדל
לאינון מיין באתריהו כל חד וחד כפוס אתריה כהאי אנגא דממנא על מיא לגדר לון לכל
אתר ואתר כדקאי ליה • כך קול יי' ממנא על מיא • אל הכבוד הרעים כד"א ורעם גבורתיו איוב כ"ו
מי יתבונן • דא סטרא דאתיא מן גבורה ונפקא מנים • ד"א אל הכבוד הרעים דא ימינא
דנפקא מניה שמאלא • ה' על מים רבים ה' דא חכמ"ה עלאה דאקרי יוד על מים רבים על
האוא עומקא סתימאה דנפיק מניה כד"א ושביבך כמים רבים • ר' שמעון פרים פלוגתא תהלים ע"ז
ואמר פתח קרא ואמר כתיב לעמת המסגרת תהיינה הטבעות בתים לבדים • מאן האוא סמוך ס"ה
מסגרת דא הוא אתר סגיר דלא פתיחא כד כשכיל חד דקיק דאתיידע בגויזו לגביה • ובגויזו
אתמלי ורשים תרעין לאדלקא כוסמין • ובגין דאיהו אתר גניז וסתים אקרי מסגרת ודא
הוא עלמא דאתי • והאוא עלמא דאתי אתקרי מסגרת דתיינה הטבעות שין עוקמן עלאין
דאתאחדן דא בדא מיא מרוחא ורוחא מאשא ואשא ממיא כלהון אתאחדן דא בדא ונפקן דא
מן דא בהני עוקמן וכלהון מסתכלן לגבי האוא מסגרת דכיה מתאחד להאוא נהרא עלאה
לאשקאה לון ואתאחדן כיה • כתים לבדים הני עוקמי עלאין אינון כתיסואתרין לבדים דאמון
דתיכון לתתא בגין דדא אתי מסטרא דאשא ודא מסטרא דמיא ודא מסטרא דרוחא וכן כלהו
בגין למהוי דתיכא לאחוכא ועל דא מאן דמקרב יקרב באלין בדים ולא במה דלנו . לך לך
אמרין מזרא סחור סחור לכרמא לא תקרב • כד אינון דאתחזון לשמאא לנו לון אתיהיב
רשותא לאעלאה לשמאא ולקרבא ועל דא כתיב ויהזר הקרב יומת • רבי יוסי שאיל ליה במדבר ט'
ואמר האי שיתא יומי כראשית דקא תנינן מאן אינון אמר ליה היינו דכתיב ארזי לבנון אשר תהלים ק"ד
נטע • כמה דאלין ארזין נפקין מן לבנון הכי נמי אינון שיתא יומין נפקין מן בראשית •
ואלין שיתא יומין עלאין קרא פרים לון דכתיב אלף יי' הגדולה והגבורה והתפארת
וגו' כי כל דא בריך בשמים דא תפארת ובארץ דא נכסת ישראל . כתרגומו די אחיד ד"ה מ"כ"ט
בשמיא ובארעא כלומר ריסורא דעלמא דאקרי כל אינו אחיד בתפארת דאקרי שמים ובארץ
דאקרי

עלמא • י"ב): (ו) בסקלי בחסקל סוס בקו סיסר : (ז) סוף תחין י"ח ורים תקון י' ותקון ע' דף ק"ב : (ח) וסאור פכם בתוקף
סחרם בקלוסת המים שבקרבו יקצינו • (ט) ויסוד כתם מקריבותם ובלבו מימי בסמע בלבל בד והאיר העולם : (י) יש מי שכתב
ספרי"ל רומנת בם בחכמה תמונית מתמה למעלה ומקבלת מסבתר וכו' ותאמר זה מורם כן ובקרא הסיתא דתקבלו כי') : (יא)
פי' בעלמו :

(א) סנגן הזה סמסקה הסדות ומולא מוצאי הסשקאה לכל רוחות הסרם בראוי לו אף כן קול יי' וגו' : (ב) מבעות עליונות (פי'
ספתר הוא סוף עולם הא"ס ותכמה הוא ראשית • והדעת לקח מבוניות סכתר ומסלים חסכון תכ"ד חנ"ת כפי"ס • ולפי ספדעת
מין לו מבוניות פרטי לכן בכתם הבתר בתשכון מבוניות י"ם לפעמים בא"ס בפ"ק כפי • הרש"כ) :

דאקרי כ״ל ועל דא בראשית כ׳ ראשית (הי״א חכמה כמה דתרגם יונתן בראשית בחכמתא) בגין דאיהי תגייסא לחושבנא • ואקרי ראשית בגין דהאי כתרא עלאה עמירא היא קדמאה • ועל ״לא עייל בחושבנא תגייסא הוי ראשית בגין דא כ׳ ראשית ועוד כמה דחכמה עלא׳ איהי דאשית חכמה תתאה ראשית נמי הויה ועל דא לית לאפרשא כ׳ מן ראשית • בראשית מאמר קריין ליה ומכי הוא ושיתא יומין כפקין מיסה ואתכלילן ביה ואלין אקרון כנווכא דשין אתרין • ברא אלהים הם״ד ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן מאי להשקות את הגן להשקאה ולקיימא ליה ולאסתכלא ביה בכל מה דאצטריך :

אלהים אלהים חיים דמשמע בראשית ברא אלהים והאי על ידא דההוא נהרא כנין לאפקא כלא ולאשקאה כלא את השמים חבורא דכר ונוקבא בדקא חזי לבתר האי ביה אתברי עלמא לתתא ביה יהיב חילא לכלא: (כאן שייך מה שכפי׳ כ״ח) ר״ת השמים דמשמע דשמים אפיקו את בחילא דרזא דאלהים חיים בתר דראשית אפיק ליה • כיון דהאי אפיק כלא וכלא אתיישב בדוכתיה כתר • עזקא דא בתרי תא אתעבידת ראשית ובהאי ראשי׳ אפיק נהורין עלאין ושרי נהרא ושרי מיא לנגדא לקבלא לתתא ועל דא בראשית והאי ברא אלהים ביה ברא עלמא תתאה ביה אפיק נהורין ביה יהיב חילא לכלא • ר׳ יהודה אמר על ישעיה י׳ דא כתיב ״אתפאר הנרזן על החופב כו שבחא דמאן לאו דאומנא הוא כך בהאי ראשית ברא דברים ל׳ אלהים עלאה את השמים שבחא דמאן דאלהים הוא • אמר רבי יוסי האי דכתיב ״אשר לו אלהים קרובים אליו קרובים ״אלא אלהים עלאה אלהים דפתח יצחק ״אלהים לקמן קל״ם ח׳ בתראה ובגוני כך קרובים *וגבורותיו סגיאין אמון דנפקין מחד וכלהו חד • (כאן שייך מה שכפי׳ כ״ט):

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור : (ויאמר אלהים למי הוא אומר לעיל כ״ב איהו אומר אלא לאחרים • יהי *אור לעולם הזה • ויהי אור לעולם הבא) • ודא איהו נהורא דברא קב״ה בקדמיתא והוא נהורא דעיבא • והוא נהורא דאחזי קב״ה לאדם קדמאה והוא חזי ביה מסיפי עלמא ועד סייפי עלמא והוא נהורא דאחזי קב״ה לדוד והוא משבח ואמר ״מה רב טובך אשר צפנת ליראיך והוא נהורא דאחזי קב״ה למשה ואמא ביה מגלגר ועד דן וכשעתא דאמא קב״ה דיקומון תלתא דרין חייבין ואנון דרא דאנוש ״דורא דטופנא ודרא דפלגה (כ״ח נגיז ליה) כנין דלא ישתמשון ביה ויהב יתיה קב״ה למשה ואשתמש ביה תלת ירחין דאשתארון ליה מיומי עבורא דיליה כד״א ״ותצפנהו שלשה ירחים ובתר תלת ירחין עאל קמי פרעה נטל ליה קב״ה מני׳ עד דקאים על טורא דסיני לקבלא אורייתא והדר ליה ההוא נהורא ואשתמש ביה כל יומוי ולא יכלו בני ישראל למקרב בהדיה עד דיהב מסוה על אפוי כד״א ״ויירא מגשת אליו ואתעטף ביה כעולתא הא״ד ״עוטה אור כשלמה יהי אור ויהי אור כל מה דאתמר ביה ויהי הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי . אמר רבי יצחק אור דברא קב״ה בעובדא דבראשית הוא סליק בהוריה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא ואתגניז מאי טעמא אתגניז בגין דלא יתהנון מניה חייבי עלמא ועלמין לא יתהנון בגיניהון והוא נמיר אלגדיקיא לגדיק ריקא דכתיב

תוספתא

בראשית ברא״ת רמז לבית ״ר חב״מ אלהים רומז לביב״ם ח״ת רומז לגדול״ם ונבור״ם ששמי״ם דא הוא ת״ת • ואת רומז לבב״ח הו״ד יסוד הארץ רומז לאלכות

(א) רבים טעו בזה הלשון ואמרו מה שאמרו עיין באדרת האזינו רפ״ט כ׳ אחר דסיריתא אשתכח וכו׳ וכפ׳ ויגש קנ״ד כ׳ וס׳ ואשלח פ״ג כ׳ סיריתא עילאה קדש איהו וכו׳ ויהי רע״ו כ׳) • ר״ל לפיכך נקרא חבאה ראשית וע״כ הרי שם כ׳ ראשית שגם בת ר״ג שם חבאה שביאים נקראו ראשית כנ״ל • (ב) ר״ל ג׳ בחינות אלהים שם לפי׳ כתיב לשון רבים קרובים • (ג) הייבו מלכות • ח״ס) • (ד) לור שבכול • (ה) (יסוד ועטרה נקראים בדיקים עין פ׳ תרומה קע״ז כ׳ ויקרא כ״ו ח׳ ואתור כ״ח כ׳ במדבר קי״ח ח׳)

דכתיב ״אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה וכדין ״יתכסמן עלמין ויהון כלא חד ועד יומא תהלים כ״ז דיקא עלמא דאתי הוא עמיר וגניז • ההוא נהורא נפק מנו חשוכא דאתגלפא ״בקלפוי דעמירא דכלא עד דמההוא נהורא דאתגניז אתגליף בשביל חד עמירא לחשוכא דלתתא ונהורא שארי ביה מאן חשוכא דלתתא ההוא דאקרי לילה דכתיב ביה ולחשך קרא לילה • ועל דא תניין מאי דכתיב ״מגלה עמוקות מני חשך רבי יוסי אומר אי תימא מחשך שהיה אתגליין • דא חזיין דעמירין איהון כל איהון כתרין עלאין וקריין עמוקות מהו מגלה אלא כל אנון עמירין עלאין לא אתגליין אלא מנו ההוא חשוכא דאיהו ברזא דלילא (הרב ביין זה כי שייך בשורה כ׳) (ויהא כלא חד ברזא דוקיא אור הלבנה כאור החמה בדרגא חדא ועד יומא דייתי הוא גניז ועמיר*) תא חזי כל אינון עמיקין דנפקי מנו מתשבה וקלא נטיל לון לא שייך לעיל בפישה כ׳ אתגליין עד דמלה מגלה לון • מאן מלה איהו דכור והאי ״דכור אקרי שבת ובגין דשבת אקרי דכור דכור דחול אסור בשבת (*וכך הוא עבור ר״ש כד אמי לאמיה דהות דמשתעיא גליון הרס״ב הוא אמר לה אמא שתוקי שבת הוא ואסיר) בגין דדכור דא בעיא לאגלגא׳ ולא אחרא והאי דכור דאיהו אתי מסטרא דחשך מגלה עמוקות מגויה ומשמע מני חשך ההיא דאתי מסטרא דחשך דכתיב מני דיקא (כאן שייך מה שכפי׳ ל״ח) • אמר ר׳ יצחק אי הכי מאי דכתיב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך א״ל אור אפיק יום וחשך אפיק לילה לבתר חבר לון בחדא והוי חד דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד דלילה ויום אקרון חד והאי דכתיב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך (דאפרים מחלוקת) דא בומנא דגלותא דאשתכח פרודא • אמר רבי יצחק על הכאדכורא באור ונוקבא בחשוכא • לבתר מתחברן בחדא למהוי חד • במאי אתפרשאן לאשתמודעא בין נהורא ובין חשוכא ״מתפרשן דרגין ותרווייהו כחד הוו דהא לית נהורא אלא בחשוכא ולית חשוכא אלא בנהורא ואב״ג דאיהון חד אתפרשן בנווכין ועם כל דא איהון חד דכתיב יום אחד • רבי שמעון אמר על בריית עלמא אתברי ואתקייים דכתיב ״אם לא בריתי ירמיה ל״ג יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי • מאן בריית דא מריך יסודא דעלמא דאיהו רזא דזכור ועל דא עלמא קיימא בבריית יומם ולילה בחדא דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי • חקות שמים דנגדין ונפקין מעדן עלאה • פתח ואמר ״מקול ״ימחצים סופטים ה׳ בין משאבים שם יתנו צדקות יי׳ וגו׳ • מקול מחצים דא קול יעקב • מחצים כד״א ״אים שמואל א׳ י״ד הבינים • בין משאבים דאיהו יתיב בין איהון דשאבין מיא מלעילא והוא נטיל כתרין סגורין וכלול להון בגויה • שם יתנו צדקות יי׳ תמן הוא אתר מקימנותא לאתדבקא שם יתנו צדקות יי׳ תמן ינקין צדקות יי׳ ושאבין • צדקות פרזונו בישראל דא צדיק דעלמא דאיהו קיים וקדיש ואיהו שאיב ונטיל כלא ומעזר לנבי ומא רבא איהון מיין עלאין • בישראל דישראל ירתו קיים דא ויקביה לון קודשא בריך הוא ירותא עלמין״ביון דישראל שבקו ליה דהוו ״נזרין ולא פרעין • תוספתא

מה כתיב ״אז ודו לשערים עם יי׳ ודו לשערים איהון שערי צדק הוו יתבין לתרעי ולא עאלין לגו • ובההוא זמנא כתיב

תבינן מל ולא פרע את המילה כאלו לא מל בגין שופטים ה׳ ח דתרין דרגין איהון חילם ופרישה זכור ושמור בדיק ובדק זכר ובוקבא אות ברית דא יוסף וברית דא רחל ואצטריך לחברא לון ובמה תחבר לון • כד איהו גזיר

(א) יהיו הפולמות על מכונם ותיקונם : (ב) בתקיקת סתקק הנסתר של כלם שהוא סבת ר״ר כנודע : (ג) (קע״ה ח׳ וע״ד ח׳ ופכ״ח ח׳) : (ד) סריקה מסברת : (ה) מבחת יסודה דף ס ובדרך אמונה דף ט״ו תמצא ביאור קצת בדרך אחר ובכל עולם לעניין ח׳ : (ו) (כ״ל דברים מחצים כתו דייני דתבנתא כ״כ קנ״ג כ׳ שעושין בסרה • ודרוש על ת״ת שהיא הקורה שהיא הריעה ומשבר בין חסד לדין : זהו הגם שכנים • אז קלו על יסוד המברוע בין בו״ב • ח״ס) • (ו) היו מולין ולא היו עושין פרישה • (ח) (פ׳ פרישה ביסוד ומילה בב״י תמור ב״ח ח׳ בשלח ב״ז כ׳)

מופטים כ׳ כתיב °ויעזבו בני ישראל את י׳ וגו׳ • ער גזיר ופריע ותלן דגזיר ולא פריע כלו עבדו כיניסו פרודא.
דאתת דכורה ונייכת לון בהאי כמה דכתיב
סס ב׳ °בפרוע פרעות בישראל וגו׳ ועל דא כתיב ד״לו פרזון בישראל • ד״לו פרזון דא הוא פרזומו
דקא אמרן • ד״לו פרזון קיים קדישא דלא יתפרעון עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל
מאי אם • °אלא אמר כתיתי מיין עלאין מעולא לקיימא עלמין בישראל סתם לעילא ותתא
לחזוקה דעלמא לא אתקיים אלא על קיימא דא ורזא דכלא °ופריק יסוד עולם כתיב • *ינתלת
כפקי מחד ימד בתלת קיימא דעאל בין תרין °תרין ונקין לחד חד ומיק לכמה סערין • בדין כלא
חד הדא הוא דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד ויום דערב ובקר כלול בחדא היינו רזא דכתיב
יומם ולילה ובהא כלא חד:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים • ר׳ יהודה אמר שבעה
רקיעים איתון לעילא וכלהו קיימי בקדושתא עלאה ושמא קדישא בהו אשתכלל
ודא רקיעא הוא באמצעות מיא • דא רקיע קיימא על נביא חיוותא אחרנין ואיהו אפרי׳ בין
מיין עלאין למיין תתאין ומיין תתאין קרקע לעלאין ומהאי רקיע אתאן לון דא הוא דמפרש
סיר ל׳ ביניהון בגין דכלהו מייא ביה כלילן ולבתר נחית לון להני חיוותא ושאכין מתמן • כתיב °גן
נעול אחותי כלה גל נעול מעיין חתום • גן נעול דכלא אסתים ביה דכלא אתכלל ביה גל
נעול דההוא נהר בגיד ונפיק ועיול ביה וכלול ולא אפיק וקרשי מיא ביה וקיימי מ״ט בגין דרוח
לעיל כ״ם ע״ב לפון כתיב באיתון מיא ואתקרישו ולא נפקי לבר עד דאתעביד קרח ואלמלא *סערה דדרוס
דאתיים תקפיה דהאי קרח לא נפקי מנה מייא לעלמין • ואיזו דההוא רקיעא עלאה כחיזו
דהאי קרח דמתקרשא ומכנים בגויה כל איתון מיין כך ההוא עלאה דעליה כנים כל אתון מיין
ואפרים בין מיין עלאין למיין תתאין ואיהי דאמרן ויהי רקיע בתוך המים במצעות נאו הכי שא
יהי כתיב ההוא דהוי ממים במצעות מייא הוי ואיהו לעיל דקיימא על רישיה דחיוותא • א״ר
יצחק יאות קרומא במצעות מעוי דבר נש דאיהו פסיק מתתא לעילא ושאיב מעילא ויהיב
לתתא כך כוונא דא רקיע איהו באמצעותא וקיימא על איתון חיוותא דלתתא ואיהו פרים בין
סמות כ״ו מיין עלאין לתתאין • תא חזי איתון מיין אעדו ואולידו חשוכא • ועל רזא דא כתי׳ °והבדילה
תהלים ק״ד הפרוכת לבין הקדש ובין קדש הקדשים • ר׳ אבא פתח °המקרה במים עליותיו וגו׳ במים
אלין מיין עלאין דכלא דבהו תקון כיתא כד״א °בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן • חסד
מצלי כ״ד עבים רכוכו׳ ויסא סבא פלגי עבים ע״כ °ס עב דאיהו חשך שמלא דקיימא על יס דא
המהלך על כנפי רוח דא רוחא דמקדשא עלא׳ ורזא דא °שמים כרוכים זהב • כתיב °וירכב על
סמות כ״ה כרוב ויעוף וירא על כנפי רוח ויירכב על כרוב אד לבתר אינלי על כנפי רוח יועד דהאי אתע׳
תהלים י״ח לא אתגלי בהאי ר׳ יוסי אמר כתיב °ומים תכן במרה במרה ממש אתקין להו כד חמטון לגווה
פיוב פ״ח ואיתון תקונא דעלמא כד מטו מסטרא דגבורה • א״ר אבא כך הוו קדמאי אמרי כד הוי
מטאן להאי אתר יתמרחשן שפוון דתחומין ולא אמרין מדי בגין דלא יתענשון • ר׳ אלעזר אמר
את קדמאה דלתתון הוא שטיח על אנפוי דקיטרא דכיא ואתעטר מלרע ומלעילא וסליק
ונחית

(א) (ר״ל מלאיתא עילאה זהו סקמתי א״ם • (ב) פי׳ נגיד מכיכה: (ג) פי׳ יסוד מגינת • (ד) פי׳ כ״ם • (ה) פי׳ למלכות • א״ם •
(ו) עיין בפ״ח ותמצא סוס חד פרסא בחמצע נוסו של א״ק בתקוס טיכורו מבסנים • גליון כ״ו • (ז) יקודם סתעורר זה •
(ח) בסמנים לתוכם ספא המים • (ט) מבעבעים ספקוניסם ולא הסמיעו סוס דבר סירלו סמא יקעבסו • (י) יהיה אתעטר
לות בהזה מלמטה בסם קטיות הבגין ומלמעלה בגי עליונות סהם קטרא דכיא פו׳ קס״ טסור סאין קבר פחות מטלסם בכודש
ובא״ו נם בקיומכו כל הקומיות כלם במקומם הרמוי לבסם • (והרמ״ו פי׳ סמא על פני הסויר איך סנקרא טהירו עלמה • סרם״ב)

ונחית ומיא מתגלפי בגלופייהו ומתיישבן ברוכתייהו ואתכלילו חד בחד וכן אתוון כלהו כלילן
דא בדא ומתעטרן דא בדא עד דאתכני עלייהו כמיינא ויסודא וכד אתכנאו כלהו ואתעטרו
הוו מיין עלאין מתערבין במיין תתאין ואפיקו ביתא דעלמא (ועל דא אפיקו תרין נהורין הדורין
דאקרי ארן נהורא דאקרי שמיש) ועל דא כ׳ אתחזי בריש ומיין סלקין ונחתין עד דהאי
רקיע הוא ואפרים לון ומחלוקת הוא בשני דבית אתכרי ניהנם דאיהו טורא דלית כד״א °אש דברים ד׳
אוכלה הוא וזמין לאשרא על ריישיהו דחייבא • א״ר יהודה מהכא כל מחלוקת דאיהו לשם
שמים סופה להתקיים דהא הכא מחלוקת דאיהו לשם שמים הוא ושמים בהאי אתקיים לבתר
דא דכתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים וגו׳ • °בקטיירא דביילתא °בקסטיילו ישביתי
אתקיימו דהא תניין כתיב °והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים דיוקא דהא שמות כ״ו
איהו רקיע דמפרש בנו בלמצעיתא • תא חזי כתיב לבתר יקוו המים מתחת השמים אל מקום
אחד מתחת השמים מתמ׳ אל מקום אחד לבתר דאקרי אחד ואיהו יס תתאה דהא איהו אשלים
לאחד • ובלא איהו לא אקרי אחד ומשמע דכתיב יקוו דביה מתכנשין כלהו מיא כד״א °כל קבלת מ׳
הנחלים הולכים אל הים וגו׳ • רבי יוסא אמר אל מקום אחד דא איהו אתר דכתיב ביה °ובריות ישביה כ״ר
שלומי לא תמוט דהא איהו נטיל כלא ושי״ו בימא • וביה אתתקנת ארעא דכתיב ותראה
היבשה דא הוא ארן כד״א ויקרא אלהים ליבשה ארן אמאי אקרי יבשה א״ר יצחק היינו דכתיב
°לחם עוני לחם דעני כתיב וכנין דאיהו לחם עני אקרי יבשה ושאיב בהוה כל מימין דעלמא דבריש ו׳
ואיהי יבשה הוי עד דאתי דא °אמלי לה וכדין נגדין מיא אורח דאינון מקורות • ולמקוה המים
קרא ימים דא הוא ביה בישות מיא דלעילא דתמן מתכנשין כל מיא ומתמן נגדין ונפקין •
(בתן סיינ״ם סנסי׳ ל״ב) א״ר חייא מקוה המים דאריך דבר מטא למקוה המים כתיב וירא
אלהים כי טוב וכתיב °אמרו אריך כי טוב • (וכן אור קדמאה טוב אקריו וכן כלהו כתיב בהו ישביה ג׳
כי טוב כד יומא תניינא דלא כתיב ביה כי טוב) • רבי יוסי אמר ישראל מקוה איהו דכתיב
°מקוה ישראל י״י • רבי חייא אמר דא אריך יקוד דכתיב קרא ימים בגין דנחלין ומכוונין ונקרין ירמיה י״ז
כלהו נטיל לון ואיהו מקורא דכלא ואיהו נטיל כלא בגיני כך ימים ועל דא וירא אלהים כי טוב
וכתיב אמרו אריך כי טוב וכנין דאתרשים איהו אפרים בין יומא קדמאה לתליתאה ולא אתמר
כי טוב בגוויהו דהא ביומא תליתאה עבדת ארעא איבן מחילא דהאי אריך דכתיב ויאמר
אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי מאי עץ פרי דא עץ הדעת טוב ורע
דאיהו עביד איבן ופירין עושה פרי דא אריך יקוד דעלמא • למינו דכל בני נשא דאית לון
רוחא קדישא דאיהו איבא דההוא אלנא רשיא בהו רשימא למינו • ומאי איהו בריית קדש בריית
שליש ובני מהימנותא למינו • למינו עאלין ולא מתפרשן מניה ואריך עושה פרי הוא וההוא
יאילנא אתעבדת ואפיקת ההוא פרי למינו • למינו דההוא עושה פרי דיהוי כוותיה • זכאה
חולקיה מאן דדמי לאמיה ולאבוי ועל כן רשימא קדישא ביומא תמינאה בגין דדמי לאמיה
(בגין דהיא דרגא תמינאה וההוא נפשא דפרת מנה אטעריכת לאתחזאה קמה לתמניא יומין)
וכד אתפרעת ואתגליא רשימא קדישא בגין דדמי לאבוי ועל דא עץ פרי דא אמא עושה פרי
דא בריית קדש אבוי למינו דדמי ליה ואתרשים ביה • אשר זרעו בו על הארץ זרעו בו זרע בו
מבעי ליה מאי זרעו בו אלא זרע וא״ו בו על הארץ הכי הוא והאי רזא ההוא זרעא אשדי על
ארעא • זכאה חולקהון דישראל דאינון קדישין ודמיין לקדישין ועל דא ודאי כתיב °ועמך כלם ישעיה ס׳
צדיקים כלם לצדיקים ודאי דהא מאבי נפקו ולהני דמיין זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי
אמר

א ט 1 9

(א) בהדבקות העליונים סהם הבאנליס (גליון כי׳ מה סביסף מן פאילן): (ב) פי׳ במדקש כפנין סבא׳ ומים תכן במדה פ״י זה סביחו:
(ג) מבוים אל הנילוי ונקקיים במזג סוס כל א׳ וא׳ לפי עבוזיו אם חסד אם דין אם רחמים ע״ז סרקיע סטוא המכריע בבודע: (ד) (יפוד
פני וב״ו עביה פ׳ ויאמר רש״ט ב׳): (ה) מלא לוחה בשמא רב אעליון (כל יום מסמת ימי בראשית נאלכות וסיא בוניאה הרבה בסלמות
פיין תרוגם קב״ז ב׳): (ו) (פי׳ מ׳ מקעברת נשמות ובוחנת נשמה קדושה למזדווג בקדושה זרע כמוהו: א״ם):

ראשית ז׳ וכ״ה אמר רבי חייא כתיב ° עושה ארץ בכחו מאי עושה ארץ (בכחו עשה ארץ מבעוי ליה אלא עושה
ודאי תדיר ומתקן קב״ה להאי ארץ) דא קב״ה לעילא בכחו דא גדי״ק · מכין תכל בחכמתו
אבלים ט׳ תכל דא ארץ דלתתא · בחכמתו דא גדיק דכתיב ° והוא ישפוט תכל בצדק עושה ארץ דא
קב״ה דהוא מתקין ארעא ומתקין ארחוי · וכמה · בכחו כד דקאמרן יד׳ יהודה אמר ^בלתוון
גליפן דר׳ אלעזר אית קוטרי ^דלתתון כ״ב קטירין כחדא · תרין לתתון דא סליק ודא נחית
ישעיה מ״ב דסליק נחית ודנחית סליק וסימן דא °אך׳ כך׳ ק״ל · ר׳ יוסי אמר ^טיפסא דשיקלא בחמצעיתא
ויקרא י״ט קיימא · וסימן °דבמדה במשקל וגו׳ · משקל ליתן דקיימא בחמצעיתא ודא דא °שקל הקדש
שמות ל׳ כתיב ומאזנים כיה קיימן ואתקלו מאן מאזנים כד״א °מאזני ^צדק וכלהו קיימין במשקל בשקל
ויקרא י״ט הקדש · רבי יהודה אמר בשקל הקדש דא רוח הקדש · אמר רבי יצחק כתיב °בדבר יי׳ שמים
אבלים ל״ג נעשו וברוח פיו כל צבאם · בדבר יי׳ שמים נעשו אלין שמיא דלתתא דאתעבידו בדבר שמים
דלעילא ברוח דאפיק קלא עד דמטי לההוא נהר דנגיד ונפיק ולא פסקין מימוי לעלמין ·
סמ״ק ר״ד וברוח פיו כל צבאם כלהו אתתי קיימין ברוח דאיהו דכר · °משק׳ הרים מעליותיו מפרי מעשיך
תשבע הארץ משקה הרים מעליותיו · מאן עליותיו · כדקאמרן דכתיב המקרה במים
עליותיו · מפרי מעשיך תשבע הארץ · רזא דההוא נהר דנגיד ונפיק לתתא הה״ד עושה פרי
אשר זרעו בו וגו׳ · והא אתמר :

יהי מארת בדקיע השמים להאיר על הארץ יהי מארת חסר · ר׳ חזקיה אמר מארת
דשרגא ביה תוקפא דדינא יקילטא דדינא · ר׳ יוסי אמר יהי ^מארת
לתתא איהי סיהרא דכה תליא אסכרה לרביי עלמא · ובה תליא מארת בנין דאיהי נהרא
זוטרא מכל נהורין וזמנין דאתחשכא ולא מקבלא נהורא · בדקיע השמים · דא הוא רקיעא
דאיהי כללא דכלהו בנין דנטיל כל נהורין והוא נהיר להאי נהורא דלא נהרא (והיא תליא ביה
בנין דאתדבק בה ההוא מארה וביה תליין זיינין אחרנין בנין זעירו דנהור׳)
ר׳ יצחק אמר ואפיק (כ״ז ואפילו) האי רקיעא דלא נהיר · וקרינן ליה מלכות שמים וארץ
ישראל וארץ החיים · השמים איהו האי רקיעא · בנוני כך יהי מארת חסרו׳ מאי טעמא דהא
אייב ג׳ בלא וא״ו מותא הוא בעלמא · יהי מארת כלא ביה תליא לאכללא לילית בעלמא · כתי °קצון
ישעיה נ״ב ונדול שם הוא וכתיב °כי אם שם אדיר יי׳ לנו ועל דא כתיב °אך שם הרגיעה לילית ומצאה לה
שם מנוח · רבי אלעזר אמר יהי מארת אספקלריאה דלא נהרא מגרמה אלא על ידא דנהורין
יהושע ג׳ עלאין דנהרין לה ^כעשתיתא דלקטא נהורא דנהיר · כתיב °הנה ארון הברית ארון כל הארץ
הנה ארון דא אספקלריאה דלא נהרא · הברית אספקלריאה דנהרא · הנה ארון דא הוא
מארת · ארון תיבותא לאעלאה בנוהי תורה שבכתב · הברית דא שמשא דנהיר לה ואיהי
ברית בהדיה ארון · הברית דיוקא ארון כל הארץ הברית דאיהו ארון כל הארץ ·
ובנין דהאי ארון איהו ארון בנין שמשא דנהיר לה ונהיר לכל עלמא הכי אתקרי
ומכיה

(ח) באותיות החקוקים שיסד ר׳ אלעזר בירוף ובלבולי האותיות במבא בו חיסור האותיות כ״ב קטרים דהייבו כ״ב אלפא ביתא כענין ת״ת
ב״ם וכו׳ וביובא בו המבוארים בכתב מקומות באופן שמבל אות מב״ב אותיות הצורה יסד אלפא ביתא אחת ולפי סתום ת׳ סל ת״ת כ״ם
פיא עילא למספר ת׳ אחר דא׳ סליק סתולה במספר ואח״כ הב׳ סל כ״ם יורד סתין לו עליה למספר ר׳כמו פא׳ אחר עליה ודא נחית
ופיא מביאר לאביו׳ם : (ב) (פי׳ כ״ב אלפא ביתא בכוודא וכו׳ תרין וכו׳ פי׳ שהם מיוסדו׳ כ״ב אותיות לפי סיום גם מנ׳ כמו אח״ם
בט״ע וכו׳ דא סליק ודא נחית וכו׳ כל הכ״ב אלפא ביתא אותיותיהן ראסוכות עולות במדרגה שביות יורדות ויש שבלם עולות כמו א״ל
ב״ם וכו׳ ולכן קורא לשם זה דסליק ולא נחית לפי סרובו מתחלף באלפא ביתא העולות וע׳ פ׳תרומה קל״ב כ׳וכ׳ דא וכו׳ וסו׳ לדבר א״ך כ״ך
א״ל והוא בסיק ושעיה ת״ם לברתיהן אלפא ביתא אחת מבלל הב״ב והיא דא״ל כ״ך אבל ולכ״י יורדות ובקש אחי קרא שם ברוב
איבותיה רוחביות מה שאין בן בשאר ותו שבאמצעיתא דקרא כדמשייה ומזיל (ואות דגרשי לתוון בלשון דר׳ אליעזר · בכל ב״ה אלפא
ביתא לא תמצא שם בויה באותיות המתחלפות שבוש גו׳ כי אם בזו א״ך כ״ך · ג״ר ד״ט · ה״מ ו״ן · וכן ד׳ מערבית ג״ר ד״ט בוש
כ״ו וכן ס״ח ו״ן וזה לא ימצא בה״ב אחרת · י״כ) : (ג) לשון המשקל והוא קו המצעי המפריש : (ד) תיקון ע׳ דף כ״ז : (ה) תרומה
תע״ו ע״ב ופקודי רנ״ב ע״ח : (ו) קלישת ותוקף הדין : (ז) מיכים אחרים : (ח) שבעטרת היא כעשתית שקולה אור המוכב בתוכם
ופחיר ע״י זה אף כן היא קולשת אור העליון ומאיר נשולם וזולת זה אין לה רבוי אור לאחיר מעצמה · ועיין באמתת יהודה דף י״ז ע״מ

ומיהא נקטא שמא ואתקרי האי אדון אדון כרזא דאל״ף דל״ת גו״ן ״יד · כמה דאמרינן גדיק
ומרק כך אדו״ן אדנ״י דא בדא תליין · תא חזי ככביס ומזלות ^בברית קיימין דאיהו (שמשא
דקאמרן ודא) דקיע השמים דרשימו ביה ונליפין ביה ככביס ומזלות וביה תליין לאנהרא ·
ר׳ יוסא סבא הוה אמר הכי יהי מארת דתליא בדקיע השמים ודא סיהרא דתליא ביה · כיון
דכתיב והיו למאורות הא שמשא (תזיסו חס) ולמועדים דהא זמניא ותרין וירחין ושבתי כהו
תליין · והוו · וכלא בעבידתא קדמאה עלאה דשמים קדישא אתאחיד ביה ואיהו הוא כלא ·
שבעה ככבי אימון לכל שבעה דקיעין וכלהו ^מדברי עלמא ועלמא עלאה עלייהו · ותרין
עלמין ביהו עלמא עלאה ועלמא תתאה · תתאה כנוונא דלעילא דכתיב °מן העולם ועד ר״פ ח׳ י״ז
העולם · מלך עלאה ומלך תתאה · (תנינן) כתיב יי׳ מלך יי׳ מלך יי׳ ימלוך לעולם ועד · יי׳ תהלים י׳
מלך לעילא יי׳ מלך מתמצעיתא יי׳ ימלוך לתתא · ר׳ אחא אמר יי׳ (כ״ה דא חכמה עילאה) מלך
דא עלמא עלאה דאיהו עלמא דאתי · יי׳ מלך דא תפארת ישראל · יי׳ ימלוך דא אדון הכרית ·
(כ״ה ר׳ אחא אמר ה׳ מלך דא חכמה עלאה ה׳ מלך דא עלמא עלאה דאיהו עלמא דאתי ה׳
ימלוך דא תפארת ישראל) אתא זמנא אחרא דוד ואחדר לון מתתא לעילא · ואמר יי׳ מלך
עולם ועד · יי׳ מלך לתתא עולם כתמצעיתא ועד לעילא · דתמן ויעודא וקיימא ואשלמותא
דכלא · מלך לעילא ימלוך לתתא · ר׳ אבא אמר כל הני מאורות כלהו מתחברן ^ברקי׳ השמים
להאיר על הארץ לאנהרא על ארעא · מאן הוא רקיע דכתיר על ארעא · הוי אימא דא נהר
דנגיד ונפיק מעדן דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן · ת״ח כיון דכתיב שלטא
ואתנהיר מההוא נהרא דנגיד ונפיק כל אינון שמיא דלתתא וחיליהון כלהון אתוספן נהורא ·
וכבויא דממנן על ארעא כלהו שלטין ומנהלין למתיס ואלין ועלמא אתרבי בכלהו ואמי׳ מיא
וטוני ימא כלהו ברבוי יתיר וכמה ^נהרייני גימוסין שאטן בעלמ׳ בנין דכלהו בחדוא ברבו חילא
כד קדוש הוא בבי מלכא אמי׳ אנון ^מבי תרעי ואמי׳ אנון מרבי טרבשי ^ג״כ טרטשי) כלהו
חדן ושטאן בעלמא · ורביי דעלמא בעיין לאסתמרא · ר׳ אחא אמר :

ויתן אותם אלהים ברקיע השמים וכד כלהון קיימין ביה כדין חדוותא דא עם דא כדין
סיהרא אזעירתא נהורא מקמי שמשא וכל מה דנטיל בנין לאנהרא לה הה״ד להאיר
על הארץ · ר׳ יצחק אמר כתיב °ויהי אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים ישעיה ל׳
כאור שבעת הימים · מאן שבעת הימים אלין אינון שבעת יומין דבראשית · ר׳ יהודה אמר
אלין אינון שבעת ימי המלואים · מלואים ודאי בנין דההוא זמנא אתבסס עלמא ואתהדר
באשלמותיה ולא אתפנים סיהרא בנין חויא ביתא דכתיב ביה °ונרגן מפריד אלוף · ואימתי מסלי י״ו
יהא דא בזמנא דכתיב °בלע המות לנצח וכדין כתיב °ביום ההוא יהיה יי׳ אחד ושמו אחד : ישעיה כ״ה
ישרצו המים שרץ נפש חיה · ת״ר אלעזר אלין מיין תתאין דרחשין זיינין בנווכא זכריה י״ד
דלעילא אינון עלאי ואינון תתאי · רבי חייא אמר עלאי אפיקו נפש חיה ·
ומאי היא דא נפש דאדם קדמאה כמה דאת אמר ויהי האדם לנפש חיה · ועוף יעופף
על הארץ אלין שאיבי עלאין דאתחזון לבני נשא בחזו דכר נש · משמע דכתיב יעופף על
הארץ בנין דאית אדרגין דלא אתחזון אלא ברוחא ממש לפום סכלתא דבני נשא ·

בנוני

(ח) (הם״כ כ׳ יפ׳ פקודי רל״ב ת׳ ורפ״ז ת׳ ובהקדמה ת׳ כ׳ ובשמות כ׳ ת׳) : (כ) יכלם הם מנהוני העולם מתתבנא על ידם : (ג) מהן
קנ״ו ע״ב ויבא קס״ב ע״ב ויטלח קס״ח ע״ב : (ד) שלוחי הדין ממתיכים לעבוד לעובדים על הנימים ובדת והוא מלשון רז״ל הבלבו
לגרדום : (ה) אמי׳ הבחות חיצוניות הם מבית פרצי ר״ל המזיקים ומהרסים העולם כלם מחיים כי אז יש לכל א׳ וא׳ על מה למחול
ולפי אחלו הם מדבי פרעטי הם מתוכים על אחבברת לבן נריכים לשמור אז הבעדים אלא יזיקים :

בניני כך לא כתיב כאלין למינהו כאינון אחרנין דכתיב בהו ואת כל עוף כנף למינהו בגין
דאלין לא משגיין ממיניהו לעלמין כהני אחרנין דלא כתיב בהו למינהו יואלי תימא אית בהו
דמשגיין דא מן דא הכי הוא ודאי ידקא אית בהו דמשגיין אלין מאלין בגיני כך כתיב ומשם
נ״פרד :

ויברא אלהים את התנינים הגדולים אלין לותנוכת זונו ואת כל נפש החיה הרומשת
דא נפש דההיא חיה דהיא רומשת לד סטרי עלמא • ומאן איהי חיה דאיהי
רומשת הוי אימא דא דלילית אשר שרצו המים למינהם דמיין מנדלין לון • דכד אתי סטרא
דדרוש שראן מיין ונגדין לכל סטרין ואדבי ימא אזלין ועברין כמה דאת אמר °שם אניות
יקלכון ליתן זה יצרת לשחק בו • ואת כל עוף כנף למינהו כמה דאת אמר °כי עוף השמים
יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר • ר׳ יוסי אמר כלהון מאית גדפין ולא משגיין לעלמין
ובגיני כך כתיב למינהו מאי למינהי לזיינא דלא אזלין עאסין ושאטן עלמא בשית יומאן
עוברין דכי נשא וסלקין לון לעילא • ועל דא כתיב °גם במרעך מלך אל תקלל ונו׳ • רבי
חזקיה אמר הרומשת השורצת מבני ליה • אלא כראמרי׳ דמנ״ל לילא ועל דא °כו תרמוס כל
חיתו יער • דכלהו שלטאן בשעתא דאיהי שלטא ופתחון שירתא בתלת סטרין דשלנו לילא
ואמרי שירתא ולא ימשתכחין ועל אלין כתיב °המזכירים אמרי׳ אל דמי לכם • ר״ש קס ואמר
משתכל הוינא דכד בעא קב״ה למברי אדם אזדעזעו כל עלאין ותתאין ווימא אתיתאה הוה
סליק בדרגוי עד דסלקא רעותא עלאה ונהיר שירותא דכל נהורין ופתח תרעא דמזרח דהא
מתמן נהורא נפיק ודרוש אזמי תוקפיה דנהורא דרית מרעשא ואתתקף במזרח מזרח אתקיף
לצפון וצפון אתער ואתפשט וקרי כיחול סני למערב למקרב ולהשתעבדא בהדיה כדין מערב
סלקא בצפון ואתקשר כיה • לבתר דדרוש אתיא ואחיד במערב ונהרין ליה דדרוש יוצפון דאזלין
גדלי נגתא • כדין מזרח קריב במערב ומערב שריא בחדווה ובעא מכלהו ואמר נעשה אדם
בצלמו כדמותינו • דלהוי כיוונא דא בתרבא סטרין ועילא ותתא ומזרח אחדכן במערב
ואפיק ליה • ועל דא תנינן אדם מאתר דבעא המקדש נפק • תו נעשה אדם קב״ה אמר לאלין
אתאי דאתו מסטרא דלעילא רזא דשמא דא דסליק אדם • אדם מרזא סתימא עלאה יאדם
רזא דאתוון דהא אדם כליל לעילא וכליל נתתא אדם ת׳ לעילא לעילא ט״ם סתימ׳ דאיהי ם
מלא רבא המשרה • ד׳ תתאה דסתימא במערב ודא כללא דלעילא ותתא אתתקן לעילא
אתתקן לתתא אלין אתוון כד נחתו לתתא כלא כחדא דלעילא ותתא אתתקן לעילא
בסטרוי אתדבקת עד דאפיל עליה שנתא ודמוך • והוה רמי בחתר דבי מקדשא לתתא ונסר
ליה קב״ה ונזקין לה כמה דמתקין לכלא והעלם ליה הדא הוא דכתיב ויקח אחת מצלעותיו
ויסגור בשר תחתנה ויקח אחת יי״דיקא • בסברין קדמאי אשכחנא *דא לילית קדמיתא דהות
עמיה ואתעברת מניה ולא הות לקבליה עזר כמה דכתיב ולאדם לא מצא עזר כנגדו • מאי
עזר ממך עד דהוה שנתא דכתיב לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו • ת״ח
אדם בתראה דכלא הוא הכי אתחזי לאתיא על עלמא שלים תו א״ר שמעון כתיב :

וכל שאר האדם ברם יהיה באדם וכל עצב האדם ברם ילמת כי לא
המטיר יי׳ אלהים על הארץ וגו׳ • וכל שיח השדה אלין
אלנין

(א) (ואי קיתא נפצא בזוהר לסון הקדש ואם יש בהם משונים אלו מאלו על דרך ומשם יפ״ד) : (ב) (פי׳ רבים מרבים ולא יחיד מיחוד • ח״ם) . (ג) שמוכי ע״ל ע״כ ותקונים ריש תקון י׳ : (ד) (בספרי ביד ה״ר חיתת דא ליכם ובן בזוהר שבו״ל : (ה) בשם עפ״יתה
(ו) ואיכם בשקשים מלוחר שירה והוא מלשון אחזת שלך שבכם : (ז) פרדס בשער תשוב ובשהגה : (ח) (בגון פיר אלא כחלי הגן
בזב״ו פ״ם : (ט) (בי׳ כיכם ושיין פ׳תרוחה קב״ו ת׳) : (י) חלק הד״ו פרנוסין לשבים כיתין סזה דשנרה : (יא) (פי׳ מדלא קתני בלשון
מבלבתיו וקתני אחת בשתם דסיכה תחריתי והיא לילית א״כ אחת בת״ק עם המלה לילית) :

אלנין דכרכין דנטיעו לבתר יוחוו זעירין • יתא חזי אדם וחוה דא בסטרא דדא אתבריאו •
מ״ט לא אתבריאו אנפין באנפין בגין דכתיב כי לא המטיר יי׳ אלהים על הארץ וחוזנא לא
אשתכח בתקונים כדקא יאות • וכד אתתקן האי דלתתא ואתהדרו אנפין באנפין כדין אשתכ׳
לעילא מנגן מן המשכן דכתיב יהוקם המשכן בגין דמשכן אחרא אתקם עמיה • ועד לא שמות מ״
אתקם לתתא לא אתקם לעילא • אוף הכא כד אתתקם לתתא אתתקם לעילא • ובגין דעד
כען לא אתתקן לעילא לא אתבריאו אנפין באנפין וקרא אוכח דכתיב כי לא המטי׳ יי׳ אלהים
על הארץ • ובגיני כך ואדם אין דלא הוה בתקונים וכד אשתלימת הוה אשתלים אדם וקדם
לכן לא אשתלים ורזא דא דעד כען לא אית את סמ״ך ג׳ כפרשתא • ואע״ג דתכריית אמרו אכל
סמ״ך דא עזר • ודא עזר לעילא דאתתדר לעילא אנפין באנפין דכר ונוקבא אסתמך דא
לנקבא דא • ודאי °סמוכים לעד לעולם עשויים באמת ויישר • סמוכים דא דכר ונוקבא דאמון תהלים קי״ח
סמוכים בחדא (כ״א דאינון סמוכים עולם תתאה בעולם עלאה דעד לא אתתקן עולם תתאה
לא אתתקן הסוא עולם דקדמין) (דאי עולם דקדמין תלת אמרין לתתא • וכד לא אתתקן
עולם דלתתא לא אתתקן הסוא עולם דקדמין) • כי לא המטיר יי׳ אלהים על הארץ דהא
דא כדא סמיך ועולם דא תתאה כד אתתקן ואתדבקו אנפין באנפין ואתתקנו אשתכח סמך
לעילא דהא מקדמת דנא לא הוה עובדא בתקונא (כ״א עולם בתיקונים) בגין דלא המטיה יי׳
אלהים על הארץ ודא כדא תליא מה כתיב בתריה ואד יעלה מן הארץ דא תקונא דלתתא
לבתר ושקה את כל פני האדמה ואד יעלה מן הארץ דא תיאובתא דנוקבא לגבי דכורא •
ר״א מאי ד׳ עבמא לא המטיר בגין דלא אשתבח תקונא דיעלה מן הארץ ועל דא מן ארעא
תתאה אתער עובדא לעילא״תא חוי תנינא סליק מן ארעא בקדמיתא וענגא אתער ולא אתחבר
לבתר דא כדא כיוונא דא תנינא דקרבא אתער מתתא ועבר שלימו לעילא ואתחבר
כלא דא כדא ואשתלימו כיוונא דא לעילא אתערותא שרי מתתא ולבתר אשתלים כלא •
ואלמלא דכנסת ישראל שריא באתערות׳ בקדמיתא לא אתער לקבלה הוה דלעיל׳ ובתקונא׳
דלתתא אשתלים לעילא • ר׳ אבא אמר אמאי כתיב ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב
ורע • עץ החיים דא תיקון המלך תתא מלא שנין היה • וכל מימוי דבראשית מתפלגין
תחותוי • עץ החיים כמטיעות דנתא ממש והוא נטול כל מימוי דבראשית ומתפלגין תחותוי
דהא הוא נהר דנגיד ונפיק הוא שריא על הסיף נתא ועיל ביה ומתמן מתפלגין מיא לכמה
סטרין ונטיל כלא הסיף נתא ולבתר נפקי מנה ומתפלגין לכמה נהרין לתתא כד״א ישקו כל סס ק״ר
חיתו שדי כמה דנפקין מהתם עלמא עלאה ושקי לאינון טורין עלאין דאתרסמנא דהוא
לבתר כי מטלן לעץ החיים מתפלגין תחותוי בכל סטר כפיס אדאתוי • ועץ הדעת טוב ורע
אמאי אקרי הכי דהא עץ דאלהו איתו באמצעית׳ • אבל עץ הדעת טוב ורע מאי הוא אלא בגין
דינקא מתרין סטרין ורע לון כמאן דינק דינק מתרא ומדינקא • ובגין דינקא מתרין סטרין ורע לון
ושריא בגוויהו אקרי הכי טוב ורע וכל אינון נטיעין שריין עליהו ובהו אחזין אחרנין
עלאין ואינון אקרון אדון לבמון • מאן אינון *אדון לבמון שית יומין עילאין שית ימי בראשי׳ לעיל ל״ח א׳
דקאמרן • אדון לבמון אתר נטיעות ואלו דאתקיימו לבתר • מבאן ולהלאה סמ״ך מאי
הוא ויסגור בשר תחתנה בסטרוי הוא • והוא דא בסטרוי הדא • ואלו עקרן קב״ה ושתיל
לון

(א) תקון כ״ב ורמז על סדר אלה אלפ״ת בעלם תבלות הפעלם • (ב) מיתת יסודם יפ״דם בשער מבוא ובשבעה וזכר פקודי הכ״מ
פ״ם : (ג) תוספה דאדי ומכו כתיב לעיל סוף הפורש ופ״ע) • (פי׳ פרפת הסיבה לאדם ויקח ס׳ אלהים את אדם עד ויפגוש לא יש
חוק פ׳ ולא אחר כתיבם אלא בפרשתא ואין כאן ב״ע • הרש״כ) • (ובמק״ת בתב מבראשית • ואפשר דהוא הסובב אינו עתיקר אפרשה
דק׳ ד׳ הבדות לבד • (מאי״ן : (ד) (פי׳ לא דלא המטיר נמשכת עד ואיש יעלה וגו׳ ובן ובכיבדי לאחר אם אתן וגו׳ ובן ואל ישות ויהי
מתיו מסכר)

לון באתר אחרא ואתהדרו אנפין באנפין לקיומא כנוונא דא סמיכן עלמין עקרן קב"ה ושתיל
לון באתר אחרא ואתקיימו בקיומא שלים • ואמר ר' אבא מלן דארם ותוה נטועי הוו דכתי'
ישעיה ס' ס"נצר מטעי מעשה ידי להתפאר • מעשה ידי דייקא דלא אשתדלו בהון ברין אחרנין וכתיב
תהלים ק"ד ס"כיום נטע תשמחנו דבההוא יומא דאתנטעו בעלמא סרחו • תנן הנטיעות בקרני הר. כיס
הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו מתרין • כיון דאתנטעו ואתתקנו אתרביאו בנהורא ואקרון
ארוז לבנון • ואדם ותוה עד דאתנטעו לא אתרביאו בנהורא ולא סליקו ריחא ודאי אתעקרו
ואשתילו ואתתקנו כדקא יאות :

ויצו יי' אלהים הא תינון ליה לו אלא עץ • יי' זו ברכת האדם אלהים אלו הדיינין • על
האדם זו ש"ד • לאמר זו נ"ע • מכל עץ הגן ולא גזל • אכל תאכל ולא אכר מן
המי ושפיר • מכל עץ הגן אכל תאכל • דשריא ליה כלא דליכלינהו ביהורא • דהא חזינן
אברהם אכל ויצחק ויעקב וכל נביאים אכלו וחיו אכל אילנא דא אלנא דמותא איהו (כמה
דכתיב ומעץ הדע' טוב ורע לא תאכל ממנו) מאן דנטיל ליה בלחודוי מיית דהא סמא דמותא
נטיל (בגין דאיהו מפרים ליה מן חיין) ועל דא כי ביום אכלך ממנו מות תמות בגין דקא פריש
נטיענן ר' יהודה שאיל לרבי שמעון הא דתנינן אדם הראשון אמו שך בערלתו הוא • מאי הוא
א"ל דפריש ברית קדש מאתריה ומחולקיה ודאי מושך בערל' הוא ומשכ ברית קדש ורכך בערלה
פשני ס' ואתפתא במלה דנחש • ומפרי העץ דא אתתא • לא תאכל ממנו בגין דכתיב ס"רגליה יורדות
מות שאול נעדיה יתמוכו • ובהאי הוי פרי דהא בלחודא לא הוי פרי כי ביום אכלך ממנו מות
תמות בגין דאלנא דמותא הוי כדקאמרן דכתיב רגליה יורדות מות :

והנחש היה ערום מכל חית השדה) • רבי יוסי אמר האי אילנא דקא אמרן הוה
אתתקי מלעילא ואתרבי והוה חדי כד"א ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן
הגן דא אתתא • ונהר דא הוה עייל ביה ואשקי ליה והוה כלא חד (וכדין יי' אחד ושמו אחד)
דהא מתמן ולתתא איהו פרודא דכתיב ומשם יפרד • והנחש • ר' יצחק אמר דא יצר הרע
רבי יהודה אמר נחש ממש • אתו לקמיה דרבי שמעון אמר לון ודאי כלא חד • וסמ"אל הוה
ואתחזי על נחש ובלמיה דנחש דא איהו שנון וכלא חד • תניא בההיא שעתא נחת סמ"אל מן
שמיא רכיב על נחש דא ובלמיה הוו תמאן כל בריין וערקן מניה • ומטו לגבי אתתא במלין
וגרימו מותא לעלמא • ודאי בחכמה אייתי סמ"אל לוטטין על עלמא ותכל אלנא קדמאה דברא
קב"ה בעלמא • ומלא דא הוה תלי על סמ"אל עד דאתתא אלנא אחרא קדישא ג' דאיהו יעקב
ונטל מניה ברכאן דלא יתברך סמ"אל לעילא ועבו לתתא • דהא יעקב דוגמא דאדם הראשון
הוה (ושופריה) דיעקב שופריה דאדם הראשון הוה • ועל דא כתה דמנע סמ"אל ברכאן
מאלנא קדמאה הכי נמי מנע יעקב דאיהו אלנא דוגמא דאדם מסמ"אל ברכן מלעילא ומתתא
בראשית ל"ג ויעקב דוריה נטיל בכלא ועל דא ס"ויאבק איש עמו • כתיב והנחש היה ערום דא יצר הרע
דא מלאך המות וכגון דנחש איהו מלאך המות גרם מותא לכל עלמא ודא הוא רזא דכתיב
סס ז' ס"קץ כל בשר בא לפני • דא הוא קצא דכל בשרא דנטיל נשמתא לכל בשרא ואקרי הכי :
(כאן סייד מה סנסי' ל"ד)

ויאמר אל האשה אף • רבי יוסי אמר כאף פתח ואף אטיל בעלמא • א"ל
לאתתא

(מ) מנחת יהודה דף קי"ט : (כ) (מלכות • ברש"כ) • פיס נשקה בשפת שעליון ונתרבה למעלה ברוב שאתה וזוה סיל יחוד כלא פרוד כי אין קירוב אל לאשה בעולם הנברדים כמ"ש ומשם יפרד וגו' : (ג) (כמה סנסל יעקב הברכות מעשו בחכמה תיקן חטא אדם"ב שגם ס"מ בחכמה נטיל מתקילה והכיח קלנות • מ"ש) : (ד) תולדות קמ"ב ע"ב :

לאתתא בחלנא דא ברא קב"ה עלמא ודאי אכלו מניה והייתם כאלהים יודעי טוב ורע דהא
איהו הכי הוי אלהים אמיה עץ הדעת טוב ורע וע"ד והייתם כאלהים יודעי וגו' • א"ר יהודה
לא אמר הכי דאלו אמר בחלנא דא ברא קב"ה עלמא ידעת הוה כי הוא כנרין כיד האובב כו
אבל לא אמר אלא מאילנא דא אכל קב"ה וברין ברא עלמא וכל אומן סני לחבריה • אבלו
מניה ואתון תהון ברזין עלמין ועל דא כי יודע אלהים כי ביום אכלכם ממנו' וכגון דאיהו
ידע דא אפקיד לבו עליה דלא תיכלו מניה אמר רבי יצחק בכלא מלולו שקרא בשירותא דאמרו
שקרא הוה דכתיב אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן • ולאו הכי דהא כתיב מכל
עץ הגן אכל תאכל ובלהו שרא ליה • א"ר יוסי הא תינון דפקיד ליה קב"ה על ע"ז דכתיב ויצו •
יי' על ברכת האדם • אלהים על הדיינין • על האדם על שפיכות דמים • לאמר על גלוי עריו •
וכי כמה אנשי הוו בעלמא דאיהו אצטריך דא • אלא ודאי כלא על אלא הוה כגון דכיה
אחירן כל אלין פקודין דכל מאן דנטיל ליה בלחודוי עביד פרישו ונטיל ליה באוכלוסין דלתתא
דאחזין ביה • ונטיל עון ושפיכות דמים וגלוי עריות • עון באינון דרבי ממנן • שפיכו' דמים
בהאי אילנא תליין דאיהו בסטר גבורה • וסמ"אל אתפקד על דא • גלוי עריות אשה היא
ואתתא אקרי • ואסיר לזמנא לאתתא בלחודהא אלא עם בעלא דלא יהא חשיד בגלוי עריו'
על דא בכלהו אתפקד בהאי אלנא • כיון דאכל מניה בכלהו עבר דהא כלא אחיד ביה • ר'
יהודה אמר ודאי מלה דא הכי הוא דאסיר לאתיחדא עם אתתא בלחודהא אלא אם כן בעלה
עמה • מה עבד הקוא דשב אמר הא ימוטיתי להאי אלנא ולא מתי אוף את קייב ומטו בידך
ביה ולא תמות ג' ומלה דא הוא אוסיף לה מגרמיה מיד ותרא האשה כי טוב וגו' • כמה חמאת
א"ר יצחק האיש אילנא (שדה) סליק ריחון כד"א ס"כריח שדה אשר ברכו יי' וכגון ההוא ריח ברא שית כ"ו
דהוה סליק חמדת ליה למיכל מניה • ר' יוסי אמר דאיהו הוא • א"ל רבי יהודה והא כתיב
ותפקחנה עיני שניהם א"ל האי דראיה בשיטורא דאילנא נקטת ליה (כ"א שיטורא דלבא הוא)
דכתיב ותרא האשה דייקא :

ותרא האשה כי טוב • חמאת ולא חמאת • כי טוב חמאת כי טוב ולא אתישבת ביה מה
כתיב לבתר ותקח מפריו ולא כתיב ותקח ממנו • והיא אתרבק' באתר דמותא
וגרימת לכל עלמא מותא ואפרישת חיין מן מותא ובחובא דא גרים פרישותא לאפרש' אתתא
מבעלה דהא קו"ל מדבור לא מתפרשן לעלמין • ומאן דמפרים קול מדבורא אתאלם ולא יכיל
למעלא וכיון דאשתקל מניה מעולא אתייהיב לעפרא • א"ר שמעון כתיב ס"נאלמתי דומיה תסלים ט"ל
החשתי מטוב וכאבי נעכר • נאלמתי דומיה האי קרא בנסת ישראל אמרו טעמ'
בגין דקול מדבר ליה לדבור כיון דאיהי בגלותא קול אתפרש מינה ומלה לא אשתמע ועל דא
נאלמתי דומיה וגו' מ"ט בגין דהחשתי מטוב דלא אזיל קול בהדה וישראל אמרי לך דומיה סס ס"ה
תהלה • מאי דומיה דא תהלה לדוד דאיהי דומיה בגלותא ושתיקא בלא קול • א"ר יצחק מאי
לך בגינך איהי דומיה ושתיקא דאשתלקא מנה קול (כאן סייד מה סנסי' ל"ה)

ותקח מפריו הא תינון שתטה עבכיס ויהבת ליה וגרימו מותא לכל עלמא •
דהא אילנא דא ביה שריא מותא והוא אילנא דעלמא בלילא •
וכל

(מ) ככל דברי הבחש היה מתחלה ועד סוף הכל סתר נאור : (כ) בנעתי : (ג) (מסתע שאדה"ר הוסיף לתוה פיווי של בגיעה מדעתו • מ"ם) (כן כתבו ברב קורת חיים בסנהדרין כ"ט ויברב בלי יקר מדנסייהו והוא אבות דר"ן פ"א • (מהי"ן) • (ד) ברתתה והסינה פשוט פלילן ובכתו כאונן סנהבה פשוטר ובח מיותר למדה נו סבוה הפילן ולפריו וש"י זה גרתה לעבתה פריסות לפיות מופרשת מבעלה ; כיפ בדותם • תרומה קמ"ד ומנחת יהודה דף קי"ו מעבין זה :

וכל מיהו שלטא כל כני עלמא טעמי טעמא דמותא. אלא מיהו כני מסיומנותא מקדמי ויהבו
תהלים ע"ב ליה נפשייהו כפקדונא. וכגון דאיהו כפקדונא אתהדרו נפשאן לאתרייהו ועל דא יאמונתך
כלילות כתיב:

ותפקחנה עיני שניהם רבי חייא אמר דהא אתפקחו למנדע ביתין דעלמא מה
דלא ידעו עד השתא כיון דידעו ואתפקחו למנדע כים כדין ידעו כי
ערומים הם דאבדו זהרא עלאה דהוה חפי עליהו ואסתלק מנייהו ואשתארו ערומים מניה.
ותפרו עלה תאנה. אתדבקו לאתחפאה באינון גולמין דהחוא אילנא דאכלו מניה דאקרון
אטרפי דאילנא. ויעשו להם חגורות. ר' יוסי אמר כיון דידעו מהאי עלמא ואתדבקו ביה חמו
דהאי עלמא מתדבר על דא דאינון טרפין דאילנא ועברו להון תוקפא לאתתקפא בהו בהאי
עלמא. וכדין ידעו כל זיני חרשין דעלמא וכעו למחנד זיוין באינון טרפי אילנא בגין לאנגא
עלייהו. ר' יהודה אמר כדין תלת עצלו כדינא ואתדנו ועלמא תתאה אתלבוש ולא קיימא
בקיומיה בגין זוהמא דנחש עד דקיימו ישראל בטורא דסיני לבתר אלבים לון קב"ה כלבושין
דלמסכא לאתהני מנייהו הא"ל כתנות עור. נבקדמיתא הוו כתנות אור דהוו משתמשין בהו
בעלאין דלעילא כגון דמלאכי עלאי הוו אתיין לאתתנא מההוא נהורא. הא"ר יוחנן דריש
מעגו מאלהים וכבוד והדר תעטרה: והשתא דאכו כתנות עור דעור אתהני מנייהו ולא נפשא
לבתר אוגדו ברא קדמאה ברא דזוהמא הוה יתרין אתו עלה דהוה ואתעברת מנייהו ואולד
תרין. דא נפק לזטיה ודא נפק לזטיה ודוה דילהון אתפרכו דא לסטרא דא ודא לסטרא דא.
דא דמי לסטרוי ודא דמי לסטרוי. מסטרא דקין כל מדורין דסטרא דזיינין ביתין ורוחין ודיין
חרשין אתיין. מסטרא דהבל סטרא דרחמי יתיר ולא בשלימו חמר טב בחמר כים ולא אתתקן
בהדיא עד דאתא שת ואתייחסו מניה כל אינון דרין דזכאי עלמא וכיה אשתיל עלמא. ומקין
אתיין כל אינון חטיפין ורשעים וחייבי עלמא. א"ר אלעזר בשעתא דחב קין הוה מסתפי בגין
דחמא קמיה זיגין המשריין מזיוגין ואתיין לקבלא ליה וחד להדר בתשובה מאי קאמ' הן נרשתי
אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר המאי מפניך אסתר אלא אתא סתיר מכמיא דולי
ר' אבא אמר בר"אולא הסתיר פניו ממנו ויסתר משה פניו וע"ד ומעניך אסתר מאינון פניה
דילך אתא נסתר דלא ישנאון כי יעל דא ויהיה כל מולאי יהרגני:

ויישם יי' לקין אות לבלתי וגו'. מאי אות. אות אחד מעשרין ותרין אתוון דאורייתא
יהב עליה לאנגא עליה. א"ר יהודה מ"ר ויהי בהותם בשדה. מאי בשדה דא
אתתא ועל דא קם וקטיל ליה דהא מסטרא דא ירית לקטלא מסטרא דסמ"אל דגרים מותא לכל
עלמא. וקני קין להבל על נוקבים. ר' חייא אמר הא חזיון דכתיב ויחר לקין מאד ויפלו פניו
על דלא אתקבל קרבנים. א"ל הכי הוא וכלא הוה לקבליה. וא"ר יהודה מ"ר הלא אם תטיב
שאת ואם לא תטיב לפתח חטאת רובץ. אלא הכי קאמר הלא אם תטיב עובדך שאת מאי
שאת כדכתיב יתר שאת דהא כוכבא שבתא איתי ליה בכלא תדיר ותליא בעובדוהי ועל
דא אם תטיב שאת. ואם לא תטיב לפתח חטאת רובץ. מאי לפתח דא פתחא
דלעילא

(א) שנקראים עלי האילן ואם בחות שנוגים: (ב) לבוש שסביר בהבה ממנו ולא הבשמה אסא"ב מתחילה היה לסם כתנות אור שסבשאה
פיתה בהבה מסם: (ג) (פי' שנגש בעץ הדעת שסביבו עץ החיים והבה חיים בגי' ס"ת ובגירוף עם"ד הרי פ"ט כמנה בשמנה פ"ש
לעלף של אור בעשה מאור עור. וכר' שמעון כי בחלף מורים על המחשבה וכעין על המעשה ותורת ר"מ אור דקשבר שהדס"ר לא שגש
רק באתבנש ורבנן אקרי שבנש בעשה: (ד) (פי' אדם ובנחש. מ"ם): (ה) מחשבת מזוייגים שלוחי הדין:

דלעילא דמניה נפקין דינין על עובדין ביתין דעלמא. פתח כמה דאת אמר ספתחו לי שערי תהלים קי"ח
מדקולהסוא פתח חטאת רובץ דא מלאך המות והוא זמין לאתפרעא מינך תא חזי כדאם
הנה אתולד אדם. מדאם הנה והאיזה לגיעלא ותתקן ר"ה לגיעלא. ר"ה לתתא *ברחם סיף כי תצא
הנה ע"ד הוות נפקדות מגלגן דבדאם הנה הוה דכתיב יוי' פקד את שרה ויי' הויקא דא ר"ה ברחשית כ"ה
ובגין דנפיק אדם מר"ה *כפיק ביומא ועלמא קיימא ביומא ובגינה כך לפתח ולאי. תנוא (ד"ה ונפיק)
רובץ בגין לא צפרעא מנך. ואליך תשוקתו עד דתשתלי. ואתה תמשול בו. רוא הוא
דכתיב יואתה מחזיק את כלם. מכאן אמרו לא שליט קב"ה אלא בומנא דישתלון חייבי עלמ' בחת יפ מ'
ועל דא אכיון דמלאך המות ישלטון ביין קב"ה שליט עליי דלא יפוק לאכלא עלמא דכתיב
ואתה תמשול בו. (בתיובתא) ואתה הויקא. אמר ר' יצחק בר קטורא דבלנא בקפסרא
(הפטורא) שביה. ר' יהודה אמר ואתה תמשול בו בתיובתא. ר' יוסי אמר כד הוו אינון
דרין דקין אזלין בעלמא הוו דמגרשי אדע'
והוו דמיין לבעלאי ותזאי. א"ר יצחק עוא
ועזאל כד נפלו מלתי קדוסתייהו מלגיעלא
חמו בנות בני נשא ואשאו ואולידו בנין ואלין
הוו נפילים דכתיב הנפילים היו בארץ. רבי
חייא אמר בנוי דקין הוו בני אלהים דהא כד
אתא סמאל על חוה אטיל בה זוהמא ואתעבר'
ואולדת לקין ומיזו דיליה לא הוה דמי לשאר
בני נשא וכל אינון דאתיין מסטרא דיליה לא
הוו אקרון אלא בני האלהים. ר' יהודה אמר

מיסטרא

מרגל בסעדא דבראה אב"ה לאדם כרא ליה בגינתא
דעדן ויתיבי על סבע מנוחת חב ואתגרש מגבראה דעדן
ותרי מלאכי חבלה עזא ועזאל אמרו קמי קב"ה אלו
הוינא תמן בארעא הוינא נזיר ונזרין א"ל קב"ה ובי אתון
יכלין על יצרא ביתא אחרי קאיים יכלין מיד אחיל לין
קב"ה כד"ה הנפילים היו בארץ ובתיב הגבורים וגו'
ובסעדא דבתרי לארעא אתל בהי יבא חבא ביתא בגאמר
ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו ואתעברו
מקדוסתייהו ע"כ:

אחי' אינון (בני) נפילים הכי אקרון. המה הגבורים. שתין הוו בארעא בחושבן דלעילא.
כתיב הכא המה הגבורים אשר מעולם וכתיב התם ^ששים גבורים סביב לה. ר' יוסי אומר
המה הגבורים אשר מעולם ממש. מעולם דייקא. אנשי השם מאושם דא הוא עולא' דקאמרין
אנשי השם דייקא כתיב הכא אנשי השם וכתיב התם ^בנקבו שם וכתיב ^ויקוב בן הנשם
כיון דלית את השם. (כאן שייך מה שכתוב ל"ו) ר' חייא אמר מעולם ממש הוו ומעולם דלתתא
בגלל לון קב"ה כ"ה (דא הוו ונוכרין בגרין דסטרא ביתא דכתיב אנשי שם אנשי שם לא כתיב אלא
אנשי שם בנוכבא דא בתיב) ^זכור רחמיך יי' וחסדיך כי מעולם המה. מעולם ודאי ומעולא דלתתא
בטיל לון קב"ה ואינון אבהן קדמאי למהוי רתיכא קדישא לעולא. אוף הכא המה הגבורים
אשר מעולם. מעולם ודאי בטיל לון קב"ה. ר' יצחק אמר מעולם (ית' ס"ו) דא מבתו
שלשלמה דכתיב ששים גבורים סביב לה. ר' אחא אמר כלהו בני האלהים אקרון (ר"ל ל"ב
דהא עד לא אתבסמת) *ת"ח כלהון נטיעין הוו בתימין דשמין דקדקין בגתרא חד לבתר חד
עקרן קב"ה ואשתיל לון בגתר אחרא ואתקיימו. ר' יוסי שאל מאי דכתיב זה ספר תולדות
אדם כיום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אותו זכר ונקבה ברא אותם וברך אותם א"ל ר'
אבא רוא עלאה הוא. תנינן תלת ספרין פתיחין בר"ה חד דלדיקים גמורים

א׳ ו׳ 10 1 וכו׳

(א) (פי' כיון שיצאת הנין לא יתן הקב"ה לו למישלט עוד על הנפש וברשות חבתה מיתה שנבשמה בה' אתה וסייב דקאמר ואתה
תמשל בו. ח"ם (ב) בחבור ובקר הקפרוגא ואחלוקת: (ג) הסוטר והמוסל שבית שם כדי לקיים הדין שבין הזו לקיים והוא רמז כיחור
הלל ואתה תמשול בו שבן כאן היה מחלוקת וקטרוג מחמת הקיבוץ לזו אבלאך המות שהוא הסוטר הכופה לקיים דין שעליו היה נמצא
מיד כיוניס: (ד) מהרסים: (ה) רשימות דקות:

וכו׳ ספר עלאה דהא מניה נפק כלא נפיק מניה כתיבה • ספר המצעותא כללא דעיל׳ ותתא
לפי זה בתקון (ס״א ספר דאיהו כללא דלעילא ותתא ואחיד לכל קטרין רזא וכו׳ (*ואחיד לכל קטרין רזא
נמצא בשני דאדם קדמאה ספר תליתאה דאקרי (נ״א ואקרי) תורה) דתורה שבכתב אדם קדמאה
ספרי דיד ספר דאקרי תולדות אדם ודא איהו דגדיקים גמוריס הה״ד זה ספר תולדות אדם דא גדיק
ודאי דעביד תולדות • כיוס ברא אלהים אדם כדמות אלהים דהא ודאי כדין אתתקן כלא
לעילא ותתא ואתקיימו בדונגמא דדא זכר ונקבה כדאם סתם חד אתכלל בחד • מתני׳ (ד״ה)
תשלי י״ח וכו׳) כתיב °מגדל עוז שם יי׳ בו ירוץ גדיק ונשגב דא הוא ספר תולדות אדם דרקיע בההוא
פ״ו ב׳ מגדל *דאדי מגדל מאי עבידתיה אלא דא הוא מגדל דוד ודא הוא מגדל עוז שם יי׳ וכלא חד
הכא ודיעא לבני מהימנותא דא הוא ודאי ספר תולדות
מיה דלא נרסי (*אדם לבני מהימנותא׳ סדו מגדל עוז שם יי׳ בו ירוץ גדיק
ונשגב יהוה גדיק) (אדם לבני מהימנותא) : ואמר ר׳
לקמן כ״ה ב׳ אבא *ספר ודאי נתתו ליה לאדם קדמאה וכיה הוה ידע
חכמתא עלאה וספרא דא מטא לבני אלהין חכימי דרא
ומאן דזכי לאשגחא כיה ידע כיה חכמה עלאה ומשגיחין
ביהודעין כיה • °וספרא דא נחית ליה מאדי דרזין
ותלת שליחן ממנן קמיה • וכשעתא דנפק אדם מגנתא
דעדן אחיד בההוא ספרא יבד נפיק (ז״ל) טאם מניה
(לקרשא) אלי בכה קמי מאריה ד׳ ואתיבו ליה כמלקדמין בנין דלא תתבשי חכמתא מבני נשא
ושתדלון למגדע למדיהון • וכן תניגן ספר הוה ליה לחנוך ודא ספר מאחר דספרא דתולדות
אדם הוא ודא הוא רזא דחכמתא דהא מקרעא אתנטיל הה״ד ואיבנו כי לקח אותו אלהים והוא
הנער כדכתיב חנוך לנער על פי דרכו • וכל גנזי עלאי אתמסרן בידיה ודא מסיר ויקיב
לקמן כ״ו ועביד שליחותא ואלף *מפתחן אתמסרן בידיה מאה ברכאן נטיל בכל יומא יוקשיר קשירין
למאריה • מעלמא נטיל ליה קב״ה לשמושיה הה״ד כי לקח אותו אלהים • ומן דא אתמסר
ספרא דאקרי ספרא דחנוך בשעתא דאחיד ליה קב״ה יאחמי ליה כל גנזי עלאי אחמי ליה
אלנא דאיי בנו מציעו׳ גנתא יוערפיי וענפוי וכלא חמיגן בספריה • וכאין איגון חסידי עלאין
דחכמתא עלאה אתגלי להו ולא אתנשי מגייהו לעלמין כד״א סוד יי׳ ליראיו ובריתו להודיעם :
ויאמר יי׳ לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר וגו׳ (חסר) ר׳ אחא אמר בההוא
זמנא הוא ההוא נהרא דנגיד ונפיק אפיק רוחא עלאה מאילנא דחיי יואריק
באלנא (דשריא ביה מותא (מאלנא דמותא) אתמשכן רוחין בגווייהו דבני נשא יומין (זמנין)
סגיאין עד דסלקו ביסין יואתעתדו לפתח • כדין אסתלק רוחא עלאה מההוא אלנא בשעתא
דפרח נשמתין בבני (מבני) נשא הה״ד לא ידון רוחי באדם לעולם למיהב לעולם בשעתא
לקמן כ״ח ע״ח דפרחו נשמתין בבני נשא בשגם הוא בשר רבי אלעזר אמר (דבי ר׳ אלעזר אמרי) *בשגם דא נשא
דאיהו נהיר לסיהרא ומחיולא דא קיימין בני נשא דעלמא יומין (זמנין) סגיאין • והיו ימיו מאה
ועשרים שנה רמז למשה דעל ידיה תורה אתיהיב וכדין יריק חיין לבני נשא מההוא אלנא
סמוך ל״ב דחיין וכך הוה אלמלא דחבו ישראל הה״ד °חרות על הלוחות חרות ממלאך המות •
דהא אלנא דחיי הוה משיך לתתא ועל דא בשג״ם דאיהו בשר קיימנא מנה לארקא (לתתרחקא)
רוחא דחיי בשגם אחיד לתתא אחיד לעילא • ועל דא תיגן משה לא מיתא אלא אתכנש
מעלמא

(א) פיין הרומה קל״ו ב׳ ובזוהר שיר השירים ולהלן מ״ז ב׳ ובייקהל ר׳ א׳ ושמיני מ׳ ב׳ : (ב) (כ״ל דהייבו יפיפי״ם סר הקורה • א״ם) :
(ג) כסיגא מ״ב פרח הספר מידו : (ד) והשיבו לו הספר : (ה) ויהיה מצרף שמות הקדושים בקפ״ד אחד • (פי׳ בזהר עשרים מצירופי
שמות הפ׳ לאדוניו ז״ל הנק׳ ק״ת יפ׳ • פרש״ב) : (ו) פרשה לו : (ז) עליון שלו : (ח) שכך : (ט) והיו מוכנים לפתח תשתח • לעיל ל״ו
סיף ע״ב ;

מעלמא והוא בחיר לסיהרא דהא שמשא אב״נ דאתכנש מעלמא לא מית אלא עאל ואחיד
לסיהרא כך משה • ר״ל כשגם הוא בשר במשיכו דרוחא בבני נשא זמנא רבה °אתהדר למהוי
בשר לאתמשכא בתר נוקבא ולאשתדלא בעובדין דאלהי עלמא • א״ר יצחק כל *דדין דאשתכלנו לקמן כ״ה ב׳
משה כלהו אריקי וקסידי לבתר אתפשטו ואולידו ואוליפו אומנותא (וחכמתא) דעלמא יגשלאה
רומחין וסייפין עד דאתא בן ואתקין לון תקונ׳ דעלמ׳ ולמתלא ולאתקנא ארעא דהא בקדמית׳
לא הוו ודעין ואזרין לבתר אסטרוכו להאי דכתיב עוד כל ימי הארץ וגו׳ • ר׳ אלעזר אמר זמן
קב״ה לתקנא עלמא ולאתקנ׳ רוחא בבני נשא בנין דיורכון יומין לעלמין הה״ד °כי כימי העץ יפרוס ס״ה
ימי עמי וגו׳ וכתיב °כלע המות לנצח ומחה יי׳ אלהים דמעה מעל כל פניס וחרפת עמו יסיר שם כ״ה
מעל כל הארץ כי יי׳ דבר :
ע״כ אשתכלנו מעלן מכאן ולהלאה תקונא דפרשתא :

בראשית

אמר ר׳ שמעון הא תיגן דכד ברא קב״ה עלמא יגליף בגילופי דרזא דמהימנותא יגו
טוחירין כרזין עלאין וגליף לעילא וגליף לתתא וכלא ברזא חדא ועביד עלמא
תתאה כגווונא דעלמא עלאה • ודא קאים לקבל דא למהוי כלא חד ביחודא חדא • ובגין כך
קב״ה °יגליף גליפו דאתוון עילא ותתא • ובהו ברא עלמין • ות״ח כגווונא דעבר קב״ה
עלמא הכי נמי ברא ליה לאדם קדמאה • פתח ואמר °והמה כאדם עברו ברית וגו׳ • דהא פוסע ו״
קב״ה אעבר ליה בעטרין עלאין וברא ליה בשית סטרין דעלמא למהוי שלים בכלא וכלא
זעאן ודאלין מקמיה דהא כד אתברי אדם אתברי כדיוקנא עלאה • והוו מסתכלן בההו׳ דיוקנא
וזעאן ודאלין מקמיה ולבתר אעיל ליה קב״ה בגנתא דעדן לאתעבדא תמן בעדונין עלאין
והוו מלאכים עלאין סחרין ליה ומשמשין קמיה ורזין דמריהון הוו אורעין ליה תא חזי בשעתא
דאעיל ליה קב״ה לגנתא דעדן הוה חמי ואסתכל מתמן כל רזין עלאין וכל חכמתא • בגין
למגדע ולאסתכלא ביקרא דמריה • ישבעה היכלין מדורין איגון לעיל׳ דאיגון רזא דמהימנות׳
עלאה ושבעה היכלין איגון לתתא (כגווונא דלהון חד לקבל חד • שבעה מדורין דהיכלי׳ איגון
לתתא) כגווונא דלעילא ואיגון שית כגווונא עלאה וחד טמיר ונמיז איהו לעילא וכל אלין איגון
ברזא עלאה • בגין דכל הני היכלין אית בהו כגווונא דלעילא ואית בהו יכגווונא דלתתא למהוי
כליל בדיוקנא דרזא דלעילא ובדיוקנא דרזא דלתתא ובהו הוה דיוריה דאדם • ולבתר דאתתרך
מנגתא דעדן אתקין לון קב״ה לנשמתהון דצדיקיא לאשתעשעא בהו כדקא חזי מזיו׳ דיקרא
עלאה וכל חד וחד אתתקן כגווונא דלעילא וכגווונא דלתתא כמה דאוקימנא :
יהיבלא קדמאה אתר דאיהו מתתקן לתתא למהוי כגווונא דלעילא • והא
אתערו חבריא כמוסי דנגתא דעדן כמה דאיהו ברזא
עלאה (דאיהו מתקן לגו • גו טמירא דרזא דלתתא נמיז וסתים מכלא) (נ״א ואיהו
מתתקן לגו וסתים מכולא) ולא שלטא ביה עינא כר בשמתהון דצדיקיא למהוי
גליפן

(ה) סיי חוזרים ע״ו °סנלגיל לסיות בשר כבראשונה : (ט) ר״ל הוחיל המאריכין ימים כ״כ חוזרים להיות לבשר שבע עש״ו בכל
דבר ונה הרוח בעשה כבר • ח״מ : (כ) לבבריה ולחרוב העולם בראתים וחרבות ע״ו לוטש בחשת וכרזל ואיך שבא נא לקחם לתיקון
העולם לחרוב בהם : (נ) חקק בחקיקות סוד שמוכה ביאורות העליונות : (ד) תוך האורות בסודות העליונים (יפי׳ נו
שהיריו תוך הטהירו חקק בחקיקות הסותיות והספי׳ סודות עליונים • פרש״ב) : (ה) חקק חקיקות הסותיות שעל ידם יסד העולם
(ו) ויקבל ר״ב ע״ב ותקון כ״ח דף כ״ב (ז) שיש בהן מציורי עולם העליון ושולם התתון :(ח) (סיכלות אלו הם נג״ע של מטה דג״ע
התתון ״ה כו ז׳ סיכלות כמו שיש בג״ע העליון • נכ״ו) :

תשליו"ל נליפן לעולם ותתא ולאסתכלא מתמן ברזא דמריהון וכעטנא דלעילא ואלין איתון גריקייא
דלא אתכסו יקרא דמריהון בגין דתלא אחרא • כתיב °אשת חיל עטרת בעלה רזא דמהימנותא
לאתדבקא כר כם במריה ולדחלא מניה תדיר ולא יסגי יציבא ומגלא ותא אוקימנא דלא יהך
סס ו' כר כם °כתר דחלא אחרא דלקרי אש"ת זונ"ש וכגון כך כתיב °לשמרך מאשה זרה מנכרי'
אמריה החליקה • היכלא דא קאים בדיוקנא דרזא עלאה בגין דכד נשמתין דמריהון נפקי
מהאי עלמא עאלין גו אלין היכלין די בגנתא דעדן דלתתא • ותמן ((תלמיד) יתבין כל חד וחד כל
דהוא זמנא דאסטריכא נשמתא למיתב תמן • ובכל היכלא והיכלא אית דיוקנין כגווני (תלמיד)
דלעילא ודיוקנין כגווניא (תתא) דלתתא ותמן אתלבשת נשמתא בלבושין כגווניא דהאי
עלמא ואתעדנת תמן כל דהוא זמנא דאסטריכא עד דמנוי זמנא לסלקא לאתר עלאה כמה
דאסטריך • ומנו דהוא זמנא דאתלבשת ביה חמאת דיוקנין עלאין לאסתכלא ביקרא
דמריהון • בהאי היכלא אית נהורין עלאין לאסתכלא נשמתהון דאינון נהורין דאתגניזו קיימין
תמן ועאלין תמן לאסתכלא ביקרא עלאה ומתלבשן תמן בלבושא חדא דנהורא דנהיר ולא
נהיר • וההוא היכלא מקבא מלכן טבא ודכיא ותמן איהו פתחא חדא דנחית נקבל פתחא
דגיהנם • מתמן מסתכלן בכל איתון חייבי (דישראל) (כ"א דעובדי עו") דלא עאלו בברית
קיימא קדישא ואתתרכו באיתון מלאכי חבלא דעורדי לון בטורא דדליק ואיתון חמאן חדאן על
דאתגניזו • ותלת זמנין ביומא נהירו מנו נהירו עלאה ומשתעשען תמן • ועיל"ל מנהון
עובריה ואנקלוס גיורא ושאר גיורין דאתגניזו • כגוונא דא לעילא כד זכאן לסלק' נשמתהון
לאתעטרא תמן:

היכלא תניינא היכלא דא קיימא לגו מהאי היכלא קדמאה והאי (פתחא איהו
סמיך לגו מערתא) (כ"א היכלא סמיך למערתא) דאכהן והאי
היכלא נהיר מקדמאה הכא אית כל אבין יקירין דמקפן ליה בגו דהאי היכלא אית נהירו חד
כלול מכל גווניו ואיהו נהיר מעילא לתתא • בהאי היכלא קיימין איתון דסכלו יסורין ומרעין
בהאי עלמא בגין לאתתקנא והוו מודן ומשבחן למריהון כל יומא ולא הוו מבטלין צלותייהו
לעלמין • לגו מהאי היכלא קיימין כל אינון דמקדשין ביה בגו חילא שמא דמריהון ואתיבו אמן
יהא שמיה רבא מברך בכל חילא ואלין אינון קיימין לגו בגו האי היכלא וההוא נהורא דכלול
כל גווניו נהיר לון • מההוא נהירו קיימין וחמאן נהורין אחרנין דאתאחדן ולא אתאחדן בגווייהו
ועילא מנהון משיח דאיהו עאל וקאים ביניהו ונחית לון • איהו בטיל מהאי היכלא ועאל:

בהיכלא תליתאה ותמן כל איתון כמי מרעין וכאבין יתיר וכל איתון דרדקי
דכי רכן דלא אשלימו יומין • וכל איתון דעאבין על חרוב
כי מקדשא (ויאוסידו) והוו אושרין דמעין כלהון קיימין בההוא היכלא ואיהו מנחס לון וכוי' מהאי
היכלא ועאל:

בהיכלא רביעאה ותמן כל איתון אכלי טוון וירושלים וכל איתון
קטולי דשאר עמין עע" ואיהו שרי וכמי
ובדין

(ו) שלא שחליפו אמונתם הקדושה בסביל ירמה אחרת סל מע"ז: (כ) לוקו מלנוס:

ובדין כל איתון נשיאין דזרעא דזוד כלהו אחידן ביה ומנחמין ליה • שארי תנינות וכמי עד
דקלא נפיק ומתאחד בההוא קלא וקליק לעילא ואשתכי תמן עד דיש ירחא וכד נחית נחתין
עמיה כמה נהורין וחיין מנהרין לכל איתון היכלין ואקוות' ונהורא לכל איתון קטולין ובני מרעין
ומנאוכין דסכילו עמיה דמשיח וכדין °פורפירא לבים ותמן תקיקין ודשמין כל איתון קטולי
דשאר עמין עע" בההוא פורפירא • וקליק ההוא פורפירא לעילא ואתחקק תמן גו פורפירא
עלאה דמלכא • וקב"ה זמין לאלבשא ההוא פורפירא ולמידן עמיה דכתיב °ודין בגויס מלא תהלים ק"ו
נוותא עד די אתא ונחיס לון ונחתין עמיה נהורין ועדונין לאתענגא וכמה מלאכין ורתיכין
עמיה • כל חד וחד במלבושא (כ"א וכדרא דכל חד וחד מלבושא) לאתלבשא בהו כל איתון
נשמהין דקטולין ותמן מתענגין כל ההוא זמנא דאיהו סליק ונחית • לגו מהאי היכלא קיימי
גו דרגא עלאה איתון עשרה רברבין ממנן (כגון) רבי עקיבא וחבריו וכלהו סלקי בסליקו גו
אספקלריא דלעילא ונהרין כזיו יקרא עילאה עלייהו כתיב °עין לא ראתה אלהים זולתך ישעיה ס"ד
יע שה למחכה לו:

בהיכלא חמישאה קיימין כל איתון מאריהון דתיובתא שלימתא דתבו
מחטאיהון ואתנחמו בהו ונפקת נשמתייהו בדכיו (וכל
איתון מאריהון דתיובתא) וכל איתון דקדישו שמא דמריהון וקבלו עלייהו מותא • וכתרעא
דהאי היכלא (פתחא) קאים מנשה מלך יהודה דקבל ליה קב"ה בתיובתא שלימתא ואתר לי'
תדירא לקבלא ליה • ולגו מהאי היכלא קיימין כל איתון מאריהון דתיובתא תקיפא דנשמתהון
נפקא בשעתא דאתמרמרו על עוכריהון ואלין מתענגין בעדונא עלאה בכל יומא ויומא •
ותלת זמנין ביומא נהירו עאל בההוא היכלא דמתענגין ביה כל חד וחד כדקא חזי ליה •
וכל חד נהיר מנהורא דקופה דחבריה בין לתתא בין לעיל' האי היכלא קיימא על איתון היכלי
תתאי ואתי' מיקיס גמורין לא יכלין לאעלאה בגו (תתא) האי היכלא ולמיקס ביה • ואתי איהו
דרגא עלאה על כלא (ביה) כר דרגא דחסידי דאיהו דרגא עלאה על כלא:

היכלא שתיתאה היכלא דא היכלא דחסידי היכלא דא היכל' עלאה על כלא
ואתי הוא היכלא דקיימא על כלא היכלא דימינא ליה מאן
דיקיס ביה אלא איתון חסידיס קדישין וכל איתון דמרחמי למריהון ברחימו סני • ולפתח' דהאי
היכלא קיימאן כל איתון דמיחדי יחודא דמריהון בכל יומא ואלין עאלין בהאי היכלא וזמינין
לסלקא בקדמיתא • ועילא מהאי פתחא אברהם ימינא דקב"ה ולפתחא אחרא קיימא יצחק
דאתעקד על גבי מדבחא והוא קרבנא שלים קמיה דקב"ה • ולפתחא אחרא לגו קיים' יעקב
שלימא ותריסר שבטין סחרניה ושכינתא על רישייהו וכד ישראל בעקו אתערו תלת אבהן
ומתערי לה לשכינתא לאגנא עלייהו וכדין איהי סלקא ואתעטרא לעילא ואגנא עלייהו
דישראל וכמה דאית היכלין לתתא בגנתא דעדן הכי נמי לעיל' אית היכלין מתקנן דאמון דזא
דמהימנותא וכל (איתון) הכי היכלין כלהו מתקשרן ומתעטרן בחד היכלא דאיהו:

היכלא שביעאה והאי היכלא איהו גניז וסתים מכל שאר היכלין
באמצעיתא דהאי היכלא קאים חד עמודא
דאיהו

(ו) לבוש נכבד:

דאיהו כגוונין *סגיאין ירוק חוור סומק אוכם וכד נשמתין סלקין איהון עאלין גו האי היכלא ·
מאן דאתחזי לאהאי גוון סליק ביה כל חד וחד כדקא חזי ליה · ואלין שית היכלין איהון למדורא
כדאמרן · ושכינתא לאו איהו למדורא ושית כלא ברזא דשת · ועל דא כתיב ברא שית שית
דרגין לעילא שית דרגין לתתא וכלא רזא חדא · ת"ח בראשית · ר' יהודה אמר תרין כתין
הוו כית דאמון וכית שני דא עלאה ודא תתאה · תרין אלין דא אמון ודא תתא וכלהו
חד · כ' עלאה פתחא תרעין לכל סטרא דהכי הוא דכליל דא ברא דאשית כדין הוא דאשית
לאעלא בקושבתא דכמיה ר' יצחק אמר ר' אלעזר בראשית דא כללא דיוקנא (ר"מ דדיוקנא)
דכל דיוקנין כלילן ביה · דא רזא דכתיב °הוא מראה דמות כבוד יי' חיוו דאתחזון ביה שית
אחרנין · ודא הוא בר אשית ברא שית תא חזי בר עאלין בהאי חיוו שית גוונין איהו אתקיים
גרמא לאחזאה לון ולמפעל בהו אומנותא דעלמא ואי תימא דהאי אומנותא דעלמא מדרגא
דלא הוא · כתיב בר אשית שבחא דשית איהו דעבדי אומנותא בהאי ר' יוסי פתח נפהנלים
נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו · הנלמים (נראו נאדץ) דא הוא רזא
דיעקב ויצ"ן ובועז ויוכף כולהו ואתחזו באדרעא דכתיב נראו בארץ · בארץ דא היא קדמתא
קדישא דארץ ישראל) נראו בארץ בגין דאיהון דיוקנין לאתחזאה בהאי דרגא · עת הזמיר
מזמור כמה דתנינן דכתיב מזמור לדוד ודא אמר °למענן יזמרך כבוד ולא ידום וכגין כך אקרי
הגיע · רבי חייא אמר דהא בדין מטא זמנא לשבחא · רבי אבא אמר עלמא עלאה סתים
וכל מלוי סתימין בגין דקיימא ברזא עלאה יומא דכל יומין (דיומא דכל דיומין) וכד ברא ואפיק
אפיק אלין שית וכגין דאיהו סתים דכל מלוי סתימין אמר בראשית ברא שית יומין עלאין ולא
אמר מאן ברא לאון בגין דאיהו עלמא עלאה סתימא ולבתר גלי ואמר (לו) עבידתא תתאה
ואמר מאן ברא ליה בגין דאיהו עלמא דקיימא באתגלי ואמר ברא אלהים את השמים ואת
האר"ץ ולא כתיב ברא סתים (ר"מ בארח סתים) ברא את השמים בגין דאיהו עלמ' באתגלי
ואתר ברא אלהים אלהים ודאי שמא באתגלי · קדמאה בסתימא דאיהו עלאה · תתאה
באתגלי למהוי תדיר עובדא דקב"ה סתים וגלי · ורזא דשמא קדישא הכי הוא סתי' וגלי ·
את השמים לאסגאה שמים תתאי לתתא ואת הארץ לאכללא ארץ דלתתא ולאסגאה (לה) כל
עובדהא כגוונא דלעילא :

והארץ היתה תהו ובהו כדקאמרן והארץ דא ארץ עלאה דלית לה נהורא מגרמה ·
היתה · בקדמית' ככר הות כדקא יאות · והשתא תהו ובהו · ותשך היתה דיוק'
לבתר אזעירת גרמה ואזעירת נהורא תהו ובהו וחשך ורוח ארבע יסודי עלמא דאשתכלל'
בה · ד"א ואת הארץ כדקאמרן לאסגאה ארעא דלתתא דאיהי אתעבידת בכמה מדורי
(נהירין) כלא כגוונא עלא' ודא הוא והארץ היתה תהו ובהו וחשך ורוח · אלין איהון מדורי ארעא
ארץ אדמה גיא נשיה ציה ארקא תבל וגדול שבכל' תבל
דכתיב והוא
ישפוט

(ה) מראות רבות ורומז אל ד' רגלי הכסא : (ב) שבע מראות ושם בחינות פשט קצוות כמ"ש בפרדס בספר הגוונין (ופי' נפלאי חיוו היא ס' ר"ס ב) : (ג) לשיל מ' ע"מ וב"ו מ' (בא דדריש הנבנים על סחכות נרמז בתתוון דהנבנים ס"מ מרמז לאנרפס דתתוסף בו ה' באנרפס · כ' היא כ' שערי בינה דמינה מתערין דינין ויפתח מיקרי דין · ג' רומז לייסוד הנדיק · כ' רומז לת"ת יעקב שבוא תמוסי ממטה למעלה וכל אחד בלול מעשריו"ד רומז ליכין סוא בנת"מ' רומז לסוד סוא"מ שם כד"מ ובתת מסודך עליו וכלהו בראן בהיונו מ' שבלולה מבולם בגודש:(ד) ר"ל קודם שהתחיל לומר למפוקי לדוד מזמור שרתה אחר שהתחיל מ"ם) (אמנם בש"ם פסחים קי"ז אמרו לוכבא עא"ם · (תתי"ן) : (ה) (והסדר האמיתי ארן אדמה ארקא גיא בשיה ציה תבל ולפי סדר מ"ב לשיל ל"ז כ' כאם שחסר מסם) (וזהו נסימן ט' ברס"ב) :

ישפוטו תבל בצדק · ר"ר יוסי מאן הוא ליה . ר"ל דא הוא אתר דניהנם כד"א ליה ולעמוק תפליס ט'
ורזא דא כתיב (ד"מ דכתיב) (במלת) וחשך על פני תהום דא רזא אתר דניהנם דא הוא ליה
אתר דמלאך המות בדקאמרן דאיהו מחשיך אכפייהו דבריות' ודא הוא אתר דחשך עלא' תה"ו
דא בש"ה דלא אתחזייא בה חיזו כלל עד דאתכסי מכלא · ועל דא אתקרי נשיה · ובהו דא
ארקא יאתר דלא אתכסי · רבי חייא אמר דא נוף · ורוח אלהים מרחפת דא לקבל תבל ·
דאתזן מרוח אלהים · וכלא כחד הוא כגוונא דא אית לארץ עלאה · שבעה מדורין איהון
לעילא דרגא על דרגא וכולהו מדורין מלאכי עלאי אלין על אלין · הכי נמי לתתא · וכלא אחיד
דא בדא למהוי כלא חד · שבעה מדורין איהון לעילא · והאי ארץ עלאה אחידת לון וכלהו
קיימן בה ובכלהון קיימא תושבחתא דקב"ה דרגין פרישן דא מן דא ואתרין פרישן דא מן דא :

מדורא קדמאה לתתא הוא אתר כי אשוך דלא נהיר והוא מתתקן למדורי
רוחי דוקסטוירי ועלעולי תקיפין דלא אתחזיין ולא אית ביה
נהורא ולא חשוכא ולא דיוקנא כלל ותמן לא ירעין ביה ידועא כלל דלאו ביה צורה גו כלל
בורקיא (פירט') ועל ההוא אתר ממנא חד מלאכא **טהריאל** שמיה ועמיה שבעין
ממנן מעופפין יואתמחון מזיקי שביבין (דעלייהו) ולא קיימין ולא
אתחזון ולא משתכחי · וכד אתי לפרא כלהו *מתחדשן ולא קיימי · כד מטאן לגבי ההוא "ט מ'
(ריחי) אתר אבדין ולא משתכחין ועאלין בחד בוקבא דתהומא ולא אתחזון · כד אתרמיש
לילא אתמחון מאינון שביבין עד דמטי לפרא :

מדורא תניינא הוא אתר דנהיר ואיהו חשוך אבל לא חשוך כההו' קדמאה
והוא מתתקן למדורי מלאכין עלאין די ממנן על עובדיהון דבני
נשא ולמסטי (ד"מ למסטי) להון בההוא ארח ביתא דאיהון אזלין · וההוא אתר אתחזי יתיר מן
קדמאה ואלין מלאכין יתיר להון קרבא (קירבא) עם בני נשא ומתזנן (ימתיזנן) מריחא וכוסמא
דלתתא לסלקא בתועלתא ולאנהרא יתיר ועלייהו חד ממנא **קדומיאל** שמיה ואלין
כתחין שירתא ומשתבחי ואזלין לון ולא אתחזון עד דישראל לתת' פתחי
ואמרי שירתא כדין קיימן בדוכתייהו ואתחזון נהירין יתיר · תלת זמנין ביומא מקדשי קדושת'
וכד ישראל עסקי באוריתא כלהון יטאסין וסהדי (אמן) סהדותא לעילא וקב"ה חייס עלייהו :

מדורא תליתאה הוא אתר דשביבין וקטורין ותמן נגדי דנהר דיוור דנגיד
ונפיק דאיהו בי מוקדא דנפשייהו דרשויייא דמתזנן נחית
אשא על רישייהו דרשויייא · ותמן מלאכי חבלה דטרדי להו ותמן אשתכח דלטוריא עלייהו
דישראל לזמנין ולאסטאה לון · כד בזמנא דנסבי יאסוותא לדחייא ליה · ואד ממנא עלייהו
מסטרא דשמאלא כלהו מסטרא דחשך כמה דאת אמר ואחשך על פני תהום **וסמאל**
חייבא אשתכח תמן :

מדורא רביעאה הוא אתר דנהי' ותמן הוא נהירו למלאכי עלאי די בסט' ומיו'
ופתחי שירתא וסיימי ולא אזלין לאעברא כהני קדמאי
דפתחין

(א) (רמז נ"ם עם המוחיות בני' בסיגם · מ"ם (ב) מקום סתין הסכתה סולט שם : (ג) (בע"ת כ' ברב' רו' מדורין אלו הם היכלי הקלי' אשר בעולם היצי' כי ביצי' בק' מדורין ובבריי' בק' היכלין וכו' יע"ם ן' ואלו המדורין כ' ברב שם בגונא דיצי' נב"ו) : (ד) לשון פוסה וסערה וסם מטוטטים בעולם ואינם ברחים בכני אדם : (א) (פי' ביטוחים מביטוחי ומזיקי הסלבת ברס"ב מסם ברח"ו): מזיקי הסלבת העלם וסם אינם ברחים ביום רק בלילה : (ו) בב"ל ופי' בלתחים עם בני אד, ברס"ב מסם ברח"ו) (ז) מעופפים :(ח) בל שלהבת ותמרות עשן וסם אש אוכלת בעשבת וזולבת כאומרו ותמן בנידו דנהר דיוור וביבל על ראש רשעים בגיהנם : (ט) שלוקחים לתם רשותה ויביאו תשובה :

דפתחין שירתא ומתוקדן ומתעבר׳ כמו דליק ותבין ומתחדשין כמלקדמין וכמי קיימי׳ כרוכתייהו
תהלים ק״ד ולא מתעברן וכמי מלאכי דרחמי דלא מצטיין לבלמין׳ ועליהו כתיב °עושה מלאכיו רוחות
וגו׳ ואלין עברין שליחותייהו בעלמא ולא אתחזון לבני נש כד כתוזא או כסערא אחרא
ל״ר מ׳ *כסכלתנו סני׳ וחד מלאכא ממנא עליהו **פראל** שמיה וכיה פתיחין מתחזין דרחמי
לאיתן דתייבין לנביה דמתריסין ופתחין תרעין לא אברא אלותהון וכבוותהון:
מדורא חמישאה היא מדורא דאחיר בנהירו יתיר מכלהו קדמאי ואית כיה
מלאכין מנהון אש ומנהון מיא לזמנין אשתכחו ברחמי
ולזמנין אשתכחו בדינא׳ אלין בסערא דא ואלין בסערא דא׳ לזמנין כדרין אלין וחזבין אלין
ואלין ממנן לזמרא למאריהון אלין בפלגות ליליא׳ ואלין כד סליק כתורא וחד ממנא עליהו
פ׳ פ״ב **קדשיאל** שמיה כד אתפלג ליליא ואתער רוח צפון וקב״ה אתי *לאתעסקא עם
מריקייא בגנתא דעדן כדין רוח צפון אקים ומטא לאיתן דממנן בפלגות
ליליא לזמרא וכלהו מזמרין ופתחין שירתא׳ וכדאתי צפרא ומתחבר °אדרותא דצפרא
בנהורא כדין כלהו אחרנין אמרין שירתא וכל בכבי רקיע׳ וכל שאר מלאכין (דלתתא) מסייעין
תיוב ל״ח לון כתה דכתיב °ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים עד דישראל נעלי שירת׳ ותושבחת׳
אבתריהו:
מדורא שתיתאה הוא מדורא עלאה קדיב למלכו שמיא וכיה דאחרין ואחרין
וכלין דמתבלבין מן ימא וכמה מומין איתן דמרחשן לה׳
סערי עלמא ועילא מנהון יסרכין ממנן וחד ממנא עליהו׳ **ואוריאל** שמיה ואיתא
ממנא על כל אלין תתאין וכלהו נעלי בשבתי ורגעי דכל נעלי אדבי
לסערא דאולסערא דא׳ כד נעלי אדבי לסער (דיוס) מזרח ממנא דקיימא עליהו לתהוא
סערא הוא מלכא דאתי נגמינא וכד נעלי אדבי לסער צפון ממנא דקיימא עליהו לתהוא סער׳
הוא **גבריאל** דאתי מסערא דשמאלא וכד נעלי אדבי לסער (מזרח) דרום הא תמן
איהו ממנא דקיימא עליהו לתהוא סערא **רפאל** (נ״א חוריאל)
שמיה והוא לימינא וכד נעלי אדבי לסער מערב מנא דקיימא עליהו
לתהוא סערא הוא **אוריאל** (נ״א רפאל) ואיהו לבתרא:
מדורא שביעאה הוא מדורא עלאה על כלא ותמן לא אשתכחו כד נשמתהון
דצדיקיא דתמן מתעדנין בהנהוא זיקא עלאה ומתברכן
בברוכין ותפנוקין (עלאה) עילאין׳ ותמן לא אשתכחו כד איתן זכאין׳ ונגזי אלוש כרב׳ וכרכה
בלא הוא כגווכא עלאה והא אמרו חבריא׳ כדין הוא לאדם דלתתא כאבנא מרורין וכלהו
כגווכא דלעילא וכלהו אית זיכין כחיזו בני נש׳ וכלהו מודן ומשבחן לקב״ה ולית מאן דיהב
יקרא כאלין דאיתן כמדור׳ עלא׳ ואלין חזאן יקרי׳ כדקא יאות למשלח ליה ולאשבחא ליה ולאשתמודע׳
יקרי׳ ועלמא דא עלאה דאיהו תכל לא קיים׳ בקיומי׳ אלא כנוכהון דצדיקיי׳ דאיתן נופין קדישין
כגווכא

(ה) ומתתבר סחרית בנקר כחור היום: (כ) סטיכות ובהרות והוא רמז אל סליחתי סטיכה מלאכי מליוכים וכן כיוכין ה״ל דגים כלם
רמז תלים: (ג) סרים מעוכים: (ד) כמנוסעים הספיכות׳ (אדבי לסער דרום מיכאל וכו׳ כמ״ל וכוכין ואדבי הם מלאכים סלות
הסכיכה׳ הרמ״ב)

כגווכא דלעילא לא קיימא אהוא מדורא שביעאה אלא לנשמתהון דצדיקיא הכי נמי האי מדורא
שביעאה לתתא לא קיימא אלא לגופיהון דצדיקיא למהוי כלא חד דא כגווכא דא׳ ת״ח
אר״ש שבעה מדורין איתן דקאמרן וכגון איתן אית ז׳ היכלין מאיתן רזי מהימנותא לקבל ז׳
דקיומין עלאין וכל היכלא והיכלא אית רוחין עלאין:
יהיכלא קדמאה הכא אית רוחא דאתמנא על נשמתהון דגרין דאתגיירו׳
ורהכ״יאל שמיה ואיהו נטיל לון ואתהגון מזיו יקרא
דלעילא:
היכלא תנינא אית רוחא אחרא׳ **אהינאל** שמיה ודא קיימא על כל איתן
נשמתין דרכיי דלא זכו בהאי עלמא למלעבי
בתוריתא ואיהו קיימא עליהו ואוליף לון:
היכלא תליתאה בהאי אית רוחא אחרא׳ **אדרהינאל** שמיה ואיהו
קיימא על נשמתהון דאיתן דאהדרו
בתיובתא ולא אהדרו כגון דחטיבו ועד לא אהדרו בהו מיתו אלין עדדין לון בגיהנם ולבתר
עאלין לון לאהי רוחא ממנא ונטיל לון וחמדן לאתהנאה מזיו יקרא דמאריהון ולא אתהגון ואלין
אקרון בני בטר ועליהו כתיב °והיה מדי חדש בחדשו ומדי °שבת בשבתו יבא כל בשר ישעיה פ״ו
להשתחות לפני אמר יי׳:
היכלא רביעאה הכא קיימא חד רוחא **גדריהאל** (נ״א גהדהא״ל)
שמיה דא קיימא על כל איתן נשמתין
דקבולי דשאר עמין (נפ״ו) לאעלא לון גו פורפרא דמלכא ואתרשימו תמן עד יומא דיבקוש
לון קב״ה דכתיב °ידין כגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה: תהלים ק״י
היכלא חמישאה הכא קיימא חד רוחא דאקרי **אדיריאל** ודא קיימא
על כל אלין נשמתין (אחסר) (נ״א דקסורו (דאחדון
בתיובתא) דאתקיימו בההוא סערא׳ ואלין איתן לעילא מכלהו די במדורא דא עלאה על
כלא׳ **ומיכאל** (סמיה) רב ממנא (עליהו) על כלהו קיימא (דקיימין) ביה וכמה אלף
ורבבן כלהו קיימין תחותיה בההוא סערא ותמן אתעדנן איתן נשמתין
דחסידי בההוא נהורא עלאה דבגדא מעלמא דאתי׳ ת״ח °(אחר כתן היכ: ספר יז׳) אמר רבי
שמעון מאן הוא דידע לסדרא לאיתא דמריה במשה בשעתא דאלטריך ליה לסדרא
לאיתיה באריכות סדר וכשעתא דאלטריך ליה לקצרא הכי נמי׳ אמר רבי שמעון הא
אשכחנא בספרי קדמאי סדורא דרזא דרזין בקשורא חדא ומאן דאלטריך לסדרא לאתיה
בדקא יאות ולקצרא קצרין לבסומי למאריהו בדקא יאות ולמדע ליחדא יחודא
שלימתא למקרע דקיומין ולפתחא תרעין ופתחין דלא יהא מאן דיתאי ביהה׳
זכאין איתן מריקיא דאיתן ידעי גלמפרי למאריהון ולבטולי נזרין ולאשרלאה שכיבתא
בעלמא ולנפתא כרכאן ולמעבדי מאריהון דדינין דלא יתלטון בעלמא׳ קס ר״ש
ואמר °מי ימלל גבורות יי׳ וגו׳ מאן יגלי עברא מעיבך לאברהם חסידא ומיבא דקדשא תלים קי״ז
בריך הוא דגלי לך רזא דרזין ושריאתא לאיתין בעלמא ואתגליין לך היכלי דמלכא עלאה
שבעה היכלין קדישין איתן ואיתן קיימין בתרעין בקיומא ובכל חד וחד עאל לאתא
א יא II I דיקורא
(ו) (דהו סהיכלות כאלו שכתוב במדורין איכם כהיכלות הכז׳ נדף ל״ח ח׳ אלא אחרים הם: נכ״ו) · (ב) לקמן ס״ב ע״ב:
(ג) לאתות לאחדוכיהם:

דיקורא (ד״ה ל״ג דמריה) דמלן דידע לכסומי למאריה וליקרא כשלימו דידע לאעלא
ישעיה כ״ו בכלהו ולקשרא קשרין אלין רוחא ברוחא רוחא תתאה ברוחא עלאה כתיב יו״ד בסר
פקודך לקון לחם מוסרך למו:

היכלא קדמאה כתיב ב ותתא רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים
לטהר רזא דרזין (ד״ה אית) רוח דאקרי **ספירא** כספירו
דאבן טבא כלין לתרין סערין • נהורא חד סליק ונחית והתהוא נהורא חוור
כלין לכל סער עולה ותתא ולאדכב סערי עלמא נהוריה תליא סתים וגליא • מנהורא דא
מתפרשין ד׳ נהורין לד׳ סערין וכלהו נהורין חד נהורא כבוטיכא דשרגא דדליק ונלין נהורין
לחיזו דעיינין דכמי נשא ואינון נהורין דשרגא סלקין ונחתין אזלין ותייבין מנו הוא אשא
דנהורא דשרגא דדליק וכלהו חד נהורא הכי נמי אלין וגלאין כלהו נהורין כחיזו דנחשא
יחזקאל א׳ בעיזא בסומקא כמה דאתמר ״ונוגהים כעין נחשת קלל • דא הוא לימינא ולשמאלא אית
רוחא דאקרי **לבנה** ודא אתכליל ברוחא קדמאה ועאל דא בדא נהוריה סומק וחוור
כחדא כגון דנפקא מאינון נהורין קדמאין כד אתו נהורין דדא מטו כנהורין
דקדמאין ואתכלילו כיה ואינון חד ואתחזון נהורי קדמאי כלהורייהו ולא אתגליין אינון אחרנין
בראשית מ״ח ולא אתידעו דעאלו כגווייהו ואתעמרו כיה כד״א ״ולא נודע כי פנו אל הקרבה וגו׳
ודא הוא רוחא ברוחא דאינון חד • נהורין כנהורין דאינון חד והכא אינון תרין תרעין
(ריקיעין) תתאין מאינון ריקיעין דאקרון שמי השמים (ריקיע) • מתרין רוחין אלין מנלגן
יחזקאל א׳ אתבריאו אינון אופנין דאינון קדישין דדנייהו כדינא דחיות כדכתיב ״מראה האופנים
ומעשיהם וגו׳ ודא הוא דכתיב והמות החיות מרחיקן כנתלי אש בוערות כמראה הלפידים
היא מתהלכת בין החיות • מאן היא דא רוחא קדישא אתר דנפקו מניה ואיהי נהיר לון
דכתיב ונוגה לאש ומן האש יוצא ברק • כד אתכליל רוחא ברוחא נפק מנייהו נהירו דחד חיוות׳
רמז (״ירמיה) על ד׳ אופנין ואת דיוקנא חליה כאריה שליט על שף ותלת מאה רבוא דאופנין
אחרנין נדפקא דכשרא אתי אתמנא על אינון אופנים כד׳ גלגלים נטלין כל חד וחד מאינון
ארבע בכל גלגלא וגלגלא תלת סמכין ואינון ״תריסר סמכין כד׳ גלגלין • רוחא דא שלטא
על כלא • מהכא נפקו • ודא רוחא קיימא לכלהו • (ד״ה רוחא) מיכה אתו אלין (ד״ה ל״ג
ד׳ אופנים) ד׳ אנפין לכל חד וחד וכל אינון אנפין אסתכיין לארבע סערין דההוא חיותא
דקיימא עלייהו • כד נטלין אלין ארבע תחות ההוא חיותא עאלו דא בדא ומשלבן דא בדא
כד״א מקבילות הלולאות אשה אל אחותה לאתכללא חדא בחדא ולאעלא דא בדא • כד
נטלין אינון גלגלין אשתמע קל נעימותא בכל אינון חילין דלתתא לזמייהו • תחות היכלא דא
מתפרשין חילין לכל לכמה סערין דרקיעין דלתתא עד דמטו לבבא אסתכו
אסתכיין לאיכלא דא • מתמן אתזנו כל אלין די בהיכלא דא כלהו
סט לההוא רוחא דכתיב ״אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתם ודא הוא היכלא
דאיקרי לבנת הספיר • רוחא דא דכלול רוחא אחרא תנינא סלקא ונחתא נהוריה דלא
שכיך (שכב) לעלמין כנהורא דשמשא גו מיא לית מאן דקאים עליה כד רעותא
דבר נש זכאה בההוא נלותא דעאלת בההוא היכלא וסלקא לקשרא קשרין בשלימו בסרותא
דרוח

(א) (יסוד ופש״ר): (ב) (ד׳ אותיות הוי״ה): (ג) (אדני): (ד) (מטולכין): (ה) (אל״ף דל״ת נו״ן יו״ד):

דרוח (כ״א דנהורא) דא כדקא חזי • כדין נהורא אתעטף ביה ואתי בה וסלקא עמה
לאתקשרא בקשורא דהיכלא תנינא לאתכללא רוחא דכלל ברוחא עלאה דעליה
ורוחא דא דכלול כלול ביה ההיא חיוותא וכל אינון לופנין וגלגלין ואתאחדן ביה כנוגה
דאתאחדא אשא במיא ומיא באשא דרוס בטבון לבון בדרוס מרת במערב ומערב במזרח
הכי אתאחדן כלהו דא בדא ואתקשרן דא בדא • ההוא רוחא סלקא לאתקשרא וההיא
חיותא אסתכיא לעילא לגבי היכלא תנינא ואסתכיין דא בדא באמצעיתא דהיכלא דא
נגיז חד עמודא דסלקא עד אמצעיתא דהיכלא אחדא ואיהו נקיב ונגיז (כ״א כתיב נגיז)
מתתא לעילא לאתדבקא רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכלהו למעהי כלהו רוחא חדא כד״א
ורוח אחד לבש:

יד היכלא תנינא כתיב וכעצם השמים לטוהר • הכא איהו ההוא רוחא דאקרי
זהר וקיימא בחוורתא תדיר דלא אתערבו גווניו באחרא
ואיהו עצם דלא אשתני לעלמין דא לאו איהו באתגליא הכי לאתנצצא באחרא דא
קשי לאתגליא בסתימו דעינא דכד מתגלגלא אזדהר ונצץ בגלגולא דא אוף הכי בנין דכד
ההוא רוחא קדמאה סלקא מגלגל בגלגולא וגלי ליה ואתקשר בהדיה בקשורא דחוורתא
דעינא גו גוון אחרא דאיהו דקיק מניה דשארי עלוי מתגלגלא רוחא דא מנו רוחא דלתתא
נהורא דלתתא אסתר לגלגלא (כ״א וגלגל) נהורא דא ואתנהיר ולא יכיל לאתנהרא עד
דאתיד תהלה ביה ואתקשר בהדיה וכדין אנהיר ואחיד בנהורא דלתתא (ד״ה ל״ג דהוא
נהיר) דהוא כלול ולא אשתני כלל אלא אתגליא בגוונא בגלגולא דיליה וכד נהורא דא
מתגלגלא נטיל נהורא אחרא לסגר שמאלא ואתגלגלא בהדיה ואסתחר עמיה ורזא דא
כתיב ״המוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן • זכאה איהו מאן דידע לגלאה (כ״א שיר ז׳
לגלגלא) נהורין • רוחא אחרא אתכלול בהדיה ואסתחר (ואתנהיר) ונהיר סתרנים בגוון
הכלא וחוור ההוא חוור אתקשר בחוור דא וההוא תכלא אתקשר בסומקא דנהורא תתאה
דלבוער שמאלא ואתכלילו דא בדא והוו חד ואקרון **עצם השמים** וכל מה דלתתא
וההוא היכלא דלתתא כלא אתכלול הכא ובנין דכלא אתכלול הכא
אתקרי עצם השמים מכללא דנהורין אלין אתבריאו אינון שרפים דשת נרפין כד״א ״שרפים יחזקאל ו׳
עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד כלהו בשש בנין דכלהו ״מעצם השמים אלין
אינון דאוקידו לאינון דלא חישו על יקרא דמריהון ורזא דאשתמש בתגא חלף • מאן דקארי
ותני שית סדרי משנה דא הוא מאן דידע לסדרא ולקשרא קשורא יחודא דמאריה כדקא יאות
אלין אינון דמקדשין שמא קדישא דמריהון בכל יומא תדיר כד מתגלגלן נהורין נפק מנייהו
נהירו דחד חיוותא דאיהי קיימא ורמיא על ד׳ חיון עליונין על קמאי דכליל לון בנווייהו
ובאלין כד נטלין אתכפיין שרפים תתאי נחשים דנפקי מנו ההוא נחש שרף דגרים מותא
לכל עלמא אלין חיון אנפי כשר מסתכלן לגבי ההוא חיותא נשרא עלאה דעלייהו כד״א ״דרך משלי ל׳
הנשר בשמים רוחא דא שלטא על כלא ההיא חיוותא דרמיא (כ״ה דרמיא) על כלהו אסתכיא
לעילא וכלהו לגביה (ד״ה לגבה כלהו כד נטלין מזדעזעין כמה חיילין מנהון נהירין מנהון
מתתברי (כ״א מסתברי) מזמיהון (חיוהון) ואוקידון לון בנורא ואתיין ומתחדשן במלקדמין
כלהו עאלין תחות ההיא חיוותא מסתתרין תחות גדפהא לאכללא לון לעילא אינון ד׳ חיון
סלקין

(א) כי׳ מנשק ורוחם לחיעלה אתרנוס סבש כא לאסתכי כעין • ברש״ב): (ב) ויד) (ג) שבעל זה הוא עצם הבשמים מזרים לפי שבות
שבי תלאעלה למשה):

סלקין כד רוחא אזדהר בגו ההוא חיותא ארבע גלגלין לכל חד וחד · גלגלא חדא אסתכי
לסטר מזרח תלת סמכין נטילין ליה ואסתכיין לאמצעיתא וגלגלא חדא אסתכי לסטר מערב
ותלת סמכין נטלין ליה ואסתכיין לאמצעיתא · וגלגלא חדא אסתכי לסטר דרום ותלת
סמכין נטלין ליה ואסתכיין לאמצעיתא · וגלגלא אחרא אסתכי לסטר צפון ותלת סמכין
נטלין ליה ואסתכיין לאמצעיתא וכלהו סמכין תריסר נטלין מגו אמצעיתא · וההוא
אמצעיתא סגיר ופתח · וכל גלגלא וגלגלא כד נטלא קלא אשתמע בכלהו רקיעין ·
אלין ארבע חיוון (ד"א דלעילא) כלהו (מתלבשן) (ס"א אשתלבן) דא בדא · ועאלין
אינון אופנין דלתתא בגו אלין · חיוון דלעילא כלילן אלין באלין רוחא דא דאתכליל באינון
רוחין מלהטא וסלקא לאתאחדא לעילא וקיימא לאתאחדא ולאתקשרא ברעותא דבר נש
זכאה בההיא צלותא דצלי דכד סלקא ועאלת בההוא היכלא נטיל כלא וכלהו נטלין בהדה
ואתכלילו דא בדא עד דאתכלילו בההוא רוחא וההוא רוחא נטלא ברעותא דקשורא דיחודא
דצלותא דמיחדא כלא עד דמטו כלהו להיכלא תליתאה כלילן דא בדא כדקדמאי אשא במיא
ומיא באשא רוחא בעפרא ועפרא ברוחא מזרח במערב מערב במזרח צפון בדרום דרום
בצפון · והכי הני כלהו מתקשרן דא בדא ומתאחדן דא בדא ומשלבן דא עם דא · וכן
כמה חיילין ומשריין דאתאחדו (נ"א דנחתי) לתתא ואתערבו באינון תתאי עד דמטו
לכבבא דצדק ותמן כמה ממנן על עלמא וכד רוחא דא דאתכליל (ד"א אתכליל) מכלהו
וכלהו כלילן ביה סליק ואתאחד ועאל בגו היכלא תליתאה עד דאתאחד ברוחא דתמן
בגו ההוא עמודא דקאים באמצעיתא וכדין כלא אשתלים עד הכא כדקא יאות וכלהו
רוחא חדא כליל מכלא ושלים מכלא כד"א ורוח אחד להנה הכא **הכרעה** לאתדבקא
במאריה:

היכלא תליתאה היכלא דא איהו היכלא דההוא רוחא דאקרי **נגה**
רוחא דא איהו דכייא בריר מכלהו לית ליה גוון
דאתחזי ביה לאו חוור ולאו ירוק ולאו אוכם ולא סומק ובגין כך אקרי טוהר דכייא ברירא
מכל אלין תתאין ואע"ג דאיהו דכייא מכלא לא אתחזי עד דאלין תתאי מתגלגלן ואחידן
(נ"א וכראן) ביה ועאלין בגויה (נ"א ביה) כיון דעאלין בגויה כדין אתחזי נהורי ולא גוון חד
מכלהו כד אשתלים האי רוחא מכלהו תתאי אפיק מניה נהורא דכליל בתלת נהורין
אינון תרי נהורין סלקין ונתתין ונצצין · בההוא נציצא אתחזון בעשרין ותרין נהורין משניין
דא מן דא · וכלהו חד נהורא ועאלין בגו ההוא חד נהורא · ההוא נהורא כליל לון
ולא נהיר בר בזמנא דאלין נהורין דלתתא סלקין וההוא רעותא דצלותא נטיל לכלהו · כדין
ההוא נהורא נפיק · מגו ההוא רוחא אתנהיר ההוא נהורא ואפיק אלין תרי נהורין
נצצין ואתחזון כחושבן כ"ב אתוון דאורייתא · לבתר מתהדרין וכלילן בההוא נהורא כל
אינון נהורין תתאי (באינון נהורין) כלהון כלילן בהני נהורין (תתאין) וכלהו בנהורא דא ·
האי נהורא איהו כליל בגו ההוא רוחא וההוא רוחא קיימא בהיכלא תליתאה דא · ולא קאים
לאתישבא אלא בגו היכלא רביעאה דתיאובתיה לסלקא לגויה · אלין נהורין דנפקו מגו
ההוא רוחא כד מנצצן מתחברן כלהו נהורין דנצצן בשעתא דנפקי מגו ההוא נהורא חדא ·
ודתיין (נ"א ודחקן) לאתנצצא נפקא מנייהו חד חיותא קדישא רברבא דיוקנהא כחיזו דכל אינון
שאר

(א) נצח (ב) אל ברוך גדול וכו'

שאר חיותא דיוקנא דאריה ודיוקנא דנשר כלילן כחדא ואתעבידו בה חד דיוקנא מנייהו
תחות האי חיותא אית ד' אופנין עלאין כחזו דתרשיש מרקמן בכלילו דכל גוונין · ושית
מאה אלף רבוא (רברבן) כלהו בגוויהו ואלין ד' אופנים בתמניא גדפין כלהו · וכלהו נפקין
מגו נהירו דההוא חיותא דשלטא עלייהו בשעתא דנצין ההוא נהורא מפקא חיילין חיילין אלין ·
ואלין ד' דתחותה קיימין בד' סטרין דעלמא · בד' אנפין כל חד וחד תרין אנפין מסתכלן
לגבי ההוא חיותא · ותרין אנפין מחפיין בגדפייהו מאינון נהורין דנצצן דלא יכלין לאסתכלא
בכל זמנא דנטלין אלין בד' גלגלין (ד"א ותריסר) (ותרין) סמכין כקדמאי אתעביד מההוא
זיעא דלהון כמה חיילין ומשריין דכלהו משבחין ומזמרי דלא משתככי לעלמין · ולאלין לית
לון שעורא · ארבע פתחין אית להיכלא דא לארבע סטרין דעלמא עשר ממנן בכל פתחא
ופתחא ובזמנא דכלהו די בגו היכלין דלתתא · ואינון היכלין סלקין ברעו דצלותא דכייא
כלהו פתחין פתחין עד דכלילן כלהו אלין באלין ומשלבין אלין באלין ועאלין כלהו ממנן גו
ממנן משריין גו משריין · אופנים בחיות וחיות באופנים · באלין אופנים נהורין בנהורין
רוחא ברוחא · עד דעאלו ברוחא דא · בהיכלא דא אית דוכתא חדא כחיזו דדהבא
דנצין ותמן גניזין כמה חיילין ומשריין דלא סלקין ולא מתעטרין לעילא אלא בשעתא דכל אלין
קשרין קשירן והיכל נטיל לאתעטרא כלהון נפקין מליין בדינא ואקרון מארי אתריסין · שליחן
בעלמא מגו מארי דינין די בהיכלא רביעאה בהאי דוכתא תליין בארבע סטרין שית מאה
אלף רבוון מגינים דדהבא לכל סטר וסטר · וכן לתתא מנייהו שורין מקפן ואינון שיתין וכל
הני מגינים כלהו מגיחין קרבין סייפין ורומחין לבר בכל אינון שליחי דינין דעלמא עד דמטו
דרגין בדרגין לכבבא **דמאדים** ובדין היכלא סלקא ואתעטרת בההוא רוחא בכל
אינון חיילין ואשתאר ההוא דוכתא באתריה וההוא דוכתא אקרי תא
הרצים אינון שליחין מרהטי לאשלמא דינין ופורענין בכל סטרי עלמא כד סלקא צלותא נטיל
כל הני נהורין ומשריין וקשר קשרין ואתכלילו כלהו כחדא עד דאתקשר רוחא ברוחא ואינון
חד ועאלו גו ההוא עמודא לאתכללא ברוחא דהיכלא רביעאה · זכאה חולקיה מאן דידע
רזא דמאריה ואריס דגליה באתר דאצטריך · ות"ח כלא אצטריך דא לדא ודא לדא
לאשתלמא דא עם דא ולאתנהרא דא בדא עד דסליק כלא לאתר דאצטריך שלימו ·
מתתא בקדמיתא ומלעילא לבתר · וכדין איהו שלימו בכל סטרין ואשתלים כלא כדקא
יאות · מאן דידע רזין אלין ועביד שלימו · דא איהו מתדבק במאריה ובטיל כל גזרין
קשין ואיהו אעטר למאריה ומשיך ברכאן על עלמא ודא איהו בר נש דאקרי צדיקא
עמודא דעלמא וצלותיה לא אהדר ריקנייא וחולקיה בעלמא דאתי ואיהו בחושבן
בני מהימנותא · ת"ח כל הני היכלין וכל הני חיותא וכל הני חילין וכל הני נהורין וכל
הני רוחין כלהו אצטריכו דא לדא בגין לאשתלמא מתתא ולאשתלמא לבתר מלעילא ·
אלין היכלין אינון מתדבקין דא בדא וכלהו כגוונין דלעילא (נ"א דעינא) מתדבקן דא
עם דא כל מה די בגווייהו אינון בההוא חיזו דמתחזי *בסתימו כד מתגלגלא עינא ע"ז א"ס ב'
ואתחזי ההוא זהרא נצין וההוא מה דלא אתחזי (ביה) בההוא גלגולא איהו ההוא רוחא
דשלטא על כלא ובג"כ קיימא דא בדא דרגין על דרגין (ודרגין על דרגין) עד דאתעטר כלא
כדקא

(א) (פי' נושאי תרים ורומח להלתם · הרש"ב):

בדקא יאות • ות"ח אלמלא כל איון נוונין דעיבא דאתחזיין כד אסתי' עינא ואתגלגלא
כגלגלא לא אתחזון איון נוונין דזהרן • ואלמלא איון נוונין לא אתדבק הוזא דכתיב
דשלטא עליהו • אשתכח דכלא תליא דא בדא ואתקבר דא בדא כד אתכליל כלא כחדא
כהיכלא תליתאה ורעותא דלעותא סלקא לאתערא כהיכלא רביעאה כדין כלא חד ורעותא
חדא ודקיורא חדא הכא **השתחואה** לאתרעלאה כמאריה :

היכלא רביעאה היכלא דא איהו משניתא מכלהו • אריכא היכלין לדא . דא
לגו מן דא • וכלהו חד היכלא הכא איהו רוחא דאקרי
זכות כאתר דא מתחבר זכות דכל כני עלמא • רוחא דא נטיל כלא מניה נפקו
שבעין נהורין כלהו מנגלן וכלהו כענולא דלא מתפשטי כאלין אחרנין מתדבקן
דא בדא ונהרין דא בדא אחרין דא בדא • כל זכיין דעלמא קמי אלין נהורין קיימין • מכלהו
נפקין תרין נהורין שקולין כחדא דקיימי קמייהו תדירא לקבל אלין איון שבעין דברכן ממנן
לבר דסחרין כל (הני (ד"א איון) אריכא היכלין • שבעין נהורין אלין ותרי נהורין דקיימין
קמייהו כלהו פנימאין נו לגו ורזא דא דכתיב כענך ערמת הנוס קורא בשוכמים : לקבל
נהורין אלין עאלין כל זכו • וכל עובדין דעלמא לאהדא • תרין נהורין אלין איון סהדי
סהדותא כנין (דמיון) דאית בכעה עיני יי' דמשטטי בכל ארעא כל מה דאתעביד בעלמא
כדאיתא כנין (דמיון) דאית בכעה עיני יי' דמשטטי בכל ארעא כל מה דאתעביד בעלמא
אתרשים כהאוא עובדא ממש והאוא זכותא ממש וקיימי בקיומיהו • ואלין תרין נהורין חמאן
כהו ומכהכלן וכהדי קמי אלין ע' נהורין • אלין ע' נזרי נזרין ודיני דינין הן לטוב הן לכיס
והכא איהו אתר דזכותא • רוחא דא כיס אתרכימו אתוון תלת דאיון *יד"ן דכד אלין
אתאן מתדבקן כהאי אתר כאתרבקותא דדכורא ונוקבא כדין אתרכימו כיס ולא
אתעדון מתמן • לבתר נפק חד נהורא נהיר לאדבע סטרין • האי נהורא אפיק תלת אחרנין
דאיון תלת כתי דינין דדיינין דינין אחרנין במילין דעלמא בעותדא כמסכנו כמרעין כשלימו
בכל איון שאר מלין דעלמא אתחדן כהו • חד היכלא לאיון ע' קדמאי לגו תלתא לאלין תלתא
אחרנין סלקא האי רוחא וכליל כל איון דלהתא ואפיק חד חיותא קדישא מתלהטא
ועיינין לה כעיני אישא לאשגחא כאלף אלפין ורבוא רבוון חיילין מאריהון דדינא כלהו נטלין
פתקין ופתחין וסגרין בעלמא ואשלימו דינא • תקות בהאי חיותא ד' ברכיס מלהטין כלהו
כחז ור ושוזן וסביבי דאשא כלקין ע"כ גלגלין לכל חד מלהטין כאשא • כד נטלין אתעביד
נהר חד די נורא • אלף אלפין משמשין להאוא נורא מתגנן נפקי כמה חיילין • כד
גלגלין נעלין כמה איון רבוא רבוון דקומון מנייהו כגו דאוא נורא • תקות היכלא
תניינא נפקי חיילין דמזמרין והתיין לקרבא הכא ואתוקדון כלהו כל איון *ממנן דעלמא
דאתמנין לשלטאה מהכא נפיק דינהון לשלטאה מגו האוא רוחא דאתרשים בתלת
אתוון • ומהכא מעברין קיומייהו מעלמא ואתדנו כהאי נוראא דגיהנם ונפיק דלא
אתמסר כהאי היכלא כגין דאתרשימו כתלת (ד"א תלת) אתוון הכא האי רוחא אתכליל
בהו הכיא חיותא אפיק חיילין ומשריין דלית להון חושבכא • כל דיין דעלמא
מהאי היכלא נפקי הן לטוב הן לכיס כך *תלת כלי חיי ומזוני דלא אתייהיב רשו
באתר דא דהאוא נהר עלאה דכל נהורין נגדין מניה קיימא אלה • כאמצעיתא
דהיכלא

(מ) (נבורה):

דהיכלא דא הוא אתר מתקן לקבלא רוחא דלעילא כגו רוחא דא ודא סלקא בהו תרין עשר
פתחין איון לאיכלא ד"ל כגל פתחא ופתחא כל איון סרכין ומנמן דאיון מכרזי לאודעא
לתתא כל איון דיין דזמנין לנתתא לתתא כד"א יקרא בחיל וכן אמר גורו אילנא וגו' • דניאל ד'
ומנו כרוזי אלין כעלי מלה כל מריהון דנדפין עד דאודעי מלה לדקיעא **דחמה** ומתמן
כד נפיק שמשא נפיק מלה ואתעביד כעלמא עד דמטי לסטוא *חוזא דרקיעא קב"ס ס'
דכל ככבי דדקיעא נגדו כיס דאיהו כאמצעיתא דרקיעא ושמשין מלה ונקטין לה איון
סרכין דתתות (סדוה) (ד"א שמשא) ואיון דממנן על הנהגת חיותא ומתמן אתפשטו לעלמא ואפי'
רוחין ושדין ואפי' עופי שמיא מודעי ליה כעלמא כרוזין תכין וסתמין פתחין לא סלקא
(לאחר הלאחר) רוחא ברוחא עד דכלהו רוחין תתאי כלהו חד כהדי (רוחא נתר) האי רוחא וכלהו
אתכלילן ואעלין דא בדא עד דלא אתעביד כלא חד • בר נש כד איהו ככי מרעיה הכא אתדן
הן לחיים הן למות תרין אלין לעילא אי אתדן הכא לחיים יהבי חיים מלעיל' ואי לא יהבין •
זבאה חולקיה מאן דאתדבק במאריה ויעול ונפיק • הכא **קידה** כאנפין כארעא
לא תנכרה על דינא על האי היכלא אתמר אל אמונה ואין עול וגו' : דברים ל"ב
היכלא חמישאה היכלא דא היכלא **דברקא** זהר דאיהו רוחא
דמזהיר נהיר לאיון תתאי רוחא דא איהו
כליל ופתח וסניר נהיר ונפין לכל סטרין • מנטיו דא נהיר חד נהורא כעין ארגוונא •
נהורא דא כליל כל (ד"א כלל) נוונין דנהרין • נהורא חוור ואוכס סומק ווירוק • אתכלילן אין
כאלין אתרקיס חוור כסומק • אוכס כירוק • לבתר חוור כאוכס ואתעביד חד חיותא מרקמא
ואתכליל כה ירוק וסומק דיוקנא כיוקנא דכר נש דכליל כל דיוקנין • מינה נפקו ד' סמכין
דאיון חיון דכרכן על אין דלתתא חד אקרי אופן דאיהו תרין כנין דכד אתחזי האי אתנהיר
אחדא כנויה • דכיק דא כדא • עאל דא כדא • לבתר עאל אחדא דא כדא ואתחזון ד'
חיין לד' סטרין דעלמא וכלהו חד נופא ואלין איון דכתיב כהו כאשר יהיה האופן כתוך יחזקאל א'
האופן וכלהו אלין קשורין דא כדא • כחזו דחיון עלאין דלא מתפרשן לעלמין האי חיותא
דאדבע נוונין מרקמן אחדין אלין כאלין לד' סטרין מהכא כד נטלא חיותא דא נטלא לתרין
סטרין • האי רוגזא דכרקא אתכליל כתרין רוחין • רוחא דא דכרקא אפיק חד חיותא וכל
איון כהורין • רוחא אחרא אתנהיר מניה דאקרי רוחא מלהטא נהרין מניה תרין נהורין
דאיון אדבע ואלין נהורין מתפסכן כנוונין והכא איהו • לעלא אחרב המתפסכת • אלין רמסיה ב'
איון נהורין דמתפסכן שבעה דקדבא (ויקרא נ"ד) ואלין קיימי על היכלא דלתתא כנין דהאי
לעלא אחרב קיימא על איון ע' נהורין דכי דינא • מנכא כל איון דיוקנין דדיינין דינא אדבא
תליא על ריישיהו מלעיל' האי לעלא אחרב דשלי איון נהורין דלסטר שמאל אפיקו חד חיותא אחר'
דקיימא על ד' לגא קיימי בקיומייהו תרי מימינא ותרי משמאלא כד רוחא דחיותא' האי עאל באלין
נטין מנייהו תרי נטוטין מלהטין ונפקו מהאי היכל' לבר ומתהפכי תדיר • אלין נטוטין *מלהטין כ"נ ב'
לזמנין נוקבי לזמנין גוברי לזמנין רוחין לזמנין עוירין קדישין מ"ט כנין דכד אתכליל האי
חיותא כחיותא קדמאה מנו תקיפו דאתכלילן דא כדא נפקא חד נטוטא מלהטא תדיר דלא
אתדבק לעלמין ושאבא ואזלא אכתרייהו דאיון תרין נטוטין והשתא איון גוברין
עברין שליחותא כעלמא ועד לא מסיימי מתדבקי (נדין) ומקום נטוטא כטש כהו
ונהיר

(מ) (חסד) •

ונהיר לון ואתחזון כמלאכין ואינון כוכבי ואזלי ושבאן ועד לא מסיימי מחדעבי • והוה
כיומא כעת בהו ונהיר לון ואתחזון כמלאכין בגין דההוא מיומא כלול מכלא כליל מד'
גווין וכגין דא אינון מתחפכין לכל הני גווני • רוחא דא אתכליל ברוחא אחרא כדקאמרן
ואתחזון תרין כחדא ולא כאחרנין קדמאין רבר אתכליל דא בדא לא אתחזו כר חד • והכא
אתחזון תרין וקיימי בחביבותא כלילן מכלהו אתאי ואתע"ג דאמון תרין אמון חד • כד אתפשטו
(כ"א כר דאתפשטו) רוחא ברוחא ואתחזון בחביבותא כלילן מכלהו אתאי ודא (ד"ח דא) הוא
סיר ד' רזא דכתיב °שמי שדיך כשמי עפריס תאומי צביה הרועים בשושנים • וכד תרין רוחין
מתפשטן דא בדא בחביבותא כדין אתהדר האי אינא ואקרי היכל אדבה היכלא
דרחימותא היכלא דא קאים תדיר בקיומיה אתנגיז ברזא דרזין לעלאן דאלטרי
לאתדבקא ביה • והכא כתיב שם אתן את דודי לך • לבתר כד נהרין תרין רוחין דאינון חד
כפקי כמה חיילין לכמה בטרין אלפין ורבוון דלית לון שיעורא מנהון אקרון דודאים • מנהון
נפיס • מנהון רמונים • עד דמטו כמה חיילין לבר עד ההוא ככבא דאקרי נגה וכלהו
סס ח' בחביבו דלא מתפרשין לעלמין בהכא כתיב °לא יהן איש את כל הון ביתו באהב'
בוז יבוזו לו הכא (ד"ח כתיב) השתחואה ופרישו דידין לאתדבקא
ברחימו דמאריה:

סיר ד' ח' היכלא שתיתאה הכא הוא רוחא דאקרי חו"ע השמי רזא דכתיב °בחוט
השני שפתותיך האי היכלא (היכלא דאקרי) אקרי
היכל הרצון הכא רוחא דאיהו רעוא דכל הני רוחין תתאין דהטין אבתריה •
לאתדבקא ביה בשיקא ברחימותא • האי רוחא אתכליל בשית •
וקיימא בשית אתכליל בשית דלתתא בהדיה • וקיימא בשית עלאין וכגין כך האי רוחא אפיק
תריסר נהורין כלילן כלהו מתתא ומלעילא הני תריסר נהורין אינון חדון לסלקא לעילא
ולקבלא כל אינון דלתתא • היכלא דא דאיהו רצון רעוא דכלא מאן דקשר קשרין וסליק לון
הכא דא הוא דאפיק רצון מיי' בחביבותא • כגו היכלא דא אתכנים מבה ברחימו דבשיק
בשיקי רחימותא • האי הוא היכלא דמבה • רוחא דא רוחא דרחימותא רוחא דיחודא דאמשיך
רחימו לכל סטרין ואינון (ד"ח אינון) תריסר נהורין כלקין ולבטין • מגלוי דילהון נפקי ארבע
חיוון קדישין רחימי דאהבה אלין אקרון חיות גדולות לאתחברא אינון זוטי לאתכללא בהו
תהלים ק"ד דכתיב °חיות קטנות עם גדולות אלין אחורין דא בדא לד' סטרין כאנוזא דמתחברא
סיר' לד' סטרין וכגין כך אקרי היכלא דא גנת אגוז דכתיב °אל גנת אגוז ירדתי מלי אל גנת
אגוז בגינה דגינתי אגוז ירדתי דאיהו היכלא דרחימו לאתרבקא דבורא בטוקבא • אלין
ארבע מתפרשן לתריסר תלת תלת לכל סטר • כל אינון תתאי כלילן בהו • ובהו קיימין
רוחין ברוחין נהורין בנהורין כלהו אלין באלין עד דאתעבידו חד • וכדין האי רוחא דכליל
מכלהו סלקא לאתעטרא (כ"א לאתערא) ברוחא דלעילא הוא דאקרי שמ"ש וומין
לון לאתחברא בהדיה כיון דאתקשרו כלהו דלתתא בהדיה אמר ונקבי מנשיקותא פיהו
וכדין איהו מדוה לאתקשרא רוחא ברוחא ולאשתלמא דא בדא כדין אומו שלימו
בחיבורא חדא כיון דאתאי רוחא אתחבר בהדיה ואשתלים דא בדא ואתגהירו דא בדא
בכל שלימו כדקא חזי בהאי רעותא דלא בר נש זכאה דסליק בולא כדקא אי
יגר

(ח) (ת"מ) :

עד דהוא אתר לאחברא רחימו דא בדא כדין (ד"ח שמי' אתחבר ברוחא דא ברחימו בשלימו
באתברוחא מתדבקן דא בדא כדין) כל אינון היכלין וכל אינון רוחין דאתכללו בהאי כל חד
וחד מאינון רוחין והיכלין דאינון בכללא דשמיש כל חד וחד בטיל הוא היכלא והוא רוחא
דאתחזי ליה לאתחברא בהדיה ולאשתלמא בהדיה כדקא יאות • (ד"א כגין דהאי רוחא
אתיהבא דאקרי שמיש דאיהו רוחא קדישא לעילא בטיל היכלא דא רוחא דא דאקרי רצו"ן
סליק לון לנביהו בההוא יחודא והכי אתחברן רצון לאתבשקא) (*כ"א כגין דההוא רוחא כפ"ל הרש"כ
אתיהבא דאיקרי רצון סליק לון לנביהו בההוא יחוד' והכי אתחברן שמיש דאיהי רוחא קדיש'
לעילא בטיל היכלא דא רוחא דא דאקרי רצון לאתבשקא) דא בדא • לאתחברא דא בדא
לאשתלמא דא בדא • ורזא דא °ויצק יעקב לרחל וגו' • אברהם דאיהו ימינא לעילא בטיל בראשית כ"ט
(ד"ח נ"ג היכלא דקאמרן) (היכל אהבה) רוחא דאקרי אהב"ה לאתקשרא דא בדא לאתחברא
דא בדא למהוי חד וסימניך ° הנה כל ידעתי כי אשה יפת מראה את • ושפיר דאתתא באינון שם ו"כ
שדיה • יפיה דאיהו שמאלא בטיל הוא *היכלא דבי דינא דכל דינין מתערין מתמן • רוחא פקודי, רנ"ז
דאקרי זכותא לאתחברא דא בדא ולאשתלמא דא בדא לעתהוי כלא חד בדקא יאות • שאר
נביאים בטלין °תרין היכלין (ד"ח דלתתא) תרין רוחין • נו"ה וזוהר ברזא דכתיב °חמוקי ירך ז'
ויכיך וגו' לאתקשרא אלין באינון למהוי חד • יוסף הצדיק עמודא דעלמא *בטיל היכלא פקודי רכ"ם
דספיר רוחא דאקרי לבנת הספיר ואע"ג דכתיב °ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכי הוא שמות כ"ד
ודאי ולבתר עמוד' דא בטיל יתיר דאיהו רזא דרזין באתר דהיכל' שביעאה עד הכא מתחברן
דרגין ומתחברן דא בדא לאשתלמא דא עם דא למהוי כלהו חד • כלא בדקא חזי • וכדין יו'
הוא הלהים וגו' • זכאה חולקיה בעלמא דין ובעלמ' דאתי מאן דידע לקשרא לון ולאתדבקא'
במאריה מ"ר הכרעה (ד"ח נ"ג בהכרעה הכא ומוסיף הוא"ן) והשתחואה
וקידה ופרישו דכפין ונפילה
דאפין לאמשכא רעותא
דרוח' עלאה כשמתא דכל נשמתין דאיהו תליא לעילא עד אין סוף (ד"ח נ"ג סוף)
דמנהי נפקי נהירו וברכאן לאשלמא כלא מלעיל בדקא יאות • ולמהוי כלא בשלימו מתתא
ומלעילא וכל אנפין נהירין בכל סטרין בדקא יאות כדין כל גזרי דינין מתבטלין וכל רעותא
אתעביד לעילא ותתא ועל דא כתיב °ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר • וכתיב ישעיה מ"ט
°אשרי העם שככה לו אשרי העם שיי' אלהיו: תהלים קמ"ד
יהיכלא שביעאה היכלא דא לאו כיה דיוקנא ממש כלא איהו בסתימו וגו'
(ד"ח גו) רזא דזין פרוכתא דפריסא (ד"ח פריסא) קיימין
כלהו היכלין דלא לאתחזאה תרין כרוכים (ד"ח נ"ג דא מן דא מן דא קיימין) לגו מן דא
קיימא) כפורתא דיוקנא דקדש קדשין כגין כך היכלא דא אקרי קדש הקדשים האי קדש
הקדשים אתר מתתקנא לההוא נשמתא עלאה כללא דכלא עלמא דאתי לנבי האי (כ"א
עלמא) עלאה • בהא כד מתחברן כלהו רוחי דא בדא ולאשתלמא דא עם דא בדקא חזי כדין
לתערר רוחא עלאה נשמתא דכלא לנבי עילא סתימא דכל סתימין לאתערא על כלא לאנהרא
לון מעולא לתתא • ולאשלמא לון לאדלקא בוצינין וכד כלא (כ"א איהו) בשלימו בנהירו דכלא
ונחית נהירו עלאה כדין האי היכלא שביעאה איהו היכלא סתימאה בסתימו דכלא לקבלא
ההוא קדש הקדשים נהירו דנחית ולאתמלייא מתמן כוקבא דמתעברא מן ויכורא
ואתמלייא ולא אתמלייא אלא מהאי היכלא דמתתקנא לקבלא ההוא נהירו עלאה
ורזא דא היכלא שביעאה איהו אתר דחבורא דזווגא לאתחברא שביעאה בשביעאה למהוי
כלא

(ח) (פי' נגח זנוח • הרש"כ) (זס יוקר אתיישב מבוסחת פקודי סתמר סס בכיאוים ובו') : (ב) (ק"ק) (פי' בח"כ נתר קדש • תו"ב
קדשים לבן נקרא ק"ק • הרש"כ) :

כלא חד שלימו (ד"א חד) כדקא חזי ומאן דידע לקשרא יחודא דא זכאה חולקיה רחים לעילא
רחים לתתא קב"ה (חיבי) נזיר ואיהו מבטל סלקא דעתין דאיהו מקטרגא במאריה לאו הכי
אלא בגין דכד איהו קשיר קשירין וידע ליחדא יחודא וכל אנפין נהירין וכל שלימו אשתכח
וכלא אתברכא כדקא יאות כל דינין מתעברין ומתבטלין ולא אשתכח דינא בעלמא זכאה
חולקיה בעלמא דין ובעלמא דאתי • דא הוא לתתא דכתיב ביה °ומריק יסוד עולם דא הוא
קיומא דעלמא בכל יומא קארי עלוי כרוזא °ואתה תגיל כו' בקדוש ישראל תתהלל • בגוונא
דא קרבנא (ד"א ל"ג דא) סלקא תנגא ומסתפקין (ד"א ביה) כל חד וחד כדקחזי ליה וכהני
ברעותא ולוי בבסימו דשירתא • דא אתכליל כדא ועיילי היכלא בהיכלא רוחא ברוחא עד
דמתחברן בדוכתיהו כדקא חזי ליה שייפא בשייפא ואשתלימו דא בדא ואתייחדו דא בדא עד
דאמון חד (ד"א ל"ג ואתנהרין) ונהרין דא בדא כדין נשמתא עלאה דכלא אתיא מלעילא ונהיר
לון ואיהו נהירין כלהו בוצינין בשלימו בדקא חזי עד דאהוא נהורא עלאה אתער וכלא אעיל
לגבי קדש הקדשים ואתברכא ואתמליא בברכה דמיין נבעין ולא פסקין וכלהו מתברכאן
לעילא ותתא הכא רזא דרזין הוא דלא אתיידע ולא אעיל בחושבנא • רעותא דלא אתפס
לעלמין בסיס לנו לנו בגווייהו ולא אתיידע הוא רעותא ולא אתפס למנדע (ד"א ל"ג לן) ובדין
כלא רעותא חדא עד ס"ם וכלא איהו בשלימו מתתא ומלעילא ומנו לנו עד דאתעביד כלא
חד • הכי רעותא לא אעיל לנו אע"ג דלא אתידע עד דכלא אשתליס ואתנהיר בקדמיתא
בכלהו סטרין • כדין בסיס הוא רעותא (ד"א ל"ג לכלא) ולא (ד"א דלא) אתפס לנו בנו
בסתימו וכדין זכאה חולקיה מאן דיתדבק במאריה בהיא שעתא זכאה איהו לעילא זכאה
אסלי כ' איהו לתתא עליה כתיב ° ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך • תא חזי כיון דכלהו אשתלימו דא
בדא ואתקשרו דא בדא בקשורא חדא ונשמתא עלאה נהיר לון מסטרא דלעילא ואיהו נהורין
איון בוצינא חדא בשלימו כדין רעוא חדא דמתשבח (ד"א במחשבה) אתפס לנו לנו
דנהירו דסליק על כלא וכנו לנו בהאוא רעותא דמתשבח אתפס) נהירו ד[illegible] אתפס ולא
אתידע כד האוא רעו דמתשבח אתפס ולא ידע מה אתפס אלא דאתנהיר ואתכסס האוא רעו
דמתשבח ואתמליא כלא ואשתליס כלא ואתנהיר ואתכסס כלא כדקא יאות ועל דא כתיב
תהלים קנ"ל °אשרי העם שככה לו וגו' • מאן דזכי לאתדבקא במאריה בהאי גוונא ויתיב עלמין כלהו
רחימא לעילא רחימא לתתא נלוזיה לא אהדרא ריקניא דא אתחבו קמי מאריה כברא קמי
אבוי ועביד ליה רעותיה בכל מה דאצטריך ואימתיה שליט על כל ביתיו איהו נזיר וקב"ה
ליוב כ"ב עביד. עליה כתיב °ותנזר אמר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור:

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור וגו' אמר ר' יצחק °מבאן דעקרן קב"ה לבני נטיען
(ד"א ושתיל לון משמע דכתיב יהי • רבי יהודה אומר אור שבבר היה תכן
משמע דכתיב ויהי אור והיה לא כתיב אלא ויהי וכד אסתכל קב"ה בהאון דרין דרשיעיא
תהלים ל"ו נגיז ליה לצדיקיא הה"ד °אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה • והא אתמר ואמר
ישעיה מ"ה אלהים יהי אור הה"ד °מי העיר ממזרח וגו' וירא אלהים את האור כי טוב • מאי
דאה אמר רבי חייא בדקאמרן חמא בעובדייהו דרשיעייא וגניז ליה • רבי אבא אמר
וירא אלהים את האור כי טוב לגנוז אותו • וירא אלהים את האור) (כ"א ושתיל לון
דכתיב ויהי אור מאי אור משמע שבבר היה (כ"א אור) • רבי יהודה אמר והיה אור לא כאמר
אלא ויהי לומר שבבר היה וכתיב אור זרוע לצדיק וגו' והאי הוא דכתיב מי העיר
ממזרח וגו' • וירא אלהים את האור ויבדל אמר רבי יצחק בדאמרן דחמא בעובדהון
דרשיעיי' וגניז ליה ר' אבא אמר חמא) דסליק נהוריה מסייפי עלמ' עד סייפי עלמ' וכי טוב הוא
לאגנזא

(מ) עיין לעיל ל"ב מ' מי' מאמר זה • (ושם מפורש בס' תק"ת פרש"ב):

לאגנזא ליה דלא יהנה מניה חייבי עלמא • אמר רבי שמעון וירא אלהים את האור כי טוב
דלא ישתכח ביה רתחא כתיב הכא כי טוב וכתיב התם °כי טוב בעיני יי' לברך את ישראל במדבר כ"ד
וסופא דקרא (ד"א אוכח) ויבדל אלהים בין האור ובין החשך וכנ"ל לא אשתכח ליה רתחא
ואע"ג דשיזף לון קב"ה כחדא • ת"ח נהירו עלאה למהוי נהיר האי אור • ומההוא נהירו
חדו לכלא ביה • והוא ימינא לאתעטרא גולפוי (כ"א °גליפי) גליפין בהדיה ולא אתמר •
כתיב °מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך • מה רב טובך דא אור קדמאה תהלים ל"א
דגניז קב"ה ליראיך לצדיקים לאינון דחלי חטאה כדקאמרן • (כאן סיים מס שבסימן ל"ז) :

ויהי ערב ויהי בקר יום אחד ויהי ערב מסטרא דחשך ויהי *אור מסטרא דאור ומנו (כ"א בחר)
דאינון משתתפי כחדא כתיב יום אחד • רבי יהודה אמר מאי טעמא בכל יומא
ויומא כתיב ויהי ערב ויהי בקר • למנדע דהא ליתי יום כלא ליה וליתי ליה כלא יום ולא
אבעון לאתפרשא • אמר רבי יוסי ההוא יום דנפק אור קדמאה אתפשט בכלהו יומי דכתיב
בכלהו יום ק"ר אלעזר משמע דכתיב בכלהו בקר • ולאו בקר אלא מסטרא דאור קדמאה •
ר"ש אמר יומא קדמאה אזיל עם כלהו וכלהו ביה בגין לאחזאה דלאו בהו פרודא וכלא חד •
ואמר אלהים יהי אור יהי (ד"א ל"ג אור) אתפשטותא דהאי אור לתתא ואלין אינון מלאכין
דאתבריאו ביומא קדמאה איך לון קיומא לאתקיימא לסטר ימינא • וירא אלהים את האור
כי טוב • את לאכללא אספקלריאה דלא נהרא עם אספקלריאה דנהרא דאתמר (ד"א ביה
כי טוב • אר"ש את לאתכללא (ד"א לאכללא) יולאסנאה כלהו מלאכין דאתיין מסטרא דאור
דא וכלהון נהרין בקדמיתא בקיומא שליס :

ויהי רקיע בתוך המים • א"ר יהודה בהאי אתפרשו *מיין עלאין ממיין תתאין רקיע ל"ב כ"י ו' כ'
רעותא דמיין והא אתמר • ויהי מבדיל בין מיין עלאין לתתאין :

ויעש אלהים הרקיע • דעביד ביה עבידתא בסניאו עלאה • ויהי רקיע לא כתיב
עם דאסני ליה כרבו סגיא • אמר רבי יצחק בשמ אתבריי נהנס לחיים
עלמא • בשני אתברי מחלוקת • בשני לא אשתליס ביה עבידתא ובגין כך לא כתיב ביה
כי טוב עד דאתא יום תליתאה ואשתליס ביה עבידתא בגין כך כי טוב תרי זמני חד על
אשלמות עבידתא דיום שני וחד דגרמיה • ביום תליתאי אתתקן יום שני ואתפרש ביה מחלוקת
וביה אשתליו רחמי על חייבי נינהנס • ביומא תליתאה °משתתכין שביבין דגיהנם • בגוני
כך אתכליל ביה יום שני ואשתליס ביה • ר' חייא הוה יתיב קמיה דר"ש ק"ל האי אור ביום
ראשון ותנך ביום שני ואתפרשו מיא ומחלוקת הוה ביה אמאי לא אשתליס ביום ראשון דהאי
ימינא כליל לשמאלא א"ל על דא הוה מחלוקת ותליתאה בעי למיעל ביניהו לאכרע ולאסגאה
בהו שלם :

תדשא הארץ דשא אתחברותא דמיין עלאין בתתאין למעבר פירין • מיין עלאין
(ד"א פרין ורבין) ועבדי איבין • °ותתאי קראן לון לעלאין כוכבא לגבי
דכורא בגין דמיין עלאין דכורין ותתאי נוקבין • רבי שמעון אמר כל דא הוא לעילא
והוא לתתא • א"ר יוסי לו הכי אלהים דקא (אמרן (ד"א אמר) מאן אלהים (ד"א ל"ג
אלא אלהים סתם) אלהים חיים לעילא • ואי תימא לתתא אלהים סתם • אלא לתתא' איהו הולדו'
כמה

(מ) (פי' בחסד מעשר הו"ם סדם חקיקי החקיקות והוא יומא דאזיל עם כלהו יומי שבם הו"ק דז"ת • פרש"ב):(כ) לרבות כל המלאכים
(נ) נפקתים מלהוכי דגיהנם: (ך) בשבין שבאתר תרום חל תקוס קורא לקיל מיעוריך כדי שיפשיעו מליוזים לתתקונים :

כמה דאת אמר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם • ואמרינן בה׳ בראם והמה דלעילא
אבהן דכלא הוא איהי עבודתא ועל דא אריעא עבדת תולדות דהא היא מתעברא כנוקבא
מן דכורא • ר׳ אלעזר אמר כל חילין הוו באריעא ולא אפיקת חילהא ואינון תולדותיהם עד יום
(חמשי) השני דכתיב תולא הארץ נפש חיה ואי תימא ותא כתיב ותוצא הארץ דשא • אלא
אפיקת תקון חילהא לאתיישבא בדקא יאות וכלא הוה נגיז בה עד דאלטריך • דהא בקדמיתא
כתיב יצהייא וריקניא כתרגומו ינלבתר אתתקנת ואתיישבת וקבילת זרעא ודשאין ועשבין
ואלנין בדקא יאות ואפיקת לון לבתר • ומאורות הכי נמי לא שמשו נהורא דלהון עד
דאלטריך :

יהי מארת ברקיע השמים (ד״פ מארת כתיב חסר) לאבדלא חויא בינא דאטיל
זוהמא ועביד פרודא דלא משמש שמשא בסיהרא • מארת לווטין ועל
דא נריס דאתלטייא אריעא דכתיב אחורה האדמה וכגון כך מארת כתיב חד יהי מארת דא
סיהרא • ברקיע השמים דא שמשא ותרווייהו בכללא חדא לאזדווגא לאנהרא עלמין לעילא
ותתא • משמע דכתיב על הארץ ולא כתיב בארץ דמשמע לעילא ותתא ינתוסכן דכלא
בסיהרא הוא • ר״ש אמר נימטריאות וחשבון תקופות ועבורין כלא הוא בסיהרא דהא לעיל
לאו איהו • א״ל ר׳ אלעזר ולא והא כמה חושבנין ושיעורין קבעבי חברייתא • א״ל לאו הכי
אלא חושבנא קיימא בסיהרא ומתמן יעול בר נש למנדע לעילא • א״ל והא כתיב והיו לאותות
ולמועדים • א״ל לאתא כתיב חסר • א״ל הא כתיב והיו א״ל הויין כלהון דיהוון ביה דאסקבות
דא דאתמליא מכלא אבל חושבנא דכלא יבסיהרא הוא • ת״ח נקודה חד איתי ומתמן שירותא
לממני דהא מה דלנו דהויא נקודה לא אתידע ולא אתייהב לממני ויהיא נקודה לעילא סתים
דלא אתגליא כלל ולא אתידע ומתמן שירותא לממני כל סתים ועומקא הכי [illegible] איתי נקודה
לתתא דאתגליא ומתמן הוא שרות׳ לכל חושבנא ולכל מנין ועלדא הכא [illegible] תקופות׳
וגימטריאות ועבורין ׳זמנין וחני ושבתי ושראל דדבקי בקב״ה עבדין [illegible] אינון
דבקין ביה וסלקין לה לעילא דכתיב יואתם הדבקים כיי׳ אלהיכם [illegible] נריס ד׳

ישרצו המים שרץ נפש חיה אמר רבי אלעזר הא אוקמוה דאינון מיין דאינון ואולידו
כנווגא דלעילא והא אתמר • ועוף ועופף על הארץ • ועוף מבעי ליה מהו
ועופף • אמר רבי שמעון דזא הוא • ועוף דא מ״כלל דכתיב יוועף אלי אחד מן הסרפים • ישעיה ו׳
ועופף (ד״ח נ״נ ועוף מבעי ליה אלא) דא גברי״אל דכתיב יוהאיש גבריאל אשר ראיתי בחזון דניאל ט׳
כתחלה מועף ביעף (ד״ח נ״נ ודא הוא ועופף) על הארץ (חנ״ל דא אליהו דאשתכח תדיר
בארעא ולא מסערא דאכא ואמא אשתכח דאיהו (כ״ח ואיהו טאס עלמא) כד׳ יעולסין
דכתיב ורוח ה׳ ישאך על אשר לא אדע • ורוח ה׳ חד • ישאך תרין • על אשר תלת • לא אדע
איה דל׳ נרסי׳ אדבע • על פני דא מלאך המות) דהוא (*תשוך אדעא • על פני) (כ״א אחשיך פני עלמא וכתיב׳
ביה וחשך על פני תהום) דקיב השמים • כדקאמרן עולה ומסטוין וכו׳ • אמר רבי אבא והא
מלאך המות בשמי אתברי • אלא על הארץ דא רפ״אל דאיהו ממנא לאסוותא דאדעא דבנוהי
אתרפיא׳ אדעא ויקיים בר נש עלה ודבי לבל חיליה • על פני דקיב השמי׳ דא ׳אוריא״ל וכלא הוא
בקדא וכגון כך כתיב בתריה ויברא אלהים את התנינים הגדולים • אמר רבי אלעזר (ד״ח הא
אוקימנא אלין לויתן וכת זונו • ד״ח) אלין אינון שבעין ממנן דברבן על שבעין עממין וכגון
כך אתבריאו כלהו למהוי שליטאן על ארעא • ואת כל נפש החיה הרומשת׳ אלין אינון שראל דאינון
נפש

(מ) תהו ובהו תרגומו בדוא ורקניא : (נ) ולאחר כך נתקנת לתקון הוסוד : (ג) כל התשבוכות ושיעור ואדה שכל הוא מצד הסטרא״ת :
(ד) כלומר הוה שאלא כר ולחם ומזון ומלבושים והנורם אסקיפא הוא טעות סופר כי נ״ל אסטוקא (ואסקופה נדרשת הרש״ב : (ה)
(פיכחס ר״ך כ׳ ויחי רל״ט מ׳ ופקודי רס״ו ורכ״נ מ׳) : (ו) יש נקודה למעלה והיא נקודת בחכמה סתיה רחשתיה לכלם אל הגילוי :
(ז) ושועדים : (ח) עמון אליהו בעלם ולא כמצא לו אב ואם ובסיד סתיה סס למעלה מלאך כסא׳ כעסה אדם וכו׳ • ועיין פ׳ ויגש ר״פ
מ׳ ויצא קב״ח מ׳ • (ז״ל הקדמה כפלאה וכ״כ כס׳ כלי יקר מלכים כ׳ סי׳ כ׳ כסס סתיקבלים ומדרס תלמיות ערך אליהו • (מחי״ן) :
(ט) כל׳ רוחות סכס ל׳ יסודות העולם ; ויקבל קב״ח כ׳ : (י) (ע״ל פכ״ו עם הסוקיות וסתיבות והכולל בי׳ מוריא״ל • מ״ה) :

נפש ודאי דאלהות היה ואתמרן גוי אחד בארץ • אשר ברו המים למינהם דאינון משתדלין
באורייתא • ואת כל עוף כנף למינהו אלין דדקיין דבהון וכגון כך אינון נפש חיה • ד״ח
ואת כל עוף כנף כדקא אתמר אלין אינון *שלוחי עלמא • א״ר אבא נפש חיה דאינון (ד״ח לעיל נ״ר מ׳
אינון) ישראל בגין דאינון בני דקב״ה (ד״ח בגין לקב״ה) ומשמתהון קדישין מגיה אתיין •
נפשאן דשאר עמין עב״ז מגן אתר הוא • א״ר אלעזר מאינון סטרי שמאלא דמסאבי לון איה
לון נשמתין • וכגין כך כלהו מסאבין ומסאבין למאן דקרב בהדייהו :

ויאמר אלהים תולא הארץ נפש חיה וגו׳ כלהון שאר חיוון אחרנין כל חד וחד יכפוס
זניה • וא״ר אלעזר האי מסייע למה דאמרן יבפש חיה אלין ישראל דאינון
נפש חיה קדישא עלאה • בהמה ורמש וחיתו ארץ אלין שאר עמין עב״ז דלאו
אינון נפש חיה אלא (ד״ח ערלה) כדקאמרן :

נעשה אדם בצלמנו כדמותינו דאתכליל בשית סטרין כליל מכלא בגווי׳ דלעיל׳ בשיפוי
מתקנן ברזא דחכמתא בדקא יאות כלא תקונא עלאה • נעשה אדם רזא דכר
ונוקבא כלא בחכמתא קדישא עלאה • בצלמנו כדמותינו לאשתכללא דא בדא למהוי (ד״ח
ל״נ חד הוא) יחידאי בעלמא שליט על כלא • (כמן שייך מה שנפסי׳ כ״ם ופי׳ ל״ח ורעיא מהימנא
סי׳ ל״ח)

וירא אלהים את כל אשר עשה (ד״ח כלל) והנה טוב מאד הכא אתתקן מה דלא אתמר
כי טוב בשני בגין דאתכרי ביה מותא והכא אתמר והנה טוב מאד • ואזלא כמה
דאמרו חבריא והנה טוב מאד זה מות • וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד וכי לא
חמא ליה קודש אלא כלא חמא ליה קב״ה ומאן דאמר את כל לאסגאה כל דרין דיתון לבתר כן
וכן כל מה ד[illegible] בעלמא בכל דרא ודרא עד לא ייתון לעלמא • אשר עשה דא כל עובדין
דבראשי[illegible] יסודא דעקרא לכל מה דייתי ואתחדש בעלמא לבתר כן • וכגון כך
חמא ל[illegible] הוה ושוי כלא בעובדא דבראשית • יוסי אמר מאי שנא בכלהו יומי
דלא א[illegible] הכא כד אשתכלל עלמא אתחברת נוקבא בדכורא בחבורא חד ק׳
בשש (ד״ח דאיהו) (נ״ח יסוד למהוי כלא חד • ויכלו אשתכללו כלא חד (ד״ח כחד) אשתכללו
מכלא ואשתלימו בכלא :

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם • ר׳ אלעזר פתח יומה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת תהלים ל״א
לחוסים בך נגד בני אדם • ת״ח קב״ה ברא עם בעלמא ואתקין ליה למהוי
עליס בפולחניה ולאתתקנא אראחוי כגון דזוכי לנהורא עלאה דגניז קב״ה לצדיקיא כד״א
(כמן ס״ייך מה שכפסי׳ מ״ל) יעין לא ראתה אלהים זולתך ועשה למחכה לו וכמה זכי ליה לבר נש ישעיה מ״ד
לחסוה נהורא • בחורייתא • דכל מאן דאשתדל באורייתא בכל יומא יזכי למהוי ליה חולקא
בעלמא דאתי ויתחשב ליה כאלו באי עלמין דהא באורייתא אתבני עלמא ואשתכלל הא״ד
יוי׳ בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה וכתיב יואהיה אצלו אמון והיה שעשועים יום יום מסלי ג׳
וכל דאשתדל בה שכליל עלמין וקיים ליה • ות״ח ברוחא עביד קב״ה עלמ׳ וברוחא מתקיימא סס מ׳
רוחא דאינון דלעלא באורייתא׳ וכל שכן רוחא דהכל דרכיו דבי רב • מה רב טובך דא טובא
דאתגניז ליראיך לאינון דחלי חטאה פעלת לחוסים בך • מאי פעלת דא עובדא דבראשית • ר׳
אבא אמר דא ג״ע דהא באומנות׳ עביד ליה קב״ה באדרע׳ בגווי׳ דלעיל׳ לאתתקפ׳ ביה דקיקי׳
הה״ד

(מ) בפי מינו : (ב) ויקרא י״ט מ׳ • ותזריע מ״נ כ׳ ומ״ו כ׳ :

תהלים נ"ח הא"ר חפצלת לחוסים כך נגד בני אדם דהא הוא נגד בני אדם • ואחרא נגד עלאין קדישין
אר"ש נן עדן לעילא ונגד בני אדם הוי ואפי' אחרא נגד בני אדם הוי לאתכנשא כיה לדיקוי'
דעבדי רעותא דמאריהון • ויכלו דכלו עובדין דלעילא ועובדין דלתתא • השמים והארץ
לעילא ותתא • ר' שמעון אמר עובדא ואומנותא דאורייתא שבתב ועובדא ואומנות' דתורה
שבעל פה • וכל צבאם אלין פרטי דאורייתא אפין דאורייתא שבעים פנים לתורה • ויכלו
דאתקיימו ואשתכללו דא בדא • שמים וארץ פרט וכלל • וכל צבאם רז דאורייתא דכלן
דאורייתא מסאבן דאורייתא • (כמן סייך מם סנסימן מ) :

ויכל אלהים ביום השביעי דא תורה שבע"פ דאיהי יום שביעי וכיה אשתכלל עלמא
דאיהו קיומא דכלא • מלאכתו אשר עשה ולא כל מלאכתו דקא יתורה שבתב
אפיק כלא בתוקפא דכתב דנפיק מחכמתא • יתלת זמנין הכא ביום השביעי ויכל אלהים
ביום השביעי • ושבות ביום השביעי • ויברך אלהים את יום השביעי • הא תלת ויכל
אלהים ביום השביעי דא תורה שבעל פה דעם יום השביעי דא אשתכלל עלמא כדקא אמרן •
ושבות ביום השביעי דא יסורא דעלמא • בספרא דרב ייבא סבא דא יובלא ועל כך כתיב
הבא מכל מלאכתו דכלא נפיק מניה • ואינון דא יסודא כדקאמרן דהא נייחא ביה הוה יתיר
מכלא • ויברך אלהים את יום השביעי דא כהן גדול דמברך לכלא והוא נטיל בריאשא דתנן
כהן טעל בראש ובראכן ביה שרוין לברכא ואקרי שביעי • ר' יוסא סבא אמר הני תרי חד
ביסורא דעלמא איהו וחד בעמודא דאמצעיתא • (ד"א נ"ג אבל הני תלת חד במעלי שבתא
דליליא וחד דיומא וחד דעלמא דאתי דאיהו שבת הגדול) וכן (ד"א נ"ג ויקדש) אותו למאן
פמוכל ל' ט' להוות אחד דאת קיימא ביה שריא כד"א יוהראני לאתוותא טוהו • ובהאי אחר שריין כל
קדושין לעילא (ד"א דלעילא) וכפקי מניה לכנסת ישראל למיהב לה [illegible] ומזלא
ברחשית מ"ט הא כמה דכתיב מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך • מאשר דא [illegible] שמנה
לחמו (ד"א מאן) דהוה (ד"א נ"ג ליה) לחם עוני אתהדר למהוי לחם [illegible] מעדני
מלך • מאן המלך דא כנסת ישראל • הוא יהיב (ד"א לה) כל תפנוקין [illegible] קדושין
דנפקין מלעילא מהאי אתר נפקין • ועל דא ויקדש אותו והוא אתקיימא [illegible] כל כי שבת •
ביה נייחא דכלא (ד"א ביה נייחא) דעלאין ותתאין • ביה שבתא (ד"א אתיא) לנייחא • אשר
ברא אלהים מכללא דזכור נפקא שמור לאתקנא עבידתא דעלמא • לעשות דא אומנ' דעלמא •
למעבד עבידתא דכלא • (ס"א אשר ברא אומנא אסטריך לעלמא וכל עבידתא דכלא) תו
דברים ו' פרים ר' שמעון מלה ואמר כתיב השומר הבריות והחסד שומר דא כנסת ישראל • הבריות דא
יסודא דעלמא . והחסד דא אברהם דכנסת ישראל היא שומר הבריות והחסד • ואקרי שומר
ישראל דא הוא נטיר פתחא דכלא ביה תליין דעבידן דעלמא • ודאי אשר ברא אלהי' לעשות
לזכללא ולאתקנא כלא כל יומא ויומא ולאפקא רוחין וכשמתין ואפילו רוחין ושדין • ואי
תימא דלאו איהו תקונא דעלמא • לאו הכי דהא איהו לתקונא דעלמא הוו ולאלקאה כהו
לאייבי עלמא דאיהו אזלין לקבלייהו לאוכחא להו • ומאי דאזיל לשמאלא אתאחיד בסטרא
שתלא כ' שאתלא לקבלייהו (כ"א לקי כהו) כגוני כך לתקונא הוו • תא חזי מה כתיב בשלמה יוהוכחתיו
קס"ט ע"ב כשבט אנשים וכנגעי בני אדם • מאן *כנגעי בני אדם אלין איהו מזיקין • תא חזי
בשעתא דאתבריאו אתקדש יומא ואשתאחו רוחא כלא גופא • ואלין איהו כריין דלא
אשתכללו

(א) לעיל ו' ע"א : (ב) תורה שבכתב וכו' ויקבל ר' א' נראה שנם כיוצא בזה פ' כף ע"ם ויצא קכ"ו ב' ס"ב ב' ויתרו ע"ב ב' ומשפטים
קב"ח ב' : (ג) עיין בס' ויקבל ר"ו ב' על אם רומז ג' שבתות וסם מבואר כל הלכות שבת ע"פ הסוד • ועיין תקונים תקון מ"ח :
(ד) בריות שלום וסוד יסוד : בראשית ו' ע"א ויתי רי"ו ע"א : (ה) נ"ם א' ורל"ם ב' ורמ"ו א' וקכ"ב א' :

אשתכללו (ד"א [illegible] ומסגר שמאלא אינון אזוהמא דדהבא ועל דא כנין דלא
אשתכללו ואינון [illegible] אז קדישא לא שריא בהו ולא אתדבק ביה ודיוקנו דלהון משמ' קדיש'
איהו וזעין ודחלין [illegible] ושמא קדישא לא שריא באתר פנים • ות"ח האי כר נש דאתפנים
דלא שבק כר בהאי עלמא כד נפק מניה לא אתדבק בשמא קדישא *ולא עאלין ליה בפרגודא לעילא ו' ע"ב
כנין דאיהו פנים ולא אשתליש ואלא דאתעקר בעיא נטיעה זמנא אחרא כנין דשמא קדיש'
אשתליש בכל סטרין • ופגימו לא אתדבק ביה לעלמין • ותא חזי כמה כריין פגימין איהון
מעיבא ומתתא וכגוני כך לא מתדבקן לעילא ולא מתדבקן לתתא • ואלין דכתיב בהו אשר
ברא אלהים לעשות דלא אשתלימו עילא ותתא • ואי תימא הא מיחין איהו אמאי לאו (ד"א
אשתלימו) לעילא אלא כיון דלא אשתלימו לתתא באורעא לא אשתלימו לעילא • וכלהו מסטר
שמאלא קא אתיין ומתכסיין מעינא דבני נשא וקיימי לקבלייהו יולהכאשא לון • תלת לון
כמלאכי השרת • ותלת לון כבני נשא • *והא אוקמוה • כתר דאתבריאו רוחין (ד"א נ"ג אטמרו) לעיל כ"ב ב'
אשתארו אינון רוחין יכתר רחייא דנוקבא דתהומא רבא ליליא דשבתא ויומא דשבתא כיון
דנפקן קדושתא דיומא ולא אשתלימו נפקו לעלמא ושטאן לכל סטרין וכעיא עלמא לאתנטרא
מנייהו • דהא כדין כל סטר שמאלא אתער ואשא דגיהנם מלהטא וכל אינון דבסטר שמאל' אזלין
ושטאן בעלמא וכעאן לאתלבשא בגופא ולא יכלין • כדין בעינא לאסתמרא מנייהו ואתקיומו
שור דפגעים בכל שעתא דרחילו דלהון שריא בעלמא • ת"ח כד אתקדש יומא במעלי שבתא
סוכת שלום שריא ואתפריסת בעלמא • מאן סוכת שלום דא שבתא וכל רוחין ועלעולין ושדין
וכל סטרא דמסאבא כלהו עומדין ועאלין [illegible] דריקייא דנוקבא דתהומא רבא • דהא כיון
דאתער קדושתא [illegible] עלמא דוא מסאר [illegible] בהדיה ודא עריק מקמיה דדא • וכדין
עלמא בנגוי [illegible] שומר את עמו ישראל לעד אמן דהא
דא ביומא [illegible] שבת סכת שלום אתפריסת על עלמא
ואתנטיר [illegible] בשלמא אשתכחו עלאין ותתאין
בנין כך [illegible] כל עמו ישראל ועל ירושלם
אמאי על [illegible] מנא להאיא סכה • דאתפרסת
עלאה ולמ[illegible] [illegible] בנין דא ולא דאלין
מכל סטרין [illegible] ישראל מברכין ומזמנין לאלי
[illegible] נלאה נחתא ופרים גדפהא
עליהון דישראל [illegible] מעלמ' ויתבי ישראל אחות
קדושת' דמאריהון ובריהון [illegible] • מאי טעמא כנין דביה
כשמתין שריין (ס"א דכרין ומן [illegible] [illegible] וכה שריין) ומניה נפקין • וכולן דשריא
ופריסת גדפהא על כנהא • דאריקת כשמתין מדתין לכל חד וחד • תו א"ר שמעון על דא תנינן
שבת דוגמא דעלמ' דאתי איהו הכי הוא ודאי ועל דא שמיע' דיוכל דוגמ' דא כדא • ושבת ועלמא
דאתי הכי הוא • והוא חוספת דנשמתא מרוח דזכור קא אתיא על האי סכת שלום דנטיל
מעלמא

(ה) זוהר מותרי סוד הזהב וכוא רמז אל הקליפות [illegible] מזתרות הדין ואין לסם אחיזה בקדושה כלל ולא לכל המתעסקים עמהם
(ו) לפרש לכבני אדם : (ז) הוא [illegible] הקליפות חיצונות • כא ל"ו ב' : (ח) סוכת :

מעלמא דאתי ודא תוספת יהבת לעמא קדישא • [illegible] מי ממיר
ישעיה יד מלין דחול וכל לעברין וכל עקין כד"א °כיוס הגיח לך מעלך ו[illegible]
וגו' • וכליליה דשבתא כעי כר כם לאתעמא מכלא כגין לאחזי [illegible] שבת שלוס מכלא
אתכלילת וכלבד דלא °יפגוס מיכלא חדא ליומא ואית דאמרי תרין [illegible] סעודתי אסרכון
דיומא ושפיר • וכל שכן לו סליק יתיר ליומא ויכול למיטעם ממיכלין אחרכין ולוטרי בתרי
תבשילין סגיא ואוקמוה חבריא • כד אל שבת לגזי עמא קדישא אתייהיב' לאדלקא וחברייא
הא אמרו דאיכי ככתה כוטינא דעלמא ואתחשיכת ליה וכו' ושפיר' אכל דוה דמלה • הא כפא
שלוס מטרוניתא דעלמא היא ונשמתין דאיכון כוטינא עלאה כה שרין • ועל דא מטרוניתא
כעיא לאדלקא דתא בדוכתא' אתאחדת ועבדת עובדא • ואתתא כעיא בחדוה דלב' ורעות'
לאדלקא כוטינא דשבת דהא יקרא עלאה הוא לה וזכו רב לגרמה למזכי לבנין קדישין דיהון
כוטינא דעלמא כאוריתא וברחלא ויסגון שלמא כארעא ויהיכת לבעלה אורכא דחיין בנין
כד כעיא לאזדהרא כה • תא חי שבת עליא ויומא זכור ושמור איהו כחדא ועל דא כתיב
זכור את יום השבת לקדשו וכתיב שמור את יום השבת זכור לדכורא שמור לנוקבא ופלא חד
זכאין אינון ישראל תולדיהון דקב"ה ערביה ואתסגיתי עלייהו כתיב °אשרי העם שככה לו אשרי
תהלים קמ"ד
העם שיי' אלהיו (כאן סיים מס סנסיטן מ"ב)

ויכן כ"ח תורה כ"ח ' אלהים את האלהים אשר לקח מן האדם וגו' ר"ר שמעון כתיב ° אלהים הבין דרכה
והוא ידע את מקומה • אלהי קרא גוזמין סגיאין אית כיה • אלא מהו אלהים הבין
דרכה כד"א ויבן יי' אלהים את האלע אשר לקח מן האדם [illegible]
[illegible] אלהים הבין דרכה והוא [illegible]
[illegible] ועל דא
[illegible] שמעון
[illegible] אחדא כגין
[illegible] מסטרה
[illegible] לא כגיע
[illegible] הדיק היא
[illegible] אלהים
[illegible] כתי' דמ